

วารสารวิจัย และนวัตกรรม

สถาบันการอาชีวศึกษา **กรุงเทพมหานคร**

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม-มิถุนายน 2567
Vol.7 No.1 January - June 2024

Journal for Research and Innovation, Institute of
Vocational Education Bangkok

บทความวิจัย

- การศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง
- การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี
- การรับรู้คุณภาพชีวิตส่งผลต่อความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเนอเรชันวาย
- ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ
กรณีศึกษา : นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์
- ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี
- การพัฒนาสมรรถนะด้านนวัตกรรมและผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น
โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน
- การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต
- การรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร
- พฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- การพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- การพัฒนาเว็บไซต์คอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง
- รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา
- การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผล ตรรกะในการแก้ปัญหาของ
นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4
- ปัจจัยการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนวัตกรรมในสถานศึกษาสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ISSN 2586-9884

ISSN 2730-2636

เจ้าของ สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ที่ปรึกษา

ดร.ศิริพรรณ ชุมชุม นายสภาสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
ดร.สิริรักษ์ รัชชานันติ กรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
รศ.ดร.ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ กรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
ดร.เสถียร อุตวดี ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
ดร.ชลธิ์ อุยถาวรยิ่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร
นายพิชเชษฐ สุคนธ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง
นายจักรินทร์ ดำรงค์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคดุสิต
นายสุรศักดิ์ แก้วหืด ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชสีห์ธรรม

นายรังสรรค์ บางรักน้อย ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
ดร.กฤติญา วังหอม ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษารณบุรี
นายพิษณุเวท โพธิ์เพชร ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนการอินทราชัย
ดร.รุ่งนภา ปุณยานุเดช ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนการบางนา
ดร.สาริศา พิชัยฤกษ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนการธนบุรี
ดร.คณิสันท์พรรณ ผลท่ามีบุญ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนการเขตพุน
นายคมศิษฐ์ มีสัจจานนกุล ผู้อำนวยการการอาชีวศึกษาวิทยาลัย ช่างทองหลวง
นายเอกวิทย์ ธาตุไชย ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีวศึกษากาญจนาภิเษกหนองจอก

บรรณาธิการ

ดร. ชมพูนุช บัวบังศรี ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

รองบรรณาธิการ

นางอุมาพร ไชยจำเริญ รองผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
นายสุรพล จิรวรเดช รองผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสุวรรณา ลีนทอง ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
รศ.ดร.ปรีชาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผศ.ดร.ฉันทนา ปาปัดดา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ผศ.ดร.ชูชัย สุจิรวรกุล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ดร.จินตนา ถ้าแก้ว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผศ.พิรญา เขตพงษ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ดร.ประทีป ผลจันทร์งาม สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3
ดร.สรญา เปี้ยวประสิทธิ์ สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
ดร.อาทิตย์ กลีบรัง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3
ดร.วิชัย คุ่มมณี สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

เลขานุการกองบรรณาธิการ

นางสาวกายน อยู่ประเสริฐ สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
นางสาวศิริวิมล โพธิ์ไพร สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

กำหนดการตีพิมพ์วารสารปีละ 2 ฉบับ มกราคม - มิถุนายน และ กรกฎาคม - ธันวาคม

การส่งบทความที่เว็บไซต์ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/ivebjournal>

พิมพ์ที่ : หจก. วังทองกราฟฟิคอาร์ต

คณะทำงาน

ดร.สุนทร ก้องสินธุ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
ดร.วสันต์ ภูริสมิ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร
นางวรรณรัตน์ ลิขิตวรศักดิ์ วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง
นางประภาทิพย์ พันจิวันนท์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
นางสาวยอแสง โกวิททวี วิทยาลัยอาชีวศึกษารณบุรี
นางสาวจิรนนท์ สุจิตานนท์ วิทยาลัยพัฒนการอินทราชัย
นางสาวทუნมา ชินวงศ์ วิทยาลัยพัฒนการบางนา
นางสาวเบญจมาภรณ์ อินทรพิมาย วิทยาลัยพัฒนการเขตพุน
นางสาวสุจิตรา เกิดผล วิทยาลัยพัฒนการเขตพุน
นางสาวศิริพร คงเสรีดำรง วิทยาลัยพัฒนการเขตพุน
ดร.วารุณี เอี่ยมอารมณ์ วิทยาลัยพัฒนการธนบุรี
นางสมหมาย เสถียรธรรมวิทย์ วิทยาลัยพัฒนการธนบุรี
นายพรชัย รอดเจริญ วิทยาลัยพัฒนการธนบุรี
นางสาวมาลาริน บุญวันต์ กาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง
ว่าที่ ร.อ.รุ่งโรจน์ อุดมมาตร วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
นายแสงอาทิตย์ เจริญวันพงษ์ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นายณัฐวุฒิ รูปกลาง วิทยาลัยการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำนักงานวารสารงานวิจัยและนวัตกรรม

19 ถนนเอกชัย 116 แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150
โทร 02-450-3572
www.iveb.ac.th

สารบัญ CONTENT

วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร Journal for Research and Innovation, Institute of Vocational Education Bangkok

บทความวิจัย

1

การศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการทำสัญญา
และหลักประกันงานจ้างออกแบบ
หรือควบคุมงานก่อสร้าง

22

การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชนิเวศน์

38

การรับรู้คุณภาพชีวิตส่งผลต่อความสุข
ของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชันวาย

54

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
อาชีวศึกษาแห่งชาติ กรณีศึกษา :
นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.)
สาขาเทคโนโลยียานยนต์
วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์

66

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทย
ในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี

87

การพัฒนาสมรรถนะด้านนวัตกรรมและผลสัมฤทธิ์
ในการจัดการเรียนรู้วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลัง
เบื้องต้น โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน

99

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเชื่อมโยง
สมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับ
ขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

114

การรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภค
อาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

130

พฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ
ซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยี
คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

146

การพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริม
การเรียนรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงาน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

163

การพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการ
ประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง

181

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

200

รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ
แผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

216

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผล
ตรรกะในการแก้ปัญหาของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 4

231

ปัจจัยการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพ
ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนวัตกรรม
ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทความวิจัย

การศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

The study and comparison of dkcontract forms and collateral scheme for design work or construction supervision work

อนุสรณ์ ทองอ่วม¹ อีรเดจ สนงทวิพร² วรานนท์ คงสง³ ชัยวัฒน์ ภูวรัลชัย⁴

Anusorn Thongoum¹ Teeradej Snongtaweepon² Waranon Kongsong³ Chaiwat Pooworakulchai⁴

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการตรวจสอบและกฎหมายวิศวกรรม มหาวิทยาลัยรามคำแหง

E-Mail: 6414772006@rumail.ru.ac.th

^{2,4}อาจารย์ สาขาวิชาการตรวจสอบและกฎหมายวิศวกรรม มหาวิทยาลัยรามคำแหง

E-Mail: irrman2002@gmail.com

Received: 2023-10-02 Revised: 2023-11-06 Accepted: 2023-12-08

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของกรมบัญชีกลางกับหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันของหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน โดยกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หน่วยงานของรัฐหรือตัวแทนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญา ร่าง/ตรวจเอกสารสัญญา หรือลงนามในสัญญาและกลุ่มตัวอย่าง เป็นหน่วยงานรัฐ 5 หน่วยงาน และผู้รับจ้าง 5 หน่วยงาน โดยกำหนดหน่วยงานละ 5 ท่านสำหรับแบบสอบถามและ 1 ท่านสำหรับแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ โดยการแจกแจงความถี่ เป็นจำนวน ร้อยละ ความเบ้ ค่าฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลจัดลำดับปัจจัยการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง ด้วย Relative Importance Index (RII) รวมทั้งจัดลำดับแนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ด้วย Severity Index (SI) ซึ่งจากการศึกษาสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้างยังคงยึดตามแนวทางของกรมบัญชีกลาง และปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันของหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้างมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านแบบสัญญา ข้อ 5 ข้อตกลงว่าจ้างงานควบคุมงานก่อสร้าง มีค่า RII 96.00% และน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านรูปแบบ ข้อ 2 รูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานมีความแตกต่างกับรูปแบบของกรมบัญชีกลาง มีค่า RII 30.64% ในการวิจัยนี้ยังพบว่าแนวทางในการปรับปรุงเพิ่มเติมการรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างให้มีประสิทธิภาพลดผลกระทบที่จะเกิดกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันมากที่สุด ได้แก่ ด้านองค์ประกอบของสัญญา ในส่วนของเนื้อหาของสัญญา เรื่องขอบเขตของข้อตกลงและเอกสารแนบท้ายสัญญา มีค่า SI 96.80%

คำสำคัญ : สัญญา หลักประกัน งานจ้างออกแบบ งานควบคุมงานก่อสร้าง

Abstract

The objective of this research was to study and compare the contract and collateral scheme for design or construction supervision work of the Comptroller General with government agencies and contractors. The study of factors affecting the preparation of contracts and collateral scheme of government agencies and contractors is a combination of research methods that use both quantitative and qualitative research methodologies. The population used in this research is defined as government agencies or relevant agencies who are responsible for contracting. Draft/review contract documents or sign contracts and samples consisted of 5 government agencies and 5 contractors, with 5 persons each for questionnaires and 1 person for an interview. The study also analyzed the mode, standard deviation, data, and factor prioritization for contract preparation and collateral schemes, outsourcing, design, and construction supervision. Using the Severity Index (SI), it was concluded that the form of contract preparation and collateral scheme for design or construction supervision of government agencies and contractors still adheres to the guidelines of the Comptroller General's Department and to the factors that affect the preparation of contracts and collateral scheme of government agencies and contractors the most. Article 5 on "Construction supervision employment agreement" has a RII value of 96.00% and the minimum, namely the format factor. Article 2 on the "Form of contract preparation and collateral scheme for the design or construction supervision of the agency is different from the model of the Comptroller General's Department. It has a RII value of 30.64%. In this research, it was found that contents of the contract, the scope of the Agreement and the Attachment to the Agreement SI value 96.80% were the factors that increased the efficiency for outsourcing, designing, or supervising construction work and reduced the impact on contract preparation and the collateral scheme.

Keywords : Contract; Collateral; Design Work; Construction Supervision Work

1. บทนำ

แม้ว่าพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 23 สิงหาคม 2560 เป็นต้นมา และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด โดยความเห็นชอบของสำนักงานอัยการสูงสุดโดยแบบสัญญานั้นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย โดยมี

เหตุผลในการประกาศใช้ เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีการปฏิบัติงานที่ป็นมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง การทำสัญญา [1] เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ แต่ในปัจจุบันการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐ ยังคงมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามหน่วยงานของรัฐ ไม่มีความเป็นเอกภาพ เป็นแบบแต่ละหน่วยงาน ทำให้การทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐในแต่ละครั้ง ต้องมีการแก้ไขอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของเนื้อหาและรูปแบบของสัญญา รวมทั้งการใช้ข้อความและหลักประกันในสัญญาที่จะแตกต่างกันไปตามหน่วยงานของรัฐ ทำให้เสียเวลาและทรัพยากรในการทำสัญญาและหลักประกันอย่างมาก ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบสัญญางานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของกรมบัญชีกลางเปรียบเทียบกับหน่วยงานของรัฐ และระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง เพื่อให้ได้แนวทางรูปแบบของสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของกรมบัญชีกลางกับหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันของหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของกรมบัญชีกลางกับหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันของหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง

3. สมมติฐานของการวิจัย

- 3.1 รูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างกรมบัญชีของกรมบัญชีกลางกับหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้างมีความแตกต่างกัน
- 3.2 ปัจจัยที่แตกต่างกันมีผลกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

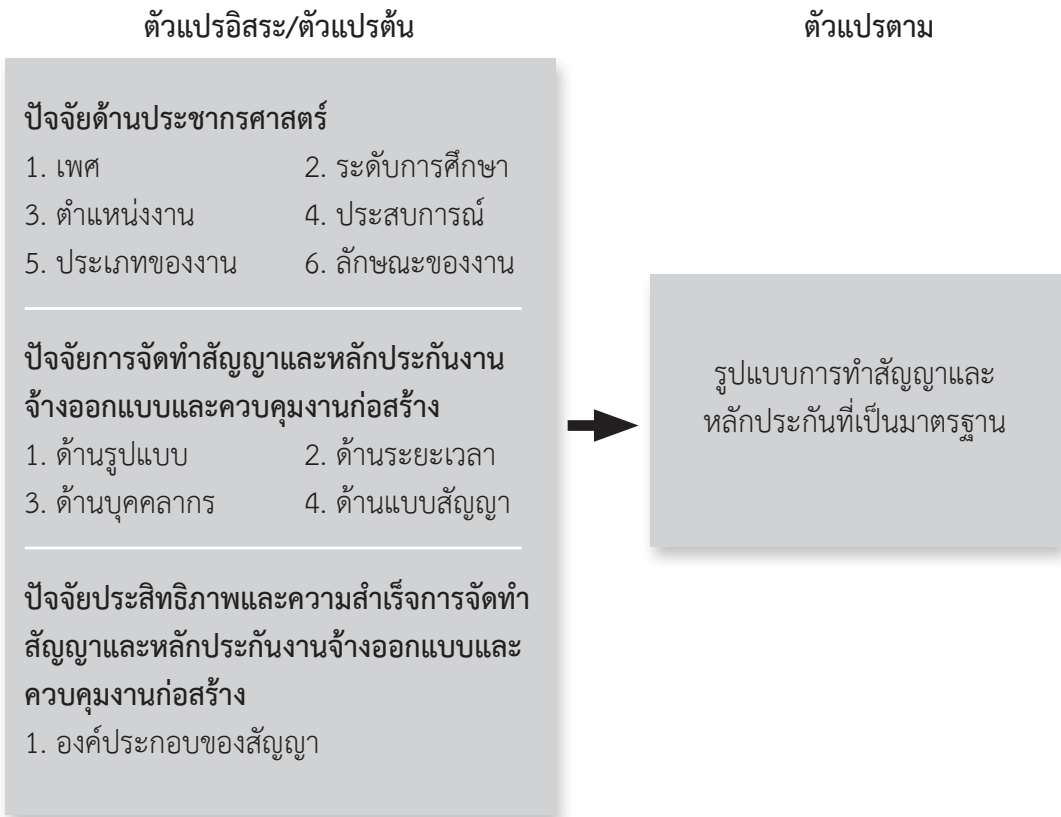
4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 กรอบแนวคิด

การวิจัยในครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนด

- 1) ตัวแปรอิสระ/ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกัน
- 2) ตัวแปรตาม คือ แนวทางการทำสัญญาและหลักประกันที่เป็นมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย

4.2 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน ทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายข้อมูล เพื่อหาคำตอบของการวิจัยที่มีความครอบคลุม และชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่ศึกษามากขึ้น

4.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ไว้ดังนี้

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หน่วยงานของรัฐหรือตัวแทนที่เกี่ยวข้อง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญา ร่าง/ตรวจเอกสารสัญญา หรือลงนามในสัญญา

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling (without Replacement) หน่วยงานรัฐ 5 หน่วยงาน และผู้รับจ้าง 5 หน่วยงาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง (หน่วยงานรัฐ)

กลุ่มตัวอย่าง (หน่วยงานรัฐ)	แบบสอบถาม* จำนวน (คน)	แบบสัมภาษณ์* จำนวน (คน)
หน่วยงาน A	5	1
หน่วยงาน B	5	1
หน่วยงาน C	5	1
หน่วยงาน D	5	1
หน่วยงาน E	5	1
รวมทั้งหมด	25	5

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง (ผู้รับจ้าง)

กลุ่มตัวอย่าง (หน่วยงานรัฐ)	แบบสอบถาม* จำนวน (คน)	แบบสัมภาษณ์* จำนวน (คน)
บริษัท A	5	1
บริษัท B	5	1
บริษัท C	5	1
บริษัท D	5	1
บริษัท E	5	1
รวมทั้งหมด	25	5

* ปฏิบัติงานอยู่ในกลุ่มฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายพัสดุ ฝ่ายก่อสร้างและฝ่ายวิศวกรรม

โดยกำหนดคุณสมบัติผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

แบบสอบถามต่อบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำสัญญา และหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐและผู้รับจ้าง มีคุณสมบัติดังนี้ บุคลากรภาครัฐ จำนวน 5 ท่าน ต่อหน่วยงานของรัฐ และบุคลากรผู้รับจ้าง จำนวน 5 ท่าน ต่อหน่วยงานผู้รับจ้าง แบ่งเป็น

1) ฝ่ายกฎหมาย

1.1) มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำสัญญา ร่าง/ตรวจเอกสารสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างระหว่างภาครัฐกับผู้รับจ้าง ไม่น้อยกว่า 3 ปี

1.2) มีความเชี่ยวชาญเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

2) ฝ่ายพัสดุ

มีประสบการณ์ในการทำงานด้านพัสดุที่เกี่ยวข้องกับสัญญาจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างระหว่างภาครัฐกับผู้รับจ้าง ไม่น้อยกว่า 2 ปี

3) ฝ่ายก่อสร้างและฝ่ายวิศวกรรม

มีประสบการณ์ในการตรวจเอกสารสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างระหว่างภาครัฐกับผู้รับจ้าง ไม่น้อยกว่า 2 ปี

แบบสัมภาษณ์ต่อบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐและผู้รับจ้าง มีคุณสมบัติดังนี้ บุคลากรภาครัฐ จำนวน 1 ท่าน ต่อหน่วยงานของรัฐ และบุคลากรผู้รับจ้าง จำนวน 1 ท่าน ต่อหน่วยงานผู้รับจ้าง แบ่งเป็น

1) ฝ่ายกฎหมาย

1.1) มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำสัญญา ร่าง/ตรวจเอกสารสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างระหว่างภาครัฐกับผู้รับจ้าง ไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2) มีความเชี่ยวชาญเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

2) ฝ่ายพัสดุ

มีประสบการณ์ในการทำงานด้านพัสดุที่เกี่ยวข้องกับสัญญาจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างระหว่างภาครัฐกับผู้รับจ้าง ไม่น้อยกว่า 5 ปี

3) ฝ่ายก่อสร้างและฝ่ายวิศวกรรม

มีประสบการณ์ในการตรวจเอกสารสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างระหว่างภาครัฐกับผู้รับจ้าง ไม่น้อยกว่า 5 ปี

4.4 ขั้นตอน กระบวนการในการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยประกอบด้วย 6 ขั้นตอนหลักดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ เอกสารสัญญาที่มีอยู่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (literature review) รวบรวมปัญหาและเปรียบเทียบเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแต่ละรูปแบบของการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

2) ขั้นตอนการวิเคราะห์และรวบรวมปัญหาจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 หาความแตกต่างรวมถึงเปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่การประเมินปัญหาและความเกี่ยวเนื่องการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

3) ขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 2 เข้าสู่กระบวนการจัดทำเครื่องมือในการวิจัยประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

3.1) การจัดสร้างแบบสอบถามรายบุคคล (individual survey) โดยแบบสอบถามรายบุคคลจากขั้นตอนนี้ อาศัยการตรวจสอบคุณภาพจากการปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC 0.96 รวมถึงการทดสอบความเชื่อถือของเครื่องมือ

จากกลุ่มประชากรจำนวน 20 ตัวอย่างตามวิธีการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค 0.804 และค่าความแปรปรวน 19.30

3.2) การจัดสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และสัมภาษณ์เก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ จัดทำทำ IOC เพื่อจัดสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC 0.94

4) ขั้นตอนเป็นการนำข้อมูลการตรวจสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์รายบุคคลจากขั้นตอนการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแบบสอบถามรายบุคคลพร้อมทั้งทำการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล ก่อนการนำแบบสอบถามเก็บข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับการทำสัญญา ร่าง/ตรวจเอกสารสัญญาหรือลงนามในสัญญาของหน่วยงานของรัฐได้แก่ หน่วยงาน A หน่วยงาน B หน่วยงาน C หน่วยงาน D และหน่วยงาน E และผู้รับจ้าง ได้แก่ บริษัท A บริษัท B บริษัท C บริษัท D และบริษัท E ที่ปฏิบัติงานอยู่ในกลุ่มฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายพัสดุ ฝ่ายก่อสร้างและฝ่ายวิศวกรรมของหน่วยงานรัฐโดยผ่านเจ้าหน้าที่รับ-ส่งเอกสารของบริษัทไปยังหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการสอบถามอาศัยหลักการทางสถิติพรรณนาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มข้อมูล จากนั้นอาศัยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของผลกระทบกับการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

6) ขั้นตอนการสรุปผล แนวทางรูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา

4.5 ขอบเขตของการวิจัย

โดยแบ่งขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาเป็นเนื้อหาที่เลือกจากปัญหาที่พบในการทำงาน คือ การศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

2) ขอบเขตด้านประชากรและตัวแปร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐหรือตัวแทนที่เกี่ยวข้อง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญา ร่าง/ตรวจเอกสารสัญญาหรือลงนามในสัญญา

3) มีตัวแปรในการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

1) ด้านรูปแบบ

1.1) รูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานยึดหลักตามรูปแบบของกรมบัญชีกลาง

1.2) รูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานมีความแตกต่างกับรูปแบบของกรมบัญชีกลาง

1.3) รูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างเกี่ยวข้องกับประเภทของงาน เช่น งานจ้างออกแบบ งานจ้างควบคุมงาน งานจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง

1.4) รูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างเกี่ยวข้องกับลักษณะของงาน เช่น งานถนน งานสะพาน งานลักษณะพิเศษ

2) ด้านระยะเวลา

ระยะเวลามีผลกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

3) ด้านบุคลากร

3.1) บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีผลกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

3.2) ประสบการณ์ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีผลกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

4) ด้านแบบสัญญา

4.1) แบบสัญญางานจ้างออกแบบ

4.2) แบบสัญญางานควบคุมงานก่อสร้าง

5) ด้านองค์ประกอบแบบสัญญา

5.1) ส่วนนำของสัญญา

5.2) เนื้อหาของสัญญา

5.3) ข้อสรุปหรือลงท้ายสัญญา

ตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันที่เป็นมาตรฐาน ประกอบด้วย

1) ขอบเขตด้านพื้นที่/สถานที่ การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัย คือ หน่วยงานของรัฐและผู้รับจ้างในรูปแบบเฉพาะเจาะจง

2) ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการเป็นระยะเวลาโดยประมาณ 6 เดือน

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ เป็นจำนวน ร้อยละ ความเบ้ (Skewness) ค่าฐานนิยม (Mode) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เปรียบเทียบ จัดลำดับ แปลความและการวิจารณ์ผลที่ได้

4.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยใช้สถิติพรรณนา (descriptive statistics) ขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ความแปรปรวน (variance) ในการหาแนวทางและรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง โดยใช้คำนวณสำหรับการวิเคราะห์โดยการจัดลำดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ด้วย Relative Importance Index (RII)

$$RII = \frac{\sum i^5 = 1 W_i X_i}{AN} \times 100\%$$

เมื่อ W_i = เกณฑ์การวัดระดับผลกระทบ มีค่าตั้งแต่ 1-5
 X_i = จำนวนของการตอบในแต่ละเกณฑ์
 A = เกณฑ์การวัดที่สูงที่สุด คือ 5
 N = จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ด้วยการจัดลำดับแนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ด้วย Severity Index (SI)

$$SI = \frac{\sum i^5 = 1 W_i X_i}{AN} \times 100\%$$

เมื่อ W_i = เกณฑ์การวัดระดับเพิ่มประสิทธิภาพ มีค่าตั้งแต่ 1-5
 X_i = จำนวนของการตอบในแต่ละเกณฑ์
 A = เกณฑ์การวัดที่สูงที่สุด คือ 5
 N = จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

5. ผลการศึกษา

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ข้อหาหรือคำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	24	48.00
หญิง	26	52.00

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	46	92.00
ปริญญาโท	4	8.00
ปริญญาเอก	0	0.00
3. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ฝ่ายกฎหมาย	2	4.00
ฝ่ายพัสดุ	8	16.00
ฝ่ายก่อสร้างและฝ่ายวิศวกรรม	21	42.00
อื่น ๆ	19	38.00
4. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง		
น้อยกว่า 5 ปี	4	8.00
มากกว่า 5 ปี	46	92.00
5. หน้าที่ปัจจุบันของท่านเกี่ยวข้องกับ		
จัดทำสัญญา	19	14.60
ร่างสัญญา	25	19.20
จัดเตรียมเอกสารสัญญา	34	26.20
ตรวจสอบสัญญา	26	20.00
ลงนามในสัญญา	16	12.30
อื่น ๆ (ระบุ)...	10	7.70
6. ประเภทของหน่วยงาน		
6.1 หน่วยงานของรัฐ		
หน่วยงาน A	5	10.00
หน่วยงาน B	5	10.00
หน่วยงาน C	5	10.00
หน่วยงาน D	5	10.00
หน่วยงาน E	5	10.00
6.2 ผู้รับจ้าง		
บริษัท A	5	10.00
บริษัท B	5	10.00
บริษัท C	5	10.00
บริษัท D	5	10.00
บริษัท E	5	10.00

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
7. ลักษณะที่หน่วยงานท่านทำ		
งานจ้างออกแบบ	41	33.50
งานจ้างควบคุมงานก่อสร้าง	42	33.90
งานจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง	41	33.50
อื่น ๆ (ระบุ)...	0	0
8. ระยะเวลารวมที่หน่วยงานได้ก่อตั้งมา		
น้อยกว่า 20 ปี	5	10.00
มากกว่า 20 ปี	45	90.00
9. จำนวนการจัดทำสัญญาและหลักประกัน		
โดยเฉลี่ยที่หน่วยงานท่านได้รับต่อปี		
น้อยกว่า 50 ฉบับ	40	80.00
มากกว่า 50 ฉบับ	10	20.00

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง แสดงดังตารางที่ 4 และตารางที่ 5

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง 1

ปัจจัย	ความเบ้ (Skewness)	ค่าเฉลี่ย เลขคณิต	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลความ	RII	ลำดับ	ลำดับ รวม
ด้านรูปแบบ							
1. รูปแบบการจัดทำ สัญญาและหลักประกัน งานจ้างออกแบบหรือ ควบคุมงานก่อสร้าง ของหน่วยงานยึดหลัก ตามรูปแบบของ กรมบัญชีกลาง	1.150	4.44	0.726	มาก	88.80%	1	5
2. รูปแบบการจัดทำ สัญญาและหลัก ประกันงานจ้างออกแบบ หรือควบคุมงานก่อสร้าง ของหน่วยงานมีความ แตกต่างกับรูปแบบ ของกรมบัญชีกลาง	2.211	1.53	1.218	น้อย	30.64%	7	16

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง 1 (ต่อ)

ปัจจัย	ความเบ้ (Skewness)	ค่าเฉลี่ย เลขคณิต	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลความ	RII	ลำดับ	ลำดับ รวม
3. รูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างเกี่ยวข้องกับประเภทของงาน เช่น งานจ้างออกแบบ งานจ้างควบคุมงาน งานจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง	0.416	4.10	0.823	มาก	81.96%	5	11
4. รูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างเกี่ยวข้องกับลักษณะของงาน เช่น งานถนน งานสะพาน งานลักษณะพิเศษ	0.127	4.22	0.729	มาก	84.40%	4	9
ด้านระยะเวลา							
5. ระยะเวลาที่มีผลกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง	0.481	4.36	0.656	มาก	87.20%	3	3
ด้านบุคลากร							
6. บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีผลกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง	2.198	3.94	0.310	มาก	78.80%	6	13
7. ประสิทธิภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีผลกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง	0.544	4.40	0.632	มาก	88.00%	2	6

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง 2

ปัจจัย	ความเบ้ (Skewness)	ค่าเฉลี่ย เลขคณิต	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลความ	RII	ลำดับ	ลำดับ รวม
ด้านแบบสัญญา สัญญาจ้างออกแบบหรือ ควบคุมงานก่อสร้าง							
ภาค ก. การออกแบบ							
ข้อ 1 ข้อตกลงว่าจ้างงานออกแบบ	1.216	4.56	0.605	มากที่สุด	91.20%	3	3

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง 2 (ต่อ)

ปัจจัย	ความเบ้ (Skewness)	ค่าเฉลี่ย เลขคณิต	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลความ	RII	ลำดับ	ลำดับ รวม
ข้อ 2 เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา	0.738	4.48	0.608	มาก	89.60%	4	4
ข้อ 3 ค่าจ้างงานออกแบบและการจ่ายเงิน	1.799	3.84	0.809	มาก	76.80%	9	14
ข้อ 4 หน้าที่ของผู้ให้บริการงานออกแบบ	0.711	4.38	0.562	มาก	87.60%	5	7
ภาค ข. การควบคุมงาน							
ข้อ 5 ข้อตกลงว่าจ้างงานควบคุมงานก่อสร้าง	2.137	4.80	0.490	มากที่สุด	96.00%	1	1
ข้อ 6 ค่าจ้างควบคุมงานก่อสร้างและการจ่ายเงิน	0.825	4.38	0.892	มาก	87.60%	5	7
ข้อ 7 หน้าที่ของผู้ให้บริการงานควบคุมงานก่อสร้าง	1.983	4.74	0.522	มากที่สุด	94.80%	2	2
ข้อ 8 ค่าจ้างงานควบคุมงานกรณีผู้รับจ้างปฏิบัติงานล่วงเลยกำหนดเวลา	0.515	4.38	0.660	มาก	87.60%	5	7
ภาค ค. ข้อกำหนดและเงื่อนไขทั่วไป							
ข้อ 9 การบังคับค่าปรับค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายของงานออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง	0.272	4.02	0.836	มาก	80.40%	8	12
ข้อ 10 การงดหรือลดค่าปรับหรือการขยายเวลาการปฏิบัติงานออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง	0.148	4.12	0.942	มาก	83.35%	7	10
ข้อ 11 หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา	0.570	4.38	0.690	มาก	87.60%	5	7
ข้อ 12 การจ้างช่วงงานออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง	1.309	4.36	0.954	มาก	87.20%	6	8
ข้อ 13 การโอนสิทธิประโยชน์ของผู้ให้บริการงานออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง	0.287	3.82	0.973		76.40%	10	15

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

ทำการสอบถามความคิดเห็นเป็นจากกลุ่มตัวอย่างแนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างได้ทำการกำหนด หัวข้อในการสอบถามความคิดเห็นแบ่งเป็นหัวข้อใหญ่จำนวน 3 หัวข้อ และหัวข้อย่อยจำนวน 18 หัวข้อ ใช้ดัชนีความรุนแรง (severity index) จัดลำดับความรุนแรงระดับการเพิ่มประสิทธิภาพต่อรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง แสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

แนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง	SI	ลำดับ
ด้านองค์ประกอบของสัญญา		
1. รูปแบบของส่วนนำของสัญญามีความแตกต่างกัน ดังนี้		
ชื่อสัญญา	83.20%	12
สถานที่ทำสัญญาหรือสถานที่ลงนามในสัญญา	86.80%	10
วันที่ทำสัญญา	43.60%	17
ชื่อและที่อยู่ของคู่สัญญา	92.40%	4
เจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ของสัญญา	90.40%	7
2. รูปแบบของส่วนที่เป็นเนื้อหาของสัญญามีความแตกต่างกัน ดังนี้		
ขอบเขตของข้อตกลงและเอกสารแนบท้ายสัญญา	96.80%	1
สิทธิหน้าที่ของคู่สัญญา	93.60%	3
วงเงินตามสัญญา	76.00%	14
การส่งมอบ การตรวจรับพัสดุ หรือการตรวจการจ้าง	93.60%	3
หลักประกัน	78.40%	13
การรับประกันความชำรุดบกพร่อง	94.00%	2
การบอกเลิกสัญญา	84.40%	11
ค่าปรับ	75.20%	15
การขอขยายระยะเวลา	73.20%	16
การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา	91.20%	6
3. รูปแบบของส่วนที่เป็นข้อสรุปหรือลงท้ายสัญญามีความแตกต่างกัน ดังนี้		
ส่วนท้ายของสัญญา	88.00%	9
ลายมือชื่อคู่สัญญา	91.60%	5
พยานในการทำสัญญา	88.80%	8

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐและผู้รับจ้าง จำนวน 10 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสัญญาและหลักประกัน

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง สรุปได้ 2 ส่วน ดังนี้

1) สัญญาและหลักประกันกับกรมบัญชีกลาง

1.1) การจัดทำสัญญาและหลักประกันจะยึดตามแบบสัญญาแนบท้ายตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทั้งหน่วยงานของรัฐ และยังมีส่วนในการตรวจสอบสัญญาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐ รวมทั้งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ ข้อ 116-174

1.2) โดยใช้แนวทางตามกรมบัญชีกลาง

1.3) มีความสอดคล้องกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันในปัจจุบัน

1.4) ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการสัญญาและหลักประกันตามแนวทางการจัดทำสัญญาและหลักประกันของกรมบัญชีกลาง เช่น รูปแบบของการจัดทำหนังสือหลักประกัน

1.5) การแก้ไข ปรับปรุงควรนำสัญญาสากล (FIDIC) มาปรับใช้ให้เป็นสากลมากยิ่งขึ้น ควรยอมให้มีความยืดหยุ่นสำหรับงานบางประเภท ซึ่งสำหรับสัญญาของที่ปรึกษา ควรมีการปรับราคาให้สอดคล้องกับงานและปรับระยะเวลาโครงการ มูลค่าโครงการให้ตรงกับความเป็นจริงของงาน

2) สัญญาและหลักประกันของผู้รับจ้าง

2.1) การจัดทำสัญญาและหลักประกันมีการนำเสนอ และปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบันโดยตลอด และตรงตามที่ได้รับมอบหมาย หน่วยงานการรถไฟแห่งประเทศไทย ยังอ้างอิงตามมาตรฐานของการรถไฟแห่งประเทศไทย

2.2) การจัดทำสัญญาและหลักประกัน ไม่มีความแตกต่างกับกรมบัญชีกลาง

2.3) มีความสอดคล้องกับการจัดทำสัญญาและหลักประกันในปัจจุบัน

2.4) ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการสัญญาและหลักประกันตามแนวทางการจัดทำสัญญาและหลักประกันของกรมบัญชีกลาง ธนาการผู้ออกหนังสือหลักประกัน ผู้ลงนามสัญญา ระยะเวลาในการเซ็นสัญญาที่กระชั้นชิดเกินไป ระยะเวลาและมูลค่าโครงการน้อยกว่าความเป็นจริง เป็นสัญญาที่จัดทำขึ้นโดยยึดประโยชน์ของราคาเป็นที่ตั้งมากเกินไปทำให้มองดูว่าจะไม่เป็นกลางอย่างแท้จริงกับผู้รับจ้าง

2.5) การแก้ไข ปรับปรุงควรลดขั้นตอนการประสานงานระหว่างผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้าง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความซับซ้อนน้อยที่สุด ซึ่งสำหรับสัญญาของที่ปรึกษา ควรมีการปรับราคา

ให้สอดคล้องกับงานและปรับระยะเวลาโครงการ มูลค่าโครงการให้ตรงกับความเป็นจริงของงาน มีลักษณะเป็นกลางทั้งหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง

6. สรุปผลการศึกษา

6.1 ปัจจัยการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ปัจจัยการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง โดยทั่วไปปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลให้เกิดปัญหาในการจัดทำสัญญาและหลักประกัน ส่งผลให้เกิดความผิดพลาด ต้องมีการแก้ไขสัญญาและหลักประกันอยู่บ่อยครั้ง ทำให้เสียเวลา ทรัพยากร บุคลากร ค่าใช้จ่ายและยังส่งผลต่อโครงการที่จะเกิดขึ้นด้วย ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง ที่เป็นคู่สัญญากันอีกด้วย

ผลการวิเคราะห์ค่าระดับผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ค่า Relative Importance Index (RII) ลำดับที่ 1-5 ได้แก่

6.1.1 ข้อตกลงว่าจ้างงานควบคุมงานก่อสร้าง (RII = 96.00%) ซึ่งจะต้องใส่ชื่อโครงการและรายละเอียดที่สำคัญทุกรายการ และยังต้องระบุวันเริ่มต้นและสิ้นสุดของโครงการซึ่งถือว่ามีความสำคัญที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยแนวทางการปรับปรุงสัญญาจ้างงานก่อสร้างขนาดเล็กในประเทศไทย ที่ได้ระบุแนวทางการเขียนสัญญาจ้างก่อสร้างที่ใช้เป็นแนวทางการเขียนข้อกำหนดในสัญญาจ้างก่อสร้างจำแนกประเภทถึงหัวข้อในสัญญาจ้างว่าควรมีหัวข้อใดบ้าง ที่เป็นการให้สิทธิ์แก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายเพื่อให้ครอบคลุมต่อข้อพิพาท [2] ซึ่งข้อตกลงว่าจ้างงานควบคุมงานก่อสร้างนี้จะเป็นตัวกำหนดกรอบการจัดทำสัญญาและหลักประกัน พร้อมทั้งแสดงเจตจำนงค์และข้อตกลงของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย

6.1.2 หน้าที่ของผู้ให้บริการงานควบคุมงานก่อสร้าง (RII = 94.80%) สอดคล้องกับงานวิจัยการวิเคราะห์ความขัดแย้งและข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างโดยใช้วิธีทฤษฎีความขัดแย้ง กลุ่มปัจจัยที่ทำให้เกิดข้อพิพาทในโครงการก่อสร้าง ในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้รับจ้างเมื่อเกิดปัญหาอย่างชัดเจน [3] ซึ่งแสดงถึงหน้าที่ของผู้รับจ้างในการควบคุมงานก่อสร้าง ให้เป็นไปตามรายละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาการก่อสร้างทุกประการอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการรวมทั้งจรรยาบรรณสำหรับผู้ควบคุมงานก่อสร้าง

6.1.3 ข้อตกลงว่าจ้างงานออกแบบ (RII = 91.20%) ใช้แนวทางเช่นเดียวกับข้อตกลงว่าจ้างงานควบคุมงานก่อสร้าง

6.1.4 เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา (RII = 89.60%) สอดคล้องกับงานวิจัยการศึกษาปัญหาและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดจ้างในงานก่อสร้างของหน่วยงานท้องถิ่น: กรณีศึกษาจังหวัดน่าน ที่กล่าวว่าสาเหตุของปัญหาการจัดจ้างในงานก่อสร้างมีอยู่ 4 แบบ คือ บัญชีปริมาณงานไม่สอดคล้องกับแบบก่อสร้าง เกิดการสมยอมในการเสนอราคา แบบก่อสร้างไม่ชัดเจนและการประมาณราคากลางผิดพลาด ตามลำดับ [4] ซึ่งล้วนเป็นเป็นเอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาทั้งสิ้น เช่น ขอบเขตของงานและกำหนดระยะเวลาการทำงาน กำหนดระยะเวลาการทำงาน

ของผู้ให้บริการ ค่าจ้างและวิธีการจ่ายค่าจ้าง แบบหนังสือค้ำประกัน (หลักประกันสัญญาจ้าง) หนังสือมอบอำนาจและเอกสารสำคัญของผู้ให้บริการ สำเนาคำสั่งกรมทางหลวงชนบทหรือหน่วยงานอื่นๆ

6.1.5 รูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานยึดหลักตามรูปแบบของกรมบัญชีกลาง (RII = 88.00%) เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่หน่วยงานรัฐต้องทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดโดยความเห็นชอบของสำนักงานอัยการสูงสุด [1]

จะเห็นได้ว่าการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างในปัจจุบันยังคงเป็นปัญหาอยู่โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์ปัจจัยข้างต้นเหล่านี้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ให้ความชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริงในทุกมิติ เพื่อลดความผิดพลาดและผลกระทบทั้งในด้านเอกสารและสัญญา รวมทั้งระยะเวลา ตั้งแต่ก่อนทำสัญญา ระหว่างทำสัญญา หลังทำสัญญา ซึ่งกลุ่มปัจจัยด้านเอกสารและสัญญา เป็นตัวแปรการเปลี่ยนแปลงวิธีการก่อสร้างหรือขั้นตอนการก่อสร้าง [5]

6.2 ปัจจัยประสิทธิภาพและความสำเร็จการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

ผลการวิเคราะห์ความรุนแรงระดับการเพิ่มประสิทธิภาพต่อรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเพิ่มเติมการรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ค่า Severity Index (SI) ลำดับที่ 1-5 ได้แก่

6.2.1 ขอบเขตของข้อตกลงและเอกสารแนบท้ายสัญญา ค่า SI เท่ากับ 96.80% สอดคล้องกับงานวิจัยข้อพิพาทอันเนื่องมาจากสัญญาในงานก่อสร้างราชการ ที่ระบุว่าจากการทดสอบสถิติไคสแควร์พบว่าปัญหาข้อพิพาทมีความสัมพันธ์ช่วงเวลาที่เกิดข้อพิพาทด้วยนัยสำคัญ 0.000 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อมูลจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าปัญหาข้อพิพาทต่างๆ มีช่วงเวลาการเกิดที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของข้อพิพาทนั้นๆ เช่นปัญหาข้อพิพาทเรื่องข้อตกลงและเอกสารประกอบสัญญานั้นมีสถิติการเกิดปัญหาได้ในทุกช่วงเวลาตั้งแต่ก่อนเริ่มงานจนกระทั่งถึงหลังจากส่งมอบงาน [6]

แนวทางการแก้ไขปรับปรุง ควรกำหนดขอบเขตของข้อตกลงให้ชัดเจน ครอบคลุมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีความโปร่งใสเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย ในส่วนของเอกสารแนบท้ายสัญญาควรใช้ให้เป็นปัจจุบัน เช่น หนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัท

6.2.2 การรับประกันความชำรุดบกพร่อง ค่า SI เท่ากับ 94.00% สอดคล้องกับงานวิจัยปัญหาการบริหารสัญญาก่อสร้างในมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้วิเคราะห์ปัญหาการบริหารสัญญาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพโครงการ (KMO = 0.768) พบว่าปัญหาการบริหารสัญญาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาคุณภาพงานไม่ผ่านการพิจารณาตรวจรับและอนุมัติงาน (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.789) รองลงมาปัญหาผู้ว่าจ้างเรียกร้องให้ผู้รับจ้างให้ดำเนินการแก้ไขงานใหม่ (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.787) และปัญหาการแก้ไขงานเนื่องจากความบกพร่องของการบำรุงรักษา (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.785) [7]

แนวทางการแก้ไขปรับปรุง ควรกำหนดกรอบความรับผิดชอบ แสดงรายละเอียดของการรับประกันความชำรุดบกพร่องให้ชัดเจน กำหนดเวลาให้แน่นอน

6.2.3 สิทธิหน้าที่ของคู่สัญญา ค่า SI เท่ากับ 93.60% สอดคล้องกับงานวิจัยปัญหาการใช้สัญญาจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างในโครงการก่อสร้างภาครัฐ ซึ่งระบุว่าการวิเคราะห์ค่าดัชนีความรุนแรงและจัดอันดับความสำคัญของประเด็นปัญหาเงื่อนไขสัญญาจ้างผู้ออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างพบปัญหาเงื่อนไขสัญญา 9 ประเด็นปัญหาเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ 1. ปัญหาสัญญาไม่ระบุสิทธิที่ชัดเจนในการรับค่าจ้างและแนวทางการคำนวณค่าชดเชยแก่ที่ปรึกษาฯ ในกรณีที่โครงการก่อสร้างล่าช้ากว่ากำหนด 2. ปัญหาสัญญาไม่ระบุแนวทางการจ่ายค่าจ้างแก่ที่ปรึกษาฯ กรณีเกิดการเปลี่ยนแปลงขอบเขตงาน 3. ปัญหาสัญญาขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียกร้องค่าเสียหายโดยฝ่ายที่ปรึกษาฯ 4. ปัญหาสัญญาไม่ระบุระยะเวลาการพิจารณาอนุมัติเรื่องต่างๆ ของผู้ว่าจ้างที่ชัดเจน 5. ปัญหาความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับความหมายของงานพิเศษและการแก้ไขงาน 6. ปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนในอำนาจการตัดสินใจของผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจของคู่สัญญา 7. ปัญหาสัญญาจ้างไม่กำหนดขอบเขตการตัดสินใจของที่ปรึกษาฯ ในการเปลี่ยนแปลงงาน 8. ปัญหาสัญญาจ้างไม่กำหนดสิทธิของผู้รับจ้างก่อสร้างในการคัดค้านหรือปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงงานของที่ปรึกษาฯ ในกรณีที่การเปลี่ยนแปลงนั้นมีปริมาณของงานที่เปลี่ยนแปลงมากๆ และ 9. ปัญหาสัญญาไม่ระบุสิทธิที่ชัดเจนของคู่สัญญากรณีโครงการก่อสร้างถูกระงับหรือยกเลิก [8]

แนวทางการแก้ไขปรับปรุง ควรสอดคล้องกับกฎหมาย พระราชบัญญัติ กฎกระทรวง หรือระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และการส่งมอบ การตรวจรับพัสดุ หรือการตรวจการจ้าง ค่า SI เท่ากับ 93.60% เป็นไปตามคู่มือปฏิบัติงานด้านนิติกรรมและสัญญา การตรวจรับพัสดุและการรับมอบงานนั้นเป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ข้อ 175 ตรวจรับ ณ ที่ทำการของผู้ใช้พัสดุหรือสถานที่ซึ่งกำหนดไว้ในสัญญา หรือข้อตกลง โดยพัสดุหรืองานต้องถูกต้องครบถ้วนตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ ในกรณีเป็นงานจ้างจะต้องถูกต้องตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดของสัญญา ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับหรือคณะกรรมการตรวจการจ้างจะต้องทำการตรวจพัสดุ โดยปกติให้ตรวจรับพัสดุในวันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำมาส่งและดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ส่วนงานจ้างก่อสร้างต้องตรวจภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการส่งมอบงาน เมื่อตรวจรับพัสดุหรืองานก่อสร้างถูกต้องครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว จะมีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างนำพัสดุนำมาส่ง หรือวันที่ผู้รับจ้างก่อสร้างส่งมอบงานก่อสร้างนั้น [9]

แนวทางการแก้ไขปรับปรุง ควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด ควรระบุวันที่จะได้รับงานค่าจ้างในการตรวจการจ้างว่าจะได้ภายในกี่วัน

6.2.4 ชื่อและที่อยู่ของคู่สัญญา ค่า SI เท่ากับ 92.40% เป็นไปตามคู่มือปฏิบัติงานด้านนิติกรรมและสัญญา ข้อสังเกต กรณีที่คู่สัญญาฝ่ายผู้รับสัญญาเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเป็นรัฐวิสาหกิจผู้เข้าเป็นคู่สัญญาจะต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลและผู้มีอำนาจลงนามแทนจะต้องเป็น

ผู้แทนนิติบุคคลตามกฎหมายหรือเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้กระทำการแทนในนามหน่วยงานนั้น ซึ่งอาจพิจารณาจากกฎหมายจัดตั้งและบริหารของหน่วยงานนั้น ๆ เป็นหลัก ส่วนกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายรับเป็นเอกชนและเป็นบุคคลธรรมดา ต้องพิจารณาว่าบุคคลดังกล่าวมีความสามารถในการทำนิติกรรมตามกฎหมายหรือไม่และหากคู่สัญญาเอกชนนั้นเป็นนิติบุคคล ผู้ที่จะเข้าเป็นคู่สัญญาได้ต้องเป็นผู้แทนนิติบุคคลหรือบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้นตามกฎหมาย ซึ่งอาจพิจารณาได้จากหนังสือรับรองการจดทะเบียนจัดตั้งหุ้นส่วนบริษัทหรือข้อบังคับของบริษัท และกรณีที่ผู้กระทำการแทนนิติบุคคลได้มอบอำนาจให้บุคคลอื่นเข้าดำเนินการแทน ก็ต้องพิจารณารายละเอียดและความสมบูรณ์ของการมอบอำนาจนั้นประกอบด้วย เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้มอบอำนาจ ว่าเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายหรือไม่ การมอบอำนาจอยู่ภายในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลหรือไม่ มีกำหนดเวลาและข้อจำกัดขอบเขตในการมอบอำนาจหรือไม่รวมถึงมีการปิดอากรแสตมป์ถูกต้องหรือไม่ เป็นต้น [9]

แนวทางการแก้ไขปรับปรุง ควรกำหนดชื่อผู้มีอำนาจและที่อยู่ให้เป็นคนเดียวกันในสัญญาทุกฉบับสำหรับหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงาน

6.2.5 ลายมือชื่อคู่สัญญา ค่า SI เท่ากับ 91.60% สอดคล้องกับคู่มือปฏิบัติงานหลักเรื่องการจัดทำสัญญาและตรวจร่างสัญญา ที่ระบุว่าความตกลงใด ๆ แม้จะมีสาระสำคัญและรูปแบบของสัญญาก็ตาม แต่ถ้าปราศจากลายมือชื่อของคู่สัญญาซึ่งจะต้องรับผิดชอบตามสัญญาแล้ว สัญญานั้นย่อมไม่สมบูรณ์และไม่มีผลผูกพันกันตามกฎหมายส่วนกรณีที่คู่สัญญาเป็นนิติบุคคล กรรมการหรือหุ้นส่วนผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลจะเป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนนิติบุคคล ทั้งนี้ จะต้องเป็นไปตามวิธีการแสดงเจตนาของนิติบุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัท หรือระบุไว้ในหนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งโดยทั่วไปจะต้องมีลายมือชื่อของบุคคลเหล่านี้และจะต้องมีการประทับตราของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนซึ่งเป็นนิติบุคคลประกอบด้วย จึงจะมีผลผูกพันตามกฎหมายโดยถือว่าคู่สัญญาซึ่งเป็นนิติบุคคลได้ลงลายมือชื่อแล้ว ในการลงลายมือชื่อหรือการเซ็นสัญญานั้น มีข้อความทราบเพิ่มเติมว่า ผู้เป็นคู่สัญญาควรใช้ลายเซ็นแบบที่เคยเซ็นมาก่อน เพื่อป้องกันปัญหาได้เถียงเกี่ยวกับลายเซ็น ทั้งนี้การลงลายมือชื่อหรือการเซ็นสัญญาควรมีพยานรู้เห็นด้วย และถ้าเป็นไปได้ควรใช้พยานที่เป็นบุคคลที่หน้าเชื่อถือหรือมีหน้าที่การงานน่าเชื่อถือ [10]

แนวทางการแก้ไขปรับปรุง ควรกำหนดชื่อผู้มีอำนาจลงนามและที่อยู่ รวมทั้งพยานให้เป็นคนเดียวกันในสัญญาทุกฉบับสำหรับหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงาน กลุ่มปัจจัยด้านเอกสารและสัญญา ตัวแปรการเปลี่ยนแปลงวิธีการก่อสร้างหรือขั้นตอนการก่อสร้างมีค่าน้ำหนักมากที่สุด แสดงว่าการเปลี่ยนที่เกิดขึ้นนั้นมีผลต่อการดำเนินงานของโครงการ [5]

6.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 รูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างกรมบัญชีกลางกับหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้างมีความแตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐาน

6.3.2 ปัจจัยที่ต่างกันมีผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ยอมรับสมมติฐาน

7. อภิปรายผล

7.1 จากผลการศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของกรมบัญชีกลางกับหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง พบว่ารูปแบบการทำสัญญาจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของกรมบัญชีกลางกับหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้างไม่มีความแตกต่างกัน แม้ว่าในการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้างจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละหน่วยงาน แต่หน่วยงานรัฐก็ยังยึดรูปแบบของกรมบัญชีกลาง ตามพรบ.การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ 2560 ทำให้ผู้รับจ้างซึ่งเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานรัฐจำเป็นต้องใช้แนวทางเดียวกัน ทั้งนี้หน่วยงานรัฐควรทำการพัฒนาเงื่อนไขต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับวิธีการทำงานรูปแบบของสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง เพื่อไม่ให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการทำงานแก่ทุกฝ่าย นอกจากนี้ควรสนับสนุนความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับรูปแบบของสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างด้วย [11]

7.2 จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันของหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกับจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบสัญญาและหลักประกัน รวมทั้งได้ทราบถึงแนวทางการปรับปรุงเพิ่มเติมรูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างอีกด้วย ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะเป็นตัวชี้วัดและเพิ่มประสิทธิภาพ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องการจัดทำสัญญาและหลักประกันให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 การทำสัญญาและหลักประกัน สามารถนำรูปแบบของสัญญามาตรฐานสากล FIDIC สัญญามาตรฐานอื่นๆ นำมาศึกษา เปรียบเทียบเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

8.2 การทำสัญญาและหลักประกัน ควรปรับปรุงแก้ไข ระบุรายละเอียดในส่วนต่างๆ ของสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างให้ครบถ้วน ครอบคลุม ชัดเจน

8.3 การทำสัญญาและหลักประกัน ควรมีมาตรฐานเดียวกันและเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

9. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

สัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างควรให้ความสำคัญในส่วนของเนื้อหาทุกข้อความทุกตัวอักษรทุกตัวเลขในสัญญาและหลักประกัน เพื่อให้สัญญาที่จะนำไปใช้มีครบถ้วนความสมบูรณ์ เป็นธรรมทั้งสองฝ่าย รวมทั้งลดข้อพิพาทที่จะเกิดขึ้นได้อีกด้วย

10. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดทำสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งกำหนดแนวทางรูปแบบการทำสัญญาและ

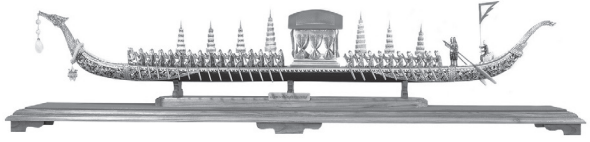
หลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยงานรัฐให้เป็นมาตรฐานเดียวกันระหว่างหน่วยงานรัฐและผู้รับจ้าง ซึ่งเป็นต้นเหตุในการแก้ไขสัญญาและหลักประกันงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานอยู่บ่อยครั้ง แม้ว่าจะมีแนวทางรูปแบบการทำสัญญาของกรมบัญชีกลางอยู่แล้ว ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีการวิจัยถึงข้อบกพร่องในการจัดทำสัญญาและหลักประกันเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องดังกล่าว ทำให้ลดข้อผิดพลาดการจัดทำสัญญาและหลักประกันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] พรบ. การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. (2560). [ออนไลน์]. กรมบัญชีกลาง กองการพัสดุภาครัฐ. [สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2566]. จาก <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/024/13.PDF>
- [2] อติสร สุรินทร์ธนาสาร. (2557). แนวทางการปรับปรุงสัญญาจ้างก่อสร้างงานขนาดเล็กในประเทศไทย. คณะวิศวกรรมศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] กฤต ไ้วธนสุวรรณ. (2562). การวิเคราะห์ความขัดแย้งและข้อพิพาทในโครงการก่อสร้างโดยใช้วิธีทฤษฎี. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [4] เจนศักดิ์ คชนิล. (2555). การศึกษาปัญหาและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดจ้างในงานก่อสร้าง. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- [5] วงศกร วศิธรธรรม, สุธาริน สถาปัตตานนท์ และวิโรจน์ รุโฆปกรณ์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความล่าช้าของผู้รับเหมาในงานก่อสร้างอาคาร. ภาควิชาวิศวกรรมโยธา. คณะวิศวกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [6] กมลวัลย์ ลือประเสริฐและจักรกฤษณ์ โพธิ์น้อย. (2553). ข้อพิพาทอันเนื่องมาจากสัญญาในงานราชการ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [7] ทวีวุฒิ นามศิริ ดร.กอบร ศรีนาวัน. (2558). ปัญหาการบริหารสัญญาก่อสร้างในมหาวิทยาลัยของรัฐ. สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [8] สถาพร คุระนันท์, พศพันธ์ ชาญวสุนันท์ และสุรพงษ์ ลิ่วไธสง. (2562). ปัญหาการใช้สัญญาจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างในโครงการก่อสร้างภาครัฐ. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [9] คู่มือปฏิบัติงานด้านนิติกรรมและสัญญา. (2563). กลุ่มงานนิติกรรมและสัญญา กองนิติการ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [10] วิทยา ศรีนครุต นฤชล เชื้อนยัง. (2562). คู่มือปฏิบัติงานหลัก เรื่อง การจัดทำสัญญาและตรวจร่างสัญญา. กลุ่มงานการเจ้าหน้าที่และนิติการ. กองกลาง สำนักงานอธิการบดี. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- [11] ตีรช จิระนคร. (2543). การศึกษาการใช้รูปแบบสัญญาจ้างออกแบบและก่อสร้างในประเทศไทย. สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา. คณะวิศวกรรมศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

The Media Production of Motion Graphics: Royal Barges

เกษมพันธ์ ศรีเอื้องโคตร¹ ทัตติ สุวนศิลป์พงศ์² ฉันทนา ปาปัดธา^{3*}

Kasempan Srihueangkhrot¹ Tatti Suansilpong² Chantana Papattha^{3*}

^{1,2,3} สาขาวิชาเทคโนโลยีมัลติมีเดีย คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

^{1,2,3} Department of Multimedia Technology, Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

*Corresponding Author E-mail: sahatasawat-sr@rmutp.ac.th, chakrit-m@rmutp.ac.th, chantana.p@rmutp.ac.th

Received: 2023-11-04 Revised: 2024-02-16 Accepted: 2024-03-05

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี และศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างบุคคลทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับเรือพระราชพิธี จำนวน 100 คน ที่ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) โมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เรือพระราชพิธี ตอนประวัติความเป็นมา ตอนที่ 2 เรือพระราชพิธี ตอนเรือพระที่นั่ง ตอนที่ 3 เรือพระราชพิธี ตอนเรือรูปสัตว์ และตอนที่ 4 เรือพระราชพิธี ตอนเรือเหล่าแสนยากร และ 2) ผู้ชมมีความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. 0.51) โดยด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, S.D. 0.55) ด้านการออกแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. 0.85) และด้านการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. 0.51)

คำสำคัญ : การผลิตสื่อ, โมชันกราฟิก, เรือพระราชพิธี

Abstract

The purposes of this study were to produce motion graphics of Royal Barges and to study the respondents' satisfaction with the motion graphics of Royal Barges. A sample group of 100 people interested in the Royal Barges who provided information voluntarily using questionnaires to collect data. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The study found that: 1) The motion graphics set for the Royal Barge consist of 4 episodes: Part 1: The Royal Barge: History; Part 2: The Royal Barge; Part 3: The Royal Barge: Animal Boats; and Part 4: The Royal Ceremony: The Royal Military Ship. 2) The audiences were satisfied with the motion graphic media about Royal Barges as a whole at the highest level ($\bar{x} = 4.70$, S.D. 0.51). When considering each aspect, it was found that the

content aspect was at the highest level ($\bar{x} = 4.71$, S.D. 0.55), the design was at the highest level ($\bar{x} = 4.69$, S.D. 0.85), and utilization was at the highest level ($\bar{x} = 4.69$, S.D. 0.51).

Keywords : Media Production, Motion Graphic, Royal Barge

1. บทนำ

ภูมิปัญญาชาวบ้านในการสร้างเรือจากเดิมเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น บรรพบุรุษถ่ายทอดให้กับลูกหลาน และจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป ภูมิปัญญาได้รับการถ่ายทอดอย่างเป็นระบบในสถาบันการศึกษา ผู้มีความรู้ในการต่อเรือไม้และประกอบอาชีพต่อเรือไม้มีจำนวนน้อย เรือถูกพัฒนาให้ตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งานมากขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงด้านวัสดุและเทคโนโลยีที่นำมาใช้กับเรือ ซึ่งความสัมพันธ์ของเรือกับวิถีชีวิต พื้นบ้านในอดีต เรือมีความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจเป็นพาหนะในการคมนาคมขนส่งสินค้าไปค้าขาย กับต่างประเทศ เรือมีความสัมพันธ์ด้านการเมืองการปกครอง เรือมีความสัมพันธ์ด้านคติความเชื่อ และศาสนา เนื่องจากชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องแม่น้ำนางเรือ เรือมีความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม ประเพณีทั้งประเพณีราษฎร์และประเพณีหลวง [1] ซึ่งเส้นทางน้ำในภาคกลางประเทศไทยมีทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติรวมทั้งขุดขึ้นโดยมนุษย์ มีหลักฐานว่าการขุดคลองเชื่อมโยงต่อกันในภาคกลางประเทศไทยเกิดขึ้นตั้งแต่ครั้งต้นสมัยอยุธยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือคลองลัดแม่น้ำ ทำให้เส้นทางน้ำของภาคกลางประเทศไทยเชื่อมโยงต่อกันได้เป็นตารางคล้ายใยแมงมุม เรือจึงเป็นพาหนะสำคัญในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรือที่ใช้ในชีวิตประจำวันคือ เรือขนาดเล็กใช้พายไปมาได้เร็ว ว่องไว ส่วนเรือที่ใช้ในราชสำนักหรือสำหรับชนชั้นสูงก็ต้องสวยงามมากขึ้นไปอีก ด้วยการสลักลวดลาย ปิดทองประดับกระจกเป็นต้น อีกทั้งยังมีเหตุผลอื่นที่ทำให้การสร้างสรรค์เรือมีรูปแบบใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เช่น เรือที่ใช้ลำเลียงสินค้า ใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้เดินทางติดต่อ ใช้ประกอบพิธี ใช้ทำสงคราม ใช้ในพิธีกรรมและพิธีการต่าง ๆ เป็นต้น [2]

ในขณะที่เรือพระราชพิธีเป็นพระราชพาหนะประกอบพระราชอิสริยยศขององค์สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่ายิ่งของชาวไทย สร้างสรรค์ขึ้นจากภูมิปัญญาและฝีมือของช่างโบราณมีความประณีตวิจิตรบรรจง เป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ของงานช่างแขนงต่าง ๆ เช่น งานไม้แกะสลัก ลงรักปิดทองประดับกระจก งานเขียนลายทอง งานปักผ้าทองแผ่ลวด นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมไทยที่มีความใกล้ชิดกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี จากอดีตจนถึงปัจจุบัน [3]

ดังนั้น เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับเรือพระราชพิธีให้เข้าใจง่ายและน่าสนใจ คณะผู้ศึกษาจึงสนใจนำเสนอเรื่องราวและความรู้เรื่อง เรือพระราชพิธี ด้วยการนำเสนอในรูปแบบสื่อมัลติมีเดีย โดยมียุทธศาสตร์การศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธี ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ และเรืออื่น ๆ ในขบวนเรือ

ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้ชมที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี และเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับชมสื่อ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลประกอบความเรียง มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ติดตามเพจเรือพระราชพิธี และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี ระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2566 จำนวน 31,041 คน โดยทั้ง 2 เพจ มีช่องทางติดตามดังนี้

1) ผู้ติดตามเพจเรือพระราชพิธี URL: https://www.facebook.com/royal-bargesthailand/?locale=th_TH

2) เพจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี URL: https://www.facebook.com/RoyalBargesNationalMuseum/?locale=th_TH

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ติดตามเพจเรือพระราชพิธี และเพจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี ทำการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power ซึ่งจะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน ดังนั้น จึงทำการกำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 100 คน ที่ได้ชมสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ที่ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ 2566

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาสื่อ ได้แก่ โปรแกรมประยุกต์ทางคอมพิวเตอร์กราฟิก โดยแบ่งการผลิตสื่อออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นตอนก่อนผลิต (Preproduction)

1. ค้นคว้าเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธีจากหนังสือเรือพระราชพิธี กรมศิลปากร [4] ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ ในขบวนเรือ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร จากหนังสือและเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ

2. คัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับเรือพระราชพิธี เพื่อนำไปเขียนบท โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามจำนวนเรือพระที่นั่ง 4 ลำ ในขบวนเรือ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ

3. วางแผนการผลิต โดยกำหนดขั้นตอนการผลิต ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

3.1 `จัดเรียงข้อมูลและออกแบบตัวสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

3.2 `เขียนสตอรี่บอร์ดตามเนื้อเรื่องที่ได้เขียนบทไว้แล้ว

3.3 ออกแบบและสร้างภาพประกอบที่ใช้ในการสร้างสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีด้วยโปรแกรมประยุกต์ทางคอมพิวเตอร์กราฟิก

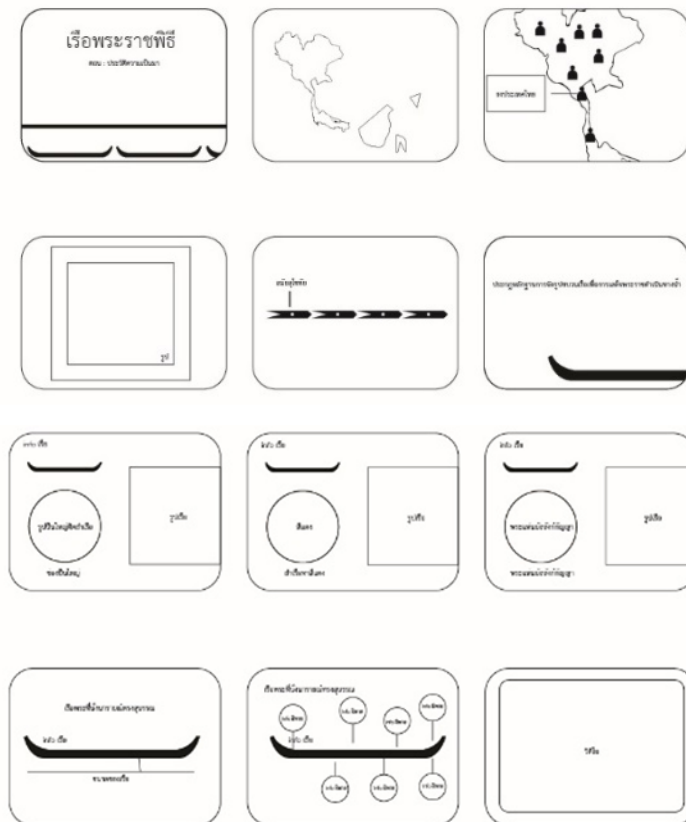
3.4 เลือกเสียงดนตรีประกอบ และพากย์เสียงบรรยายตามเนื้อเรื่องที่ได้เขียนบทไว้แล้ว

3.5 นำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อ

ระยะที่ 2 ขั้นตอนการผลิต (Production)

1. จัดเรียงข้อมูลและออกแบบตัวสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

2. เขียนสตอรี่บอร์ด

ภาพที่ 1 ตัวอย่างสตอรี่บอร์ด

3. ออกแบบภาพประกอบที่ใช้ในการสร้างสื่อโมชันกราฟิกชุดเรื่องพระราชพิธี
สามารถนำเสนอได้ดังนี้

นายท้าย ๒ นาย

ภาพที่ 2 นายท้าย

นายท้าย คือ ผู้มีหน้าที่ควบคุมเรือให้แล่นไป
ตรงตามทิศทาง

พลสัญญาณ ๑ นาย

ภาพที่ 3 พลสัญญาณ

โดยเฉพาะตามแม่น้ำลำคลอง พลสัญญาณ คือ
ผู้ที่นั่งอยู่หัวเรือหันหน้าเข้ามาด้านในเรือ
รอดูคำสั่งจากสัญญาณมือของนายเรือ
ที่จะส่งมาว่าจะให้ฝีพายทำอะไร

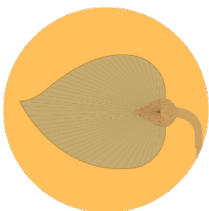
ภาพที่ 4 พระแท่นบัลลังก์กัญญา

พระแท่นบัลลังก์กัญญา คือ ที่ประทับ
สำหรับพระมหากษัตริย์

ภาพที่ 5 บังสุรย์

บังสุรย์ คือ เครื่องสูงอย่างหนึ่ง รูปคล้ายกลีบบัว
ใช้กันแดด เวลาเสด็จพระราชดำเนิน
ตามขัตติยราชประเพณี

ภาพที่ 6 พัดโบก

พัดโบก คือ เครื่องสูงชนิดหนึ่ง
สำหรับโบกลมถวายพระมหากษัตริย์
ทำจากใบตาลหรือใบปาล์ม

ภาพที่ 7 เรือดั่ง

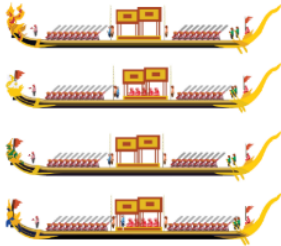
เรือดั่ง คือเรือที่ทำหน้าที่ป้องกัน
กระบวนหน้า เพราะคำว่าดั่งหมายถึงหน้า

มี 2 ชนิด คือ ชนิดที่มีปลายมนอย่างพัดทั่วไป
และชนิดที่มีปลายแหลมงอน

ภาพที่ 8 เรือเสือทยานชล

เรือเสือทยานชล เป็นเรือประตุน้ำใน
ประเภทเรือพิฆาต เป็นหนึ่งในเรือพระราชพิธี
กระบวนพยุหยาตราชลมารค หัวเรือเขียนสี
เป็นรูปหัวเสือ

ภาพที่ 10 เรือรูปสัตว์

เรือรูปสัตว์ มีทั้งประเภทเรือที่ขุดขึ้นจาก
ซุงทั้งต้นกับเรือเสริมกราบ มีลักษณะพิเศษ
ตรงศีรษะเรือต่อไม่ขึ้นไปแล้วสลักเป็น
รูปสัตว์หิมพานต์ หรือรูปอมมนุษย์ต่าง ๆ

ภาพที่ 9 เอกชัยเหินหาว และ
เรือเอกชัยหลาวทอง

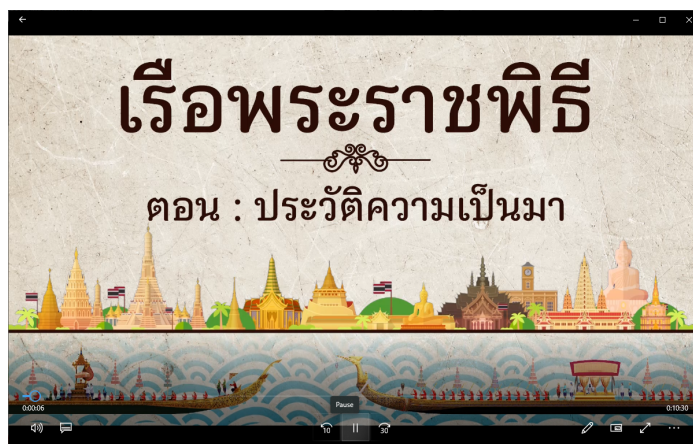
เอกชัยเหินหาว และเอกชัยหลาวทอง
เป็นชื่อเรือ 2 ลำคู่กัน ลักษณะใกล้เคียงกัน
คือหัวเรือเป็นรูปตั้ง

ภาพที่ 11 เรือเหล่าแสนยากร

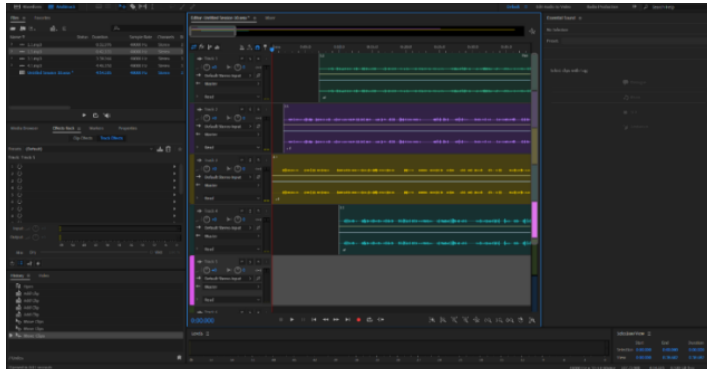
เรือเหล่าแสนยากร เป็นเรือประเภทต่าง ๆ
ที่นำมาจัดเข้าในขบวนพยุหยาตรา
ทางชลมารคนอกเหนือจาก
เรือพระที่นั่งทรง เรือพระที่นั่งรอง มีรูปร่างและ
หน้าที่แตกต่างกันไปตามลักษณะการใช้งาน

4. การออกแบบปกคลิปของเรือพระราชพิธีในแต่ละตอน

ภาพที่ 12 การออกแบบปกคลิป

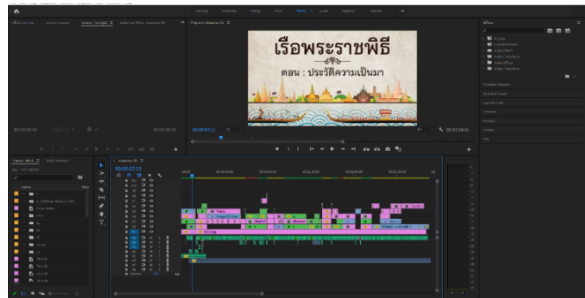
5. พากย์เสียงบรรยาย เป็นการพากย์เสียงบรรยาย และตัดต่อเสียงบรรยาย

ภาพที่ 13 การพากย์เสียงบรรยาย

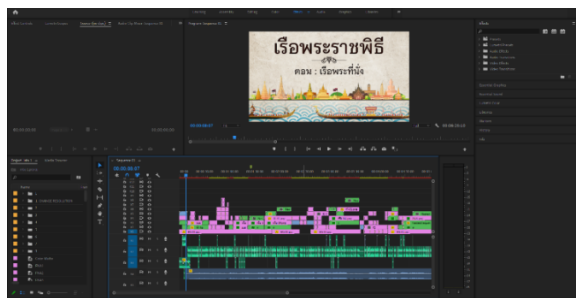
6. นำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อ

การนำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อเพื่อเล่าเรื่องราวในตอนที่ 1 เรือพระราชพิธี ตอน ประวัติความเป็นมา

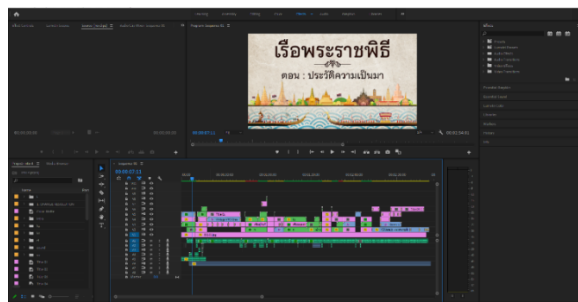
ภาพที่ 14 การตัดต่อลำดับภาพในตอนที่ 1

การนำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อเพื่อเล่าเรื่องราวในตอนที่ 2 เรือพระราชพิธี ตอน เรือพระที่นั่ง

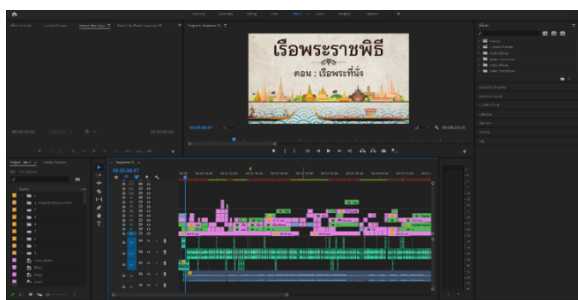
ภาพที่ 15 การตัดต่อลำดับภาพในตอนที่ 2

การนำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อเพื่อเล่าเรื่องราวในตอนที่ 3 เรือพระราชพิธี ตอน เรือรูปสัตว์

ภาพที่ 16 การตัดต่อลำดับภาพในตอนที่ 3

การนำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อเพื่อเล่าเรื่องราวในตอนที่ 4 เรือพระราชพิธี ตอน เรือเหล่าแสนยากร

ภาพที่ 17 การตัดต่อลำดับภาพในตอนที่ 4

ระยะที่ 3 ขั้นตอนหลังผลิต (Postproduction)

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ด้วยการเดินซ้ำเพื่อหาจุดบกพร่อง และทำการแก้ไข ได้แก่ เสียงดนตรีดังเกินไป เสียงบรรยายไม่ชัดเจน ภาพประกอบบางภาพเห็นไม่ชัด และเนื้อหายาวเกินไปควรดำเนินการให้กระชับแต่ยังคงสาระสำคัญได้ครบถ้วน ดังนั้น จึงทำการแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้สื่อ
2. ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยเผยแพร่ในเพจเรือพระราชพิธี และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี เพื่อให้รับชมสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี พร้อมกับให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินหลังสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีจบ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ 2566
3. ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย
4. เผยแพร่สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีต่อสาธารณะ

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจ เรื่อง พระราชพิธี จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ประเมินด้านเนื้อหา (2) ประเมินด้านการออกแบบ และ (3) ประเมินด้านการใช้ประโยชน์โดยมีลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) ได้แก่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- 1) ประสานไปยังผู้ดูแลเพจเรือพระราชพิธี และเพจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี เพื่อขอเผยแพร่สื่อเรือพระราชพิธี และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ชมประเมินความพึงพอใจ
- 2) นำสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี เผยแพร่ที่เพจเรือพระราชพิธี และเพจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ 2566
- 3) ตรวจสอบการตอบแบบประเมินความพึงพอใจให้ได้ครบ 100 คน แล้วจึงปิดการตอบแบบสอบถาม
- 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน
- 5) ดาวน์โหลดข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจ

3.4 สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การผลิตโมชันกราฟิก เรือพระราชพิธี คณะผู้ศึกษาที่ใช้ในการศึกษาได้กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยการนำเสนอตารางประกอบความเรียง และได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาความพึงพอใจ ดังนี้ [5]

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี สามารถนำเสนอผลการศึกษตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

1) ผลการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

ผลการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธี ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร สามารถนำเสนอตัวอย่างสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ดังนี้

ภาพที่ 18 ตัวอย่างเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์

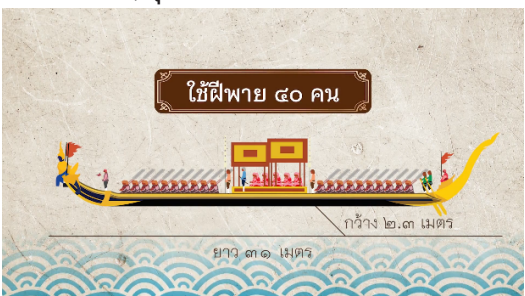
ภาพที่ 19 เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ รัชกาลที่ 9

ภาพที่ 20 เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช

ภาพที่ 21 เรือพระที่นั่งเอกชาติภิรมย์

ภาพที่ 22 เรือสุรายุภักษ์ และเรือสุรปักษ์

ภาพที่ 23 เรือกระบี่ปราบเมืองมาร และเรือกระบี่ปราบภูรอนราพณ์

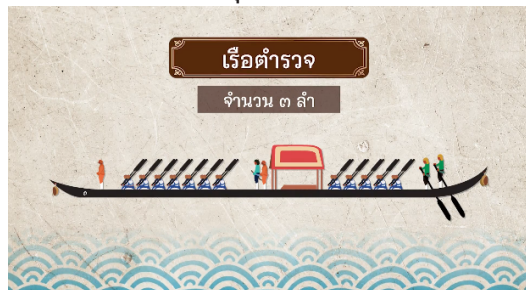
ภาพที่ 24 เรือพาลีรังทวีป และเรือสุครีพครองเมือง

ภาพที่ 25 เรือครุฑเหินเห็จ และเรือครุฑเครื่องไตรจักร

ภาพที่ 26 เรือทองบั้งน เรือทองขานฟ้า เรือเสือคำณสินธุ์ และเรือขานชล

ภาพที่ 27 เรือกลองนอก เรือกลองใน และเรือตำรวจ

ภาพที่ 28 เรือดั่ง และเรือแข่ง

2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ทำการการประเมิน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ จำนวน 100 คน สามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 2 ผลประเมินคุณภาพของของสื่อโมชันกราฟิก เรือพระราชพิธี

รายการ	ผลประเมินความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหา	4.71	0.55	มากที่สุด
1. เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความครบถ้วน	4.82	0.48	มากที่สุด
2. เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความเข้าใจง่าย	4.64	0.63	มากที่สุด
3. การจัดเรียงลำดับของสื่อมีความเหมาะสม	4.74	0.53	มากที่สุด
4. เนื้อหามีความสอดคล้องกับสื่อ	4.62	0.60	มากที่สุด
5. เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความน่าสนใจ	4.76	0.52	มากที่สุด
ด้านการออกแบบ	4.69	0.85	มากที่สุด
1. การออกแบบภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.70	0.58	มากที่สุด
2. ขนาดตัวอักษรมีขนาดที่เหมาะสม	4.66	0.59	มากที่สุด
3. เสียงประกอบมีความน่าสนใจ	4.70	0.54	มากที่สุด
4. เสียงบรรยายมีความเหมาะสม	4.70	0.56	มากที่สุด
5. สีที่ใช้มีความเหมาะสม	4.70	0.54	มากที่สุด
ด้านการใช้ประโยชน์	4.69	0.51	มากที่สุด
1. สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ทำให้เกิดความเข้าใจง่ายต่อการเข้าชม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี	4.70	0.54	มากที่สุด
2. สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ช่วยทำให้เกิดประโยชน์แก่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี	4.74	0.53	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ผลประเมินคุณภาพของของสื่อโมชันกราฟิก เรือพระราชพิธี (ต่อ)

รายการ	ผลประเมินความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีไปเผยแพร่ได้	4.74	0.53	มากที่สุด
4. สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้	4.66	0.59	มากที่สุด
5. เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน	4.62	0.60	มากที่สุด
ภาพรวม	4.70	0.51	มากที่สุด

จากตารางพบว่า ผู้ชมมีความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านเนื้อหา พบว่า เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความครบถ้วน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 อันดับแรกที่มีคุณภาพสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความครบถ้วน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 รองลงมาคือ เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.76 การจัดเรียงลำดับของสื่อมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.74 และเนื้อหาในการสร้างสื่อมีความเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 และข้อที่มีคุณภาพน้อยที่สุด ได้แก่ เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62

ด้านการออกแบบ พบว่า การออกแบบภาพประกอบมีความเหมาะสม ขนาดตัวอักษรมีขนาดที่เหมาะสมเสียงประกอบมีความน่าสนใจ เสียงบรรยายมีความเหมาะสม สีที่ใช้มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 อันดับแรกที่มีคุณภาพสูงสุด ได้แก่ การออกแบบภาพประกอบมีความเหมาะสม เสียงประกอบมีความน่าสนใจ เสียงบรรยายมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 และข้อที่มีคุณภาพน้อยที่สุดได้แก่ ขนาดตัวอักษรมีขนาดที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.66

ด้านการประโยชน์ พบว่า สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ช่วยทำให้เกิดประโยชน์แก่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ไปเผยแพร่ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 อันดับแรกที่มีคุณภาพสูงสุด ได้แก่ พบว่า สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ช่วยทำให้เกิดประโยชน์แก่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ไปเผยแพร่ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74 และสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ทำให้เกิดความเข้าใจต่อการเข้าชม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 และข้อที่มีคุณภาพน้อยที่สุด ได้แก่ เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

1) ผลการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธี ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอนเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร

2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมต่อสื่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ และด้านการใช้ประโยชน์

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี สามารถสังเกตได้ชัดโดยอ้างอิงจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับชมสื่อแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1) ผลการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธี ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอนเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร โดยเนื้อหาที่ผลิตได้ใช้ข้อมูลจากหนังสือเรือพระราชพิธี กรมศิลปากร [4] โดยนำเกี่ยวข้องข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์ความสำคัญของเรือแต่ละลำ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยข้อมูลที่นำเสนอในสื่อโมชันกราฟิกสอดคล้องกับชีวเชษฐ สุวรรณรัตน์ [6] ที่ศึกษากรณีศึกษาเรือพระที่นั่งลายทองสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยการศึกษาลวดลายบนพระที่นั่งลายทอง 14 ลำ เป็นเรือที่ใช้ในกระบวนเรือพระยุหยาตราทางชลมารคในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยเรือพระที่นั่ง และลายที่ประดับในเรือรูปสัตว์ที่เป็นพาหนะและที่ประดับของเทพ ประเภเรือกระบวนเรือพระที่นั่ง โขนเรือเป็นรูปสัตว์หิมพานต์ที่ดูน่าเกรงขามในเรือพระที่นั่ง 4 ลำ โดยเรือกระบวนที่หนึ่งจะแตกต่างกับเรือพระที่นั่งตรงลายประดับข้างเรือที่เป็นลายรดน้ำ และกลุ่มเรือพระที่นั่งลายทองที่สร้างขึ้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เพื่อสืบทอดรูปของงานศิลปะที่ถ่ายทอดความเชื่อมั่นที่มีต่อสถาบันกษัตริย์จากตอนปลายสุดของการปกครองสมัยกรุงศรีอยุธยา ส่วนการผลิตสื่อโมชันกราฟิกมีความสอดคล้องกับการศึกษาของดวงกมล อังคุนะ [7] ที่ได้พัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเรื่อง พระมหาเจดีย์ชัยมงคล ทำให้ได้สื่อโมชันกราฟิกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา สถาปัตยกรรมที่มีทั้งความวิจิตรพิสดาร ทั้งยังเป็นศิลปะร่วมสมัยระหว่างภาคกลางและภาคอีสานที่มีการผสมผสานกันระหว่างพระปฐมเจดีย์และพระธาตุพนม ที่สอดคล้องกับความคิดที่มีทั้งความรู้ความเพลิดเพลินทั้งยังเป็นการเผยแพร่เรื่องราวของพระมหาเจดีย์ชัยมงคล

2) ความพึงพอใจของผู้ชมของสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ผู้ชมมีความพึงพอใจต่อสื่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการออกแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพล จันทร์ฉลอง [8] ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของสื่อ การ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ เรื่อง รักษ์ผีนป่า ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ที่ประเมินโดยกลุ่มตัวอย่างแยกประเมินความพึงพอใจเป็น 3 ด้าน คือ คุณภาพด้านเนื้อหา ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก คุณภาพด้านภาพเสียง ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก คุณภาพด้านการนำเสนอ ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และโดยภาพรวมคุณภาพทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของกนกอร สีฝู่ง [9] ที่พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องพระอภัยมณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1) จากการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรื่องพระราชพิธี และการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อ พบว่า สามารถนำเสนอเนื้อหาได้ครบถ้วน มีการนำเสนอที่เข้าใจง่าย เรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม และสื่อที่สร้างขึ้นมีความน่าสนใจ ดังนั้น สามารถนำสื่อโมชันกราฟิกชุดเรื่องพระราชพิธีไปเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจในแหล่งศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องพระราชพิธีได้

1.2) เนื้อหามีความน่าสนใจ สามารถรับชมตามลำดับความสำคัญของเรื่อง และไม่เกิดความสับสนในเนื้อหา

1.3) ฉากและการใช้สีระดับความเหมาะสมที่ดี เนื่องจากมีการอ้างอิงสีมาจากเรื่องจริง

1.4) เสียงพากย์และชาวต้นตริประกอบยังสามารถเข้มข้นได้มากกว่านี้ ซึ่งสามารถปรับแก้ได้ และใช้เสียงพากย์ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาได้

2) ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการพัฒนาด้านการผลิตสื่อโมชันกราฟิกที่นำเสนอเนื้อหาเชิงประวัติศาสตร์ให้มากขึ้น และควรเจาะลึกข้อมูลประเภทเรื่องเฉพาะลำ เพื่อให้นำเสนอรายละเอียดของลวดลาย โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และต้องนำเสนอให้เข้าใจง่าย ใช้เวลาสั้น และนำเสนอเนื้อหากระชับให้มากขึ้น และมีการวัดประเมินความรู้ที่ได้รับจากการรับชมสื่อ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ญัฐกานต์เกาศล และสุวิชัย โกศัย. (2560). เรื่อง: ภูมิปัญญากับวิถีชีวิตพื้นบ้านและบทบาทในสังคมไทยภาคกลาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต. 13(1) กรกฎาคม-ธันวาคม, 69-82.
- [2] หอจดหมายเหตุครุฑสมณทลกรุงเทพฯ. (2559). เรื่องของชาวสยาม. สืบค้นจาก <https://catholichaab.com/main/index.php/research-and-study/research-and-study/1412-2016-10-11-04-08-12>
- [3] สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร. (2564). คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านอุทกภัยในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรื่องพระราชพิธี. กรุงเทพมหานคร: บางกอกอินเฮาส์.
- [4] กรมศิลปากร. (2558). เรื่องพระราชพิธี. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

- [5] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- [6] ชีวเชษฐ สุวรรณรัตน์. (2548). กรณีศึกษาเรือพระที่นั่งลายทองสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [7] ดวงมล อังคุนะ. (2558). การพัฒนาโมชันกราฟิก เรื่อง พระมหาเจดีย์ชัยมงคล. รายงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [8] ชุมพล จันทร์ฉลอง. (2561). การ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ เรื่อง รักผืนป่า ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์. หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- [9] กนกอร สีผึ้ง. (2560). การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องพระอภัยมณีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การรับรู้คุณภาพชีวิตส่งผลต่อความสุข ของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย

The perceptions of quality of life's impact on the happiness of Generation Y workers

ธารทิพย์ พจนัสสุภาพ¹ อรทัย วานิชดี² รุ่งอรุณ กระแสร์สินธุ์ อาจารย์³ ประจวบเหมาะ⁴
Thantip Pojsupap¹ Orathai Waniitdee² Rungarun Khasasin³ Arjaree Prachuabmoh⁴

^{1,2}อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต E-mail: thantip.poj@kbu.ac.th

³อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น E-mail: rungarun@tni.ac.th

⁴อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม E-mail: arjaree_prachuabmoh@yahoo.com

Received: 2023-11-01 Revised: 2023-12-14 Accepted: 2024-03-14

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตและความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำนวน 515 คน ที่มีอายุระหว่าง 25 ถึง 44 ปี การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.926 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 27 ถึง 34 ปี เป็นโสด และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,000 บาทหรือน้อยกว่า 2) คะแนนคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสี่ด้านและคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับดี มีความสุขอยู่ในระดับปานกลาง โดยร้อยละ 28.35 ระบุว่ามีความสุขสูง ร้อยละ 41.94 ระบุว่ามีความสุขปานกลาง และร้อยละ 29.71 มีความสุขต่ำกว่า 3) คุณภาพชีวิตส่งผลเชิงบวกต่อความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงที่สุด (Beta = 0.280) รองลงมาคือ สุขภาพกาย (Beta = 0.218) สภาพแวดล้อม (Beta = 0.186) และสุขภาพจิต (Beta = 0.170) ตามลำดับ

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต ความสุข เจนเนอเรชั่นวาย

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the level of quality of life and happiness of workers in Generation Y, and 2) to investigate the association between Generation Y workers' views of happiness and their quality of life. The sample included 515 working people aged 25 to 44 in metropolitan Bangkok. The data collection employed a questionnaire with a confidence value of 0.926. The statistics used

were for data analysis, such as percentage, average, standard deviation, and testing the hypothesis by using multiple regression analysis. The study's findings revealed the following: 1) The majority of respondents were female, between the ages of 27 and 34, single, and earning an average monthly salary of 25,000 Baht or less. 2) The respondents' scores in all four domains and their overall life quality score were in the “good” range. Their level of happiness was “fair”, with 28.35% expressing more happiness than the average, 41.94% indicating “moderate” happiness, and 29.71% reporting “low” happiness levels. 3) The quality of life has a positive impact on Generation Y workers' happiness at a statistically significant level of .01. Social relationships was the factor that had the highest effect on happiness (Beta=0.280), following physical health (Beta=0.218), environment (Beta=0.186) and psychological health (Beta=0.170), respectively.

Keywords : Life Quality, Happiness, Generation Y

1. บทนำ

ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน จากปัญหาสภาพเศรษฐกิจส่งผลต่อความท้าทาย ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้ง ภูมิรัฐศาสตร์ สงครามการค้า เงินเฟ้อ สภาพของเศรษฐกิจที่ถดถอย ท่ามกลางบรรยากาศที่เปราะบาง ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจและสภาพความเป็นอยู่ของประชากร จาก World Happiness Report 2023 ขององค์การสหประชาชาติ ที่รายงานข้อมูลความสุขเฉลี่ยของประชากรทั่วโลกได้ชี้ว่า การแพร่ระบาดของโควิด มีผลกระทบต่อความสุขของผู้คน จากการจัดอันดับประเทศ พบว่า ประเทศฟินแลนด์เป็นประเทศที่มีความสุขมากที่สุด ในขณะที่ไทย มีคะแนนเป็นอันดับที่ 60 ของโลก ด้วยเพราะยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลให้เกิดความสุข เช่น ด้านเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ที่ดี ความสัมพันธ์ที่ดีในการไว้วางใจกันของประชากรและคนในครอบครัว รวมถึงการศึกษา เสรีภาพทางการเมือง ความเท่าเทียมทางเพศและสังคม [1] จากวิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี 2580 ที่ระบุว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ดังนั้นประเทศจึงต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติ รวมถึงการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม [2]

ในสังคมประกอบด้วยคนหลากหลายอายุ คนแต่ละกลุ่มรุ่นหรือแต่ละเจเนอเรชัน (Generation) ก็มีลักษณะที่แตกต่างกันไป ผู้คนเหล่านั้นจะมีพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไป คนกลุ่มมิลเลนเนียล หรือ Gen Y เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจ โดย

มีสัดส่วน 23% ของประชากรทั่วโลก คนเจนเอเรชันวายมักถูกระบุว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่แน่นอน และหัวเหว มักสูญเสียความภักดีต่อความมุ่งมั่นในการทำงานในระยะยาว สอดคล้องกับ อัฐศาสตร์ ผดุงพันธุ์ และรชฏ ขำบุญ [3] ที่สนับสนุนว่า กลุ่มคนเจนเอเรชันวายนี้ เป็นกลุ่มประชากรแรงงาน กลุ่มใหญ่ที่สุดของประเทศและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ความสุขของแต่ละบุคคล สะท้อนให้เห็นถึงสภาวะกาย สบายใจ การอยู่ดีมีสุข อยู่เย็นเป็นสุข จากการศึกษาพบว่า “ความสุข” มักถูกนำมาใช้ร่วมกับ “คุณภาพชีวิต” โดยสุรินทร์ มีลาภลัน และเยาวลักษณ์ มีบุญมาก [4] สนับสนุนว่าคุณภาพชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงสภาวะความพร้อมของบุคคลทั้งในด้านร่างกาย และจิตใจและด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่จะสามารถส่งผลให้เขาดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข เมื่อบุคคลมีความสุขน้อยลงส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนลดลงตามไปด้วย เนื่องมาจากประชาชนไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ จนทำให้เกิด ภาวะเครียด ซึ่งเมื่ออยู่ในภาวะเครียดนาน ๆ จนมีระดับความเครียดสูง ทำให้สุขภาพจิตแย่ลง และ ส่งผลต่อผลเนื่องไปยังสุขภาพร่างกายในที่สุด และยังพบว่าความเครียดมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิต ทั้งในด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ความสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยความเครียดที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้คุณภาพชีวิตลดลงในทุก ๆ ด้าน [5]

จากการทบทวนวรรณกรรมในช่วงที่ผ่านมา พบว่านักวิชาการมุ่งเน้นการทวนสอบความสุข และคุณภาพชีวิตของผู้คนในเมืองสำคัญที่หลากหลาย เช่น อิตาลี ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น จีน มาเลเซีย สำหรับในประเทศไทย พบว่ามีการทวนสอบความสุขและคุณภาพชีวิตของคนไทยในหลากหลาย แง่มุม เช่น ในกลุ่มพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มผู้ป่วย และบุคคลทั่วไป แต่ การศึกษาในกลุ่มคนเจนเอเรชันวาย ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรแรงงานกลุ่มใหญ่ที่สุดของประเทศและ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศยังมีผลการศึกษาไม่มากนัก พนักงานกลุ่มเจนเอเรชันวายที่ มีความสามารถถือเป็นทรัพยากรระยะยาวขององค์กร ประกอบกับสถานการณ์ปัญหาแนวโน้มอัตรา การลาออกของพนักงานกลุ่มเจนเอเรชันวายมีเพิ่มขึ้น สิ่งนี้จึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับองค์กรใน ความพยายามรักษาอัตราคงอยู่พนักงาน และแสวงหาแนวทาง พัฒนากลยุทธ์เพื่อรักษาคณทำงาน กลุ่มเจนเอเรชันวาย โดยการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความสุข เพื่อสร้างความพึงพอใจและการมี ส่วนร่วมในงาน คุณภาพชีวิตและความสุขของคนเจนเอเรชันวาย จึงยังคงเป็นประเด็นหนึ่งที่ทันสมัย และน่าติดตาม งานวิจัยนี้เลือกพื้นที่ศึกษาคือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่สำคัญที่มีผลิตภัณฑ์ จังหวัดต่อหัวสูงที่สุดของไทย [6] ด้วยภาระหน้าที่การทำงาน เหตุการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้บุคคลเกิดความเครียด การเจ็บป่วย จนอาจนำไปสู่ปัญหาการ ขาดงาน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตและความสุขของคนเจนเอเรชัน วาย ด้วยเพราะเป็นคนช่วงวัยนี้ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ มีการ เปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่างรวดเร็วในหลายด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ อีกทั้งยังต้องเผชิญ กับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน กลุ่มเพื่อน เศรษฐกิจ และสังคม ปัจจัยเหล่านี้ จึงส่งผลต่อการใช้ชีวิตอย่างเป็นสุขและส่งผลต่อการปรับตัว ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเครียดในชีวิต

อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเนอเรชันวายนี้ จะมีประโยชน์ต่อองค์กรหรือหน่วยงานสามารถนำไปเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจกับคนแต่ละยุค เพื่อช่วยในการบริหารจัดการหรือปรับตัวเข้าหาคนเหล่านั้นได้อย่างลงตัวมากขึ้น และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งองค์กรจะต้องใส่ใจและให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร ด้วยการสร้างความสุขในการทำงานและทำให้บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับองค์กร ผู้วิจัยเชื่อว่าผลการศึกษานี้จะมีส่วนช่วยให้องค์กรสามารถนำไปใช้พัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับให้ผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นและทำงานได้อย่างมีความสุข ซึ่งย่อมส่งผลดีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และลดอัตราการสูญเสียบุคลากรในองค์กรในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตและความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยคุณภาพชีวิตส่งผลทางบวกกับความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร

4. การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิต

มีแนวคิดคุณภาพชีวิตที่หลากหลายมิติ โดยองค์กรและนักวิจัยอ้างอิงตามคำนิยามองค์การยูเนสโก สรุปว่า คุณภาพชีวิต เป็นความรู้สึกที่พึงพอใจต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของชีวิต คือ การดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสุข และพึงพอใจทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมที่ตนอยู่ได้อย่างดีและสามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้ศักยภาพส่วนบุคคลสร้างสรรค์ พัฒนาตนเองและสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข หรือกล่าวแบบเข้าใจได้ง่าย คือ ภาวะความเป็นอยู่ที่ดี กินดี มีสุข (Well-being) [7] นอกจากนี้ Rattanawongsa [8] และ Jadesadalug & Pienvimungsa [9] ได้อธิบายว่า คุณภาพชีวิต คือ สภาพความเป็นอยู่ของบุคคลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด และจิตใจ ได้รับการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานในทุกๆ ด้านอย่างเพียงพอ จนก่อให้เกิดความสุขทั้งในแง่ของการมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเหมาะสม ไม่เป็นภาระและปัญหาของสังคม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต คือ การที่บุคคลมีความอยู่ดีมีสุข มีความพึงพอใจในชีวิต จากการได้รับการตอบสนองของความต้องการพื้นฐานทั้งทางด้าน ร่างกาย

จิตใจ อารมณ์ สังคมและความคิด และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างสันติและเหมาะสม กระแสความสนใจแนวคิดคุณภาพชีวิตของนักวิจัยแต่เดิมถูกพัฒนาในสภาพแวดล้อมแบบตะวันตก ต่อมานักวิจัยได้พยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในบริบทค่านิยมทางสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป ซึ่งการประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL) เป็นเครื่องมือที่ยอมรับในระดับสากล และได้รับการดัดแปลงอย่างกว้างขวางเป็นภาษาต่าง ๆ [10] ในการประเมินการรับรู้และความพึงพอใจที่ใช้เป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต ครอบคลุมองค์ประกอบสี่มิติ ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพกาย ได้แก่ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน การพึ่งพาและอุปสรรคทางการแพทย์ พลังงานและความเหนื่อยล้า ความคล่องตัว ความเจ็บปวดและไม่สบายตัว การนอนหลับและพักผ่อนความสามารถในการทำงาน 2) ด้านสุขภาพจิต ได้แก่ ภาพลักษณ์และรูปลักษณ์ภายนอก ความรู้สึกเชิงลบ ความรู้สึกเชิงบวก ความนับถือตนเอง จิตวิญญาณและสมาธิ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ส่วนตัว การสนับสนุนทางสังคม กิจกรรมทางเพศ และ 4) ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ทรัพยากรทางการเงิน เสรีภาพ ความปลอดภัยทางกายภาพ ความมั่นคงในชีวิต การดูแลสุขภาพและสังคม สภาพแวดล้อมภายในบ้าน โอกาสในการได้รับข้อมูลและทักษะใหม่ ๆ การมีส่วนร่วมและโอกาสในการทำกิจกรรมนันทนาการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (มลพิษ/เสียง/การจราจร/สภาพภูมิอากาศ) การขนส่ง นอกจากนี้ยังมีคำถามสองข้อที่แยกจากกันซึ่งถามโดยเฉพาะเกี่ยวกับการรับรู้โดยรวมของแต่ละคนเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง และการรับรู้โดยรวมของแต่ละคนเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของพวกเขา

แนวคิดเรื่องความสุข

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าแนวคิดเรื่องความสุข ถูกเชื่อมโยงไว้กับความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective Well-being) ในทำนองเดียวกันนักวิชาการยังบ่งบอกถึงความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างองค์ประกอบของความสุขความเป็นอยู่ที่ดี คุณภาพชีวิต และความพึงพอใจในชีวิต [11,12]

Fagan [13] สนับสนุนว่า แม้คนจะไม่สามารถควบคุมทุกสิ่งในชีวิตภายนอกได้ แต่ความสุขอยู่ที่ความคิด และความสุขคือความพอใจในทุกกรณี จากกรอบแนวคิดของความหมายของสุขภาพจิต สุขภาพจิตเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญเกี่ยวกับสุขภาพจิต สุขภาพ หมายถึง สภาพชีวิตที่เป็นสุขของบุคคล ซึ่งเกิดจากการมีความสามารถที่จะจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต การมีจิตใจที่ดีงาม และการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ การมีภาวะสุขภาพจิตดีที่มีความสุขมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน 1) สภาพจิตใจ คือ การรับรู้สภาพที่เป็นสุขหรือเป็นทุกข์ของจิตใจตนเองและการเจ็บป่วยทางกายที่มีผลต่อจิตใจ การพิจารณาสภาพจิตใจของบุคคลจึงดูจากความสุขในปัจจุบันซึ่งบุคคลจะแสดงออกทางอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก และการรับรู้สภาวะสุขภาพของตนเอง 2) สมรรถภาพของจิตใจ คือ ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น และความสามารถในการเผชิญและแก้ไขปัญหในชีวิตได้ 3) คุณภาพจิตใจ คือ ลักษณะของจิตใจที่ดีงามที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ช่วยให้ดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี และ 4) ปัจจัยสนับสนุน คือ ปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลมีสุขภาพจิตที่ดี เช่น ครอบครัว ชุมชน ศาสนา ความเชื่อ และสิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้รู้สึกมั่นคงปลอดภัย ปัจจัย

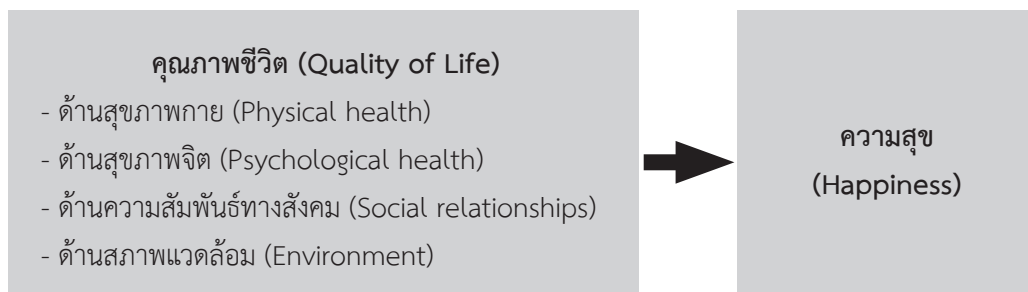

สนับสนุนจึงมุ่งเน้นที่การรับรู้เกี่ยวกับบุคคลแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อจิตใจและการดำเนินชีวิต [14]

Mahakud & Yadav [15] ระบุว่า บุคคลมักมีความกังวลเกี่ยวกับสุขภาพกายของตนเอง มากกว่าสุขภาพจิตโดยเชื่อว่าสุขภาพกายสัมพันธ์กับสุขภาพจิต ถ้าใครมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง คนนั้นก็จะมีความสุข บางแนวคิดเชื่อว่าความสุขยังมาจากสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของคนด้วย กล่าวคือ หากบางคนมั่งคั่ง บุคคลนั้นก็จะมีความสุข หรืออยู่อย่างมีความสุข การศึกษาในอดีตที่ยืนยันว่าความสัมพันธ์ทางสังคม ความมั่นคงของความสุข การสนับสนุนทางสังคม และคุณภาพความสัมพันธ์โดยรวม เป็นหนึ่งในตัวแปรที่ทำนายความสุข

แนวคิดเรื่องเจนเนอเรชันวาย

พัชรี ชมพูคำ และณัฐธิดา จักรภีศิริสุข [16] อธิบายว่า เจเนอเรชัน หมายถึง กลุ่มคนที่ไม่เพียงแต่เกิดในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน ยังต้องได้รับประสบการณ์ความเชื่อผ่านการแสดงออกทางพฤติกรรม และแลกเปลี่ยนกันทางสังคมในระหว่างช่วงชีวิตที่คล้ายคลึงกัน Pew Research Center ได้กำหนดว่าจะใช้ปี ค.ศ. 1996 เป็นปีเกิดสุดท้ายของคนรุ่นมิลเลนเนียล ใครก็ตามที่เกิดระหว่างปี ค.ศ. 1981 ถึง 1996 ถือเป็น Millennial และใครก็ตามที่เกิดตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 เป็นต้นไปจะเป็นส่วนหนึ่งของคนรุ่นใหม่ [17] กลุ่มเจนเนอเรชันวายยังมีชื่อเรียกอื่นๆ อีกเช่น Generation We ,Echo Boomers, Millennials, Internet Generation กลุ่มเจนเนอเรชันวาย เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เกิดจากพ่อแม่กลุ่มเบบี้บูมเมอร์สและกลุ่มเจนเนอเรชันเอ็กซ์ยุคต้นๆ ซึ่งบุคคลในกลุ่มนี้ถือว่าได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างดี เพราะรุ่นของพ่อแม่ถูกปลูกฝังให้ทำงานหนัก อดทนจนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ส่งผลให้คนในกลุ่มเจนเนอเรชันวาย ได้รับในสิ่งที่คนรุ่นพ่อแม่ไม่เคยได้ มีโอกาสทางการศึกษาที่ดี มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากกว่ารุ่นก่อน มีแนวคิดเป็นตัวของตัวเอง คนรุ่นนี้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสูงเป็นพวกวิถุนิยม รอบรู้หลายด้าน นิยมการสื่อสารแบบไม่เห็นหน้าและไม่ใช้เสียง [18] เนื่องจากคนในกลุ่มนี้สนใจในเรื่องเทคโนโลยี จึงมีทักษะในการทำงานหลายอย่างพร้อมกัน ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อ สื่อสาร การใช้สื่อหลาย ๆ ประเภทในเวลาเดียวกัน สามารถทำงานมากกว่าหนึ่งอย่างในเวลาเดียวกัน ไม่ชอบทำงานที่ซ้ำซาก แสวงหาความท้าทาย ชอบงานที่มีความหมายและต้องการความตื่นเต้นจากการทำงาน มีความทะเยอทะยานสูง คาดหวังที่จะมีโอกาสในการเติบโตได้อย่างรวดเร็วและต้องการความสำเร็จด้านการเงิน [19] จากที่กล่าวมานำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการศึกษาในครั้งนี้คือ คนวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งอาศัยข้อมูลสถิติประชากรทะเบียนราษฎรวัยทำงานจากกระทรวงสาธารณสุข [20] รายงานว่าคนวัยทำงานที่อายุระหว่าง 25 – 44 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 1,617,933 คน ทำการคำนวณหาขนาดตัวอย่างตามแนวทางของทาร์โย มาเน่ กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการขั้นต่ำเท่ากับ 400 คน ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับการชี้แจงรายละเอียดก่อน ดังนั้นหน่วยตัวอย่างที่ได้จึงเป็นหน่วยตัวอย่างที่สมัครใจให้ความร่วมมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถาม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพ มีลักษณะคำถามแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 การรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพกาย 2) ด้านสุขภาพจิต 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4) ด้านสภาพแวดล้อม อาศัยแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ของสุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ [21] จำนวน 26 ข้อ ผู้ตอบจะประเมินระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของตนเองตามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (1=ไม่เลย และ 5=มากที่สุด) การแปลผลคะแนนรวมมี 3 ระดับ คือ คะแนน 26–60 คะแนน หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี คะแนน 61–95 คะแนน หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตกลาง ๆ คะแนน 96–130 คะแนน หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ตอนที่ 3 ความสุข อาศัยแบบวัดความสุขของคนไทยของอภิชัย มงคลและคณะ [22] จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ (1=ไม่เลย และ 4=มากที่สุด) การแปลผลคะแนนรวมมี 3 ระดับ คือ คะแนน 51–60 คะแนน หมายถึง มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป คะแนน 44–50 คะแนน หมายถึง มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป และคะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 43 คะแนน หมายถึง มีความสุขน้อยกว่าคนทั่วไป

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำชุดคำถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง การใช้ภาษา และปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสม จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย จำนวน 40 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่า Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.926 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน พ.ศ. 2566 ในส่วนนำของแบบสอบถามได้ระบุนิยามของคนเจนเอเรชั่น Y เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจตรงกันว่า หมายถึง

ผู้ที่เกิดในช่วงปี ค.ศ.1981–1996 หรือ ระหว่าง พ.ศ.2524–2539 ซึ่งปัจจุบันปี พ.ศ.2566 จะมีอายุ 27–42 ปี โดยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทาง Line และ Facebook เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้สะดวก โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบว่า การให้ข้อมูลครั้งนี้จะเป็นไปตามความสมัครใจ การนำเสนอข้อมูลวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิ์จะเข้าร่วมหรือปฏิเสธการตอบแบบสอบถามได้ตลอดเวลา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบกลับโดยสร้างเอกสาร Spreadsheet ก่อนนำเข้าสู่การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

- 1) การวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคล อาศัยค่าความถี่ และร้อยละ เพื่อบ่งบอกลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) การวิเคราะห์ระดับการรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความสุข อาศัยคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) การทดสอบสมมติฐาน อาศัยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

6. ผลการวิจัย

- 1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับการตอบกลับทั้งสิ้น 515 ชุด ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงจำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 68.93 มีอายุระหว่าง 27–34 ปี จำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 69.32 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 56.31 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25,000 บาท จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 64.85 และมีสถานภาพโสด จำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 68.35

- 2) ระดับการรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความสุข

ผลการศึกษา พบว่า คนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชันวายส่วนใหญ่ จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 52.58 มีคะแนนคุณภาพชีวิตในภาพรวม อยู่ในช่วง 96–130 คะแนน แปลได้ว่ามีคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.93 (S.D.= 3.877) คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจิต มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.82 (S.D.= 3.333) คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.57 (S.D.= 1.891) และคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.40 (S.D.= 4.791) ผลการศึกษาความสุขในภาพรวม พบว่า คนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชันวายส่วนใหญ่ จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 41.94 มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป โดยมีคะแนนอยู่ในช่วง 44–50 คะแนน

3) การทดสอบสมมติฐาน

จากการตรวจสอบตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปรคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้านกับความสุขทุกคู่ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.646 ถึง 0.789 และไม่มีค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรคู่ใดที่มีค่ามากกว่า 0.85 จึงทำให้เชื่อได้ว่า ตัวแปรไม่มีปัญหาเกี่ยวกับภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ในการตรวจสอบความเป็นอิสระของตัวแปรอิสระ เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) พบว่าค่า Tolerance ทุกตัวมีค่ามากกว่า 0.1 ในขณะที่ค่า VIF มีค่าอยู่ระหว่าง 2.387 ถึง 3.111 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่า ตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกันไม่เกิดความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปร และค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.797 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อนระหว่างตัวแปรมีความอิสระต่อกันไม่เกิดปัญหา Autocorrelation

ตารางที่ 1 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นและผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชันวาย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
ค่าคงที่	12.462	1.336	0.48	9.326	.000*		
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (SOC)	.920	.156	.280	5.907	.000*	.374	2.676
ด้านสุขภาพกาย (PHYS)	.350	.082	.218	4.269	.000*	.321	3.111
ด้านสภาพแวดล้อม (ENVI)	.241	.058	.186	4.156	.000*	.419	2.387
ด้านสุขภาพจิต (PSYC)	.317	.095	.170	3.343	.001*	.324	3.084
R = 0.756 R ² = 0.572 Adjusted R ² = 0.569 Durbin-Watson=1.797 F = 170.323 Sig = .000							

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าสถิติ F มีนัยสำคัญแสดงว่าตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวในการวิจัยนี้ที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชันวายได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.756 ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R²) เท่ากับ 0.572 ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R²) เท่ากับ 0.569 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชันวายได้ร้อยละ 56.90 ส่วนที่เหลือเกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์ความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชันวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 ได้ดีที่สุด คือ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย เท่ากับ 0.280 รองลงมาคือ คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกายมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย เท่ากับ 0.218 ด้านสภาพแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย เท่ากับ 0.186 และด้านสุขภาพจิต โดย มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย เท่ากับ 0.170 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ความสุขได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 12.462 + 0.920 (\text{SOCI}) + 0.350 (\text{PHYS}) + 0.241 (\text{ENVI}) + 0.317 (\text{PSYC})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.280 (\text{SOCI}) + 0.218 (\text{PHYS}) + 0.186 (\text{ENVI}) + 0.170 (\text{PSYC})$$

7. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุป อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นคนวัยทำงานเพศหญิง อายุระหว่าง 27–34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25,000 บาท และมีสถานภาพโสด โดยคนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชันวัยส่วนใหญ่มีคะแนนคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับดี และมีความสุขในภาพรวมอยู่ในระดับความสุขเท่ากับคนทั่วไป ข้อค้นพบจากการศึกษานี้ คล้ายคลึงกับ Novianti และคณะ [23] ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของชาวเมืองบันดุง ประเทศอินโดนีเซีย โดยพบว่า วัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้นซึ่งมีอายุ 17–30 ปี มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 62.93 ถึง 67.90 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า พลเมืองที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ที่มีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เมืองที่มีอัตราการเจริญเติบโตสูง รูปแบบเมืองที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเมืองบันดุงของอินโดนีเซีย หรือกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ของประเทศไทย จึงเป็นไปได้ว่า รูปแบบการใช้ชีวิตเมืองและการคมนาคมภายในเมืองมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตและความสุขของพลเมือง เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตเป็นรายด้านพบว่า ด้านสุขภาพกายมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากในช่วงเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลเกิดขึ้นหลังจากผ่านพ้นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ประกอบกับภาระการทำงานอาจส่งผลกระทบให้เกิดความรู้สึกไม่สบายกาย มีการเจ็บปวดตามร่างกาย หรือการพักผ่อนที่ไม่เพียงพอ เช่น อาการออฟฟิศซินโดรมในกลุ่มพนักงานที่มีการทำกิจกรรมต้องใช้ร่างกายเป็นระยะเวลานาน สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่พบว่า คนหนุ่มสาวที่มีกิจกรรมทางกายในระดับปานกลางหรือสูง มีความพึงพอใจในชีวิตและความสุขสูงกว่า และมีการรับรู้เรื่องสุขภาพที่ดีขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่สุขภาพร่างกายแข็งแรง ทำให้ความสามารถในการทำงานดีขึ้น และลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่าง ๆ [24] ด้านสุขภาพจิต มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความรู้สึกสบายใจมีความสุขเพิ่มขึ้นหลังผ่านพ้นสถานการณ์ที่ยากลำบาก การทำงานเริ่มกลับสู่ภาวะปกติ พวกเขาคลายความวิตกกังวลต่อมาตรการจำกัดการระบาดที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การกลับฟื้นตัวสู่กิจกรรมทางสังคมร่วมกันย่อมมีผลดีต่อสภาพจิตใจ สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่พบว่า พนักงานมีความเครียดลดลงทั้งจากการทำงาน/เรื่องครอบครัว/เรื่องสถานการณ์โควิด เนื่องจากได้กลับมา

ทำกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและพึงพอใจกับการอยู่กับครอบครัวและมีความสุขภายในครอบครัวอยู่ในระดับสูง [25] เช่นเดียวกับด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 ทำให้สายสัมพันธ์ทางสังคมต่างๆ เปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไป เมื่อผู้คนในสังคมกลับมาใช้ชีวิตนอกบ้านได้มากขึ้น ความสัมพันธ์ทางสังคมแน่นแฟ้นและใกล้ชิดก็เพิ่มมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่พบว่าคนส่วนใหญ่เชื่อมั่นว่าสังคมไทยหลังผ่านพ้นวิกฤตโรคระบาดโควิด-19 จะดีและมีความสุขเพิ่มขึ้น มีความสุขและพึงพอใจกับการมีมิตรภาพกับเพื่อนบ้าน สังคมอยู่ในระดับที่ดี [25] และด้านสภาพแวดล้อม มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากพวกเขารับรู้ได้ว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่สนับสนุนว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพในเมืองมีความพร้อมในหลายๆ ด้าน เช่น การคมนาคม สถานบริการด้านสุขภาพ พื้นที่สีเขียวพื้นที่พักผ่อน ที่พักอาศัยที่มีความมั่นคงปลอดภัย การมีพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกัน มีสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพบรรยากาศเหล่านี้มีส่วนสำคัญต่อความรู้สึกของผู้คน [26]

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร พบว่าคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร โดยคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสุขภาพกาย ด้านสภาพแวดล้อม และด้านสุขภาพจิต ทั้งสี่ตัวแปรนี้ที่มีอำนาจในการพยากรณ์ความสุขของคนวัยทำงานกลุ่มเจนเอเรชั่นวายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อค้นพบจากการศึกษานี้ สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต กล่าวคือ

1) คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุข ด้วยเพราะสัมพันธ์ภาพทางสังคมแสดงถึงความมั่นคงของความผูกพัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างบุคคล การสนับสนุนทางสังคมจากคนในครอบครัวและคนรอบตัว รวมถึงกิจกรรมของคู่ชีวิต สอดคล้องกับ Ortiz-Ospina & Roser [27] ที่กล่าวว่า เหตุการณ์ในชีวิตทั่วไปส่งผลต่อความสุขในแต่ละช่วงวัยซึ่งแสดงถึงวิวัฒนาการของสถานการณ์ที่แฝงอยู่ เมื่อบุคคลเริ่มไม่มีความสุขในช่วงเวลาการมีชีวิตคู่อาจนำไปสู่การหย่าร้าง ในขณะที่หากพวกเขามีความสุขในความสัมพันธ์ก็อาจนำไปสู่การแต่งงาน เหตุการณ์ในชีวิตโสดมักจะส่งผลต่อความสุขในระยะสั้น

2) คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุข ด้วยเพราะคนที่มีความสุขที่ดีก็มีความสุข หรือคนที่มีความสุขจะมีสุขภาพดี ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างสุขภาพและความสุข สอดคล้องข้อสรุปจากการศึกษาของ Çakiroglu [28] และ Rahayu [29] ที่พบว่าปัจจัยด้านสุขภาพ เป็นปัจจัยกำหนดความสุขที่สำคัญของคนในประเทศตุรกี และปัจจัยทางกายภาพของคุณภาพชีวิต รวมถึงกิจกรรมประจำวัน ความสามารถในการเดิน การเคลื่อนไหว ความเจ็บปวดและไม่สบาย การพักผ่อน และความสามารถในการทำงาน ยังเป็นตัวทำนายความสุขที่สำคัญทั้งในปัจจุบันและตลอดชีวิตของพลเมืองอินโดนีเซีย

3) คุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุข มีผลการศึกษาที่สนับสนุนข้อสรุปนี้เช่น Novianti และคณะ [23] ที่พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย

ความปลอดภัยและความมั่นคงทางกายภาพที่รับรู้ สภาพแวดล้อมภายในบ้าน โอกาสในการพักผ่อน หย่อนใจ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการคมนาคมที่ใช้ เป็นตัวทำนายเชิงบวกสำหรับความสุข ตลอดชีวิตของคนอินโดนีเซีย ดังนั้นปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพและคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพและความสุขของมนุษย์ในเขตเมือง เนื่องจากสภาพแวดล้อม และพื้นที่สีเขียวมีส่วนสำคัญต่อคุณภาพชีวิตในเมือง การเพิ่มขึ้นของความรู้สึกเชิงบวก ความสุข โอกาสในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และความเป็นอยู่ที่ดีของคนที่ย้ายอยู่ในเมือง [26]

4) คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุข ข้อค้นพบจากการศึกษานี้สอดคล้องกับ Hart [30] ที่ระบุว่า ความมั่นคงทางจิตใจมีส่วนทำให้คนมีความสุขในระยะยาว ความเจ็บปวดทางจิตอาจเป็นอันตรายและสร้างความเจ็บปวดได้พอ ๆ กับความเจ็บปวดทางกาย ความเจ็บปวดทางจิตจะส่งผลต่อการรับรู้ อารมณ์ และกระบวนการคิดของคน โดยทั่วไปผู้ที่มีความมั่นใจมักจะควบคุมความคิดและการกระทำของตนเอง สามารถดูแลตัวเองและผู้อื่นได้ ซึ่งส่งผลดีต่อความสม่ำเสมอในการทำงาน ความสัมพันธ์ในครอบครัวและการใช้ชีวิตในสังคม แต่ในทางกลับกันผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต อาจแสดงออกในหลายลักษณะ เช่น การปลีกตัวจากผู้คนและกิจกรรมตามปกติ การรับประทานอาหารได้น้อยลง การนอนไม่หลับ การติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสิ่งเสพติดต่าง ๆ หรือรู้สึกสิ้นหวังกับชีวิต ความรู้สึกเหล่านี้อาจทำให้พวกเขาไม่สามารถทำงานได้หรือใช้ชีวิตได้ตามปกติ จึงเชื่อได้ว่า ปัญหาด้านสุขภาพจิตดังกล่าวเป็นตัวขัดขวางความสุขในชีวิตของบุคคล เช่นเดียวกับ Ortiz-Ospina & Roser [27] ที่พบว่า ประเทศที่มีอัตราการเสียชีวิตสูงกว่าจะมีคะแนนความสุขของประเทศนั้นต่ำกว่า ความสัมพันธ์นี้น่าจะเป็นผลมาจากคนซึมเศร้า ความทุกข์และวิตกกังวลมีแนวโน้มที่จะมีความสุขน้อยลง และผู้ที่ไม่มีความสุขมีแนวโน้มที่จะซึมเศร้าหรือวิตกกังวลมากกว่า

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

องค์กรหรือหน่วยงานต้องใส่ใจและให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร ด้วยการสร้างความสุขในการทำงานและทำให้บุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับองค์กร การออกแบบกิจกรรมในการทำงาน รวมถึงกิจกรรมในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม สัมกับรูปแบบการใช้ชีวิตคนทำงานในแต่ละช่วงวัย จะช่วยให้พวกเขามีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่แข็งแรง เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมสันทนาการเพื่อการพักผ่อน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม กิจกรรมการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต เป็นต้น รวมถึงจัดระบบส่งเสริมความก้าวหน้าในงาน และสร้างความสัมพันธ์ในสังคม รวมถึงสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม และปลอดภัย เพื่อให้พวกเขามีขวัญและกำลังใจ ลดความเครียดจากการทำงาน หากองค์กรพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับให้ผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นและทำงานได้อย่างมีความสุขแล้ว ย่อมส่งผลดีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และลดอัตราการสูญเสียบุคลากรในองค์กร ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางสำหรับองค์กรในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มระดับคุณภาพชีวิตและความสุขให้กับคนวัยทำงาน ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย สำหรับองค์กรสามารถจัดให้มีโปรแกรมสนับสนุนด้านสุขภาพแก่บุคลากรในองค์กร เช่น การตรวจประเมินสุขภาพ การแข่งขันกีฬา การส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนระหว่างงานและชีวิตส่วนตัว

2. คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจิต การออกแบบระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์โดยให้ความสำคัญกับโปรแกรมการยกย่องพนักงาน การรับรู้และชื่นชมผลงานของพนักงานอย่างสม่ำเสมอ การให้กำลังใจเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จไปด้วยดี การให้คำปรึกษาเพื่อจัดการความเครียด การจัดตารางงานที่ยืดหยุ่นหรือทางเลือกการทำงานระยะไกล

3. คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ในการทำงานควรจัดให้มีกิจกรรมที่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม การพบปะพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน จัดให้มีพื้นที่สนทนาการสำหรับพนักงาน จัดให้มีพื้นที่สำหรับพักผ่อนและพื้นที่ส่วนกลางเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ผ่อนคลายความเครียด

4. คุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่ดีและสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข องค์กรควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงภูมิทัศน์ และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน เช่น ออกแบบสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัย สะอาดและดีต่อสุขภาพ จัดพื้นที่ทำงานตามหลักสรีรศาสตร์ การเพิ่มแสงธรรมชาติและเพิ่มพื้นที่เขียวในที่ทำงาน การนำระบบเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในกลุ่มประชากรที่หลากหลาย เช่น การศึกษาระดับคุณภาพชีวิตและความสุขในคนวัยทำงานกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ส หรือกลุ่มเจนเอเรชันเอ็กซ์

2. การเก็บข้อมูลวิจัยที่หลากหลาย เช่น การเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

3. การเพิ่มตัวแปรที่ศึกษา เช่น เหตุการณ์ที่ผ่านมาในชีวิต การสนับสนุนทางสังคม สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม เพื่อทวนสอบในความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านั้นกับคุณภาพชีวิตและความสุข

เอกสารอ้างอิง

- [1] Helliwell, J. F., Layard, R., Sachs, J. D., Aknin, L. B., De Neve, J.-E., & Wang, S. (2023). [Online]. World Happiness Report 2023. [Retrieved June 1, 2023]. from <https://worldhappiness.report/ed/2023/>
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). [ออนไลน์]. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 (ฉบับย่อ). [สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2566]. จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf
- [3] อัฐาศาสตร์ ผดุงพันธุ์ และรัชฎา ขำบุญ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเฟอร์นิเจอร์และของแต่งบ้านของกลุ่ม GenY ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย, 9(2), 1–13.

- [4] สุรินทร์ มีลาภลัน และเยาวลักษณ์ มีบุญมาก. (2565). ความสุขและคุณภาพชีวิตในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี, 5(1), 67–78.
- [5] Anjara, S. G., Nellums, L. B., Bonetto, C., & Van Bortel, T. (2017). Stress, health and quality of life of female migrant domestic workers in Singapore: a cross-sectional study. *BMC women's health*, 17(1), 1–13.
- [6] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). [ออนไลน์]. ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2564. [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2566]. จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=12388&filename=gross_regional
- [7] Bilheem, N. (2016). The scope of quality of life of the people affected by the unrest in the three Southern border provinces: a case study of Raman District, Yala Province. Master of Science in ealth System Management, Prince of Songkhla University.
- [8] Rattanawongsa, J. (2018). Factors affecting quality of life of people in the area of Khwao Sub-district Muang Mahasarakham. Master of Public Administration (Public and Private Management), ajabhat Maha Sarakham University.
- [9] Jadesadalug, V., & Pienvimungsa, S. (2018). Quality of life of the elderly in Don Seng Village, Bang Pae Sub-district, Bang Phae District, Ratchaburi. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(1), 3144–3156.
- [10] Ferdiana, A., Post, M., King, N., Bultmann, U., & Van der Klink, J. (2018). Meaning and components of quality of life among individuals with spinal cordinjury in Yogyakarta Province, Indonesia. *isability and Rehabilitation*, 40(10), 1183–1191.
- [11] Oishi, A., & Diener, E. (2014). Residents of poor nations have a greater sense of meaning in life than residents of wealthy nations. *Psychological Science*, 25(2), 422–430.
- [12] Medvedev, O. N., & Landhuis, C. E. (2018). Exploring constructs of well-being, happiness and quality of life. *PeerJ*, 6, 1–16.
- [13] Fagan, A. (2022). [Online]. A Key Component of a Happy Life. [Retrieved August 9, 2023]. from <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/meditation-modern-life/202209/key-component-happy-life>
- [14] อภิชัย มงคล, ทวี ตั้งเสรี, พิเชษฐ์ ตั้งอุดมรัตน์, วชิณี หัตถพนม, ภัสรา เชษฐโชติศักดิ์, วราวรรณ จุฑา และระพีพร แก้วคอนไทย. (2547). รายงานการวิจัยการพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับใหม่. ขอนแก่น: โรงพิมพ์พระธรรมชั้นธิ.

- [15] Mahakud, I. G., & Yadav, R. (2015). Effects of Happiness on Mental Health. *The International Journal of Indian Psychology*, 2(3) 106–114.
- [16] พัชสิรี ชมพุดำ และณัฐธิดา จักรภีศิริสุข. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจและแรงจูงใจในการทำงาน: กรณีศึกษาเปรียบเทียบคนเจนเนอเรชั่น Y และเจนเนอเรชั่น Z ในเขตกรุงเทพมหานคร. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 42(3), 1–18.
- [17] Dimock, M. (2019). [Online]. Defining generations: Where Millennials end and Generation Z begins. [Retrieved August 9, 2023]. from <https://www.pewresearch.org/short-reads/2019/01/17/where-millennials-end-and-generation-z-begins/>
- [18] Mongkolsiri, S. (2005). *Powergens Branding*. Bangkok: BrandAgebooks.
- [19] Dharma, N. (2010). [Online]. Gen B, gen X, gen Y: The power of generation. [Retrieved July 20, 2023]. from <http://guru-marketing-Thailand.blogspot.com/2009/05gen-b-genx-gen-y-power-of-generation.html>.
- [20] กระทรวงสาธารณสุข. (2566). [ออนไลน์]. ประชากรทะเบียนราษฎรวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) จำแนกรายเพศ ปีงบประมาณ 2566 รวมทุกเขต. [สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2566]. จาก <http://dashboard.anamai.moph.go.th/population/pop-workingage>
- [21] สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล, วิระวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล, วนิดา พุ่มไพศาลชัย, กรองจิตต์ วงศ์สุวรรณ และราณี พรมานะรังกุล. (2545). *เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย*. เชียงใหม่: โรงพยาบาลสวนปรุง.
- [22] อภิชัย มงคล, ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, ทวี ตั้งเสรี, วัชนี หัตถพนม, ไพรวลัย รมชัย และวิระวรรณ จุฑา. (2552). [ออนไลน์]. การพัฒนาและทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย (Version 2007). [สืบค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2566]. จาก https://dmh.go.th/test/download/files/TMHI15_thai.pdf
- [23] Novianti, L. E., Wungu, E., & Purba, F. D. (2020). Quality of Life as a Predictor of Happiness and Life Satisfaction. *Jurnal Psikologi*, 47(2), 93–103.
- [24] Pengpid S., & Peltzer, K. (2019). Sedentary behaviour, physical activity and life satisfaction, happiness and perceived health status in university students from 24 countries. *International journal of environmental research and public health*, 16(2084), 1–7.
- [25] พิทักษ์ ทองอยู่. (2564). *แนวทางการสร้างความสุขในการทำงานเพื่ออํารงรักษามูลค่าในยุคลัง Covid-19 กรณีศึกษาบริษัท ABC จำกัด*. วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- [26] Markevych, I., Schoierer, J., Hartig, T., Chudnovsky, A., Hystad, P., Dzhambov, A. M., de Vries, S., Triguero-Mas, M., Brauer, M., Nieuwenhuijsen, M. J., Lupp, G., Richardson, E. A., Astell-Burt, T., Dimitrova, D., Feng, X., Sadeh, M., Standl, M., Heinrich, J., Fuertes, E. (2017). Exploring pathways linking greenspace to health: Theoretical and methodological guidance. *Environmental Research*. Oct(158), 301–317.
- [27] Ortiz-Ospina, E., & Roser, M. (2013). [Online]. Happiness and Life Satisfaction. [Retrieved October 15, 2023]. From <https://ourworldindata.org/happiness-and-life-satisfaction>
- [28] Çakiroglu, A. (2007). Relationship between quality of life and happiness in turkey. Master of Social Sciences. Middle East Technical University.
- [29] Rahayu, T. P. (2016). Determinan kebahagiaan di Indonesia. *Jurnal Ekonomi dan Bisnis*, 19(1), 149– 170.
- [30] Hart, A. (2021). The link between mental stability & happiness. [Retrieved October 19, 2023]. From <https://www.happycounts.org/blog/the-link-between-mental-stability-happiness>

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ อาชีวศึกษาแห่งชาติ กรณีศึกษา : นักศึกษา หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขา เทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์

Opinions of entrepreneurs on desirable Characteristics according to Thai Qualification Framework for Vocational Education Case Study: Students from the Bachelor of Technology Program (B.Tech.) in Automotive Technology, Automotive Industry Technical College

พิเชษฐ์ หาดิ์ พิรญา เขตพงษ์¹ ทศนัย อุนขึ้นจิตต์² วิชัย โกศลวัฒน์³

^{1,3} ครู วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์

^{2,4} อาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail : phiraya.c@rmutp.ac.th

Received: 2024-01-16 Revised: 2024-03-11 Accepted: 2024-03-11

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ กรณีศึกษา : นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ประชากรคือ เจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ เข้าปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวนทั้งสิ้น 19 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 21-30 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีอายุงานต่ำกว่า 10 ปี และมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนก/ หัวหน้างาน ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านทักษะปฏิบัติ รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความรู้ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามลำดับ

คำสำคัญ : ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the opinions on desirable characteristics of entrepreneurs according to Thai Qualification Framework for Vocational Education. Case Study: Students from the Bachelor of Technology (B.Tech.), in Automotive Technology, Automotive Industry Technical College. The population is business owners or the person assigned to supervise students in the Bachelor of Technology Program (B.Tech.) in the field of Automotive Technology Automotive Industry Technical College who worked in semester 2/2022, a total of 19 people. Questionnaires were used for data collection. Statistics including percentages, means, and standard deviations. were used for data analysis

The majority of respondents were male, aged 21-30 years, with a bachelor's degree , have a job of less than 10 years and hold the position of department head/supervisor. The result of the study found that their opinions on desirable characteristics according to the National Vocational Education Qualifications Standards Framework was overall at a high level ($\mu = 4.41$). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest level of opinion was the aspect of interpersonal skills and responsibility. The aspect with high levels of opinion was practical skills, followed by morality and ethics, intellectual skills, knowledge, and numerical analysis, communication, and information technology skills, respectively.

Keyword : opinions on desirable characteristics of entrepreneurs according to Thai Qualification Framework for Vocational Education

1. บทนำ

วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2539 โดยมีความร่วมมือระหว่างบริษัท ฮอนด้า ออโต โมบิล (ประเทศไทย) จำกัด กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีปรัชญาว่า “คน คือ ปัจจัยหลักของการผลิตทั้งหลายทั้งปวง” ดังนั้นการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรมยานยนต์ต้องเป็นความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง และมีมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ” ดังนั้น วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ จะเป็นศูนย์กลางในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล [1] วิทยาลัยฯ ตั้งอยู่บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ สวนอุตสาหกรรมโรจนะ 1, 2 และ 3 นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค นิคมอุตสาหกรรมสหรัตนนคร และนิคมอุตสาหกรรมแพคตอรีแลนด์ ซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ในการผลิตรถยนต์

และชิ้นส่วนอุตสาหกรรม แม่พิมพ์การผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และอื่น ๆ ประมาณ 3,000 โรงงาน [1] เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ วิทยาลัยฯ ได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระบบทวิภาคี และระบบสมทบ (สำหรับผู้มีงานทำ) หลักสูตรในระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยียานยนต์ (ทล.บ.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ปรับปรุงหลักสูตรปี พ.ศ. 2561 และปี พ.ศ. 2566 ตามลำดับ [2]

แนวทางการบริหารหลักสูตรทุกหลักสูตรจะกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ ประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ [2] ซึ่งเมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่ง จะต้องมีการประเมินหลักสูตรเพื่อทบทวนถึงความครอบคลุมความทันสมัย เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร [3] ผู้ประเมินหลักสูตรอาจเป็นกลุ่มผู้ใช้หลักสูตร ผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อปรับปรุงคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรต้องมีการพัฒนาให้ทันสมัย แสดงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ให้มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง [4] และเพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายเดียวกัน ในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะปฏิบัติ

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ กรณีศึกษานักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ผลที่ได้จากการศึกษานำไปพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นข้อมูลในการจัดเตรียมความพร้อมของนักศึกษาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีสมรรถนะการปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ กรณีศึกษา : นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์

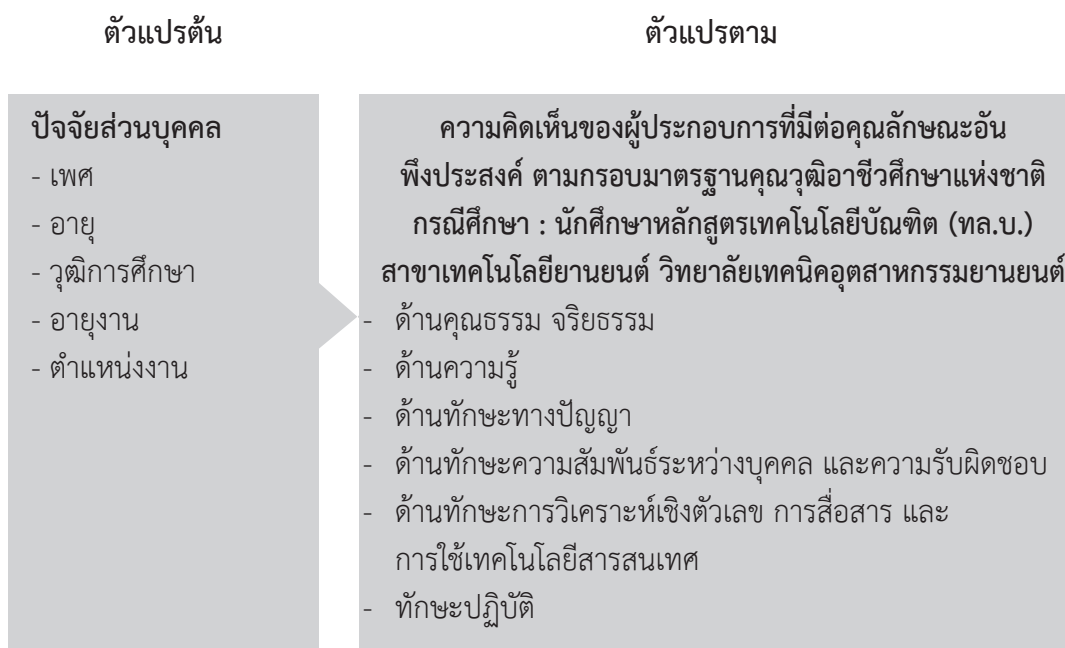

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ เข้าปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวนทั้งสิ้น 19 คน

3.2 กรอบแนวความคิด

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุงาน และตำแหน่งงาน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ด้วยการสำรวจข้อมูล 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะปฏิบัติ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษารายละเอียด ข้อมูลพื้นฐานจากตำรา ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ กรณีศึกษา : นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ตลอดจนขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ตามกรอบแนวความคิดของการวิจัย

4. สร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ผลการ ตรวจสอบพบว่า ข้อคำถามผ่านการประเมินทุกข้อ

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับสถานประกอบการที่ทำความร่วมมือ (MOU) กับวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .909

7. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มประชากรจริง

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยประยุกต์มาจาก เกณฑ์ของ [5] เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51–5.00	หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51–4.50	หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51–3.50	หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51–2.50	หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00–1.50	หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5 ระยะเวลาในการดำเนินงาน ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 ถึง 30 กันยายน 2566

4. สรุปผลการวิเคราะห์ และอภิปรายผล

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ กรณีศึกษา : นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.)

สาขาเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 21-30 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีอายุงานต่ำกว่า 10 ปี และมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนก/ หัวหน้างาน

ตารางที่ 1-1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ	μ	σ	ระดับ
ด้านคุณธรรม จริยธรรม			
1. นักศึกษามีความซื่อสัตย์ สุจริต ต่อตนเองและผู้อื่น	4.16	1.07	มาก
2. นักศึกษามีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.53	0.77	มากที่สุด
3. นักศึกษามีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อหน้าที่ มุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จ	4.00	0.82	มาก
4. นักศึกษามีน้ำใจ เสียสละ จิตอาสา จิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อประโยชน์ส่วนรวม	4.95	0.23	มากที่สุด
5. นักศึกษาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงาน	4.47	0.51	มาก
รวม	4.42	0.54	มาก
ด้านความรู้			
6. นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์	4.63	0.49	มากที่สุด
7. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ วิชาชีพ	4.57	0.76	มากที่สุด
8. นักศึกษาสามารถบูรณาการองค์ความรู้ในวิชาชีพกับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้	4.31	0.58	มาก
9. นักศึกษาสามารถแสวงหาความรู้ใหม่ที่ทันต่อเหตุการณ์มาพัฒนาตนเอง	3.89	0.94	มาก
10. นักศึกษามีความสามารถถ่ายทอดความรู้ใหม่ให้กับผู้อื่นได้	4.31	0.58	มาก
รวม	4.34	0.33	มาก
ด้านทักษะทางปัญญา			
11. นักศึกษาสามารถวางแผน ประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ	4.57	0.50	มากที่สุด
12. นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถต่อยอดองค์ความรู้เดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.10	1.04	มาก

ตารางที่ 1-1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยรวมและรายด้าน (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ		μ	σ	ระดับ
13.	นักศึกษาเป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.21	0.76	มาก
14.	นักศึกษาสามารถใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ	4.57	0.50	มากที่สุด
15.	นักศึกษาสามารถตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว	4.52	0.51	มากที่สุด
รวม		4.39	0.43	มาก
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
16.	นักศึกษาสามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดีอย่างมีประสิทธิภาพ	4.63	0.49	มากที่สุด
17.	นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อ่อนน้อม ถ่อมตน เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.73	0.45	มากที่สุด
18.	นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร	4.57	0.76	มากที่สุด
19.	นักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร ร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี	4.57	0.50	มากที่สุด
20.	นักศึกษาสามารถติดต่อสื่อสาร ทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.52	0.51	มากที่สุด
รวม		4.60	0.26	มากที่สุด
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
21.	นักศึกษาสามารถใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในสำนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.21	0.71	มาก
22.	นักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยี โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับใช้งานพื้นฐาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.26	0.73	มาก
23.	นักศึกษาสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทย ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ	4.31	0.88	มาก
24.	นักศึกษาสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาอื่น ๆ ทั้งฟัง พูด อ่านเขียน ได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ	4.10	1.10	มาก
25.	นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศ นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.10	1.10	มาก
26.	นักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาข้อมูลเพื่อนำเสนองานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	4.47	0.77	มาก

ตารางที่ 1-1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยรวมและรายด้าน (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ	μ	σ	ระดับ
27. นักศึกษาสามารถใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	4.36	0.76	มาก
28. นักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุมทางไกล เป็นต้น	4.42	0.60	มาก
รวม	4.28	0.69	มาก
ด้านทักษะปฏิบัติ			
29. นักศึกษามีความสามารถนำทักษะทางวิชาชีพมาปฏิบัติงานได้จริง	4.68	0.48	มากที่สุด
30. นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ	4.68	0.47	มากที่สุด
31. นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามแบบที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง	4.53	0.77	มากที่สุด
32. นักศึกษาสามารถสร้างสรรค์การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.37	0.50	มาก
33. นักศึกษาสามารถใช้ บำรุงรักษาอุปกรณ์ได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้อง ปลอดภัย	4.42	0.76	มาก
34. นักศึกษาสามารถวางระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.21	0.85	มาก
35. นักศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาในการทำงานได้	4.47	0.51	มาก
36. นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้เสร็จตามกำหนดเวลา	4.37	0.76	มาก
รวม	4.46	0.47	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.41	0.37	มาก

ตารางที่ 1-1 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ กรณีศึกษา : นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

4.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$) เนื่องจากนักศึกษามีน้ำใจ เสียสละ มีจิตอาสา จิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อประโยชน์ส่วนรวม มีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [6] ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ด้านคุณธรรม

จริยธรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเสียสละ มีจิตอาสา เข้าใจชุมชนสังคมประเทศชาติและโลก

4.2 ด้านความรู้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$) เนื่องจากนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ และนักศึกษาสามารถวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ วิชาชีพ สามารถบูรณาการองค์ความรู้ในวิชาชีพกับความรู้นาสาตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความรู้ใหม่ให้กับผู้อื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [7] ได้ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ด้านความรู้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบัณฑิตสามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษามากับสาตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ สามารถวิเคราะห์ปัญหา และอธิบายรายละเอียดของปัญหาได้ ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและความรู้ในสาขาวิชา เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลง

4.3 ด้านทักษะทางปัญญา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$) เนื่องจากนักศึกษาสามารถวางแผน ประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ สามารถใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [8] ได้ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสาขาวิชาการท่องเที่ยวและสาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ด้านทักษะทางปัญญา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบัณฑิตมีการคิดบวก คิดอย่างมีเหตุผล มีวิจารณ์ญาณ มีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถบูรณาการทฤษฎีความรู้ในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการวิเคราะห์ วางแผน การจัดลำดับงาน ตลอดจนแก้ปัญหาในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.60$) เนื่องจากนักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อ่อนน้อมถ่อมตน เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็น สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดีอย่างมีประสิทธิภาพ มีทัศนคติที่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร ร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [9] ได้ทำการสำรวจคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากบัณฑิตมีจิตบริการ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กระตือรือร้น ใฝ่ศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถจัดการกับทรัพยากรเพื่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$) เนื่องจากนักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาข้อมูล การสื่อสาร เช่น การประชุมทางไกล เป็นต้น เพื่อนำเสนองานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยี โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับใช้งานพื้นฐานในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [10] ได้ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของคณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักศึกษามีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถเลือกใช้สื่อในการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

4.6 ด้านทักษะปฏิบัติ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$) เนื่องจากนักศึกษามีความสามารถนำทักษะทางวิชาชีพมาปฏิบัติงานได้จริงถูกต้องตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ สามารถปฏิบัติงานตามแบบที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาในการทำงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [11] ได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และอัตลักษณ์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ด้านทักษะการปฏิบัติงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบัณฑิตมีทักษะตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถใช้เครื่องมืออุปกรณ์ และนวัตกรรมได้

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

5.1.1 อาจารย์ผู้สอนควรฝึกให้นักศึกษามีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อนหน้าที่ มุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้น

5.1.2 อาจารย์ผู้สอนควรอบรมให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นเพิ่มขึ้น

5.2 ด้านความรู้

5.2.1 อาจารย์ผู้สอนควรมอบหมายงานที่ให้นักศึกษาสามารถแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ เพื่อพัฒนานักศึกษาเพิ่มขึ้น

5.3 ด้านทักษะทางปัญญา

5.3.1 อาจารย์ผู้สอนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถต่อยอดองค์ความรู้เดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

5.4.1 อาจารย์ผู้สอนควรส่งเสริมสมรรถนะด้านการติดต่อสื่อสาร และการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น

5.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.5.1 อาจารย์ผู้สอนควรส่งเสริมและฝึกฝนการใช้ภาษาต่างประเทศ ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน เพิ่มขึ้น

5.5.2 อาจารย์ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงเพิ่มขึ้น

5.6 ด้านทักษะปฏิบัติ

5.6.1 อาจารย์ผู้สอนควรฝึกให้นักศึกษาสามารถวางระบบการทำงาน อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถปฏิบัติงานได้เสร็จตามกำหนดเวลา

6. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ คณะผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

6.1 ศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาต่อการจัดการหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์

6.2 ศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาเทคโนโลยียานยนต์

7. เอกสารอ้างอิง

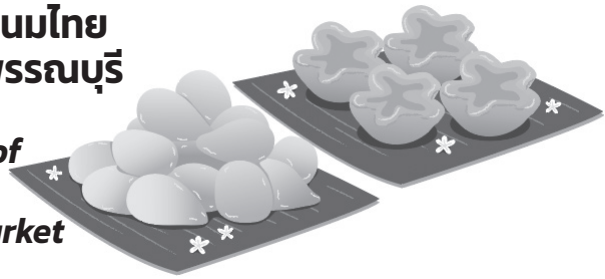
- [1] วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์. (2564). รายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2564. วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ อาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- [2] วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์. (ม.ป.ป.). ข้อมูลด้านสถานศึกษา. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2566 จาก <https://sites.google.com/aitc.ac.th/ปการศกษา2565/1-ขอ มลดาน-สถานศกษา>
- [3] พิรญา เขตพงษ์ และคณะ. (2564). ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต กรณีศึกษา : แขนงวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. งานวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- [4] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

- [5] เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์. (2562). ข้อคำนึงในการสร้างเครื่องมือประเภทมาตราประมาณค่า (Rating scale). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2565. จาก <http://www.ms.src.ku.ac.th>
- [6] ภาพพิมพ์ พรหมวงศ์. (2560). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตหลักสูตรครุศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัย นครพนม ฉบับการประชุมวิชาการครบรอบ 25 ปี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม. (22 กุมภาพันธ์ 2560).
- [7] นิพนธ์ วรรณเวช และคณะ. (2557). การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต สาขา วิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหา วิทยาราชภัฏกาญจนบุรี.
- [8] กรกนก อนรรฆชนะกุล. (2556). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาการท่องเที่ยว และสาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ธิญบุรี.
- [9] บรรจบพร อินดี และคณะ. (2557). การสำรวจคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ตาม ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. งานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- [10] สุนิดา แสงอาวุธ. (2559). มาตรฐานการเรียนรู้ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของคณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลรัตนโกสินทร์. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- [11] คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (2558). ผลการประเมินคุณภาพบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และอัตลักษณ์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. งานวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี

Factors Affecting the Selection of Thai Dessert Products in the Sam Chuk Hundred Years Market Suphanburi

กรกช มูลทองชุน¹ สมภพ อุตสาหะ² ฉันทนา ปาปัดถา³

Korakot Moolthongchun¹ Sompob Utsaha² and Chantans Papattha³

^{1,2} นักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail: korakot.kornpatu@gmail.com

³ อาจารย์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail: chantana.p@rmutp.ac.th

Received: 2023-10-21 Revised: 2024-03-11 Accepted: 2024-03-14

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทัศนคติ ปัจจัยทางการตลาด และการตัดสินใจซื้อขนมไทย (2) เปรียบเทียบลักษณะประชากรกับการตัดสินใจซื้อขนมไทย และ (3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G*power ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จำนวน 74 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ผลการวิจัยพบว่า (1) ทัศนคติต่อขนมไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.40$) ปัจจัยทางการตลาดของขนมไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.27$) และการตัดสินใจซื้อขนมไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.21$) (2) ลักษณะประชากร ได้แก่ อายุ รายได้ และการศึกษา ต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีไม่แตกต่างกัน และ (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านสถานที่ และปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย

คำสำคัญ : ขนมไทย, ปัจจัยทางการตลาด, การตัดสินใจซื้อ, ตลาดสามชุกร้อยปี

Abstract

The purposes of this research are (1) to study attitudes and marketing factors influencing the decision to purchase Thai desserts; (2) to compare demographic characteristics with the decision to buy Thai desserts (3) to study the factors

affecting the decision to purchase Thai desserts in Sam Chuk Market. Suphanburi Province. This research is quantitative research using a questionnaire to collect data from a sample group of tourists in the Sam Chuk Hundred Years Market, Suphanburi Province. The sample calculation was used with the G*power program and multi-stage sampling with a total of 74 people. Statistics used in the research included mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), one-way analysis of variance (One-way). ANOVA) and multiple regression analysis (Multiple Regression).

The study's findings indicated that (1) consumers' attitudes regarding Thai desserts were at a high level ($\bar{x}$ =4.40), marketing variables were at a high level ($\bar{x}$ =4.27), and consumers' decisions to buy Thai desserts was also at a high level ($\bar{x}$ =4.21). (2) The characteristics of the population, including age, income, and education were influencing decisions to purchase Thai desserts that statistically significant at the level of .05. The decision to buy Thai sweets in Sam Chuk Hundred Years Market, Suphanburi Province were not influenced by gender. At the level of 0.5, product, location, and promotional factors all had an impact on the decision to purchase Thai desserts in Sam Chuk Hundred Years Market, Suphanburi Province.

Keywords : Thai desserts, marketing factors, purchasing decisions, Sam Chuk Hundred Years Market

1. บทนำ

อาหารมีบทบาทสำคัญทั้งในเรื่องการสะท้อนภาพลักษณ์หรือวัฒนธรรมของชนชาติต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อาหารสามารถแบ่งได้สองประเภทหลัก คือ อาหารคาวและอาหารหวาน หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ขนมหวาน มีส่วนผสมและกรรมวิธีการทำที่ก่อให้เกิดรสชาติแตกต่างกันไป แต่ยังคงเอกลักษณ์ของชาตินั้น ๆ เอาไว้ ประเทศไทยมีขนมไทยที่อยู่เคียงคู่คนไทยกันมาช้านาน ขนมไทยเดิมที่ทำเฉพาะเมื่อมีงานเลี้ยง มีการจัดเป็นสำรับเอาไว้เรียบริ้วย การทำขนมไทยนั้นต้องมีความประณีตทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การเลือกวัตถุดิบที่มาจากธรรมชาติ กรรมวิธีการผลิตล้วนเป็นงานหัตถกรรมฝีมือที่แสดงออกถึงความอ่อนช้อยพิถีพิถันรูปลักษณะสีกลิ่นสวยงามน่ารับประทานมีกลิ่นหอม [1] ทางเลือกของการเข้าร้านอาหารของผู้บริโภคมีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น เช่น การเข้าร้านอาหารทั่วไปที่จำหน่ายอาหารคาวเป็นหลัก ซึ่งสามารถเลือกอาหารได้หลากหลายประเภท นอกจากการรับประทานอาหารมื้อปกติแล้วการเข้าร้านอาหารที่ขายขนมหวานเป็นหลักเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้บริโภคกำลังนิยมรับประทานเพราะความสะดวกที่ได้จากร้านขนมหวาน รสชาติที่อร่อยของขนม ลักษณะของขนมที่ดูสวยงาม และบรรยากาศของร้านที่ดีเหมาะกับการพบปะพูดคุยกับคนรู้จัก [2]

ประเมินมูลค่าตลาดขนมหวานจากน้ำตาล ปี 2564 ประมาณ 14,612 ล้านบาท คาดการณ์

อัตราเติบโตเฉลี่ยในช่วงปี 2564 – 2569 คิดเป็นร้อยละ 3.8 โดยมูลค่าตลาดขนมหวานจากน้ำตาล แยกเป็นยาอม 4,472.30 ล้านบาท (30.61%) กลุ่มขนมหวานที่มีลักษณะนุ่มและอ่อนตัว 2,915.50 ล้านบาท (19.95%) ลูกอมมินต์ 2,379.10 ล้านบาท (16.28%) ลูกกวาด 1,642.60 ล้านบาท (11.24%) กลุ่มขนมหวานที่มีลักษณะค่อนข้างนุ่มจนถึงค่อนข้างแข็ง 202.80 ล้านบาท (1.39%) อมยิ้ม 181 ล้านบาท (1.24%) และขนมหวานจากน้ำตาลอื่น 2,818.70 ล้านบาท (19.29%) [3] ในขณะที่เดียวกันตลาดจัดเป็นสถานที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมากทั้งระดับจุลภาคและมหภาค เนื่องจากตลาดเปรียบเสมือนเครื่องมือในการดำเนินไปของเศรษฐกิจทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และตลาดระหว่างประเทศ ทั้งนี้กลไกของตลาดจะสามารถขับเคลื่อนไปได้ต้องประกอบด้วย ผู้ซื้อสินค้า ผู้ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ และทำเลที่ตั้งที่มีความเหมาะสม แต่ภาวะปัจจุบันปัจจัยดังกล่าวอาจไม่เพียงพอต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะตลาดระดับต่าง ๆ พยายามปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม การประชาสัมพันธ์สร้างจุดเด่นและความน่าสนใจสำหรับการการแข่งขัน และการรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ [4] และด้วยวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยนั้นมีการยึดถือตามแบบอย่างความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย โดยส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นนับตั้งแต่อดีตจนปัจจุบันนั้น ทำให้ขนมไทยกับคนไทยเป็นสิ่งที่คู่กันจะเห็นได้จากตามงานบุญ งานมงคลต่าง ๆ ที่มีการนำเอาขนมไทยมาร่วมเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและคนรอบข้าง จะเห็นได้ว่าประชากรไทยส่วนใหญ่ตั้งแต่วัยกลางคนขึ้นไปมีความชื่นชอบขนมไทยเป็นทุนเดิมสืบเนื่องจากเห็นเป็นประจำในสมัยยังเป็นเด็ก ทั้งยังพ่อแม่ปู่ย่าตายายในสมัยก่อนนิยมชมชอบในการรับประทานขนมไทยโดยที่ลูกหลานได้มีโอกาสลิ้มลองความอร่อยในแบบไทยเดิมแถมยังมีตัวเลือกไม่มากอีกทั้งยังราคาไม่แพงหาซื้อง่าย ทำให้มีการรับประทานขนมไทยตั้งแต่เด็กติดจนเป็นนิสัย ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มเด็กวัยรุ่นลงไปในปัจจุบันที่มีตัวเลือกในการรับประทานขนมหลากหลายกว่าแต่ก่อนมากด้วยปัจจัยการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ อย่างในทางที่ดีขึ้น สะดวกสบายขึ้น [5]

ตลาดสามชุกเป็นชุมชนตลาดริมแม่น้ำท่าจีนที่เติบโตมาจากการใช้แม่น้ำเป็นเส้นทางคมนาคมหลักเมื่อมีการตัดถนนทำให้แม่น้ำถูกลดบทบาทลง บ้านเรือนที่เก่าแก่งดงามด้วยสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ 5 ถูกปล่อยให้ทรุดโทรมและมีโครงการจะรื้อบ้านไม้เก่าทิ้ง เพื่อสร้างเป็นอาคารพาณิชย์ขึ้นแทน แต่มีชาวตลาดสามชุกมองเห็นถึงคุณค่าของชุมชนตนเอง จึงได้มีการรวมตัวกันก่อตั้ง "คณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุกเชิงอนุรักษ์" ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครทำงานเพื่อท้องถิ่นซึ่งพบว่า ชุมชนสามชุกมีของดีมากมายทั้งบ้านเรือนเก่าแก่ที่มีศิลปกรรมอันงดงาม อาหารพื้นบ้านตลอดจนวิถีชีวิตที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติด้วยการเห็นถึงคุณค่าและรักในความเป็นท้องถิ่นของตนเอง ชาวตลาดสามชุกจึงมีการร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่น และค้นหากิจกรรมต่าง ๆ ในพัฒนาเมืองสามชุกให้เป็น "ตลาดมีชีวิต พิพิธภัณฑ์มีชีวิต" [6] ดังนั้น การนำอาหารขนมและเครื่องดื่มที่ชาวตลาดสามชุกบริโภคกันในชีวิตประจำวันมาสร้างความหมายใหม่ให้เป็น "บะหมี่โบราณ หมี่กรอบโบราณ ขนมงาเจ้าเก่า หรือน้ำพริกต้นตำรับ" เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นของแท้และดั้งเดิม พร้อมทั้งตรึงกรรมวิธีการผลิตเครื่องบริโภคเหล่านี้ให้เหมือนในอดีตนั้น นอกจากสามารถสร้าง

พลวัตทางเศรษฐกิจให้ตลาดย้อนยุคสามชุกกลับมาเจริญรุ่งเรืองได้อีกครั้ง จากเม็ดเงินจำนวนมหาศาลของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาบริโภคอดีต ทั้งในรูปของสินค้าบริโภคและบรรยากาศแล้ว ยังสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการช่วงชิงผู้ซื้อที่ถวิลหาอดีตของตลาดสามชุกกลับคืนมาจากระบบธุรกิจการค้าที่ทันสมัย [7] และการสร้างให้ตลาดร้อยปีสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีความยั่งยืนนั้น ควรมีการสร้างหรือผลิตสินค้าที่ทำจากชุมชนในท้องถิ่น เช่น สินค้า OTOP อาหาร ขนม และมีการสาธิตหรือแสดงการประกอบอาหารให้เห็นเพื่อความสดใหม่และบ่งบอกถึงความเป็นตลาดร้อยปีสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มุ่งเน้นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ทั้งในด้านคุณภาพสินค้า ราคาสินค้า มาตรฐานของสินค้า ความสะอาดสบายของพื้นที่ บรรยากาศ และการบริการ ของชาวชุมชนตลาดร้อยปีสามชุก อาหารของชาวชุมชนควรทำให้มีชื่อเสียงลือลั่นถึงความอร่อยและเป็นอาหารจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หาได้ยาก อีกทั้งควรมุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกประชาชนในชุมชนให้มีจิตสำนึกรักบ้านเกิดเมืองนอนและการค้าขายควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ไม่เอาเปรียบลูกค้า มีอัธยาศัยที่ดีต่อลูกค้าที่มาซื้อสินค้า ไม่กดโกงราคาสินค้าจากลูกค้ามีการจัดระเบียบการขายสินค้าให้มีราคาที่เป็นมาตรฐาน มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย และมีการตกแต่งทิวทัศน์ของสะพานสามชุกให้มีความสวยงามและดึงดูดนักท่องเที่ยว และอนุรักษ์ความเป็นตลาดร้อยปีสามชุกไว้ตลอดไป [8]

จากความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจขนมไทยในตลาดย้อนยุคต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาทัศนคติ ปัจจัยทางการตลาด และการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรกับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

3. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกันมีพฤติกรรมต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.1 เพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ต่างกัน

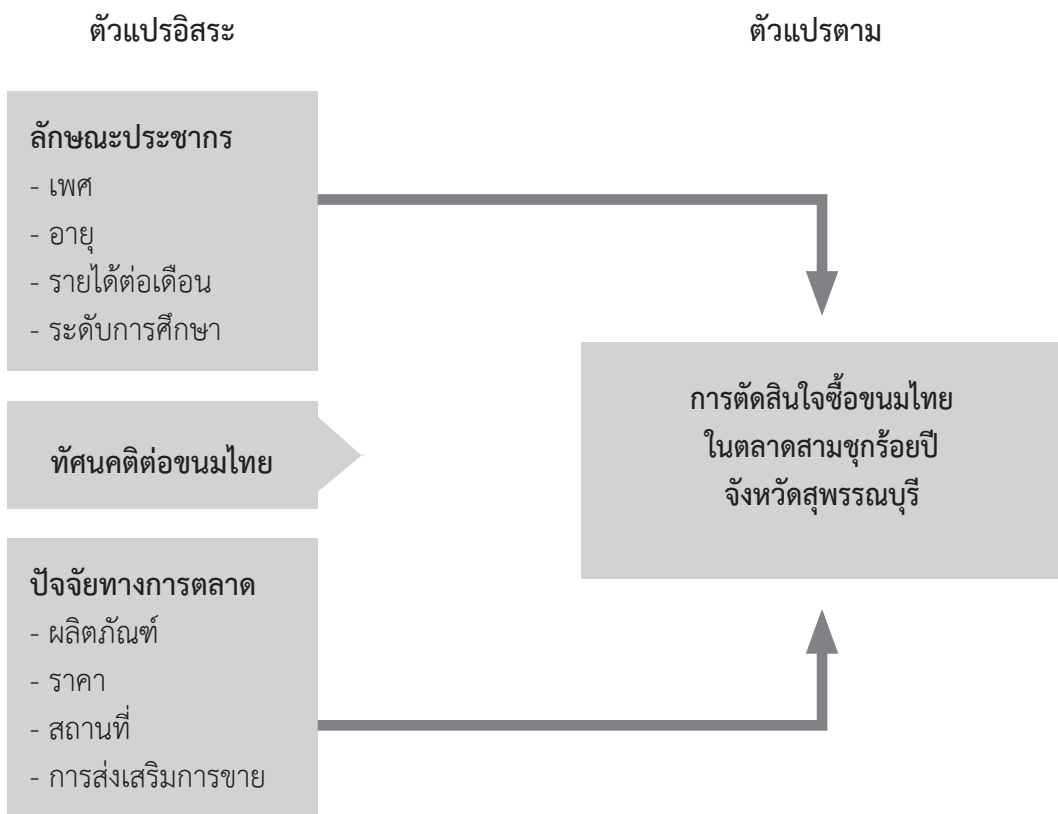
สมมติฐานย่อยที่ 1.2 อายุต่างกันมีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.3 รายได้ต่างกันมีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.4 การศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัย ได้แก่ ทักษะคนคิด และปัจจัยทางการตลาด ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ลักษณะประชากร ปัจจัยทางการตลาด และพฤติกรรมการตัดสินใจ และกำหนดสมมติฐานการวิจัย สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวที่ตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งไม่ทราบประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวที่ตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยทำการกำหนดขนาดและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรม G*power 3.1.9.2 คำนวณแบบ linear multiple regression: fixed model, single regression coefficient โดยกำหนดความน่าเชื่อถือของข้อมูลที 95% หรือกำหนดให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่ .05 หรือ $\pm 5\%$ ที่ให้ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 74 คน และ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยอาศัยความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ลักษณะประชากร ตอนที่ 2 ทศนคติในการตัดสินใจซื้อขนมไทย ตอนที่ 3 ปัจจัยทางการตลาด ตอนที่ 4 พฤติกรรมการบริโภคขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี และ ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้

การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1) การประเมินความตรงเชิงเนื้อหา การหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยการประเมินความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการประเมินหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมของข้อคำถาม จำนวน 3 คน และกำหนดให้ทุกข้อคำถามต้องมีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ผลการการวิเคราะห์ความสอดคล้องเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหามีค่าระหว่าง 0.66-1.00 และทำการปรับแก้คำถามบางข้อตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง จำนวน 30 คน และเมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของชุดแบบสอบถาม โดยกำหนดให้แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นที่ 0.80 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นที่ .977 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปร พบว่า (1) ทศนคติในการตัดสินใจซื้อขนมไทย มีค่าความเชื่อมั่นที่ .909 (2) ปัจจัยทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์มีค่าความเชื่อมั่นที่ .909 (3) ปัจจัยทางการตลาด ได้แก่ ด้านราคา มีค่าความเชื่อมั่นที่ .847 (4) ปัจจัยทางการตลาด ได้แก่ ด้านสถานที่ มีค่าความเชื่อมั่นที่ .898 (5) ปัจจัยทางการตลาด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการขาย มีค่าความเชื่อมั่นที่ .938 (6) การตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี มีค่าความเชื่อมั่นที่ .951

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การวิเคราะห์ปัจจัยลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ การศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2) การวิเคราะห์ทัศนคติ ปัจจัยทางการตลาด และการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุก ร้อยปี ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้ [9]

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.50	น้อยที่สุด
1.51-2.50	น้อย
2.51-3.50	ปานกลาง
3.51-4.50	มาก
4.51-5.00	มากที่สุด

3) การเปรียบเทียบปัจจัยลักษณะทางประชากร กับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุก ร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับตัวแปรที่มีมากกว่า 2 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ และการศึกษา ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุก ร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ทัศนคติต่อขนมไทย และปัจจัยทางการตลาด ด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) แบบปกติ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

1) **ลักษณะประชากร** ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ และการศึกษา สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1.1) เพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.37 และเพศชาย ร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

1.2) อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี ร้อยละ 43.68 รองลงมา มีอายุระหว่าง 26-35 ปี ร้อยละ 25.29 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 16.09 มีอายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 11.49 มีอายุระหว่าง 56 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2.30 และมีอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 1.15 ตามลำดับ

1.3) รายได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 37.93 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท ร้อยละ 32.18 มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 19.54 และมีรายได้ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท ร้อยละ 10.34 ตามลำดับ

1.4) การศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 40.23 รองลงมามีการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 36.78 และมีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 22.99 ตามลำดับ

2) ทศนคติต่อชนมไทย สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทัศนคติต่อชนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี

ทัศนคติต่อชนมไทย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
- ชนมไทยเป็นชนมที่มีเอกลักษณ์และแสดงถึงความเป็นไทย	4.66	.59	มากที่สุด
- ชนมไทยมีหลากหลายประเภท เช่น กวน นึ่ง ต้ม เชื่อม ทอด ปิ้ง อบ เป็นต้น	4.66	.55	มากที่สุด
- การบริโภคชนมไทยเป็นความชอบส่วนบุคคล	4.59	.62	มากที่สุด
- ชนมไทยในปัจจุบันมีความประณีต น่ารับประทาน และมีรสชาติอร่อย	4.47	.73	มาก
- ชนมไทยในปัจจุบันเป็นที่นิยมและมีการส่งเสริมการขายมากขึ้น	4.37	.65	มาก
- ชนมไทยเป็นอาหารสด มีอายุการเก็บรักษาสั้น	4.36	.81	มาก
- เมื่อรับประทานชนมไทยเป็นเสมือนการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	4.34	.79	มาก
- ชนมไทยที่มีจำหน่ายโดยทั่วไปมีความเหมาะสมกับความคุ้มค่าและราคา	4.34	.78	มาก
- ทราบถึงประโยชน์หรือคุณค่าทางอาหารจากชนมไทย	4.14	.84	มาก
- ชนมไทยสามารถรับประทานได้เป็นประจำ	4.09	.92	มาก
ภาพรวม	4.40	.52	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทัศนคติต่อชนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อชนมไทยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชนมไทยเป็นชนมที่มีเอกลักษณ์และแสดงถึงความเป็นไทย และชนมไทยมีหลากหลายประเภท เช่น กวน นึ่ง ต้ม เชื่อม ทอด ปิ้ง อบ มีสัดส่วนเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.66 รองลงมาคือ การบริโภคชนมไทยเป็นความชอบส่วนบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.59 และชนมไทยในปัจจุบันมีความประณีต น่ารับประทาน และมีรสชาติอร่อย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ชนมไทยสามารถรับประทานได้เป็นประจำ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09

3) ปัจจัยทางการตลาดของขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และปัจจัยทางการตลาดของขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจัยทางการตลาดของขนมไทย ในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์	4.41	0.57	มาก
- การผลิตขนมไทยมีรูปลักษณ์ที่สวยงาม มีความประณีต	4.51	0.63	มากที่สุด
- ขนมไทยมีความหลากหลายของชนิดให้เลือก	4.51	0.64	มากที่สุด
- ขนมไทยมีความสดใหม่	4.46	0.70	มาก
- รสชาติของขนมไทยตามสูตรต้นตำรับ	4.39	0.72	มาก
- ความสวยงามของรูปแบบบรรจุภัณฑ์	4.36	0.68	มาก
- ขนมไทยแต่ละชนิดมีจำหน่ายอย่างเพียงพอ	4.23	0.82	มาก
ด้านราคา	4.22	0.62	มาก
- ขนมไทยมีคุณภาพเหมาะสมกับราคา	4.36	0.63	มาก
- ขนมไทยมีความหลากหลายของราคาให้เลือกซื้อ	4.28	0.83	มาก
- ขนมไทยมีปริมาณเหมาะสมกับราคา	4.25	0.69	มาก
- มีป้ายบอกราคาชัดเจน	4.21	0.79	มาก
- มีการแสดงราคาขนมไทยไว้อย่างชัดเจน	4.17	0.81	มาก
- ขนมไทยมีราคาไม่แพง	4.06	0.87	มาก
ด้านสถานที่	4.26	0.65	มาก
- สถานที่ที่มีความปลอดภัย	4.41	0.74	มาก
- สถานที่สะดวกต่อการซื้อ	4.40	0.74	มาก
- สถานที่จำหน่ายขนมไทยมีความสะอาด	4.38	0.67	มาก
- มีเวลาเปิด-ปิดที่ชัดเจน	4.33	0.74	มาก
- มีการตกแต่งสถานที่ให้สวยงามน่าใช้บริการ	4.29	0.76	มาก
- ที่จอดรถสะดวก	4.11	0.93	มาก
- มีที่นั่งรับประทานภายในร้าน	3.89	1.00	มาก

ปัจจัยทางการตลาดของของชนมไทย ในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการส่งเสริมการขาย	4.22	0.72	มาก
- มีการขายในช่วงเทศกาล หรือโอกาสพิเศษ	4.45	0.66	มาก
- มีช่องทางการชำระเงินที่หลากหลาย	4.40	0.71	มาก
- มีผู้ขายคอยให้บริการกับลูกค้า	4.30	0.81	มาก
- มีพนักงานแนะนำสินค้าและโปรโมชั่น	4.17	0.84	มาก
- มีผลิตภัณฑ์ให้ชิม	4.15	0.88	มาก
- มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์	4.15	0.91	มาก
- การจัดราคาโปรโมชั่นลดราคาหากซื้อปริมาณมาก	4.10	0.89	มาก
- มีบริการจัดส่งสินค้า	4.00	0.94	มาก
ภาพรวมทุกด้าน	4.27	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และปัจจัยทางการตลาดของชนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ประชาชนและนักท่องเที่ยวในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27 สามารถนำเสนอเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การผลิตขนมไทยมีรูปลักษณะที่สวยงาม มีความประณีต และขนมไทยมีความหลากหลายของชนิดให้เลือก อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน มีค่าเฉลี่ย 4.51 รองลงมาคือ ขนมไทยมีความสดใหม่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.46 และรสชาติของขนมไทยตามสูตรต้นตำรับ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.39 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ขนมไทยแต่ละชนิดมีจำหน่ายอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.23

ด้านราคา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขนมไทยมีคุณภาพเหมาะสมกับราคา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.36 รองลงมาคือ ขนมไทยมีความหลากหลายของราคาให้เลือกซื้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 และ ขนมไทยมีปริมาณเหมาะสมกับราคา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ขนมไทยมีราคาไม่แพง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06

ด้านสถานที่ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานที่มีความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41 รองลงมาคือ สถานที่สะดวกต่อการซื้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 สถานที่จำหน่ายขนมไทยมีความสะอาด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีที่นั่งรับประทานภายในร้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.89

ด้านการส่งเสริมการขาย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการขายในช่วงเทศกาล หรือโอกาสพิเศษ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.45 รองลงมาคือ มีช่องทางการชำระเงินที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 มีผู้ขายคอยให้บริการกับลูกค้า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีบริการจัดส่งสินค้าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00

4) การตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี

การตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
- รสชาติของขนมไทย	4.40	0.69	มาก
- คุณภาพและปริมาณเหมาะสมกับราคา	4.36	0.73	มาก
- วัตถุดิบเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	4.36	0.68	มาก
- เหตุผลที่ซื้อ เช่น รับประทานเอง ซื้อฝาก ซื้อใส่บาตร/ทำบุญ เป็นต้น	4.33	0.80	มาก
- มีประเภทของขนมไทยหลากหลายให้เลือก	4.30	0.75	มาก
- การเข้าถึงสินค้าได้ง่าย	4.28	0.79	มาก
- ความหลากหลายของช่องทางการชำระเงิน	4.28	0.83	มาก
- ลักษณะร้านที่ซื้อ	4.21	0.76	มาก
- ตามรีวิวสินค้าหรือตามกระแสสังคม	3.91	1.01	มาก
- ความถี่ในการซื้อ	3.74	1.04	มาก
ภาพรวม	4.21	0.68	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ของนักท่องเที่ยวและประชาชนในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี มีการตัดสินใจซื้อขนมไทย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รสชาติของขนมไทย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมาคือ คุณภาพและปริมาณเหมาะสมกับราคา และวัตถุดิบเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.36 เหตุผลที่ซื้อ เช่น รับประทานเอง ซื้อฝาก ซื้อใส่บาตร/ทำบุญ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.33 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ความถี่ในการซื้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.74

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.1 เพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบลักษณะประชากรกับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามเพศ

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	.74	.37	.806	.450
ภายในกลุ่ม	84	38.59	.46		
รวม	86	39.33			

จากตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะประชากรกับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามเพศ พบว่า เพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.2 อายุต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบอายุกับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามอายุ

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	7.77	2.59	6.82	.000*
ภายในกลุ่ม	83	31.56	0.38		
รวม	86	39.33			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบอายุกับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามอายุ พบว่า อายุต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ดังนี้

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของอายุกับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{x}$	ต่ำกว่า 25 ปี	26 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปีขึ้นไป
		4.48	4.06	4.26	3.60
ต่ำกว่า 25 ปี	4.48	-	.417*	.219	.876*
26 – 35 ปี	4.06		-	.198	.459*
36 – 45 ปี	4.26			-	.657*
46 ปีขึ้นไป	3.60				-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของอายุกับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามอายุ พบว่า มีความแตกต่างรายคู่ จำนวน 4 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีการตัดสินใจซื้อขนมไทยมากกว่าผู้ที่มีอายุ 26 – 35 ปี คู่ที่ 2 ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีการตัดสินใจซื้อขนมไทยมากกว่าผู้ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป คู่ที่ 3 ผู้ที่มีอายุ 26 – 35 ปี มีการตัดสินใจซื้อขนมไทยมากกว่าผู้ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป และคู่ที่ 4 ผู้ที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีการตัดสินใจซื้อขนมไทยมากกว่าผู้ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป

สมมติฐานย่อยที่ 1.3 รายได้ต่างกันมีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบรายได้กับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามรายได้

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	7.39	2.46	6.40	.001*
ภายในกลุ่ม	83	31.94	0.38		
รวม	86	39.33			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบรายได้กับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามรายได้ พบว่า รายได้ต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ดังนี้

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับรายได้กับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามรายได้

รายได้	$\bar{x}$	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001 - 20,000 บาท	20,001 - 30,000 บาท	มากกว่า 30,000 บาท
		4.43	4.35	4.03	3.67
ต่ำกว่า 10,000 บาท	4.43	-	.086	.400	.762*
10,001 - 20,000 บาท	4.35		-	.313	.675*
20,001 - 30,000 บาท	4.03			-	.362
มากกว่า 30,000 บาท	3.67				-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของรายได้กับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ต่างกัน จำแนกตามรายได้ พบว่า มีความแตกต่างรายคู่ จำนวน 2 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 ผู้บริโภคขนมไทยที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยมากกว่าผู้ที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท และคู่ที่ 2 ผู้บริโภคขนมไทยที่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท มีพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยมากกว่าผู้ที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท

สมมติฐานย่อยที่ 1.4 การศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบการศึกษากับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามการศึกษา

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	6.25	3.13	7.94	.001*
ภายในกลุ่ม	84	33.08	0.39		
รวม	86	39.33			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบการศึกษากับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ต่างกัน จำแนกตามการศึกษา พบว่า การศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ดังนี้

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับรายได้กับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีต่างกัน จำแนกตามรายได้

การศึกษา	$\bar{x}$	ต่ำกว่าระดับ ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี
		4.47	4.22	3.77
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	4.47	-	.243	.700
ปริญญาตรี	4.22		-	.456*
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	3.77			-

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการศึกษากับการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ต่างกัน จำแนกตามการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างรายคู่ จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้บริโภคขนมไทยที่การศึกษาระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยมากกว่าผู้บริโภคขนมไทยที่การศึกษาระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยต่อการตัดสินใจซื้อมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 11 สมการถดถอยพหุคูณของปัจจัยต่อการตัดสินใจซื้อที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี	ค่าคงที่ (Constant)	-.660	.245		-2.69	.009*
	ทัศนคติ (Attitude)	.130	.100	.100	1.294	.199
	ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)	.434	.096	.368	4.521	.000*
	ด้านสถานที่ (Place)	.295	.092	.285	3.196	.002*
	ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion)	.184	.077	.197	2.388	.019*
	ราคา (Price)	.085	.094	.078	.901	.370

R = .927a R² = .859 Adjusted R Square = .851 Std. Error of the Estimate = .261
F = 98.951 Sig. = .000b*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มี 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่

1) ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยเพิ่มขึ้น .434 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.40

2) ปัจจัยด้านสถานที่ส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยเพิ่มขึ้น .295 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.50

3) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขายส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยเพิ่มขึ้น .184 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.40

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -.660 + 0.130 (\text{Attitude}) + 0.434 (\text{Product}) + 0.295 (\text{Place}) + 0.184 (\text{Promotion})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.100 (\text{Attitude}) + 0.368 (\text{Product}) + 0.285 (\text{Place}) + 0.197 (\text{Promotion})$$

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1) ลักษณะทางประชากร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.37 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี ร้อยละ 43.68 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 37.93 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 63.75 และมีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 40.23

2) ทศนคติต่อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40

3) ปัจจัยทางการตลาดของขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ย 4.41 ด้านราคา มีค่าเฉลี่ย 4.22 ด้านสถานที่จัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ย 4.26 และด้านการส่งเสริมการขาย มีค่าเฉลี่ย 4.22

4) การตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.21

5) ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ รายได้ และการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยต่อการตัดสินใจซื้อจะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า มี 3 ปัจจัย ได้แก่

- ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยเพิ่มขึ้น .434 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.40

- ปัจจัยด้านสถานที่ส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยเพิ่มขึ้น .295 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.50

- ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย ส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยเพิ่มขึ้น .184 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.40

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -.660 + 0.130 (\text{Attitude}) + 0.434 (\text{Product}) + 0.295 (\text{Place}) + 0.184 (\text{promotion})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.100 (\text{Attitude}) + 0.368 (\text{Product}) + 0.285 (\text{Place}) + 0.197 (\text{promotion})$$

7. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ทัศนคติต่อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ขนมไทยเป็นขนมที่นิยมรับประทานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ขนมไทยผลิตจากวัตถุดิบจากธรรมชาติที่คงความเป็นเอกลักษณ์ มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ขนมไทยยังสอดคล้องกับความเชื่อและวัฒนธรรมของคนในสังคมไทยที่ใช้ขนมไทยในงานพิธีมงคลต่าง ๆ และเป็นกระแสนิยมกับผู้บริโภคในสังคมไทยปัจจุบัน [10] ซึ่งสอดคล้องกับศิวกานต์ หงษ์เหลื่อม [11] ที่พบว่า ผู้บริโภคในจังหวัดอุดรธานี ให้ความสำคัญเกี่ยวกับทัศนคติต่อการบริโภคขนมเพื่อสุขภาพในยุค New Normal อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของบุษยพงศ์ มุสิกไชย [12] ที่พบว่า ทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทย อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของกรรพัตินันท์ [13] ที่พบว่า ทัศนคติต่อการบริโภคขนมไทย อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยทางการตลาดของขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่จัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการขาย ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยทางการตลาดมีผลต่อการบริโภคขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อันเนื่องมาจากมีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของผกามาศ ประพันธ์ [14] ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการบริโภคขนมไทยของผู้บริโภค อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของกรุณากรพูนินท์ [13] ส่วนส่วนประสมทางการตลาดการบริโภคขนมไทย อยู่ในระดับมาก

การตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีภาพรวม อยู่ในระดับมาก มี ทั้งนี้เนื่องมาจาก การตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี เหตุผลที่ซื้อ ได้แก่ รสชาติของขนมไทย คุณภาพและปริมาณเหมาะสมกับราคา วัตถุดิบเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ดังที่ เจณิภา คงอิม [14] กล่าวว่า ขนมไทยเป็นของหวานที่ทำและรับประทานกันหลังจากรับประทานอาหารคาวเพื่อเป็นของหวาน มีเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมประจำชาติไทยคือมีความละเอียดอ่อนประณีตในการเลือกสรรวัตถุดิบ วิธีการทำที่พิถีพิถัน รสชาติอร่อยหอมหวาน สีสันสวยงาม รูปลักษณ์ชวนรับประทานตลอดจนกรรมวิธีในการรับประทานที่ประณีตบรรจงของขนมในแต่ละชนิด ซึ่งยังมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของขนมในแต่ละชนิด สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐพร โชติธินิพัฒน์ [15] ที่พบว่า ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อขนมหวาน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับณัฏฐรัตน์ รัตนพันธ์ [16] ที่พบว่า มีการตัดสินใจซื้อขนมลากรอบทุกปัจจัยมีความสำคัญ อยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน พบว่า อายุ รายได้ และการศึกษากันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของพิมพินิจ ผิวม่วง [17] ที่พบว่า อายุต่างกันทำให้การเลือกใช้บริการร้านขนมหวานในอำเภอหัวหินของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับบุญยพงศ์ มุสิกไชย [12] ที่พบว่า อายุ รายได้ และการศึกษากันมีการบริโภคขนมไทยของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของสุริพร ณ บางช้าง [18] ที่พบว่า อายุ รายได้ และการศึกษากันมี มีพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยในตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุขญา อาภาภักดิ์ [19] ที่พบว่า อายุ การศึกษา และรายได้ต่างกันมีการตัดสินใจซื้อเบเกอรี่แบบ Take Away ของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนเพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของศิวกานต์ หงษ์เหลี่ยม [11] ที่พบว่าเพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้อขนมเพื่อสุขภาพในยุค New Normal ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยต่อการตัดสินใจซื้อจะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุก ร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มี 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยเพิ่มขึ้น .434 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.40 (2) ปัจจัยด้านสถานที่ต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยเพิ่มขึ้น .295 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.50 และ (3) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย มีผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยเพิ่มขึ้น .184 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.40 ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยต่อการตัดสินใจซื้อจะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุกร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี สอดคล้องกับการศึกษาของพิมพินิจ ผิวง่อง [17] ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคร้านขนมหวานในอำเภอ หัวหิน ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์และราคาเหมาะสมกับปริมาณ ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านที่จอดรถ และเมนูมีความแปลกใหม่ ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและราคาเหมาะสมกับคุณภาพ ปัจจัยด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และปัจจัยด้านบุคลากร ตามลำดับ สอดคล้องกับ สุขญา อาภาภัทร [19] ที่พบว่า ปัจจัยด้านส่งเสริมการขายมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเบเกอรี่แบบ Take Away ของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สอดคล้องกับการศึกษาของ Donranut Pochai [20] ที่พบว่า ปัจจัยทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ส่งผลต่อการตัดสินใจบริโภคผลไม้พรีเมียม กรณีศึกษาผู้บริโภคใน อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และสอดคล้องกับการศึกษาของพิมพินิจ ผิวง่อง [17] ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคร้านขนมหวานใน อำเภอหัวหิน ได้แก่ ด้านกระบวนการ ด้านผลิตภัณฑ์และราคาเหมาะสมกับปริมาณ ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและราคาเหมาะสมกับคุณภาพ ด้านบุคลากร ด้านที่จอดรถและเมนูมีความแปลกใหม่

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมไทยในตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการขาย ดังนั้น การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ขนมไทยในตลาดสามชุกควรส่งเสริมการขาย ด้วยการนำเสนอเอกลักษณ์ของขนมไทย ซึ่งขนมไทยเป็นขนมที่มีเอกลักษณ์และแสดงถึงความเป็นไทย การบริโภคขนมไทยเป็นความชอบส่วนบุคคล และขนมไทยมีหลากหลายประเภท เช่น กวน นึ่ง ต้ม เชื่อม ทอด บั้ง อบ เป็นต้น ดังนั้น จึงควรส่งเสริมขนมไทยให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายเป็น ซอฟต์พาวเวอร์ (soft power) เป็นขนมประจำชาติไทย โดยสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการส่งเสริมการขายและวิเคราะห์การตลาดในการจัดจำหน่ายขนมไทยได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยในการเลือกชนิดขนมไทยที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการ

บริโภชนมไทย เพื่อทราบถึงความนิยมในการบริโภคขนมไทยแต่ละชนิด และเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ขนมไทยสู่ความยั่งยืน และควรศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ทางวัฒนธรรมและสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของคนไทยหรือชาวต่างชาติ

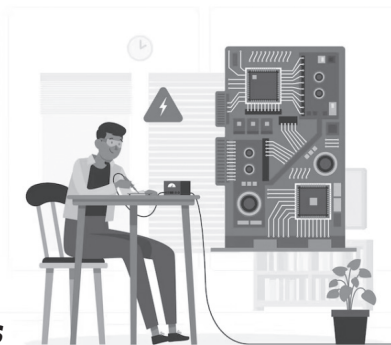
เอกสารอ้างอิง

- [1] สมศักดิ์ อมรชัยนันท์ และเสาวนีย์ สมันต์ตรีพร. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อขนมไทยของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2. 16-34.
- [2] สิ้นชัย เจนช่างกล. (2558). แผนธุรกิจร้านขนมหวาน. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [3] สถาบันอาหาร. (2565). ตลาดขนมหวานจากน้ำตาล ปี 2564. สืบค้นจาก <https://fic.nfi.or.th/market-intelligence-detail.php?smid=366>
- [4] ปฐมพงศ์ กุ๊กแก้ว และเอกลักษณ์ สงวนแสง. (2563). การวิเคราะห์ศักยภาพของตลาดสามชุกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย. 15 (2) กรกฎาคม-ธันวาคม หน้า 68-76.
- [5] ฐริชา กรพุดนิษฐ์. [2558]. อิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของคนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [6] ปฐมพงศ์ กุ๊กแก้ว. (2563). การวิเคราะห์ศักยภาพของตลาดสามชุกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย. 15(2) กรกฎาคม-ธันวาคม, หน้า 68-76.
- [7] ไชยลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล และคณะ. (2556). ตลาดย้อนยุคสามชุก: การเมืองเรื่องพื้นที่และธุรกิจ แห่งการฉวยโอกาสดีด. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ. ปีที่ 14 ฉบับที่ 2. 1-16.
- [8] ศศิพิมพ์มาศ หงส์สมบัติ และพิทยา บุญคงเสน. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการท่องเที่ยวในชุมชนตลาดร้อยปีสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่. 11(1) มกราคม-มิถุนายน, หน้า 86-105.
- [9] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- [10] ณภัคอร สงวนตั้ง. (2558). พฤติกรรมผู้บริโภควัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ต่อการบริโภคขนมไทย. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [11] ศิวกานต์ หงษ์เหลี่ยม. (2564). การตัดสินใจซื้อขนมเพื่อสุขภาพในยุค New Normal. สืบค้นจาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat18/6314060027.pdf>
- [12] บุญยพงศ์ มุสิกไชย. (2552). ทศนคติที่มีผลต่อการบริโภคขนมไทยของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. การศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- [13] ผกามาศ ประพันธ์. (2560). พฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของผู้บริโภคในเขตเทศบาลเมืองสะเดาอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [14] เจริญภา คงอิม. (2559). การบริโภคขนมไทยของเยาวชนในเขตจังหวัดนนทบุรี. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- [15] ณัฐพร โชติธินิพัฒน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อขนมหวานร้านอาฟเตอร์ยูในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม. ในการประชุมมหาดไทยวิชาการ ครั้งที่ 4 เรื่อง “การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย”, หน้า 251-259.
- [16] มณิรัตน์ รัตนพันธ์. (2556). ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อขนมลากรอบ. กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา.
- [17] พิมพิณจิ ผิวผ่อง. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริโภคขนมหวานในอำเภอหัวหิน. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [18] สุรีพร ณ บางช้าง. (2556). ความคาดหวัง การรับรู้จริง ทักษะคุณภาพลักษณะความภักดีและพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของผู้บริโภคในตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย. 8 (1) มกราคม-มิถุนายน, หน้า 20-30.
- [19] สุขญา อาภาภัทร. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจซื้อเบเกอรี่แบบ Take Away ของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [20] Donranut Pochai. (2019). Marketing Factors That Affect the Decision to Consume Premium Fruit: Case Study the Consumer in Banpong District, Ratchaburi Province. Master of Business Administration. Silpakorn University.

การพัฒนาสมรรถนะด้านนวัตกรรมและ ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้ วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน

Development of Inventor Competencies and Learning Outcomes in Basic Power Electronics Using Research-Based Instruction

ธนากร คุ่มภักย์¹ ชาร์กิต ชาญณรงค์² แสงอาทิตย์ เจ้วัฒนพงศ์³ พงศเทพ สุวรรณโณ⁴ จักรกฤษณ์ ขวัญทองอ่อน⁴
Thanakarn Khumphai¹ Charkrit Channarong² Saengarhit Chengwatthanaphong³ Pongteb Suwanno⁴
Jakkrit Kwantongon⁴

^{1,2}อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3

^{3,4} อาจารย์สาขาวิชาไฟฟ้า วิทยาลัยการอาชีวศึกษาจันทบุรี วิทยาลัยการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

E-mail: kumphai.t@gmail.com

Received: 2023-12-01 Revised: 2024-03-11 Accepted: 2024-03-14

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน 2) เปรียบเทียบสมรรถนะด้านนวัตกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ฯ ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนฯ กลุ่มตัวอย่างที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) จำนวน 58 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน สามารถแบ่งหน่วยการเรียนรู้ออกเป็น 10 หน่วยการเรียนรู้ และมีกระบวนการวิจัยเป็นฐาน ประกอบไปด้วย 10 ขั้นตอนย่อยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ฯ พบว่า คะแนนผลการทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.50 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 และมีคะแนนผลการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.50 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 และ ผลการประเมินสมรรถนะด้านนวัตกรรม พบว่าคะแนนประเมินก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 และมีคะแนนประเมินหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ : สมรรถนะด้านนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ อิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น การวิจัยเป็นฐาน อาชีวศึกษา

Abstract

This research aims to 1) develop a learning plan for the basic electronics course (course code 20104 - 2103) using a research-based approach. 2) compare the learners' innovative competence and learning achievement before and after the learning process. 3) study the learners' satisfaction with the learning process. The sample group in this research consisted of 58 second-year students in the Electrical Power Engineering program at Chachoengsao Technical College, who registered for the basic electronics course (course code 20104 - 2103) in the first semester of the academic year 2023. The purposive sampling method was used in this study.

The research results found that 1) the development of a learning plan for the basic electronics course using a research-based approach resulted in 10 learning units, each with 10 sub-steps based on the research process. 2) the comparison of learning achievement found that the average pre-test score was 18.50 with a standard deviation of 0.67, and the average post-test score was 25.50 with a standard deviation of 0.45. and the evaluation of innovative competence found that the average pre-test score was 2.46 with a standard deviation of 0.20, and the average post-test score was 4.75 with a standard deviation of 0.16. 3) The study of learners' satisfaction with the learning process found that the overall satisfaction had an average score of 4.82 with a standard deviation of 0.32, which can be interpreted as the highest level of satisfaction.

Keywords : Competencies in Creativity, Learning Management, Power Electronics, Research-Based Learning, Vocational Education

1. บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE Thailand) หมายถึง คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก [1] ซึ่งการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้บรรลุนโยบายและเป้าหมายของแผนระดับต่าง ๆ จึงต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้เกิดการจัดการศึกษาสนองต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมา ซึ่งอาจจะมาจากความรู้เดิมหรือจากความรู้ที่รับเข้ามาใหม่ภายใต้ระบบนิเวศการศึกษาที่มีเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน

ได้พัฒนาและศึกษาให้มีความรู้ความสามารถและสมรรถนะทางวิชาชีพ จนสามารถทำให้เกิดนวัตกรรม และทำให้เกิดการสร้างสรรคองค์ความรู้ที่เมื่อแพร่หลายไปสู่สาธารณชนจะมีส่วนกระตุ้นให้เกิด แรงผลักดันการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม รวมทั้ง การส่งเสริมบทบาทของประเทศ การจัดรูปแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน จึงต้องมีการปรับวิธีการ จัดการเรียนรู้ การเรียนการสอน โดยที่ครูผู้สอนจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการศึกษา ค้นคว้า รวมทั้งมีส่วนร่วมในการเรียนมากยิ่งขึ้นโดยผ่านการจัดการเรียนรู้ของชั้นเรียนในรายวิชา ต่าง ๆ [2]

การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-based Learning หรือ RBL) เป็นอีกหนึ่ง รูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็น เรื่องสำคัญสำหรับการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญผ่าน กระบวนการที่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2552) [3] กล่าวว่า “เป็นเทคนิคการสอนเชิงสร้างสรรค์ เป็นเทคนิคการสอน ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะเชิงสร้างสรรค์นั่นคือการสอนเพื่อให้ผู้เรียนทำวิจัยได้เอง ให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหา รู้จักคิดวิเคราะห์ ตลอดจนทักษะ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสอน ที่เน้นการวิจัยถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวของผู้เรียน เองอย่างแท้จริง เป็นการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งเป็นการพัฒนา กระบวนการแสวงหาความรู้ที่ผู้เรียนได้พัฒนาและสร้างขึ้นในตัวของเขา อันจะพาไปสู่คุณภาพของ บัณฑิตที่พร้อมสำหรับสังคมฐานความรู้ต่อไปในอนาคต” ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การ วิจัยเป็นฐาน (RBL) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ได้มาซึ่งความรู้ที่ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ใน แต่ละสาขาและกระบวนการวิจัยยังทำให้มีการวางแผนเตรียมการดำเนินการอย่างเป็นระบบจน ค้นพบความจริง สร้างความรู้ใหม่ที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ [4] การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ การวิจัยเป็นฐานจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ ศึกษาวิจัยในการดำเนินการแสวงหาความรู้ให้หรือคำตอบที่เชื่อถือได้ การนำวิจัยมาใช้ในการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการแสวงหาความรู้และพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต [5] จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นของการพัฒนาศักยภาพบุคลากรภายในประเทศ ให้สามารถ พัฒนาและนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันการ เปลี่ยนแปลงด้านอุตสาหกรรมในประเทศไทย ปัจจุบันถือว่ามีความก้าวหน้าสูงขึ้น หลายอุตสาหกรรม มีการปรับตัว ให้มีความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีและ “ระบบอัตโนมัติ” เข้ามาปรับใช้ แต่ก็ยังมี สิ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการไทยกังวลใจอยู่ นั่นก็คือการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ที่ อาจเข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ที่ทำงานในอุตสาหกรรมคาดการณ์ว่าใน อนาคตอันใกล้ “ระบบอัตโนมัติ” จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการวางระบบการทำงานในภาค อุตสาหกรรม หลายอุตสาหกรรมมองว่าความสำคัญของระบบอัตโนมัติที่จะเข้ามาในอุตสาหกรรม การผลิตคือการเปลี่ยนแปลงที่จะช่วยให้พนักงานทำงานง่ายขึ้น พร้อมทักษะที่สามารถนำไปใช้ ร่วมกับเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ [6]

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-based Learning หรือ RBL) ในวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 2104 - 2103) ซึ่งมีสมรรถนะรายวิชา ประกอบด้วย 1) แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการทำงานของอุปกรณ์วงจรอิเล็กทรอนิกส์กำลัง 2) ตรวจวัด ทดสอบ ตรวจซ่อมและเลือกใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 3) ตรวจสอบ ทดสอบ และต่อวงจรอิเล็กทรอนิกส์กำลัง ทั้งนี้จากรายละเอียดที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ของรายวิชาวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 2104 - 2103) ซึ่งมีความเหมาะสมในการใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (RBL) เนื่องด้วยเน้นการสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่ต้องก้าวทันความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีไฟฟ้า เพื่อนำไปสู่การผลิตกำลังคนสมรรถนะสูงให้มีความรู้ ทักษะความสามารถ ในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ ตรงตามความต้องการ ของตลาดแรงงาน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่นำมาใช้ในรายวิชาวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 2104 - 2103) เพราะสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ซึ่งมีขั้นตอนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความรู้ การใช้กระบวนการคิด และทักษะในการแก้ปัญหา ค้นคว้า ทดลอง ปฏิบัติ และแก้ปัญหา จึงเป็นที่มาและความสำคัญของการจัดทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะด้านนวัตกรรมและผลสัมฤทธิ์ ในการจัดการเรียนรู้วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 2104 - 2103) โดยใช้กระบวนการ การวิจัยเป็นฐาน เพื่อใช้รูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวในการตอบสนองการพัฒนากำลังคนสายวิชาชีพ ให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงนำไปสู่การผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ ตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 2104 - 2103) โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านนวัตกรรม และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาวิชา อิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 2104 - 2103) ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาอิเล็กทรอนิกส์ กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 2104 - 2103) โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 ผู้เรียนที่เรียนรายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 2104 - 2103) โดยใช้ รูปแบบกระบวนการวิจัยเป็นฐานมีสมรรถนะนวัตกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางเรียนรู้สูงขึ้น

3.2 ผู้เรียนที่เรียนรายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 2104 - 2103) โดยใช้ รูปแบบกระบวนการวิจัยเป็นฐาน มีระดับความพึงพอใจในความพึงพอใจระดับมาก

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในลักษณะการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) โดยคณะผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็นประเภทการทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มเดียว (one group pretest posttest design) ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

01 X 02

เมื่อ 01 คือ การทดสอบก่อนกิจกรรมการเรียนรู้
 X คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบกระบวนการวิจัยเป็นฐาน
 02 คือ การทดสอบหลังกิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 145 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 210104 - 210103) จำนวน 58 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย

4.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน (RBL: Research- Based Learning) วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 210104 - 210103)

4.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ RBL: Research-Based Learning วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 210104 - 210103)

4.2.3 แบบวัดสมรรถนะด้านนวัตกรรมและการสร้างสรรค์

4.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 210104 - 210103) 5 ระดับ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการโดยการนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ (Item-objective congruence index: IOC) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ แล้วพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

4.4 การดำเนินการวิจัย/การเก็บรวบรวม

4.4.1 ขั้นก่อนการทดลอง

1) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 -2103) แบบวัดสมรรถนะด้านนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

2) ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบสมรรถนะด้านนวัตกรรม ประกอบไปด้วย 9 สมรรถนะ [7] และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) เพื่อวัดความรู้พื้นฐานและเก็บผลการทดสอบไปเปรียบเทียบกับผลการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน

4.4.2 ขั้นทดลอง

1) ดำเนินการทดลองโดยการจัดการเรียนการสอน ตามวันและเวลาที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

2) ดำเนินการทดสอบวัดสมรรถนะนวัตกรรมของผู้เรียน

4.4.3 ขั้นหลังการทดลอง ดำเนินการนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบกับผู้เรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 การแปลผลค่าผลทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) โดยใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

4.5.2 การเปรียบเทียบคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) ก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

4.5.3 การแปลค่าจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 จากการศึกษาคำอธิบายรายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) ซึ่งประกอบไปด้วย ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักการทำงานของวงจรแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสตรงแบบครึ่งคลื่น เต็มคลื่น แบบควบคุมได้และควบคุมไม่ได้ วงจรแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสสลับแบบปรับแรงดันได้ แหล่งจ่ายแบบสวิตชิง งานต่อวงจรและทดสอบ วงจรทวีแรงดันไฟฟ้า วงจรอินเวอร์เตอร์คอนเวอร์เตอร์ โซลิตสเตต รีเลย์ วงจรกรองสัญญาณ วงจรหรีไฟ โดยสามารถแบ่งหน่วยการเรียนรู้ออกเป็น 10 หน่วยการเรียนรู้ โดยมีชั่วโมงการจัดการเรียนรู้และประเมินผลทั้งสิ้น 72 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หน่วยการเรียนรู้รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103)

หน่วยที่	หน่วยการเรียนรู้รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103)	การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน (RBL :Research-Based Learning)
1	วงจรแหล่งไฟฟ้ากระแสตรงครึ่งคลื่นและเต็มคลื่น	1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยการสอบถามเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
2	วงจรแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสตรงควบคุมได้ และควบคุมไม่ได้	2. ทำทดสอบก่อนเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้
3	วงจรแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสสลับแบบปรับแรงดันไฟฟ้าได้	3. กำหนดประเด็นปัญหา หรือ โจทย์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันที่สามารถแก้ไขด้วยระบบไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
4	วงจรแหล่งจ่ายไฟฟ้าแบบเชิงเส้น และแบบสวิตชิ่ง	4. การค้นหาคำตอบทั้งในหนังสือแบบเรียน
	สอบกลางภาค	5. การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ
5	วงจรทวีแรงดันไฟฟ้า	6. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทดลอง
6	วงจรอินเวอร์เตอร์	7. การนำเสนอผลการค้นคว้าและการทดลอง
7	โซลิตสเตตรีเลย์	8. สรุปผลการทดลองและอภิปรายสรุปผล
8	วงจรกรองสัญญาณ	9. ทำแบบทดสอบหลังเรียน และถอดบทเรียนการเรียนรู้ประจำวัน
9	วงจรกรองสัญญาณ	10.บันทึกผลการเรียนรู้
10	วงจรหรีไฟฟ้า	
	สอบปลายภาค	

5.2 เปรียบเทียบสมรรถนะด้านนวัตกรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

5.2.1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านนวัตกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103)

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบก่อนเรียนรายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103)

คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
30	18.50	0.67	25.50	0.45

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนผลการทดสอบก่อนเรียนในรายวิชาวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) จำนวน 58 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.50 คะแนน และ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 และคะแนนผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.50 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านนวัตกรรม รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินสมรรถนะด้านนวัตกรรมก่อนเรียน และหลังเรียน รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103)

ตัวบ่งชี้	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การแสวงหาความรู้ ตั้งคำถาม หาคำตอบและการทดลอง	2.56	0.21	4.56	0.12
การมองเห็นปัญหาและโอกาส มีความช่างสังเกตมีการตระหนักถึงความสำคัญมีความกระหายในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ อยากรู้ อยากเห็น การมีข้อสงสัย	2.35	0.22	4.87	0.13
การมีแนวคิดที่แตกต่าง เห็นต่าง	2.34	0.34	4.69	0.23
การคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.67	0.12	4.75	0.15
การสร้างเครือข่าย การทำงานร่วมกับผู้อื่นมีปฏิสัมพันธ์มีการเปิดใจและยอมรับฟังความพึงพอใจของผู้อื่น การเชื่อมั่นในงาน ผู้ร่วมงานและตนเอง การให้เกียรติตนเองและผู้อื่น	2.54	0.15	4.67	0.16
การเชื่อมโยงความคิด	2.43	0.16	4.83	0.12
มีความมุ่งมั่นและปฏิบัติงานต่อเนื่อง อดทนไม่ย่อท้อ หาหนทางที่จะสำเร็จได้ด้วยตนเองมีความแข็งแกร่ง มั่นคง	2.11	0.18	4.76	0.17
ชอบความท้าทายมีแรงบันดาลใจ การมีความภาคภูมิใจและซาบซึ้งในคุณค่า การมีความหลงใหลในสิ่งที่ทำ	2.34	0.28	4.78	0.17
การยอมรับความเปลี่ยนแปลงมีความยืดหยุ่น	2.78	0.14	4.88	0.19
เฉลี่ยรวม	2.46	0.20	4.75	0.16

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินสมรรถนะด้านนวัตกรรมก่อนเรียน และหลังเรียน รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) จำนวน 58 คน พบว่า มีค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น โดยที่ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46 และ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16

ภาพที่ 1 ส่วนหนึ่งกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

5.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103)

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
สามารถประยุกต์ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้	4.85	0.25	พึงพอใจมากที่สุดa
เกิดความสนใจ ในบทเรียนมากขึ้น	4.78	0.17	พึงพอใจมากที่สุด
เกิดการเรียนแบบลงมือปฏิบัติมากขึ้น	4.88	0.22	พึงพอใจมากที่สุด
ได้รับความรู้ใหม่ และทันสมัย ใช้งานได้จริง	4.85	0.47	พึงพอใจมากที่สุด
สามารถเข้าใจบทเรียน และ นำไปประยุกต์ใช้งานได้	4.75	0.36	พึงพอใจมากที่สุด
การสื่อสาร และการถ่ายทอดของครูผู้สอนในการแนะนำการเรียนรู้	4.78	0.46	พึงพอใจมากที่สุด
เห็นความสำคัญและเกิดแนวความคิดการนำเทคโนโลยีมาใช้งาน	4.84	0.32	พึงพอใจมากที่สุด
แหล่งเรียนรู้ภายนอกที่สามารถค้นเองได้ง่าย	4.75	0.16	พึงพอใจมากที่สุด
สามารถสรุปความคิดรวบยอด ได้องค์ความรู้ใหม่ และสรุปผลการเรียนรู้ได้	4.95	0.41	พึงพอใจมากที่สุด
ต้องการให้สอนในลักษณะนี้กับวิชาอื่น ๆ	4.80	0.48	พึงพอใจมากที่สุด
ความพึงพอใจโดยรวมของการเรียน	4.83	0.23	พึงพอใจมากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.82	0.32	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่าผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) มีความพึงพอใจโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1) ผลการศึกษาและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน โดยสามารถแบ่งหน่วยการเรียนรู้ออกเป็น 10 หน่วยการเรียนรู้ โดยมีชั่วโมงการจัดการเรียนรู้และประเมินผลทั้งสิ้น 72 ชั่วโมง โดยมีผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน ประกอบไปด้วย 10 ขั้นตอนการเรียนรู้ เป็นไปตามหลักการและสอดคล้องกับ ปทีป เมธาคุณวุฒิ [8] ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานมีพื้นฐานแนวคิดมาจากการเรียนการสอนแบบสืบเสาะ (Inquiry teaching method) ที่เน้นให้นักเรียนสงสัย สืบเสาะ ทดลอง ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง โดยเน้นที่กระบวนการค้นคว้าและตรวจสอบความรู้ ทำให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้สามารถคิด วิเคราะห์ และมีวิจารณ์ การเรียนการสอนแบบสืบเสาะต้องการให้นักเรียนเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) ใช้ปัญหาหรือข้อสงสัยเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการค้นคว้าหาข้อมูลมาช่วยแก้ปัญหา นอกจากนี้นักเรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเองเพียงคนเดียวหรืออาจเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่มย่อยการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะนั้นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางในลักษณะที่ครูต้องเป็นผู้จัดประสบการณ์ ผู้กระตุ้นความคิดผู้แนะนำแนวทาง

2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) คะแนนผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.50 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 และมีคะแนนผลการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.50 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย สิริจิตต์ เดชอมรชัย [9] และคณะ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในรายวิชาภาษาอังกฤษระดับกลาง 1 สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน พบว่า หลังการจัดการสอนกลุ่มตัวอย่างทุกคนมีคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถึงเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่ตั้งไว้ตามข้อกำหนดของวิชาบังคับในหลักสูตร มีเจตคติ ต่อการเรียนภาษาฝรั่งเศสสูงขึ้น มีพฤติกรรมในการเรียน การทำงาน และการร่วมงานกับผู้อื่นดีขึ้นและนักศึกษามีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะได้ช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย ได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ทั้งด้านภาษาฝรั่งเศส การศึกษาค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การคิดอย่างมีระบบ การใช้เหตุผล การแก้ปัญหาและการทำงานกลุ่มร่วมกัน

3) ผลการประเมินสมรรถนะด้านนวัตกรรมก่อนเรียนและหลังเรียน รายวิชาอิเล็กทรอนิกส์

กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) พบว่า คะแนนผลประเมินสมรรถนะด้านนวัตกรรมเพิ่มขึ้น โดยผลการประเมินก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 และคะแนนประเมินหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16 สอดคล้องกับ นภสร ยลสุริยัน [10] ที่ทำการศึกษารื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปริมาตรและความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 3) ผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนเมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาอิเล็กทรอนิกส์กำลังเบื้องต้น (รหัสวิชา 20104 - 2103) พบว่า มีความพึงพอใจโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับ จุฑาทิพย์ อธิธิชินพัฒน์ [11] และคณะทำการศึกษารื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ภาพรวมทั้งหมดมีระดับปฏิบัติในระดับสูงที่สุด และมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาด้านทักษะ พบว่า ภาพรวมการใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ระดับปฏิบัติในระดับสูงที่สุด และมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับสูง

เอกสารอ้างอิง

- [1] สุวัทนา สงวนรัตน์. (2564). ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน รายวิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 9(2), 645-659.
- [2] ธนากร คุ่มภัย และคณะ. (2563). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเรื่องเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง ผ่านการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน. วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1, 5(1), 33-41.
- [3] ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2552). หลักคิด: การจัดการหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] ทิศนา ขมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- [5] สุมิพล. (2565). ระบบอัตโนมัติ กับการกำหนดทิศทางการอุตสาหกรรมการผลิต จะสร้างอนาคตได้อย่างไร. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2566 จาก www.mreport.co.th.
- [6] อมรวิรัช นาคทรพ. (2545). การสอนแบบเน้นวิจัยโดยใช้สัญญาแห่งการเรียนรู้. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] ชติยา ปิยะรังษี และคณะ. (2565). คุณลักษณะของนวัตกรรมรุ่นใหม่. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 22(2), 438–458.
- [8] ปทีป เมธาคูณวุฒิ. (2547). การเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย. ใน ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (บ.ก.), การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน: ประมวลบทความ (พิมพ์ครั้งที่ 3, น. 21-37). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] สิริจิตต์ เดชอมรชัย และคณะ. (2555). ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในรายวิชาภาษาฝรั่งเศสระดับกลาง 1 สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. Journal of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, 8(2), 49–64.
- [10] นกสร ยลสุริยัน. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 20(1), 357–372.
- [11] จุฑาทิพย์ อิทธิชินพัฒน์ และคณะ. (2559). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 10(3), 142–153.

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

Management Model Development Linking Course Competencies of Vocational Education with Basic Education of PHUKET TECHNICAL COLLEGE

ระวี ดาบทอง

Rawi Dabtong

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

E-mail: rawid2307@gmail.com

Director of Phuket Technical College Office of the Vocational Education Commission Ministry of Education

Received: 2024-03-09 Revised: 2024-03-14 Accepted: 2023-03-14

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต 2) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตพร้อมคู่มือ 3) ดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต และ 4) ประเมินผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ดำเนินการวิจัยใน 4 ขั้นตอน ดังนี้ การดำเนินการเริ่มจาก 1) การสรุปผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับบริบทของวิทยาลัย เทคนิคภูเก็ต นำไปสอบถามความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับบริบทของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต โดยเลือกแบบเจาะจง จาก ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และจากสถานศึกษาที่เป็นเครือข่าย จำนวน 31 คน สรุปเป็นร่างรูปแบบ 2) การประชุมกลุ่มย่อย ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทบทวนร่างรูปแบบ และสรุปจัดทำเป็นรูปแบบพร้อมคู่มือฉบับร่าง นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อประเมินอีกครั้ง สรุปเป็นรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ประกอบด้วย 3 โครงการ 1 กิจกรรม 3) การดำเนินการตามรูปแบบและคู่มือ ตามโครงการและกิจกรรม ดังนี้

(1) โครงการพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) โครงการพัฒนาคู่มือเทียบโอนรายวิชาหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (3) โครงการพัฒนาคู่มือสอน ให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ (4) กิจกรรมการเทียบโอนรายวิชาหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4) การประชุมกลุ่มย่อยเฉพาะกิจเพื่อประเมินผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

ผลการวิจัย พบว่า 1) ในภาพรวมผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับแนวทางการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ในระดับมากที่สุด 2) ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับรูปแบบและคู่มือที่พัฒนาขึ้นในระดับมากที่สุด 3) ผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบ พบว่า (1) ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาทั้ง 15 รายวิชา ในภาพรวม อยู่ในระดับในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับในระดับมากที่สุด (2) ผลการประเมินคู่มือเทียบโอนรายวิชา พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อคู่มือเทียบโอนรายวิชา ในภาพรวมอยู่ในระดับในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมการพัฒนาคู่มือเทียบโอนรายวิชาที่มีต่อโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับในระดับมากที่สุด (3) ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแผนการสอนรายวิชาทั้ง 15 รายวิชา ในภาพรวมอยู่ในระดับในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับในระดับมากที่สุด และ (4) ความพึงพอใจของผู้ดำเนินการและผู้ขอรับเทียบโอนรายวิชาที่มีต่อกิจกรรมการเทียบโอนรายวิชา ในภาพรวมอยู่ในระดับในระดับมากที่สุด และ 4) ผลการประชุมกลุ่มย่อยเฉพาะกิจ ผลการดำเนินการตามรูปแบบและคู่มือของผู้เกี่ยวข้องกับการตามรูปแบบและคู่มือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบ การบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา

Abstract

The objectives of the research on the development of administration model integrating the competencies of vocational subjects and those of foundation subjects of Phuket Technical College were 1) to study the guidelines of the administration model integrating the competencies of vocational subjects and those of foundation subjects of Phuket Technical College, 2) to develop the administration model integrating the competencies of vocational subjects and those of foundation subjects of Phuket Technical College, 3) to implement the administration model integrating the competencies of vocational subjects and those of foundation subjects of Phuket Technical College, and 4) to evaluate the

implementation of the administration model integrating the competencies of vocational subjects and those of foundation subjects of Phuket Technical College and its handbook. The research procedure comprised 4 steps as follows.

1. The conclusion of the related studies about the administration on integrating the competencies of vocational subjects and those of foundation subjects was conducted by 31 administrative staffs consisting of directors, assistant directors, and heads of Curriculum Development Department from network colleges derived by purposive sampling technique. The content was summarized as the first draft of the administration model.

2. The draft model was then validated by 9 experts in the focus group and revised the developed administration model consisting of 3 projects and one activity.

3. The implementation of the administration model and the handbook followed the 3 projects and one activity as follows. a) The project on developing the curriculum integrating the competencies of vocational subjects and those of foundation subjects; b) the project on writing a handbook for transferring the credit unit of those subjects; c) the project on encouraging teachers to achieve the potential in teaching the integrated subjects, and d) activities for transferring the credit unit of vocational subjects and foundation subjects.

4. The particular subgroup meeting was conducted to find the results of the implementation of the developed administration model.

The results revealed that: 1. the related staffs agreed with the guidelines of the administration model integrating the competencies of vocational subjects and those of foundation subjects of Phuket Technical College at the very high level. 2. The experts validated the developed administration model at the highest level. 3. The results of the implementation of the developed administration model showed that 3.1 the experts reported very high level on the development of the integrated curriculum of 15 subjects. In addition, the trainees reported very high satisfaction towards the training course. 3.2 The evaluation of the handbook by the experts was overall at the very high level similar to the satisfaction level of the trainees. 3.3 The experts reported their validation towards the teaching plans of 15 subjects at very high level. Moreover, the trainees also reported their satisfaction at the very high level. 3.4 The operators of unit credit transfer and the students were very satisfied with the activities. 4. Finally, based on the particular sub group meeting of the related staffs, the implementation of the administration model and its handbook was very high satisfaction.

Keywords : model, administration, integration of subjects' competencies

1. บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงานทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพ ที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตกำลังคนจำเป็นอย่างยิ่งต้องเร่งประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ ให้นักเรียนได้หันมาสนใจเรียนทางด้านอาชีพ ซึ่งมีตลาดรองรับอย่างแน่นหนาให้มากขึ้น แต่เนื่องจากสภาพปัจจุบันค่านิยม ของผู้ปกครองและผู้เรียนมุ่งที่จะสนับสนุนให้มีการเรียนสายสามัญเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้ขาดกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะให้มีการจัดการศึกษา หลักสูตรเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา มีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ และสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที [1]

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 15 กล่าวว่า การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน ประกอบกับพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 10 (2) กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องคำนึงถึงการศึกษาในด้านอาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน ตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึง จนถึงระดับปริญญาตรี และมาตรา 10 (4) ได้กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ ต้องคำนึงถึงการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย มีระบบเทียบโอนผลการเรียน และระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคล เพื่อเข้ารับการศึกษาศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ในการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานจัดการศึกษาตามหลักสูตรอาชีวศึกษาดังกล่าวจะต้องยึดถือระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรนั้น ๆ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนต้องเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด กล่าวคือผู้เข้าเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า ส่วนผู้เข้าเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ซึ่งตามข้อบังคับนี้ไม่ใช่บังคับสำหรับผู้ที่เป็นบางเวลาหรือบางรายวิชา หรือบางตอนของรายวิชา โดยไม่นับจำนวนหน่วยกิตมารวมเพื่อตัดสินการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและรับประกาศนียบัตร แต่สถานศึกษาอาจพิจารณาประเมินพื้นฐานความรู้ความสามารถเป็นราย ๆ ไปก็ได้ [2]

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดทำแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบการศึกษานอกระบบ แบบมีชั้นเรียน โดยในการจัดทำได้พิจารณาให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 (2) รูปแบบการศึกษานอกระบบ เพื่อ

เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา สำหรับประชาชน วัยเรียน และวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจในการเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างทั่วถึง ตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีอาชีพแล้วให้ได้รับวุฒิการศึกษา โดยสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อสำเร็จการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน และตลาดแรงงาน [3]

ปัญหาในระบบการศึกษาสายสามัญ พบว่าเด็กหลุดการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ถึงร้อยละ 25 ส่วนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ไม่เรียนต่อมหาวิทยาลัยร้อยละ 5 แต่ปัญหาที่ต้องต่อสู้อย่างหนัก คือ ทักษะคนที่พ่อแม่คิดว่าส่งลูกไปเรียนมหาวิทยาลัยดีกว่าเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน ทั้งที่มีตำแหน่งงานรองรับ เพราะแรงงานไร้ทักษะในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอาชีพโรงเรียนสายสามัญ ก็เพื่อแก้ปัญหาหลัก 5 ประการ ได้แก่ 1) เด็กเป๋อกับการเรียนรู้ในระบบ 2) ลดจำนวนเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา 3) แนะนำเส้นทางอาชีพในอนาคต 4) เตรียมพร้อมเด็กที่ไม่เรียนต่อให้พร้อมในตลาดแรงงาน และ 5) เตรียมพร้อมเด็กในมหาวิทยาลัยที่เน้นสอนสายเทคนิคอาชีพ จึงเป็นที่มาของโปรแกรม Career Academics 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) ชุมชนร่วมเรียนรู้ คล้ายโฮม สคูล (Small Learning Community) : เรียนรู้ร่วมกับชุมชน ในครอบครัว 2) หลักสูตรเตรียมความพร้อมใน “มหาวิทยาลัยที่มีสายเข้มข้นทางด้านวิชาชีพ” และ 3) ฝึกงานในองค์กรเอกชนที่มีชื่อเสียง ได้ทั้งประสบการณ์ทำงานและการลงมือปฏิบัติ ซึ่งอาจจะส่งผลแม้ว่าเด็กจะเรียนอยู่ในสายสามัญ เด็กก็สามารถมีทักษะเตรียมพร้อมในการทำงานได้ ฉะนั้นจึงควรมีการสร้างกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ที่ไม่ใช่รูปแบบหรือหลักสูตรการเรียนรู้แบบอาชีวศึกษา แต่เป็นรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ที่พยายามที่จะสร้างให้เกิดการสร้างอาชีพในระดับสายสามัญ เป็นการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการประกอบอาชีพในอนาคต

ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องออกแบบหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่พัฒนาให้เด็กมีศักยภาพและลงมือปฏิบัติจริง และมีโอกาสในการจ้างงานในอนาคต ซึ่งรูปแบบกลไกความร่วมมือและการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ จะสำเร็จหรือไม่ สิ่งสำคัญอยู่ที่การแปลงนโยบายไปสู่ปฏิบัติ โดยการศึกษาเพื่อสร้างอาชีพและการมีงานทำ ต้องทำทั้งระบบ ควบคู่กับงานแนะแนวที่เข้มแข็ง และการทดลองนำร่องเพื่อให้เกิดการขยายผลทุกระดับกลุ่ม และการสอนอาชีพต้องสอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยให้อำนาจกับโรงเรียนกับการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับสถานประกอบการ ชุมชน และสถานศึกษาอาชีวศึกษา นอกจากนี้ควรมีการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ การให้ค่านิยมเรื่องการทำงานและนโยบายของผู้บริหารที่ต้องต่อเนื่องและจริงจัง นำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลที่มุ่งเป้า 3 ประเด็น คือ ความรู้ในทักษะอาชีพ สมรรถนะทักษะอาชีพ ความสุขจากการเรียนทักษะอาชีพ เกิดเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของการประกอบอาชีพ สำหรับครูและนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่การศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีความรู้ มีทักษะ มีความสุขในการเรียนวิชาชีพ มีช่องทางในการประกอบอาชีพระหว่างเรียน มีช่องทางการศึกษาต่อในสาย

อาชีพในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพที่ตรงกับตลาดแรงงาน รวมถึงการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์สู่การสะสมหน่วยการเรียนรู้กับสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [4]

วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ได้รับมอบหมายให้เป็นสถานศึกษานำร่อง ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง ดำเนินการเชื่อมโยงการขับเคลื่อนการดำเนินการให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีวศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางในการรับรองมาตรฐานอาชีพ พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสมรรถนะวิชาชีพที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่สถานประกอบการใช้ในปัจจุบัน การสร้างกำลังคนสมรรถนะสูง และสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและองค์กรวิชาชีพในสาขาวิชา

ดังนั้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาครูผู้สอนให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมผู้เรียน ให้มีสมรรถนะสูงตามเกณฑ์มาตรฐานอาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการผลิตกำลังคนเพื่อป้อนภาคอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย และอุตสาหกรรมในอนาคต จำเป็นต้องมี รูปแบบการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตที่เหมาะสม เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พร้อมคู่มือ

2.3 เพื่อดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

2.4 เพื่อประเมินผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต มีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต 2) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อม

โยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พร้อมคู่มือ 3) ดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต และ 4) ประเมินผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

3.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดภูเก็ต โดยเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ตัวแทนผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการฯ ตัวแทนผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการฯ ตัวแทนผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการฯ ตัวแทนผู้เกี่ยวข้องในการประเมินผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อร่างแนวทางการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

3) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อผลสรุปการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามรูปแบบและคู่มือการดำเนินการ การบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ที่มีต่อผลการดำเนินการตามรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ขั้นตอนการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าความถี่ โดยคิดเป็นร้อยละ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณ

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดภูเก็ตกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หาสถิติค่าเฉลี่ยและสถิติค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งกำหนดระดับคุณภาพไว้ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อร่างแนวทางการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อร่างแนวทางการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

จากภาพที่ 1 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อร่างแนวทางการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ในภาพรวม ผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับร่างแนวทางการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.89$, S.D. = 0.31) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ เอกสารใบประกาศนียบัตรและใบรับรองผลการเรียน รับรองการจบหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา สำหรับการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.94$, S.D. = 0.25) รองลงมา มี 5 รายการ คือ แนวทางการดำเนินการวัดและประเมินผล ทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะพื้นฐานของการประกอบอาชีพ หลักการในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา สำหรับการจัดการสอนอาชีพให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สู่การเทียบโอนความรู้ กับ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ การจัดทำกรอบโครงสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาสำหรับการจัดการสอนวิชาชีพให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สู่การเทียบโอนความรู้กับหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต และแนวทางการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ($\bar{x} = 4.90$, S.D. = 0.30)

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อผลสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบ และคู่มือการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับ การศึกษาระดับพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต เป็นการนำผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัย เทคนิคภูเก็ต แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อผลสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบ และคู่มือการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษา กับ การศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

จากภาพที่ 2 แสดงผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อผลสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับผลสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.85$, S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มี 2 รายการ คือ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) รองลงมามี 2 รายการ คือ โครงการ การพัฒนาหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโครงการการพัฒนาคู่มือการเทียบโอนรายวิชาหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.89$, S.D. = 0.33) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โครงการ การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ผลการประเมินการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต เป็นการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ที่ผู้เข้ารับการอบรมในโครงการ การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พัฒนาขึ้น จำนวน 15 รายวิชา ประกอบด้วย 1) วิชาการเขียนแบบ(เทคนิค) 2) วิชาวัสดุช่างอุตสาหกรรม 3) วิชางานเชื่อมโลหะเบื้องต้น 4) วิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น 5) วิชาความรู้เบื้องต้นงานอาชีพ 6) วิชางานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น 7) วิชาพื้นฐานงานเรือ 8) วิชาช่างบริการยานยนต์ 9) วิชาถอดประกอบเครื่องยนต์ 10) วิชาเชื่อมเบื้องต้น 11) วิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย 12) วิชาหุ่นยนต์ 13) วิชางานไม้เบื้องต้น 14) วิชาวงจรอิเล็กทรอนิกส์ และ 15) วิชาเขียนแบบอักษร

ผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต เป็นผลการประชุมกลุ่มย่อยเฉพาะกิจของผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ผลการมอบหมายและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ผลการดำเนินการโครงการการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต โครงการการพัฒนาคู่มือเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะ

รายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต โครงการการพัฒนา ศักยภาพครูผู้สอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต และกิจกรรมการเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะ รายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตแสดงดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบ การบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต

จากภาพที่ 3 แสดงความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบ การบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ในภาพรวม ผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับ ผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบ การบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.87$, S.D. = 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ ผลการดำเนินการโครงการพัฒนาหลักสูตร การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิค ภูเก็ต และผลการดำเนินการโครงการพัฒนาครูผู้สอน ให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัย เทคนิคภูเก็ต ($\bar{x} = 4.93$, S.D. = 0.26) รองลงมา มี 2 รายการ คือ ผลการดำเนินการกิจกรรม การเทียบโอนรายวิชา หลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษากับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต และผลการดำเนินการโครงการพัฒนาคู่มือเทียบโอนรายวิชา หลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัย เทคนิคภูเก็ต ($\bar{x} = 4.87$, S.D. = 0.35) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมอบหมายแต่งตั้ง คณะ กรรมการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พร้อมคู่มือเป็นการนำผลสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต กลับไปถามผู้ทรงคุณวุฒิซ้ำอีกครั้ง พบว่า ในภาพรวม ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับผลสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับรูปแบบและคู่มือการบริหาร จัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัย เทคนิคภูเก็ต อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการ อาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการ พัฒนาหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะ รายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมามี 2 รายการ คือ โครงการพัฒนา หลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนรายการที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โครงการการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน หลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 การดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชา ของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต สรุปได้ดังนี้

1) ผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อ หลักสูตรรายวิชาที่ เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ที่ผู้เข้ารับการอบรมในโครงการ การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการ อาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ร่วมกันพัฒนาขึ้น จำนวน 15 รายวิชา ประกอบด้วย 1) วิชาการเขียนแบบ(เทคนิค) 2) วิชาวัสดุช่างอุตสาหกรรม 3) วิชางานเชื่อมโลหะ เบื้องต้น 4) วิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น 5) วิชาความรู้เบื้องต้นงานอาชีพ 6) วิชางานไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น 7) วิชาพื้นฐานงานเรือ 8) วิชาช่างบริการยานยนต์ 9) วิชาถอดประกอบ เครื่องยนต์ 10) วิชาเชื่อมเบื้องต้น 11) วิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย 12) วิชาหุ่นยนต์ 13) วิชางานไม้เบื้องต้น 14) วิชาวงจรอิเล็กทรอนิกส์ และ 15) วิชาเขียนแบบอักษร พบว่า ในภาพรวม ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับหลักสูตรรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกรายวิชา

2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการดำเนินการโครงการ พัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ในภาพรวมผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการ โครงการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษา ขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 การพัฒนาคู่มือเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการ อาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตสรุปได้ดังนี้

1) ผลการประเมินคู่มือเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต เป็นความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อคู่มือเทียบโอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัย เทคนิคภูเก็ต ที่ผู้เข้ารับการอบรมในโครงการ การพัฒนาคู่มือเทียบโอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตร่วมกันพัฒนาขึ้น พบว่า ในภาพรวม ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับคู่มือเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด

2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการดำเนินการโครงการการพัฒนาคู่มือเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ในภาพรวม ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการ โครงการ การพัฒนาคู่มือเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต อยู่ในระดับมากที่สุด

5.4 การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต สรุปได้ดังนี้

1) ผลการประเมินแผนการสอนรายวิชาในหลักสูตรที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต เป็นความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแผนการสอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ที่ผู้เข้ารับการอบรมในโครงการการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ร่วมกันพัฒนาขึ้น จำนวน 15 รายวิชา ประกอบด้วย 1) วิชาการเขียนแบบ (เทคนิค) 2) วิชาวัสดุช่างอุตสาหกรรม 3) วิชางานเชื่อมโลหะเบื้องต้น 4) วิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น 5) วิชาความรู้เบื้องต้นงานอาชีพ 6) วิชางานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น 7) วิชาพื้นฐานงานเรือ 8) วิชาช่างบริการยานยนต์ 9) วิชาถอดประกอบเครื่องยนต์ 10) วิชาเชื่อมเบื้องต้น 11) วิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย 12) วิชาหุ่นยนต์ 13) วิชางานไม้เบื้องต้น 14) วิชาวงจรอิเล็กทรอนิกส์ และ 15) วิชาเขียนแบบอักษร พบว่า ในภาพรวม ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วย กับแผนการสอนรายวิชาในหลักสูตรที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตที่ผู้เข้ารับการอบรมในโครงการ การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ร่วมกันพัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายวิชา

2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการดำเนินการโครงการการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน รายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษา กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต เป็นการดำเนินการตามรูปแบบและคู่มือการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โครงการ การ

พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการดำเนินการโครงการ การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน รายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ในภาพรวมผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการโครงการการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน รายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต อยู่ในระดับมากที่สุด

5.5 กิจกรรมการเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต สรุปได้ดังนี้

1) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ดำเนินการเทียบโอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ที่มีต่อกิจกรรมการเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ในภาพรวมผู้ดำเนินการมีความพึงพอใจต่อการเทียบโอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต อยู่ในระดับมากที่สุด

2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการเทียบโอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต ที่มีต่อกิจกรรมการเทียบโอนรายวิชาในหลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ในภาพรวมผู้เข้ารับการเทียบโอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3) ผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต พบว่า ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับผลการดำเนินการตามคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการ การเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานของวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตอยู่ในระดับมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน หลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐาน

ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาเครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์หลักสูตรการเชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐาน

ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนรายวิชาที่เชื่อมโยงสมรรถนะรายวิชาของการอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3). กรุงเทพมหานคร : บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- [2] สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : บุญศิริการพิมพ์
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552).ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- [4] สุมาลัย บุญรักษาและญาณภัทร สีหะมงคล (2562). การประเมินโครงการจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษา เขต 23 จังหวัดสกลนคร. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่น ในกรุงเทพมหานคร

Perception Affecting Healthy Food Consumption Behavior Among Teenagers in Bangkok

ทัศนีย์ สิงหบุญพงศ์¹ ฉันทนา ปาปัดลา² ชาวลิต อูปฐาก³

Thatsanee Singhabunphong¹ Chantana Papattha² Chaowalit Auppathak³

¹ นักศึกษา ปริญญาโท, คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail: thassaneenoi2543@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาววิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail: chantana.p@rmutp.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail: Chaowalit.a@rmutp.ac.th

Received: 2023-10-21 Revised: 2024-03-14 Accepted: 2024-03-20

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับอาหารสุขภาพของวัยรุ่น (2) ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร (3) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร และ (4) ศึกษาการรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 80 คน โดยใช้การคำนวณด้วยโปรแกรม G*power ได้มาด้วยวิธีการสุ่มการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า (1) การรับรู้เรื่องอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.17$) (2) พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.98$) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า (3) เพศของวัยรุ่นต่างกันมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนอายุ การศึกษา อาชีพ และรายรับต่อวัน ต่างกันพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน และ (4) การรับรู้ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การรับรู้, พฤติกรรมการบริโภค, อาหารสุขภาพ, วัยรุ่น

Abstract

The objectives of this research were to (1) study perceptions of healthy food among teenagers, (2) study healthy food consumption behavior of teenagers in Bangkok, (3) compare personal factors and healthy food consumption behavior of teenagers in Bangkok, and (4) study the perception affecting healthy food consumption behavior of teenagers in Bangkok. This research was quantitative research by using a questionnaire. The sample group consisted of 80 teenagers by using calculations with the G*Power program, obtained by using a convenience sampling method. Statistics used in the research included frequency, percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), value test (t-Test), one-way analysis of variance, and with simple linear regression analysis. The results of the research found that: (1) perceptions of healthy food among teenagers in Bangkok was at a high level ($\bar{x}$ =4.17). (2) Healthy food consumption behavior of teenagers in Bangkok was at a high level ($\bar{x}$ =3.98). The results of the hypothesis testing found that: (3) teenagers' varying genders had a statistically significant impact on their eating of healthful foods at .05. Nonetheless, there was no discernible variation in the healthy food consumption habits of teenagers in Bangkok with respect to education, occupation, or daily income. (4) The perception of healthy food had a positive effect on healthy food consumption behavior of teenagers in Bangkok statistically significant at the .05 level.

Keywords : Perception, Consumption Behavior, Healthy Food, Teenagers

1. บทนำ

การบริโภคอาหารของวัยรุ่นไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เป็นเพราะสภาพสังคม วัฒนธรรมและความเจริญมีก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย จากวิถีชีวิตที่เคยรับประทานอาหารพร้อมหน้ากันทั้งครอบครัวในบ้าน โดยเฉพาะอาหารเช้า แต่ด้วยชีวิตที่เร่งรีบในปัจจุบัน ก็เปลี่ยนเป็นการเลือกรับประทานอาหารนอกบ้าน รับประทานอาหารจานด่วน และเลือกซื้ออาหารสำเร็จรูปมากขึ้น เพราะความสะดวกและรวดเร็ว [1] พฤติกรรมการบริโภคอาหารของวัยรุ่นมักมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความเชื่อและค่านิยมที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ซึ่งที่สำคัญคือ ชอบรับประทานอาหารตามแพชั่น ชอบรับประทานอาหารตามโฆษณาชวนเชื่อที่มาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ ชอบอาหารรูปแบบที่แปลกใหม่ และชอบอาหารที่มาจากต่างประเทศ [2] และอาหารเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อภาวะสุขภาพ การได้รับสารอาหาร

ในปริมาณที่ไม่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นการได้รับน้อยเกินไปหรือมากเกินไปต่างก็สามารถก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพได้ทั้งหมด ปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับอาหารสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารในอดีตปัญหาใหญ่ที่พบในทั่วโลกคือ โรคขาดสารอาหารเพราะความสามารถในการผลิตอาหารในขณะนั้น แต่ในปัจจุบันหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกสามารถเอาชนะกับปัญหาดังกล่าวได้ โดยมีการเร่งพัฒนาความสามารถในการผลิตและจัดจำหน่ายอาหารโดยเฉพาะกับอาหารที่ให้พลังงานแต่กลายเป็นว่าประเทศต่าง ๆ เหล่านั้นมีปัญหาลักษณะโภชนาการเกินเข้ามาแทนที่ การบริโภคพลังงาน โซเดียม ไขมัน น้ำตาลมากเกินไป และบริโภคผัก ผลไม้ ไม่เพียงพอเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่ทำให้เกิดโรคอ้วน [3]

วัยรุ่นเป็นวัยที่จะเริ่มเป็นหนุ่มสาวเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เนื่องจากว่าวัยนี้ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาการจากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่ นอกจากการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายแล้วในด้านจิตใจ [4] วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในระยะคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กต่อเนื่องกับความเป็นผู้ใหญ่มีความอ่อนไหว ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้ง่าย เรียกว่า เป็นวัยวิกฤตเนื่องจากวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาก็มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จนบางครั้งอาจทำให้วัยรุ่นบางคนมีปัญหาในการปรับตัวได้ [5] และจากการสำรวจของกองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข [4] ในปี 2545 พบว่า การเลือกบริโภคอาหาร นักเรียนวัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับรสชาติ ราคา ประโยชน์ และความสะอาด ตามลำดับ รสชาติของอาหารที่นิยม คือ เผ็ด และอ่อน มีการใช้เครื่องปรุงรสบ้าง นักเรียนวัยรุ่นเลือกนมเป็นอาหารเสริมสุขภาพ ร้อยละ 32.82 และเป็นอาหารเพิ่มความสูงถึงร้อยละ 68.97 ส่วนในปี 2557 สำนักวิจัยแห่งชาติ [5] ได้ดำเนินการสำรวจ พบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารมื้อหลักมากกว่า 3 มื้อ และนิยมบริโภคกลุ่มอาหารที่มีไขมันสูง 1-2 วันต่อสัปดาห์ถึงร้อยละ 48.10 รวมทั้งนิยมซื้ออาหารสำเร็จรูปสูงถึงร้อยละ 52.20 ซึ่งเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับโรคอ้วนและส่งผลกระทบต่อสุขภาพ การซื้ออาหารที่ไม่ได้ปรุงขึ้นเองนั้น อาหารมักมีน้ำตาล ไขมัน และโซเดียมในปริมาณค่อนข้างสูง โดยกลุ่มอายุน้อย ๆ จะรับประทานผักและผลไม้ไม่ค่อยรับประทานอาหารสำเร็จรูป อาหารจานด่วนและดื่มเครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลมมากกว่ากลุ่มอายุที่มากขึ้น และจากการศึกษาของสิริไพศาล ยิ้มประเสริฐ [6] พบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมการบริโภคเปลี่ยนไปจากเดิม หันมารับประทานอาหารจานด่วนมากขึ้นเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว ประหยัดเวลา สามารถรับประทานได้ทันที โดยมโนลี ศรีเปารยะเพ็ญพงษ์ [7] พฤติกรรมการบริโภคอาหารของวัยรุ่นไทยมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต โดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการมีความเชื่อหรือค่านิยมที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ซึ่งที่สำคัญคือ ชอบรับประทานอาหารตามแพชชั่นชอบรับประทานอาหารตามโฆษณาชวนเชื่อที่มาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ ชอบอาหารรูปแบบแปลกใหม่และชอบอาหารที่มาจากต่างประเทศ และทิพย์ภารัตน์ ไชยชนะแสง [8] กล่าวว่า ช่วงอายุที่พบว่ามีแนวโน้มกังวลในการบริโภค คือกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา เนื่องจากกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่จะมีการเติบโตออกสู่วัยการทำงาน หากมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่มีความเสี่ยงอาจก่อเกิดการสะสมของสารอาหารเข้าสู่ร่างกายที่ไม่เหมาะสมซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของกำลังการผลิตของชาติในอนาคตได้

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการบริโภคอาหารสุขภาพสำหรับกลุ่มวัยรุ่น และยังสามารถนำข้อมูลไปใช้ทางการตลาดที่สามารถส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคที่นิยมรับประทานอาหารสุขภาพที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร
- 2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร
- 2.4 เพื่อศึกษาการรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายรับต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี ที่บริโภคอาหารสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ทราบค่าประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี ที่บริโภคอาหารสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร โดยทำการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*power 3.1.9.2 คำนวณแบบ linear multiple regression: fixed, single regression coefficient โดยกำหนดความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ 95% หรือกำหนดให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่ .05 หรือ $\pm 5\%$ ทำให้ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 74 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Nonprobability Sampling ด้วยการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) โดยอาศัยความสนใจของผู้ให้ข้อมูล

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายรับต่อวัน มีลักษณะแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งเป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ได้แก่ เพศ และอาชีพ และข้อมูลระดับมาตราอันดับ (Ordinal Scale) ได้แก่ อายุ การศึกษา และ รายรับต่อเดือน

ตอนที่ 2 การรับรู้เกี่ยวกับอาหารสุขภาพ มีลักษณะแบบสอบถามมาตราอัตราภาคขั้น (Interval Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยสุด

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่น มีลักษณะแบบสอบถามมาตราอัตราภาคขั้น (Interval Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้แก่ มาก ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยสุด

4.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือก่อนดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.3.1 การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการประเมินความสอดคล้อง ระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยการประเมินค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมของข้อคำถาม จำนวน 3 คน โดยกำหนดให้ทุกข้อต้องมีความตรงเชิงเนื้อหาที่ 0.50 ขึ้นไป ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีผลการประเมินระหว่าง 0.67-1.00 และมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับแก้คำถาม เพื่อให้คำถามมี ความสมบูรณ์มากขึ้น

4.3.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไป ทดลองใช้ (Try Out) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี และมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง จำนวน 30 คน และเมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของชุดแบบสอบถาม โดยกำหนดให้ แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นที่ 0.80 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับ มีความเชื่อมั่นที่ .926 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การรับรู้เรื่องอาหารสุขภาพของวัยรุ่น มีค่า ความเชื่อมั่น .883 และพฤติกรรมการบริโภคของวัยรุ่น มีค่าความเชื่อมั่น .953

4.4 การรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ทำการเก็บข้อมูล 100% ด้วย แบบสอบถามออนไลน์ Google form มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

4.4.1 จัดเตรียมแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google form

4.4.2 แจกแบบสอบถามออนไลน์ด้วยวิธีการฝากลิงค์กับวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ทำการเก็บข้อมูลระหว่าง 25 กันยายน 2566-7 ตุลาคม 2566 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ เจาะจง

4.4.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ให้ได้ครบตามจำนวนที่กำหนด ขนาดตัวอย่างไว้ จำนวน 80 ชุด

4.4.4 ดาวันโหลดไฟล์ที่นำไปแปลงค่าและทำการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และ รายรับต่อวัน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

4.5.2 การวิเคราะห์การรับรู้ พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่น ด้วยการหาค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.50	น้อยที่สุด
1.51-2.50	น้อย
2.51-3.50	ปานกลาง
3.51-4.50	มาก
4.51-5.00	มากที่สุด

4.5.3 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพ ของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร สำหรับตัวแปรย่อย 2 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการทดสอบค่า (t-Test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และตัวแปรที่มีตัวย่อย มากกว่า 2 ตัวแปร ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายรับต่อเดือน ทำการวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่.05 และทำการ เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD ที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.5.4 การวิเคราะห์พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) โดยกำหนด ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

5.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลจากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 อายุระหว่าง 16-18 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 91.25 รายรับต่อวันระหว่าง 100-199 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 48.75

5.2 การรับรู้เกี่ยวกับอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการรับรู้ต่ออาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

การรับรู้	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
- อาหารสุขภาพมีประโยชน์ต่อร่างกาย	4.30	0.74	มาก
- อาหารสุขภาพช่วยในการควบคุมน้ำหนัก	4.21	0.72	มาก
- อาหารสุขภาพใช้วัตถุดิบที่สด สะอาด	4.20	0.82	มาก
- รับรู้ถึงประโยชน์ในการรับประทานอาหารสุขภาพ	4.19	0.75	มาก
- อาหารสุขภาพมีคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสมกับวัยรุ่น	4.15	0.81	มาก
- อาหารสุขภาพใช้กรรมวิธีการปรุงที่ดีต่อสุขภาพ เช่น มีไขมันในการประกอบอาหารน้อย เป็นต้น	4.15	0.71	มาก
- อาหารสุขภาพประกอบด้วยอาหารที่มีไขมันและพลังงานต่ำ	4.15	0.73	มาก
- รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริโภคอาหารสุขภาพ	4.14	0.76	มาก
- อาหารเพื่อสุขภาพใช้วัตถุดิบที่มาจากธรรมชาติเน้นผัก	4.11	0.71	มาก
- ผู้ที่บริโภคอาหารสุขภาพได้รับการยอมรับจากทุกวัย	4.08	0.76	มาก
ภาพรวม	4.17	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครมีการรับรู้ต่ออาหารสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาหารสุขภาพมีประโยชน์ต่อร่างกาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 รองลงมาคือ อาหารสุขภาพช่วยในการควบคุมน้ำหนัก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.21 อาหารสุขภาพใช้วัตถุดิบที่สด สะอาด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ที่บริโภคอาหารสุขภาพได้รับการยอมรับจากทุกวัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08

5.3 พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
- เลือกบริโภคอาหารสุขภาพโดยพิจารณาจากความ สะอาดของร้านและผู้ขาย	4.06	0.79	มาก
- อาหารเพื่อสุขภาพประกอบด้วยอาหารที่มีไขมันและพลังงานต่ำ	4.06	0.89	มาก
- เลือกบริโภคอาหารสุขภาพที่ผ่านการต้มหรือหนึ่ง แทน การทอด	4.04	0.91	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
- บริโภคผักและผลไม้ที่เป็นส่วนประกอบของอาหารสุขภาพ	4.01	0.86	มาก
- บริโภคอาหารสุขภาพหลากหลายชนิด	3.98	0.89	มาก
- บริโภคผลิตภัณฑ์ที่ทำจากถั่วเมล็ดแห้งเช่น ถั่วกวน น้ำเต้าหู้ ถั่วลิสงต้ม สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	3.96	0.83	มาก
- บริโภคอาหารสุขภาพ สลับกับอาหาร ประเภทแป้งอื่น ๆ เป็นบางมื้อ เช่น ก๋วยเตี๋ยว ขนมปัง เป็นต้น	3.95	0.81	มาก
- บริโภคอาหารสุขภาพตรงเวลาทุกมื้อ	3.94	0.95	มาก
- บริโภคอาหารสุขภาพครบ 5 หมู่ ภายใน 1 วัน	3.91	0.89	มาก
- บริโภคอาหารสุขภาพที่ผ่านการปรุงแต่งน้อย	3.89	0.83	มาก
ภาพรวม	3.98	0.70	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เลือกบริโภคอาหารสุขภาพโดยพิจารณาจากความสะดวกของร้านและผู้ขาย และอาหารเพื่อสุขภาพประกอบด้วยอาหารที่มีไขมันและพลังงานต่ำมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 รองลงมาคือ เลือกบริโภคอาหารสุขภาพที่ผ่านการต้มหรือึ่ง แทน การทอด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 บริโภคผักและผลไม้ที่เป็นส่วนประกอบของอาหารสุขภาพ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.01 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ บริโภคอาหารสุขภาพที่ผ่านการปรุงแต่งน้อย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.89

5.4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายรับต่อเดือน ต่างกันมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ตัวแปร	เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพ	ชาย	34	4.17	0.68	2.190	.032*
	หญิง	46	3.83	0.68		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า เพศต่างกันมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของประชาชนในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	1.57	.526	1.091	.358
ภายในกลุ่ม	76	36.65	.482		
รวม	79	38.23			

จากตารางที่ 4 พบว่า อายุต่างกันมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	2.39	.796	1.688	.177
ภายในกลุ่ม	76	35.84	.472		
รวม	79	38.23			

จากตารางที่ 5 พบว่า การศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	.179	.359	.738	.481
ภายในกลุ่ม	77	37.51	.487		
รวม	79	38.23			

จากตารางที่ 6 พบว่า อาชีพต่างกันมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

จำแนกตามรายรับต่อวัน

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4	1.75	.431	.886	.476
ภายในกลุ่ม	75	36.50	.487		
รวม	79	38.23			

จากตารางที่ 7 พบว่า รายรับต่อวันต่างกันมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการรับรู้ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 8 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพ (Behavior)	ค่าคงที่ (Constant)	1.145	.466		2.458	.016*
	การรับรู้ (Perception)	.680	.111	.571	6.147	.000*

R = .571 R² = .326 Adjusted R Square = .318 Std. Error of the Estimate = 0.574 F = 37.786 Sig. = .000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณของการรับรู้ส่งผลต่อการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร เพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับรู้ส่งผลทางบวกต่อการบริโภคอาหารสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการบริโภคอาหารสุขภาพเพิ่มขึ้น .680 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 68

จากผลการทดสอบสมมติฐานการรับรู้ส่งผลต่อการบริโภคอาหารสุขภาพในกรุงเทพมหานคร สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.145 + 0.680(\text{Perception})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.517 (\text{Perception})$$

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 การรับรู้เกี่ยวกับอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครภาพรวม อยู่ในระดับมาก

6.1.2 พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

6.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ต่างกันมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน อายุ การศึกษา อาชีพ และรายรับต่อเดือน ต่างกันพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน

2) การรับรู้ส่งผลทางบวกต่อการบริโภคอาหารสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการบริโภคอาหารสุขภาพเพิ่มขึ้น .680 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 68

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

6.2.1 การรับรู้เกี่ยวกับอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครภาพรวม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากอาหารสุขภาพเป็นการเลือกกินอาหารให้หลากหลายและครบ 5 หมู่ในปริมาณที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้ร่างกายได้รับสารอาหารที่เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละวัน การกินอาหารที่มีประโยชน์เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างสุขภาพให้แข็งแรง และลดความเสี่ยงของโรคเรื้อรังต่าง ๆ เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเบาหวาน และโรคมะเร็ง [10] และลลิตา ศิริภักดิ์ [11] ที่นำเสนอว่าอาหารสุขภาพ คือ อาหารที่สด ใหม่ สะอาด หรืออาหารที่ สภาพใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด ซึ่งหมายถึงอาหารที่ผ่านการปรุงแต่งน้อยหรือไม่ผ่านการปรุง แต่งใด ๆ ทั้งสี รสชาติ และยังคงคุณค่าของสารอาหารเดิมไว้ให้มากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ ศวิตา ศรีสวัสดิ์ และสุลล โลวีรกรรม [12] ที่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการรับรู้ความสำคัญของการบริโภคอาหารมีอยู่ของนักศึกษาอยู่ในระดับดี

6.2.2 พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากอาหารสุขภาพเป็นความนิยมบริโภคเฉพาะกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการดูแลสุขภาพ และไม่ใช้ชีวิตอย่างเร่งรีบ เนื่องจากอาหารสุขภาพ คืออาหารที่เน้น ความสด

สะอาด อาหารแบบธรรมชาติ ปราศจากการปรุงแต่ง ไม่ทอด ต้ม อย่างจนไหม้ หรือควรผ่านการปรุงแต่งให้น้อยที่สุด รวมถึงไม่ผ่านกระบวนการหมักดอง และไม่ใช้อาหารสำเร็จรูปที่มีแป้ง ผงชูรส และโซเดียมในปริมาณที่สูง ชัชวาลย์ หลิวเจริญ [13] และกมล เลิศรัตน์ [14] ที่นำเสนอไว้ว่า อาหารสุขภาพ คืออาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและมีสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพในปริมาณเหมาะสมที่ปรุงอย่างถูกต้อง จากวัตถุดิบที่ได้จากธรรมชาติมีส่วนผสมที่สร้างปัญหาต่อสุขภาพต่ำ และมีส่วนผสมของสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพหรือสารสกัดที่ได้ จากสารดังกล่าวเพิ่มเติม เมื่อรับประทานเข้าไปแล้วมีผลดีต่อสุขภาพ ทำให้ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรค และมีส่วนช่วยป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังต่าง ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของน้ำทิพย์ อุ่นแก้ว [15] ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับการศึกษาของอดิศักดิ์ หวานใจ, มรุณี เจาะอาลี, นูริดา ดือราซอ และไพซอล เจะยอ [16] ที่พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษาสาธารณสุข มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้

6.2.3 ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน พบว่า เพศ มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ใส่ใจเรื่องสุขภาพและพฤติกรรมในการรับประทานอาหารสุขภาพรูปแบบหนึ่งที่ส่งผลดีต่อสุขภาพร่างกาย [17] และจากผลการศึกษาของกันต์วิรุฬห์ พลุพราษญ์ [18] ที่พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและส่วนใหญ่อยู่ในวัย 20-30 ปี มีแนวโน้มในการรับประทานอาหารสุขภาพมากที่สุด เพราะเป็นช่วงอายุที่มีความรักสวยรักงามมาก และพิมพ์ใจ สิงคราช [19] ที่พบว่าผู้บริโภคเพศหญิงมีโอกาสที่จะหันมาให้ความสำคัญในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพในอนาคตที่มากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับการศึกษาของอรพินท์ แพทย์เจริญธาดา วิมลวัตรเวที และกมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน [20] ที่พบว่า เพศต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารและการปฏิบัติกิจกรรมทางกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภาวะน้ำหนักเกินมาตรฐานและภาวะอ้วนโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอายุ อาชีพ และรายรับต่อวันต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ที่พบว่า อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกันมีการตัดสินใจเลือกรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ ควบคู่กับการออกกำลังกายของชมรมคนรักสุขภาพ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของอดิศักดิ์ หวานใจ, มรุณี เจาะอาลี, นูริดา ดือราซอ และไพซอล เจะยอ [16] ที่พบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ที่พักอาศัย และค่าดัชนีมวลกายที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของชนัญญา พรศักดิ์วัฒน์ [21] ที่พบว่า อายุ อาชีพ ลักษณะที่อยู่อาศัย สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพรูปแบบอาหารคลีนของกลุ่มวัยทำงานในเขต

กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลด้านสถานภาพและอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพรูปแบบอาหารคลีนของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครในระดับสูง รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรม ความสนใจ ทัศนคติและความคิดเห็นมีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพรูปแบบอาหารคลีนของกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

6.2.4 การรับรู้ส่งผลต่อทางบวกต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า มี 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริโภคอาหารสุขภาพในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อพฤติกรรมบริโภคอาหารสุขภาพเพิ่มขึ้น .680 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 68.00 เนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ใส่ใจเรื่องสุขภาพและพฤติกรรมในการรับประทานอาหารสุขภาพรูปแบบหนึ่งที่ส่งผลดีต่อสุขภาพร่างกาย [22] และการกินอาหารที่ถูกหลักโภชนาการมีความปลอดภัย และไม่มีสารปนเปื้อน วิถีการบริโภคอาหารที่เน้นความสดใหม่อยู่เสมอ โดยที่ไม่ผ่านการแปรรูปหรือปรุงแต่ง ใส่น้ำ ใส่น้ำมันมากเกินไป การกินแบบอาหารสุขภาพจะเน้นการหุงต้มให้น้อย การบริโภคอาหารสุขภาพเป็นการทานให้ครบ 5 หมู่ตามสัดส่วนให้พอเหมาะต่อความต้องการพลังงานในแต่ละวันของร่างกายตนเอง [23] สอดคล้องกับการศึกษาของอาจารย์ ชิบังเกิด ประสงค์ ต้นพิชัย และนิรันดร์ ยิ่งยวด [24] ที่พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องอาหารปลอดภัยส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และสอดคล้องกับการศึกษาของพลอยไพลิน คำแก้ว [25] ที่พบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมความตั้งใจที่จะบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

6.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

6.3.1 การรับรู้เรื่องอาหารสุขภาพ อยู่ในระดับมาก และรับรู้ว่าอาหารสุขภาพมีประโยชน์ต่อร่างกาย แนะนำในการทำสื่อเพื่อเจาะกลุ่มให้คนทุกวัยได้รับรู้เกี่ยวกับอาหารสุขภาพมากขึ้น ดังนั้น ควรส่งเสริมให้วัยรุ่นบริโภคอาหารสุขภาพให้มากขึ้น และเห็นความสำคัญในการเลือกบริโภคอาหารสุขภาพให้สามารถนำไปแนะนำให้กับคนรู้จักได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารสุขภาพได้อย่างถูกต้อง

6.3.2 พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการบริโภคอาหารสุขภาพโดยเลือกบริโภคอาหารสุขภาพโดยพิจารณาจากความสะอาดของร้านและผู้ขาย รองลงมาคือ อาหารเพื่อสุขภาพประกอบด้วยอาหารที่มีไขมันและพลังงานต่ำ และเลือกบริโภคอาหารสุขภาพที่ผ่านการต้มหรือนึ่ง แทนการทอด แสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นมีความสนใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ดังนั้น ส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับอาหารสุขภาพ เพื่อให้วัยรุ่นมีแนวทางการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการบริโภคอาหารสุขภาพเพื่อส่งเสริมให้ร่างกายได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์เพียงพอ ในการนำไปหล่อเลี้ยงอวัยวะต่าง ๆ ทำให้การทำงานของร่างกายสมบูรณ์ มีสุขภาพที่แข็งแรงมากขึ้น เหมาะสำหรับผู้ที่มีพฤติกรรมกินที่ไม่เหมาะสม กินแต่อาหารที่ไม่มีประโยชน์ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของอาการป่วยจากโรคต่าง ๆ

- [12] ศวิตา ศรีสวัสดิ์ และสุลาลี โลวีกรณ. (2562). การรับรู้และการบริโภคอาหารเข้าของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 12(4) ตุลาคม-ธันวาคม, หน้า 88-96.
- [13] Thanachai Komsamarn. (2022). [ออนไลน์]. อาหารเพื่อสุขภาพ กินอย่างไรให้ได้สารอาหารครบถ้วนและเพียงพอ. จาก: <https://library.wu.ac.th/km/>
- [14] กมล เลิศรัตน์ และคณะ. (2561). เส้นทางสู่การสร้างนวัตกรรมอาหารเพื่อสุขภาพเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข ของสังคมไทยอย่างยั่งยืน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.
- [15] น้ำทิพย์ อุ่นแก้ว. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [16] อติศักดิ์ หวานใจ, มรุณี เจาะอาลี, นูริดา ตือราซอ และไฟซอล เจะยอ. (2563). พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. ในการประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11. จาก [https://www.hu.ac.th/conference/proceedings2020/doc/G6/G6-2-062He-OP_อติศักดิ์20\(P1042-1051\).pdf](https://www.hu.ac.th/conference/proceedings2020/doc/G6/G6-2-062He-OP_อติศักดิ์20(P1042-1051).pdf)
- [17] ชนิกานต์ คงชื่นสิน. (2560). องค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารคื่นของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช
- [18] กันต์วิรุฬห์ พลูปราษญ์. (2563). พฤติกรรมและความต้องการทางด้านผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพของ ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 4(2), หน้า 316.
- [19] พิมพ์ใจ สิงคราช. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [20] อรพินท์ แพทย์เจริญ ธาดา วิมลวัตรเวที และกมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน. (2554). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการบริโภคอาหารและการปฏิบัติกิจกรรมทางกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภาวะน้ำหนัก เกินมาตรฐานและภาวะอ้วนโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารคณะพลศึกษา. 14(2) กรกฎาคม – ธันวาคม, หน้า 168-180.
- [21] ชันัญญา พรศักดิ์วัฒน์. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการเลือกบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพจากกัญชาของผู้บริโภคชาวไทย. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.
- [22] ชนิกานต์ คงชื่นสิน. (2560). องค์ประกอบของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภค อาหารคื่นของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- [23] อาริยา ยืนนาน และธีระวัฒน์จันทิก. (2558). พฤติกรรมการบริโภคอาหารคลีนของผู้สูงอายุในเขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี.
- [24] ปาจารย์ ชิบังเกิด ประสงค์ ตันพิชัย และนิรันดร์ ยิ่งยวด. (2564). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย. 12(1) มกราคม-มิถุนายน, หน้า 170-191.
- [25] พลอยไพลิน คำแก้ว. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจที่จะบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ภาควิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

พฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Consumption Behavior Influencing a Student's Decision to Buy Fast Food, Faculty Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon.

ธิดารัตน์ สิงห์บุญพงศ์¹ ฉันทนา ปาปัดถา² และ ชาวลิต อูปธาก³

Thidarat Singhabunpong Chantana Papattha and Chaowalit Auppathak

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์, เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail: nidthidaratsing@gmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail: chantana.p@rmutp.ac.th

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail: chaowalit.a@rmutp.ac.th

Received: 2023-10-21 Revised: 2024-03-14 Accepted: 2024-03-20

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (2) ศึกษาการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา (3) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา และ (4) ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 80 คน โดยใช้การคำนวณด้วยโปรแกรม G*Power ได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การนับจำนวน ความถี่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า (1) พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) (2) การตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (3) ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การนับถือศาสนา และจำนวนเงินที่ได้รับมาในแต่ละวันต่างมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนไม่แตกต่างกัน และ (4) พฤติกรรมการบริโภคมีผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : พฤติกรรมการบริโภค การตัดสินใจซื้อ อาหารจานด่วน

Abstract

The objectives of this research were to (1) study the fast-food consumption behavior of students in the Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon (HET, RMUTP), (2) study students' decisions to buy fast food, (3) compare personal factors with students' decisions to buy fast food, and (4) study consumption behavior that affects fast food purchasing decisions of college students.

This research was quantitative research by using a questionnaire. The sample group was the students of HET, RMUTP, a total of 80 students by using calculations with the G*Power program, obtained by using a convenience sampling method. Statistics used in the research included frequency, percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), value test (t-Test), one-way analysis of variance, and with simple linear regression analysis. The results of the research found that: (1) fast food consumption behavior of college students was at a high level ($\bar{x}=3.90$), (2) decision to buy fast food of students was at a high level ($\bar{x}=4.19$). The results of the hypothesis testing found that: (3) students' individual features, including their gender, significantly influenced their decisions to buy fast food at the .05 level. Age, level of education, religious affiliation, and amount of money earned each day had similar effects on the decision to purchase fast food. Consumption behavior had a positive effect on students' decision to purchase fast food. Statistically significant at the .05 level.

Keywords : Consumption Behavior, Purchasing Decision, Fast food

1. บทนำ

ปัจจุบันพฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไปส่งผลให้รสนิยมการบริโภคต้องปรับรูปแบบการบริโภคอาหารจากต่างถิ่นมากขึ้น มีทั้งวัตถุดิบนำเข้าอย่างหลากหลาย หรือผสมผสานวัฒนธรรมความเป็นไทยและต่างชาติทำให้พฤติกรรมการบริโภคของคนไทยเปิดรับรูปแบบการบริโภคอาหารต่างถิ่นเต็มรูปแบบเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ [1] และจากเหตุผลหลากหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัย สังคม และเศรษฐกิจ ล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตในการเลือกซื้ออาหาร สังคมในปัจจุบันมีลักษณะอยู่ในภาวะที่เร่งด่วน ต้องเผชิญกับปัญหานานัปการ จึงทำให้ทุกคนไม่มีเวลาหันมาให้ความสนใจกับการเลือกอาหารที่ดูแลสุขภาพมากนัก ซึ่งคนส่วนใหญ่นั้นอยู่ในสถานการณ์เร่งรีบ ทุกอย่างจะต้องสะดวกและรวดเร็ว แม้กระทั่งในวันหยุดหรือเทศกาลต่าง ๆ เองก็ตาม บุคคลเหล่านี้ก็มีความต้องการที่จะพักผ่อนหรือมีกิจกรรมอื่น ๆ ดังนั้นจึงมีความต้องการความสะดวกในการบริโภคเป็น

อย่างมาก เช่น ในการเดินทางท่องเที่ยวและมีการพักผ่อนค้างคืนนั้น สถานที่ที่ได้ไปพักผ่อนค้างคืนอาจจะไม่มีร้านอาหารให้บริการ จึงก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการบริโภค อาหารจานด่วนจึงเป็นทางเลือกที่ดีเนื่องจากมีความสะดวกทั้งในด้านการหาซื้อ ด้านการปรุงแต่ง ด้านการบริโภคตอบสนองความต้องการได้ดีในระดับหนึ่ง เป็นต้น [2]

อาหารจานด่วน หรืออาหารจานเดียว หรือฟาสต์ฟู้ด (Fast Food) เป็นอาหารที่ผู้ผลิตมีการเตรียมและปรุงไว้จนสำเร็จรูปหรือเกือบสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายแก่ผู้บริโภคสามารถบริโภคได้ทันทีหรือใช้กรรมวิธีขั้นสุดท้ายก่อนรับประทานเพียงแค่นำมาทอดโดยผู้บริโภคสามารถรับประทานภายในร้านหรือซื้อไปรับประทานภายนอกร้านก็ได้ ซึ่งเหมาะสมกับสังคมและวิถีชีวิตที่เร่งรีบ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ อาหารจานด่วนแบบตะวันตก หมายถึงอาหาร หรือขนม ทั้งประเภทกินอิ่มหรือกินเป็นของว่างของชาติตะวันตกที่เข้ามาในประเทศไทยในลักษณะแฟรนไชส์ (Franchise) จุดเด่นของอาหารประเภทนี้คือนับบริการที่รวดเร็ว สะดวก สะอาด และประหยัด เช่น ไก่ทอด แอ้มเบอร์เกอร์โดนัท พิซซ่า เค้กแซนด์วิช พายและไอศกรีม เป็นต้น ส่วนอาหารจานด่วนอีกประเภทหนึ่งคืออาหารจานด่วนแบบไทย ๆ ซึ่งหมายถึงอาหารหรือขนม ทั้งประเภทกินอิ่มหรือกินเป็นของว่างของชาติไทย เช่น ขนมจีน ไก่ย่าง ข้าวราดแกง ก๋วยเตี๋ยว ข้าวมันไก่ เป็นต้น [3] ซึ่งเฉพาะอาหารฟาสต์ฟู้ด อาหารญี่ปุ่นที่หลากหลายจากร้านจำหน่ายทั่วไปตั้งแต่รูปแบบร้านสะดวกซื้อห้างสรรพสินค้า และภัตตาคาร [4] และอาหารเหล่านี้เป็นที่นิยมกันมากในวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็นแป้ง โซเดียม ไขมัน และน้ำตาลในปริมาณค่อนข้างสูงเมื่อรับประทานบ่อย ๆ ในปริมาณมากจะสะสมในร่างกายจนเกิดเป็นไขมันสะสมมีพลังงานเกินกว่าที่ร่างกายต้องการเป็นผลกระทบต่อสุขภาพจนเกิดโทษต่อตนเองเช่น โรคอ้วน โรคไขมันในเลือดสูง โรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น [5] นอกจากนี้การเลือกบริโภคอาหารที่เน้นคุณประโยชน์เป็นเรื่องที่อยู่ในอันดับรองลงมา แต่ในชีวิตประจำวันที่เร่งรีบในช่วงเวลาเช้าหรือช่วงเวลาพักเที่ยงนั้น นักศึกษาส่วนมากต้องรีบรับประทานอาหาร เพื่อให้ทันตามช่วงเวลาทางมหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ นักศึกษาจึงต้องเผชิญกับการแข่งขันทั้งกับบุคคลอื่น ๆ ที่ต้องเร่งรีบในช่วงเวลานั้น ๆ เช่นเดียวกัน จึงทำให้ไม่มีเวลาในการคัดสรรในการรับประทานอาหารมากมายนัก ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการเลือกที่จะบริโภคอาหารจานด่วน เพื่อความสะดวกรวดเร็วและประหยัดเวลา จนลืมนึกถึงคุณค่าทางโภชนาการอาหารไป แต่ด้วยรสชาติของอาหารจานด่วนที่มีหลากหลายรูปแบบ ประกอบกับรายการอาหารที่มีให้เลือกสรรมากมาย จึงทำให้เป็นที่นิยม [6]

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จึงคาดว่าผลการศึกษารั้้นนี้เพื่อจะได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางวางแผนดำเนินงานศึกษาหรือพัฒนาเป็นกิจกรรมส่งเสริมการบริโภคอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ และบริโภคอาหารให้ครบ 5 หมู่ในกลุ่มนักศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มเยาวชนที่ควรต้องได้รับสารอาหารให้ครบถ้วน เนื่องจากยังเป็นกลุ่มที่อยู่ในวัยเรียนและต้องใช้พลังงานในการศึกษาเล่าเรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะในรายวิชาปฏิบัติการที่

นักศึกษาจะต้องใช้พลังงานในการฝึกปฏิบัติค่อนข้างมาก และการส่งเสริมการบริโภคอาหารครบตามหลักโภชนาการจะส่งผลดีให้มีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
4. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3. สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การนับถือศาสนา และจำนวนเงินที่ได้รับมาในแต่ละวัน ต่างกันมีการการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,240 คน [7]

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2566 โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยโปรแกรม G*power โดยกำหนดความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ 95% หรือกำหนดให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่ .05 หรือ ($\pm$) 5% ทำให้ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 74 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการกำหนดตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ จำนวน 80 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Nonprobability Sampling ด้วยการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) โดยอาศัยความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล

4.2 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การนับถือศาสนา และจำนวนเงินที่ได้รับมาในแต่ละวัน มีลักษณะแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งเป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Normal Scale) ได้แก่ เพศ และระดับข้อมูลมาตรอันดับ (Ordinal Scale) ได้แก่ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การนับถือศาสนา จำนวนเงินที่ได้รับมาในแต่ละวัน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของผู้บริโภคอาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีลักษณะแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Interval Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การตัดสินใจที่มีผลต่อการซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีลักษณะแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Interval Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.3 การหาคุณภาพเครื่องมือ

4.3.1 การหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยการประเมินความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยการประเมินค่า IOC (Index of item objective Congruence) โดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมของข้อคำถาม จำนวน 3 คน ผลการประเมินทางตรงเชิงเนื้อหาพบว่า มีผลการประเมินระหว่าง 0.66-1.00 และมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับแก้ให้คำถามมีความสมบูรณ์ และตรงกับเนื้อหามากขึ้น

4.3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน และเมื่อรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ของชุดแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ .933 ซึ่งถือว่าเป็นความเชื่อมั่นที่สูงมาก

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 100 เปอร์เซนต์ ด้วยแบบสอบถามออนไลน์ Google Form ทำการรวบรวมข้อมูลระหว่าง กันยายน – ตุลาคม 2566

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

4.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาที่ตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

4.5.2 พฤติกรรมการบริโภค และการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้ [8]

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.50	น้อยที่สุด
1.51-2.50	น้อย
2.51-3.50	ปานกลาง
3.51-4.50	มาก
4.51-5.00	มากที่สุด

4.5.3 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สำหรับตัวแปร ที่มีตัวแปรย่อย 2 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที (t-Test) โดย กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และตัวแปรที่มีตัวแปรย่อยมากกว่า 2 ตัวแปร ได้แก่ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การนับถือศาสนา และจำนวนเงินที่ได้รับมาในแต่ละวัน วิเคราะห์ด้วยการ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง จะทำการวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05

4.5.4 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วน ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ด้วยการ วิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) โดยกำหนดระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

5. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด	80	100.00
เพศ		
ชาย	24	30.00
หญิง	56	70.00
อายุ		
18-19 ปี	21	26.25
20-21 ปี	50	62.50
มากกว่า 22 ปี	9	11.25

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา		
ปีที่ 1	20	25.00
ปีที่ 2	27	33.75
ปีที่ 3	15	18.75
ปีที่ 4	18	22.50
การนับถือศาสนา		
พุทธ	76	95.00
คริสต์	1	1.25
อิสลาม	3	3.75
จำนวนเงินที่ได้รับมาต่อวัน		
น้อยกว่า 200 บาท	25	31.25
201-300 บาท	48	60.00
301-400 บาท	2	2.50
มากกว่า 400 บาท	5	6.25

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.00 มีอายุระหว่าง 20-21 ปี ร้อยละ 62.50 มีระดับชั้นที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 2 ร้อยละ 33.75 มีการนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 95.00 และจำนวนเงินที่ได้รับมาต่อวันได้รับเงินมา 201-300 บาท ร้อยละ 60.00

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพฤติกรรมกาบริโภคอาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
- อาหารจานด่วนหาซื้อได้ง่าย	4.33	0.69	มาก
- เลือกบริโภคอาหารจานด่วนโดยคำนึงถึง ความรวดเร็วและความสะอาด	4.14	0.72	มาก
- ประหยัดเวลาในการทำอาหารบริโภคเอง	4.13	0.77	มาก
- บริโภคอาหารจานด่วนหลากหลายชนิด	4.09	0.80	มาก
- ซื้ออาหารจานด่วนบริโภคเป็นประจำ	4.08	0.79	มาก
- บริโภคอาหารจานด่วนเป็นกลุ่ม	4.05	0.81	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพฤติกรรมกาบริโภคอาหารจานด่วนของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ต่อ)

พฤติกรรมกาบริโภคอาหารจานด่วน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
- บริโภคอาหารจานด่วนเป็นอาหารมื้อหลัก 1 มื้อ	3.95	0.86	มาก
- ร้านอาหารจานด่วนเจ้าดังในย่านต่าง ๆ	3.89	0.84	มาก
- บริโภคอาหารจานด่วนในห้างสรรพสินค้า	3.73	1.03	มาก
- เลือกบริโภคอาหารจานด่วนตามรายการ โฆษณาใหม่ ๆ	3.68	1.08	มาก
- ใช้เวลาในการบริโภคอาหารจานด่วนในแต่ละครั้งนานเกิน 1 ชั่วโมง	3.65	1.10	มาก
- สั่งอาหารจานด่วนที่มีราคาแพง	3.50	1.26	ปานกลาง
- สั่งอาหารจานด่วนหลายชนิดจนบริโภคไม่หมด	3.48	1.33	ปานกลาง
ภาพรวม	3.90	0.69	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาหารจานด่วนหาซื้อได้ง่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมาคือ เลือกบริโภคอาหารจานด่วนโดยคำนึงถึง ความรวดเร็ว และความสะอาด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 และประหยัดเวลาในการทำอาหารบริโภคเอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สั่งอาหารจานด่วนหลายชนิดจนบริโภคไม่หมด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนอาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

การตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
- รสชาติของอาหารอร่อย	4.35	0.66	มาก
- ราคาเหมาะสมกับคุณภาพอาหารจานด่วน	4.25	0.63	มาก
- มีความสะดวกในการเลือกซื้อ	4.24	0.64	มาก
- ปริมาณเหมาะสมกับราคา	4.23	0.69	มาก
- ขั้นตอนการรับคำสั่งซื้อ การทำอาหาร และช่องทางการชำระเงิน ที่รวดเร็ว	4.21	0.69	มาก
- ร้านมีความสะอาด มีมาตรฐาน มีที่นั่งพร้อมทาน	4.18	0.65	มาก
- อาหารจานด่วนสะอาดและสดใหม่ถูกหลักอนามัย	4.18	0.65	มาก
- ผู้สัมผัสอาหารในร้านมีสุขอนามัยที่ดี (สะอาด ผ่ากันแป้น หมวกคลุมผม)	4.11	0.78	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนอาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ต่อ)

การตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
- มีคุณค่าทางโภชนาการครบ 5 หมู่	4.10	0.74	มาก
- เพื่อนแนะนำ/มีโฆษณา	4.09	0.77	มาก
ภาพรวม	4.19	0.54	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ข้อแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รสชาติของอาหารอร่อยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.35 รองลงมาคือ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพอาหารจานด่วน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.25 และมีความสะดวกในการเลือกซื้อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.24 ส่วนข้อที่มีค่านี้น้อยที่สุด ได้แก่ เพื่อนแนะนำ/มีโฆษณา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การนับถือศาสนา และจำนวนเงินที่ได้รับมาในแต่ละวัน ต่างกันมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนกับบุคคลการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำแนกตามเพศ

ตัวแปร	เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
การเลือกซื้ออาหารจานด่วน	ชาย	24	4.35	0.76	0.95	.351
	หญิง	56	4.13	0.67		

จากตารางที่ 4 พบว่า เพศต่างกันมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนกับบุคคลการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำแนกตามอายุ

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	.611	.2129	.126
ภายในกลุ่ม	77	22.11	.287		
รวม	79	23.34			

จากตารางที่ 5 พบว่า อายุต่างกันมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนกับบุคคลการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นคร จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	0.62	0.206	.689	.562
ภายในกลุ่ม	76	22.72	0.299		
รวม	79	23.34			

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับชั้นที่กำลังศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนกับบุคคลการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นคร จำแนกตามศาสนา

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	.049	.161	.851
ภายในกลุ่ม	77	2.24	.302		
รวม	79	23.34			

จากตารางที่ 7 พบว่า ศาสนาต่างกันมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนกับบุคคลการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นคร จำแนกตามจำนวนเงินที่ได้รับมาต่อวัน

ตัวแปร	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3	0.73	.244	.822	.486
ภายในกลุ่ม	76	22.60	.297		
รวม	79	23.34			

จากตารางที่ 8 พบว่า จำนวนเงินที่ได้รับมาต่อวันต่างกันมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ตารางที่ 9 วิเคราะห์พฤติกรรมกาบริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ตัวแปร		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
พฤติกรรมการบริโภค (Behavior)	ค่าคงที่ (Constant)	.071	.280		8.430	.000*
	การตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วน (Decision)	.470	.071	.600	6.631	.000*
R = .600 R ² = .360 Adjusted R Square = .352 Std. Error of the Estimate = .437 F = 43.969 Sig. = .000						

* .05 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่

จากตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชภัฏวชิรเวศน์ เพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชภัฏวชิรเวศน์ พบว่า พฤติกรรมการบริโภคมีผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชภัฏวชิรเวศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการเลือกซื้ออาหารจานด่วนเพิ่มขึ้น .470 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 47.00

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

1) พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชภัฏวชิรเวศน์ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.90

2) การตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชภัฏวชิรเวศน์ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19

3) ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การนับถือศาสนา และจำนวนเงินที่ได้รับมาในแต่ละวัน ต่างกันมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครแตกต่างกัน พบว่า เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การนับถือศาสนา และจำนวนเงินที่ได้รับมาต่อวันต่างกัน มีการเลือกซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า พฤติกรรมการบริโภคมีผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการเลือกซื้ออาหารจานด่วนเพิ่มขึ้น .470 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 47.00

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

1) พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาหารจานด่วนเป็นอาหารที่มีราคาไม่สูงมากสามารถหาซื้อได้ง่ายเหมาะกับคนที่มีความเร่งรีบในการใช้ชีวิต และอาหารจานด่วนเป็นอาหารที่ผู้ผลิตมีการเตรียมและปรุงไว้จนสำเร็จรูปหรือเกือบสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายแก่ผู้บริโภคสามารถบริโภคได้ทันทีหรือใช้กรรมวิธีขั้นสุดท้ายก่อนรับประทานเพียงแค่มั่นึกินทันที โดยผู้บริโภคสามารถรับประทานภายในร้านหรือซื้อไปรับประทานภายนอกร้านก็ได้ ซึ่งเหมาะสมกับสังคมและวิถีชีวิตที่เร่งรีบ [3] เช่นเดียวกับวรารณ แสงรัสมิ [9] กล่าวว่า อาหารจานด่วน (Fast Food) เป็นอาหารที่ใช้เวลาน้อยในการปรุง หรืออาหารที่เตรียมเสร็จเรียบร้อยแล้วพร้อมจำหน่าย หรืออาหารพร้อมบริโภค เช่น ข้าวแกง ข้าวมันไก่ แซนด์วิช แฮมเบอร์เกอร์ มันฝรั่งทอด ไก่ทอด อาหารเหล่านี้อาจมีสารอาหารไม่ครบถ้วน หรือบางชนิดอาจมีไขมันมากเกินไป ความต้องการ ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีพฤติกรรมเลือกบริโภคอาหารจานด่วนโดยคำนึงถึงความรวดเร็ว และความสะดวกหาซื้อได้ง่ายเลือกบริโภคอาหารจานด่วนตามรายการโฆษณาใหม่ ๆ และสอดคล้องกับการศึกษาของกิตติ กรุโณเพชร [10] ที่พบว่า พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนิสิตปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะภูมิวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับการศึกษาของ สมฤดี ฉันทโชติ [11] ที่พบว่า พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานเดียวของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณทิพย์ ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม [12] ที่พบว่า พฤติกรรมการบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ดของบุคคลวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

2) การตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครภาพรวม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากอาหารจานด่วนเป็นอาหารที่มีรสชาติของอาหารอร่อย ราคาเหมาะสมกับคุณภาพ มีความสะดวกในการเลือกซื้อซึ่งธงชัย สันติวงษ์ [13] กล่าวว่า ปัจจุบันผู้บริโภคอาจเกี่ยวข้องกับปัญหาของการตัดสินใจเพื่อจัดหาสิ่งของมาบริโภคเพราะสืบเนื่องจากสิ่งกระตุ้นที่เกิดจากภายนอก หรืออาจเกิดจากความต้องการที่เกิดขึ้นภายใน หรือทั้งสองอย่างพร้อมกัน ซึ่งในแต่ละบุคคลมีความเหมือน หรือแตกต่าง

กันออกไป โดยไพจิตร วราชิต [14] ได้นำเสนอไว้ว่า ปัญหาการบริโภคอาหารเป็นเรื่องที่สำคัญของการพัฒนาบุคคลโดยเฉพาะบุคคลที่อยู่ในวัยเรียนระดับอุดมศึกษา เป็นวัยที่มีอิสระทางด้านความคิดและการตัดสินใจทำอะไรได้ด้วยตนเองในหลาย ๆ ด้าน ควรมีความรู้ที่ถูกต้องในการเลือกบริโภคอาหาร ตลอดจนตระหนักถึงผลเสียต่อสุขภาพหากนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้องและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคให้เหมาะสมเนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้เป็นกลุ่มประชากรที่สำคัญกลุ่มหนึ่งของประเทศ เพราะจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาดา เนียมรักษา [15] ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยในตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อบริโภค อยู่ในระดับมาก

3) ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครแตกต่างกัน พบว่า เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การนับถือศาสนา และจำนวนเงินที่ได้รับมาต่อวันต่างกัน มีการเลือกซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก อาหาร และโภชนาการที่ดียังเป็นพื้นฐานของการมีสุขภาพที่ดีของทุกเพศ และทุกวัย [16] ซึ่งพฤติกรรมการบริโภคอาหารของวัยรุ่นไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสภาพสังคมวัฒนธรรม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น จากวิถีชีวิตที่เคยรับประทานอาหารพร้อมหน้ากันทั้งครอบครัวในบ้าน โดยเฉพาะอาหารมื้อเช้าแต่ด้วยวิถีชีวิตที่เร่งรีบในปัจจุบันก็เปลี่ยนเป็นการเลือกรับประทานอาหารนอกบ้าน รับประทานอาหารจานด่วน (Fast food) และเลือกซื้ออาหารสำเร็จรูปกันมากขึ้นเพราะความสะดวกและรวดเร็ว [17] สอดคล้องกับการศึกษาของศิษฐ์ เกตุเอี่ยม [18] ที่พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับอดิศักดิ์ หวานใจ, มรณิ เจอะอาลี, นูรีดา ดือราซอ, และไพซอล เจะยอ [19] ที่พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ ค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่พักอาศัย และค่าดัชนีมวลกายที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับวรรงค์ ภูระหงษ์ [20] ที่พบว่า พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วน จำแนกตามเพศ อายุชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า พฤติกรรมการบริโภคมีผลทางบวกต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลต่อการเลือกซื้ออาหารจานด่วนเพิ่มขึ้น .470 หน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 47.00 ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีแนวโน้มที่จะเพิ่มการซื้ออาหารจานด่วน โดยปัจจัยที่ส่งผลมาจากพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษา ซึ่งธีรวิทย์ วราธร

ไพบูลย์ [21] นำเสนอไว้ว่าพฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไปส่งผลให้รสนิยมการบริโภคต้องปรับรูปแบบการบริโภคอาหารจากต่างถิ่นมากขึ้น มีทั้งวัตถุดิบนำเข้าอย่างหลากหลายหรือผสมผสานวัฒนธรรมความเป็นไทยและต่างชาติทำให้พฤติกรรมการบริโภคของคนไทยเปิดรับรูปแบบการบริโภคอาหารต่างถิ่นเต็มรูปแบบเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และศิริรักษ์ กิจชนะไพบูลย์ [22] พฤติกรรมการบริโภคเป็นผลมาจากบริโภคนิสัยหรือการบริโภคอาหารที่คุ้นเคยอยู่เป็นประจำที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่เยาว์วัย และถูกหล่อหลอมมาจากปัจจัยต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวตั้งแต่เด็กจนโต โดยที่ พัชรพร เจริญประชา, สุदारัตน์ ศรีมูล, เหมหงส์ อ่อนชื้อจิตร, และนิรัตน์ธนา เรื่องสินทร [23] พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นบางครั้ง คือ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ รับประทานอาหารจานด่วนเป็นกลุ่ม รับประทานอาหารจานด่วนในห้างสรรพสินค้า รับประทานอาหารจานด่วนคู่กับน้ำอัดลม รับประทานอาหารจานด่วนกับครอบครัว ไปรอพบเพื่อนในร้านอาหารจานด่วน หลีกเลี้ยงอาหารจานด่วนเป็นอาหารว่าง นัดเพื่อนไปสังสรรค์ในร้านอาหารจานด่วน เลือกรับประทานอาหารจานด่วนตามโฆษณาใหม่ ๆ จัดงานเลี้ยงสังสรรค์ในร้านอาหารจานด่วน โดยมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนอยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง

6.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วน และการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งการบริโภคอาหารจานด่วนมีความสะดวกสบายสำหรับผู้บริโภค แต่ทั้งนี้ผู้บริโภคต้องคำนึงถึงเมนูอาหารมีสารอาหารครบด้วย มีส่วนประกอบของอาหารที่มีเป็นประโยชน์ต่อร่างกาย ส่วนเรื่องรสชาติ ควรบริโภคในรสชาติกลาง ๆ ไม่หวาน ไม่เค็ม หรือเปรี้ยวจนเกินไป

6.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วนของกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น กลุ่มวัยทำงาน ผู้สูงอายุ
- 2) ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกับการตัดสินใจซื้ออาหารจานด่วน เช่น ปัจจัยทางวัฒนธรรม ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยความเชื่อ ปัจจัยทางการตลาด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] อีริวีร์ วราธรไพบูลย์. (2557). พฤติกรรมการบริโภค : อาหารนิยมบริโภคกับอาหารเพื่อสุขภาพ. วารสารปัญญาวิวัฒน์, 5,2 มกราคม-มิถุนายน 257.
- [2] เครือมาศ มีเกษม. (2554). การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของบุคคลวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร การศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจ. รายงานผลการวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- [3] ณัฐนิชา หวังมุทิตากุล. (2553). พฤติกรรมการบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ดในกรุงเทพมหานคร เขตตลาดพร้าว ห้วยขวาง ดินแดง. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [4] สิริไพศาล ยัมประเสริฐ. (2560). พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1. วารสารราชพฤกษ์, 15,1 มกราคม-เมษายน 34-35.
- [5] เอกพล บุญช่วยชู. (2559). ความรู้และพฤติกรรมการบริโภคอาหารไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 10,2 กรกฎาคม-กันยายน 168.
- [6] กรรกฎ เกตุเมธาวิทย์. (2556). พฤติกรรมการบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ดของนักศึกษาเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [7] สำนักงานส่งเสริมและลงทะเบียนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. (2566). [ออนไลน์]. สถิตินักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ประจำปีการศึกษา 2566. สืบค้นจาก <https://regis.rmutp.ac.th/สถิตินักศึกษา/>
- [8] บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [9] วราภรณ์ แสงรัมย์. (2558). พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [10] กิตติ กรุงไกรเพชร. (2554). ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนิสิตปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยบูรพา. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [11] สมฤดี ฉันทโคติ. (2558). พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานเดียวของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครสงขลาจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [12] อรวินท์ ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม. (2561). [ออนไลน์]. พฤติกรรมการบริโภคอาหารฝรั่งเศสของบุคคลวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin-6/sec2/6014154069.pdf>
- [13] ธงชัย สันติวงษ์. (2546). พฤติกรรมบุคคลในองค์การ: 63-72. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญพัฒน์.
- [14] ไพจิตร วราชิต. (2553). [ออนไลน์]. สถ.จัดโครงการลดโรคเบาหวานความดันโลหิตสูงในคนไทยถวายเป็นพระราชกุศลแด่ในหลวง. หมอชาวบ้าน, สืบค้นจาก <https://www.doc-tor.or.th/Article/detail/10985>.
- [15] วิภาดา เนียมรักษา. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้ออาหารเพื่อบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวไทยในตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์การศึกษาตาม

- หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [16] วันทนี เกรัมย์สินยศ และคณะ. (2559). องค์ความรู้ด้านอาหารและโภชนาการสำหรับทุกช่วงวัย. นนทบุรี: สำนักงานอาหารและยา.
- [17] สุลัดดา พงษ์อุทธา และวาที คุณเผือก. (2558). อาหารและโภชนาการในประเทศไทย: เราอยู่ตรงจุดใดในปัจจุบัน. นนทบุรี: แผนงานวิจัยนโยบายอาหารและโภชนาการเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพมูลนิธิเพื่อการพัฒนา นโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข.
- [18] ศิษฏ์ เกตุเอี่ยม. (2564). ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษาด้านหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [19] อติศักดิ์ หวานใจ, มรุณี เจาะอาลี, นูรีดา ดือราซอ, และไฟซอล เจะยอ. (2563). [ออนไลน์]. พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. ในการประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11. สืบค้นจาก [https://www.hu.ac.th/conference/proceedings2020/doc/G6/G6-2-062He-OP_อติศักดิ์%20หวานใจ%20\(P1042-1051\).pdf](https://www.hu.ac.th/conference/proceedings2020/doc/G6/G6-2-062He-OP_อติศักดิ์%20หวานใจ%20(P1042-1051).pdf)
- [20] วรงค์ ภูระหงษ์. (2565). ความรู้และพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนในสถานการณ์โควิด-19 ของนักศึกษาปริญญาตรีภาควิชาคหกรรมศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารคหเศรษฐศาสตร์. 65(2), หน้า 44-57.
- [21] อีร์วีร์ วราธรไพบูลย์. (2557). พฤติกรรมการบริโภค : อาหารนิยมบริโภคกับอาหารเพื่อสุขภาพ. วารสารปัญญาวิวัฒน์, 5(2), หน้า 257.
- [22] ศิวรักษ์ กิจชนะไพบูลย์. (2555). พฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์, 39(ฉบับพิเศษ), หน้า 20.
- [23] พัชรพร เจริญประชา, สุดารัตน์ ศรีมูล, เหมหงส์ อ่อนซื่อจิตร, และนิรัตน์มา เรืองสินทร. (2559). [ออนไลน์]. พฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 3 (ฉบับที่ 1) สืบค้นจาก <https://research.kpru.ac.th/sac/fileconference/29832018-04-30.pdf>

การพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

The Development of Motion Graphic Media to Promote Awareness of Portfolio Creation for High School Students

พรปภัตสร ปริญชาญกล¹ กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์² กิติยาณี ศรีรักษา³ สุจิตรา อินทรศร⁴ และกมลชนก เดียงสรน้อย⁵
 Pornpapatsorn Princhankol¹ Kuntida Thamwipat² Kitiyaneer Siraksa³ Sujitra Intarasorn⁴ and Kamonchanok Diangsrano⁵

¹⁻²อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี E-mail: pornpapatsorn.pri@kmutt.ac.th, E-mail: kuntida.tha@kmutt.ac.th

³⁻⁵นักศึกษาสภาวิชาชีพเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

E-mail: kitiyaneer.kiti@mail.kmutt.ac.th, E-mail: sujitra.toey@mail.kmutt.ac.th,

E-mail: kamonchanok.kamon@mail.kmutt.ac.th

Received: 2023-12-29 Revised: 2024-03-11 Accepted: 2024-03-14

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อประเมินคุณภาพของสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3) เพื่อประเมินผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 4) เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) สื่อโมชันกราฟิกที่พัฒนาขึ้น 2) แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อการนำเสนอ 3) แบบประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง 4) แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนแจรงวณิชวิทยาที่เข้าร่วมกิจกรรม ECT ROADSHOW ดำเนินการโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เคยรับชมสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และยินดีตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการพัฒนาได้สื่อโมชันกราฟิกความยาว 6.47 นาที เรื่อง การทำแฟ้มสะสมผลงาน ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.58) ผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนออยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.22, S.D. = 0.54) ผลการประเมิน

ด้านการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.78) และผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.71) ดังนั้น การพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ : การรับรู้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สื่อโมชันกราฟิก แฟ้มสะสมผลงาน

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop the motion graphic media to promote awareness of portfolio creation for high school students 2) to evaluate the quality of motion graphics media to promote awareness of portfolio creation for high school students 3) to evaluate the perception of the samples towards the motion graphics media to promote awareness of portfolio creation for high school students 4) to evaluate the satisfaction of the samples towards the motion graphics media to promote awareness of portfolio creation for high school students. The research tools consisted of 1) motion graphic media developed 2) the quality assessment form in content and presentation media 3) the perception assessment form 4) the satisfaction assessment form. Data were collected from a sample group, who were the high school students at Chaeng Ron Wittaya School by simple random sampling method from high school students who viewed the motion graphic media to promote awareness of portfolio creation for high school students , participated in ECT ROADSHOW event, and willing to answer the questionnaire for 40 people. The statistics used for data analysis include the mean and standard deviation. The development result has yielded a motion graphics presentation lasting 6.47 minutes on the topic of creating a portfolio. The results of the evaluation by experts found that there was the content quality assessment result at a good level ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58), the presentation media quality assessment was at a good level ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.54), the results of the perception assessment of the sample group were at a high level ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.78), and the satisfaction assessment results of the sample group were at a high level ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.71) Therefore, the development of motion graphic media to promote awareness of portfolio creation for high school students can be used practically.

Keywords : Awareness, High School Students, Motion Graphics Media, Portfolio

1. บทนำ

โมชันกราฟิก เป็นรูปแบบงานกราฟิกที่มีระบบการทำงานในรูปแบบแอนิเมชัน หรือ Digital footage ที่สร้างภาพเคลื่อนไหวให้ปรากฏบนจอภาพ ซึ่งอาจจะประกอบด้วยการใส่เสียง และสื่อผสมต่าง ๆ โดยปัจจุบันรูปแบบสื่อดังกล่าวเป็นที่นิยม และสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดทั้งด้านของสื่อ และศิลปะร่วมสมัยอย่างหลากหลาย โมชันกราฟิกเกิดมาจากการผสมคำ 2 คำคือ โมชัน (Motion) ที่หมายถึง การเคลื่อนไหว และคำว่า กราฟิก (Graphic) หมายถึง ภาพ ซึ่งภาพในที่นี้เป็นได้หลายอย่างไม่ใช่แค่เพียง ภาพถ่าย เท่านั้น แต่ไม่ว่าจะเป็นภาพการ์ตูน รูปสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม เส้น ทุกอย่างล้วนนับเป็นภาพกราฟิกได้ทั้งสิ้น เมื่อสองคำนี้มารวมกันเป็นคำว่า โมชันกราฟิก จึงแปลว่า ภาพกราฟิกแบบเคลื่อนไหวนั่นเอง โดยโมชันกราฟิก คือการนำกราฟิกต่าง ๆ มาขยับและเคลื่อนไหวให้เกิดความน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยสร้างความสนุกสนานให้กับงานกราฟิก ที่เป็นภาพนิ่ง และบอกเล่าเรื่องราวข้อมูลต่าง ๆ ได้ดี มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้การสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ นั้นมีประสิทธิภาพดีมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ซึ่งปัจจุบันมีการนำโมชันกราฟิกไปใช้ในวงการต่าง ๆ มากมาย เช่น งานโฆษณา รายการโทรทัศน์ หรือมิวสิกวิดีโอ [1] ทั้งนี้ สื่อรูปแบบใหม่สามารถส่งเสริมการรับรู้ของบุคคลได้ดี เนื่องจากการรับรู้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีประสบการณ์ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า คือ ตา หู จมูก ลิ้น และ กาย ซึ่งเป็นประตูรับรู้ “สิ่งเร้า” ต่าง ๆ ทำให้บุคคลรับรู้รูปภาพ เสียง กลิ่น และสัมผัสทางกาย ความรู้จากประสบการณ์หรือความรู้เชิงประจักษ์จะเกิดขึ้น [2] ด้วยเหตุที่สื่อรูปแบบใหม่อย่างโมชันกราฟิก มีการนำเสนอทั้งภาพ เสียง และการเคลื่อนไหวของการ์ตูนแอนิเมชัน ในระยะเวลาอันกระชับ สามารถนำไปเผยแพร่บนแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งมีความรวดเร็วและกว้างขวาง จึงนับได้ว่าเป็นสื่อที่ส่งเสริมการรับรู้ได้ดี

ในช่วงปลายภาคการศึกษาที่ 1 ของทุกปี เป็นช่วงสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จะเปิดรับสมัครโดยให้นักเรียนยื่นแฟ้มสะสมผลงานและสอบสัมภาษณ์ประกอบการทดสอบอื่น ๆ ตามเงื่อนไขแต่ละหลักสูตร ดังนั้นการทำแฟ้มสะสมผลงานที่ดี จึงมีความจำเป็นมากสำหรับผู้ที่ต้องการสอบเข้าในรอบดังกล่าว ทั้งนี้แฟ้มสะสมงาน เริ่มต้นขึ้นมาจากวงการอาชีพ เช่น สถาปัตยกรรม การถ่ายภาพ และวรรณกรรม เป็นต้น โดยผู้ที่มีอาชีพเหล่านี้จะรวบรวมตัวอย่างผลงานที่ดีเด่นและน่าพอใจของตนเองไว้ โดยงานที่รวบรวมไว้นั้นต้องตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าผู้ใช้บริการ หรือนายจ้างของตน ส่วนแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนนั้น เป็นการรวบรวมตัวอย่างผลงานที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอน ผลงานที่รวบรวมแสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งในการรวบรวมผลงานดังกล่าว นักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาและเกณฑ์การคัดเลือกเกณฑ์ตัดสินคุณภาพ ตลอดจนมีโอกาสแสดงความรู้สึกรับต่อผลงานของตนเอง [3]

ในส่วนของประเภทแฟ้มสะสมผลงาน แบ่งเป็น 5 ประเภท ดังนี้ [4] 1) แฟ้มสะสมผลงานส่วนบุคคล เป็นแฟ้มที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับตัวเจ้าของแฟ้ม เช่น พรสวรรค์ กีฬา การท่องเที่ยว หรือ

การร่วมกิจกรรมชุมชน เป็นต้น 2) แฟ้มสะสมผลงานเชิงวิชาชีพ เป็นแฟ้มที่แสดงผลงานเกี่ยวกับอาชีพ เช่น แฟ้มที่สะสมผลงานเพื่อใช้ในการสมัครงาน แฟ้มสะสมผลงานในการขอเลื่อนชั้น เลื่อนลำดับ 3) แฟ้มสะสมผลงานเชิงวิชาการหรือแฟ้มสำหรับนักเรียน (Student portfolio) เป็นแฟ้มที่แสดงผลเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น แฟ้มสะสมผลงานเพื่อใช้ประเมินผลการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ แฟ้มสะสมผลงานเพื่อใช้ประกอบการประเมินผลปลายภาค 4) แฟ้มสะสมผลงานสำหรับโครงการ มีลักษณะคล้าย ๆ ภาพยนตร์ สารคดี โดยเป็นแฟ้มที่แสดงถึงความพยายามหรือขั้นตอนการทำงานโครงการหนึ่ง หรือในการศึกษาส่วนบุคคล เช่น แฟ้มโครงการวิทยาศาสตร์ จะต้องแสดงขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงานจนได้ผลผลิตตามที่ต้องการ

การทำแฟ้มสะสมผลงานเชิงวิชาการหรือแฟ้มสำหรับนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีพัฒนาการในหน้าที่และความรับผิดชอบตนเอง นอกจากนี้การทำแฟ้มสะสมผลงานยังช่วยกระตุ้นให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เกิดการยอมรับในความรับผิดชอบ ทั้งยังเป็นการแสดงผลงานของผู้เรียนที่มีการจัดเก็บผลงานอย่างมีเป้าหมายและมีระบบ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการสะท้อนความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และผลการเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการประเมินความก้าวหน้าทางความรู้ และความสามารถของตนเองช่วยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เกิดการสะท้อนคิดความเป็นตัวตน (Self- reflection) เกิดความเชื่อมั่น อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แสดงถึงการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ เห็นพัฒนาการในการเรียนผ่านการบันทึกกิจกรรมและเกียรติบัตรต่าง ๆ จากประโยชน์ของแฟ้มสะสมผลงาน จากการสัมภาษณ์ อ.ศุภกิตติ บุญเตี้ย [5] หัวหน้ารายวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา พบว่า ควรมีการสอนการทำแฟ้มสะสมผลงานให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเข้าใจมากยิ่งขึ้น เพราะเกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของนักเรียนโดยตรง และยังมีเหตุผลอื่นที่อาจจะไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย แต่บางครั้งการทำแฟ้มอาจจะแสดงผลงานหรือความเชี่ยวชาญและความสามารถด้านใดด้านหนึ่งของนักเรียนออกมาอย่างเห็นได้ชัด ถ้าทำแฟ้มสะสมผลงานออกมาก็จะทำให้การทำงานหรือสมัครเรียนต่อที่น่าสนใจและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น แต่ปัญหาคือ ยังขาดสื่อที่สอนการทำแฟ้มสะสมผลงานแก่นักเรียนที่น่าสนใจ

คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน ประกอบกับมีความต้องการออกแบบและพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกที่น่าสนใจ จึงเกิดแนวคิดในการสร้างสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ นักเรียนที่ได้รับชมสื่อ สามารถทำแฟ้มสะสมผลงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและนำไปใช้ประกอบการเรียนและการสมัครสอบได้จริง จึงเป็นที่มาของการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อประเมินคุณภาพของสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อประเมินผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. สมมติฐานการวิจัย

1. คุณภาพของสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับดีขึ้นไป
2. ผลประเมินการรับรู้ของผู้เรียนที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมากขึ้นไป
3. ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมากขึ้นไป

4. วิธีดำเนินงานวิจัย

4.1 งานวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

- ก. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- ข. พัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- ค. ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ-ปรับปรุงแก้ไข
- ง. นำแบบประเมินและสื่อที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ-ปรับปรุงแก้ไข
- จ. นำสื่อไปเผยแพร่ให้กลุ่มตัวอย่างรับชม
- ฉ. ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินผลการรับรู้และความพึงพอใจ
- ช. คำนวณค่าสถิติ สรุปและประเมินผล

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เรื่องการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนแจรงร้อนวิทยาที่เข้าร่วมกิจกรรม ECT ROADSHOW จำนวน 130 คน [6]

กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายตามความสมัครใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนแจรงร้อนวิทยาที่ได้รับชมสื่อโมชันกราฟิกที่พัฒนาขึ้น โดยนักเรียนเหล่านี้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการและยินดีตอบแบบสอบถามจำนวน 40 คน

4.3 ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้เป็นผู้ที่มีความรู้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปและมีประสบการณ์ทำงานด้านการออกแบบสื่อโมชันกราฟิกไม่ต่ำกว่า 5 ปี เพื่อประเมินคุณภาพของสื่อโมชันกราฟิกเรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการนำเสนอ จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน ที่ประเมินคุณภาพของเครื่องมือ

4.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น

สื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวแปรตาม

- 1) คุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2) การรับรู้เนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงาน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 3) ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการประเมินค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน และมีค่าระหว่าง 0.7-1.00 อยู่ในระดับดี จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือต่อไปนี้

- 1) แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อการนำเสนอของสื่อโมชันกราฟิกที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบประเมินแบบเช็กलिस्ट 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
- 2) แบบประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่ เป็นแบบประเมินแบบเช็กलिस्ट 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3) แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบประเมินแบบเช็คลิสต์ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

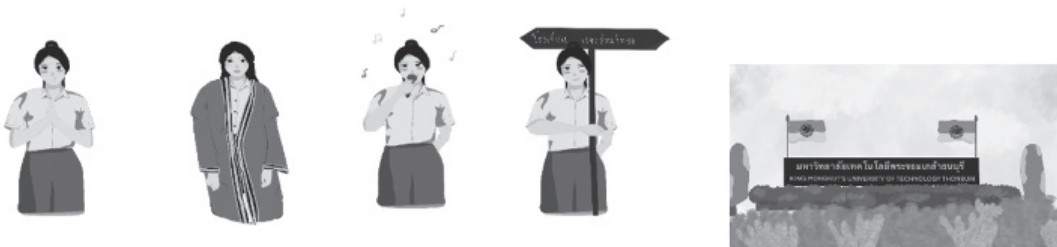
ใช้วิธีในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ย และ คำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีการแปลความหมายดังนี้ [7]

4.51 - 5.00	หมายถึง	ดีมาก / มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ดี / มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

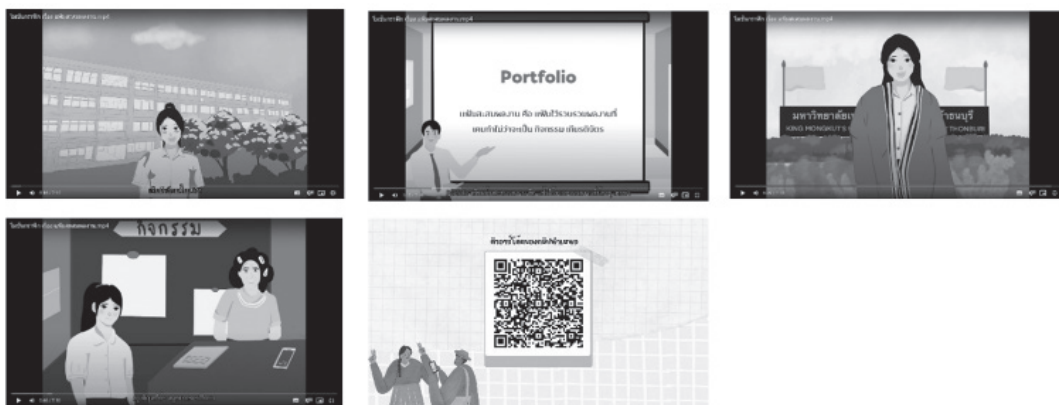
5. ผลการดำเนินงาน

5.1 ผลการออกแบบและพัฒนาสื่อ

ผลการออกแบบและพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้ เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 1) องค์ประกอบของแฟ้มมีเนื้อหา 4 หัวข้อ ประกอบด้วยคลิปนำเสนอโมชันกราฟิกโดยนำเสนอผ่านตัวการ์ตูนอนิเมชัน 2 มิติ จำนวน 1 คลิป ดังแสดงภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 1-5 ภาพแสดงตัวอย่างการการ์ตูนอนิเมชัน 2 มิติ ในสื่อโมชันกราฟิก
ความยาว 6.47 นาทีเรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงาน

ภาพที่ 6-10 ภาพแสดงตัวอย่างคลิปนำเสนอโดยใช้ผู้นำเสนอแบบการ์ตูนแอนิเมชันผ่านการเล่าเรื่องแบบ 2 มิติ และคิวอาร์โค้ดรับชมสื่อ

ภาพที่ 11-12 ภาพแสดงกิจกรรม ECT ROADSHOW

5.2 ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อการนำเสนอโดยผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 เนื้อหามีความถูกต้อง	4.67	0.58	ดีมาก
1.2 เนื้อหามีความกระชับ เข้าใจง่ายและน่าสนใจ	4.00	0.00	ดี
1.3 ความครบถ้วนของเนื้อหา	4.33	1.15	ดี
ภาพรวม	4.33	0.71	ดี

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

รายการที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
2. ด้านการใช้ภาษาและภาพประกอบเนื้อหา			
2.1 ภาษาที่ใช้ถูกต้องและมีความเหมาะสม	4.33	0.58	ดี
2.2 ข้อความที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน	4.67	0.58	ดีมาก
2.3 ภาพประกอบกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน	4.33	0.58	ดี
2.4 ภาพประกอบมีความเหมาะสมและถูกต้อง	4.00	0.00	ดี
ภาพรวม	4.33	0.49	ดี
สรุปผลการประเมิน	4.33	0.58	ดี

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีต่องานวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่า มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก ได้แก่ ด้านการใช้ภาษาและภาพประกอบเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.49) และรองลงมา คือ ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนอโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านตัวอักษรและการใช้สี			
1.1 ขนาดของตัวอักษร อ่านง่าย และชัดเจน	4.00	1.00	ดี
1.2 สีและรูปแบบตัวอักษรสวยงาม	4.33	0.58	ดี
1.3 ตัวอักษรมีการจัดวางอย่างเหมาะสม	4.00	0.00	ดี
ภาพรวม	4.11	0.60	ดี
2. ภาพ			
2.1 ภาพที่ใช้มีความเหมาะสมน่าสนใจ	3.67	0.58	ดี
2.2 ภาพที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน	4.33	0.58	ดี
2.3 ภาพที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	4.33	0.58	ดี
ภาพรวม	4.11	0.60	ดี

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนอโดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

รายการที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
3. เสียง			
3.1 ระดับความดังของเสียงดนตรีมีความเหมาะสม	4.67	0.58	ดีมาก
3.2 เสียงดนตรีชัดเจน ไม่สะดุด	4.67	0.58	ดีมาก
3.3 ดนตรีประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.33	0.58	ดี
ภาพรวม	4.56	0.53	ดีมาก
4. ด้านการนำเสนอ			
4.1 รูปแบบการนำเสนอมีความกระชับ และเข้าใจง่าย	4.00	0.00	ดี
4.2 มีความเหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมาย	4.00	0.00	ดี
4.3 การนำเสนอโมชันกราฟิกมีความน่าสนใจ	4.33	0.58	ดี
ภาพรวม	4.11	0.33	ดี
สรุปผลการประเมิน	4.22	0.54	ดี

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนอโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีต่องานวิจัย เรื่องการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่า มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก ได้แก่ ด้านเสียง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.53) และรองลงมา คือ ด้านการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ

5.3 ผลประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิก

ตารางที่ 4 ผลประเมินผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิก

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการรับรู้
1.	ท่านรับรู้ว่าการแฟ้มสะสมผลงานเป็นหนังสือสะสมผลงานอย่างเป็นระบบ	4.43	0.78	มาก
2.	ท่านรับรู้ว่าการแฟ้มสะสมผลงานมีความสำคัญของการแฟ้มสะสมผลงาน คือสิ่งที่สำคัญที่ใช้ในการสมัครเข้าเรียนหรือสมัครงาน	4.48	0.78	มาก

ตารางที่ 4 ผลประเมินผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิก (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการรับรู้
3.	ท่านรับรู้ว่าการเพิ่มสะสมผลงาน จะสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้าของตนเอง	4.50	0.75	มากที่สุด
4.	ท่านรับรู้ว่าการทำเพิ่มสะสมผลงานมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง	4.43	0.78	มาก
5.	ท่านรับรู้ส่วนประกอบของข้อมูลประวัติส่วนตัว ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว ช่องทางการติดต่อ ข้อมูลของครอบครัว	4.40	0.74	มาก
6.	ท่านรับรู้ว่าข้อมูลประวัติส่วนตัวที่ดีควรจะต้องใส่ทักษะความสามารถ ประสบการณ์การทำงานและใบเกรด	4.30	0.75	มาก
7.	ท่านรับรู้ว่าหัวข้อประวัติการศึกษาจะเป็นส่วนที่แสดงศักยภาพในการเรียนของนักเรียน	4.38	0.77	มาก
8.	ท่านรับรู้ว่าการเขียนประวัติการศึกษา ควรเขียนเรียงลำดับจากการศึกษาน้อยที่สุดมาจบที่การศึกษาปัจจุบัน	4.40	0.81	มาก
9.	ท่านรับรู้ว่าต้องใส่ใบเกรดล่าสุดในเพิ่มสะสมผลงาน	4.33	0.86	มาก
10.	ท่านรับรู้ว่าเกียรติบัตรที่จะใส่ในเพิ่มสะสมผลงานควรใส่ให้ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการเข้าศึกษาต่อ	4.58	0.71	มากที่สุด
11.	ท่านรับรู้ว่าเกียรติบัตรที่จะใส่ ควรบรรยายเพิ่ม ได้แก่ ชื่อรางวัลที่ได้รับ ชื่อกิจกรรมที่เข้าร่วม วัน/เดือน/ปี ที่ได้รับ	4.45	0.85	มาก
สรุปผลการประเมิน		4.43	0.78	มาก

จากตารางที่ 4 ผลประเมินการรับรู้ที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำเพิ่มสะสมผลงาน พบว่า โดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่ารายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รับรู้ว่าเกียรติบัตรที่จะใส่ในเพิ่มสะสมผลงานควรใส่ให้ตรงกับสาขาวิชาที่ต้องการเข้าศึกษาต่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.71) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ รับรู้ว่าเพิ่มสะสมผลงานจะสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้าของตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.75)

5.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิก

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิก

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ พึงพอใจ
1	การลำดับเนื้อหาของสื่อโมชันกราฟิก	4.38	0.59	มาก
2	เนื้อหาของสื่อโมชันกราฟิกมีความชัดเจน	4.33	0.66	มาก
3	เนื้อหาของสื่อโมชันกราฟิกมีความน่าสนใจ	4.25	0.74	มาก
4	เนื้อหาของสื่อโมชันกราฟิกมีความประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.55	0.60	มากที่สุด
5	เนื้อหาของสื่อโมชันกราฟิกเข้าใจง่าย	4.45	0.71	มาก
6	ภาพที่ใช้ในสื่อโมชันกราฟิกมีสีสัน สวยงาม	4.35	0.70	มาก
7	ภาพสื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.43	0.68	มาก
8	ภาพและเสียงมีความดึงดูดและน่าสนใจ	4.23	0.83	มาก
9	ภาพและเสียงของดนตรีชัดเจน ไม่สะดุด	3.88	0.82	มาก
10	ภาพและเสียงสอดคล้องกับเนื้อหา	4.50	0.64	มากที่สุด
11	รูปแบบการนำเสนอมีความกระชับ และเข้าใจง่าย	4.45	0.68	มาก
12	การนำเสนอสื่อโมชันกราฟิกมีความน่าติดตาม	4.18	0.81	มาก
13	การนำเสนอสื่อโมชันกราฟิกมีความเหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมาย	4.43	0.68	มาก
14	การนำเสนอสื่อโมชันกราฟิกมีความน่าสนใจ	4.38	0.70	มาก
15	การนำเสนอสื่อโมชันกราฟิกสามารถส่งเสริมการรับรู้	4.40	0.67	มาก
สรุปผลการประเมิน		4.34	0.71	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการประเมินความพึงพอใจสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิก เพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงาน พบว่า มีโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่ารายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาของสื่อโมชันกราฟิกมีความประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้จริงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.60) รองลงมาได้แก่ ภาพและเสียงสอดคล้องกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.64) และรูปแบบการนำเสนอมีความกระชับ และเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

6. สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

คณะผู้วิจัยได้นำสื่อและกิจกรรมที่ออกแบบและพัฒนาไปใช้ในปลายภาคการศึกษาที่ 1/2566 เพื่อที่จะได้รับข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ไปเก็บผลวิจัยภายในโรงเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผลประเมินคุณภาพสื่อที่ออกแบบและพัฒนาในครั้งนี้ พบว่า ผลการพัฒนาได้สื่อโมชันกราฟิกความยาว 6.47 นาที เรื่อง การทำแฟ้มสะสมผลงาน ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อการนำเสนออยู่ในระดับดี ผลประเมินด้านการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก และผลประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก

6.2 อภิปรายผล

ผลการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของแฟ้มสะสมผลงาน มีเนื้อหา 4 หัวข้อ อยู่ในคลิปนำเสนอโมชันกราฟิก 1 ชุด ซึ่งการออกแบบโมชันกราฟิกอิงตามแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบของ ADDIE Model [8] มาประยุกต์ใช้ดังนี้ 1) ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis) 2) ขั้นการออกแบบ (Design) 3) ขั้นตอนการพัฒนา (Development) 4) ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation) นำสื่อไปเผยแพร่ผ่านกิจกรรม ECT ROADSHOW ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับชมสื่อและยินดีตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 40 คน 5) ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) นำผลการประเมินที่ได้ไปวิเคราะห์คำนวณทางสถิติและสรุปผล ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกโดยใช้แนวคิด ADDIE Model ทำให้ได้สื่อออกมามีความน่ารับชม มีองค์ประกอบทางการออกแบบและพัฒนาครบถ้วน

ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า มีผลการประเมินคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.58) เนื่องจากมีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของสื่อโมชันกราฟิก ทำให้สื่อที่นำเสนอมีความกระชับสั้นแต่ได้ใจความที่ครบถ้วน มีการนำเสนอผ่านการตูนแอนิเมชันที่สวยงาม สอดคล้องกับงานวิจัยด้านสื่อโมชันกราฟิกของ สมโชค เนียนไธสง และคณะ [9] ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโมชันกราฟิกเพื่อป้องกันการเกิดภาวะโรคอ้วนช่วงอายุ 6 – 12 ปี กรณีศึกษาวัดดอนเสลา (ปานพูนรัฐราษฎร์บำรุง) ได้กล่าวว่า การออกแบบภาพตัวการ์ตูนให้เป็นตัวแทนของนิสิตในการแนะนำหลักสูตร การออกแบบภาพส่วนประกอบและ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ให้สามารถสื่อความหมายได้ และสามารถอธิบายแทนข้อมูลที่มีจำนวนมากได้ดี ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.50) เนื่องจากมีการเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสม เนื้อหามีความถูกต้องครบถ้วนและเข้าใจง่าย มีปริมาณเนื้อหาที่เหมาะสม นอกจากนี้เนื้อหายังมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และภาพประกอบ มีการสร้างการเคลื่อนไหว จึงสามารถ

นำไปใช้ในการแนะแนวการศึกษาต่อได้จริงเช่นเดียวกัน และผลวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพาวดี ฐานชั้นแก้ว [10] ได้ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง การสร้างสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องจริยธรรมในการใช้โซเชียลมีเดีย งานวิจัยดังกล่าวได้ใช้กระบวนการผลิตสื่อ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-Production) ขั้นตอนการผลิต (Production) และขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production) ที่มีการเรียบเรียงเนื้อเรื่องของจริยธรรมในการใช้โซเชียลมีเดีย กระชับ ได้ใจความและทันต่อยุคสมัย ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.58) เช่นเดียวกันกับงานวิจัยชิ้นนี้ได้ใช้กระบวนการผลิตสื่อ 3 ขั้นตอนดังกล่าวเช่นเดียวกันมาผลิตสื่อโมชันกราฟิกความยาว 6.47 นาทีที่สามารถอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับการทำแฟ้มสะสมผลงาน ได้ครบถ้วน

ผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนอของสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า มีผลการประเมินคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.54) เนื่องจากมีการออกแบบสื่อโมชันกราฟิกด้วยหลักการออกแบบสื่อตามหลักการของโมชันกราฟิกโดยใช้ภาพ เอฟเฟกต์และเสียงในการนำเสนอ จนเกิดความน่าสนใจ เป็นลำดับขั้นตอน ที่ประกอบด้วย ข้อความ กราฟิก เสียงบรรยาย ที่มีลักษณะเข้าใจได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัสสร กัลปนาท [11] ที่ได้นำหลักการของการออกแบบ ADDIE Model มาเป็นแนวคิดใน พัฒนาสื่อโมชันกราฟิก เรื่อง เกณฑ์การเสนอผลงานของบุคลากรในการเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น สำหรับบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพระดับชำนาญการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยสามารถนำสื่อที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจำลองสถานการณ์สร้างรูปแบบโดยใช้ภาพที่ดึงดูดใจ เสียงดนตรี เสียงพูด การเคลื่อนไหว ซึ่งทำให้ผู้รับสารเห็นสื่ออย่างเป็นรูปธรรม และเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และมีผลประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.38) เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ข้อสังเกตว่า ในหัวข้อย่อยเรื่องภาพ พบว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินเรื่องภาพที่ใช้มีความเหมาะสมน่าสนใจ แม้มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.58) แต่เป็นผลประเมินข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยใช้ฉากในโรงเรียนเพียงไม่กี่ฉาก

ผลการประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า มีผลการประเมินคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.78) เนื่องจากสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการออกแบบให้คลิบนำเสนอ เนื้อหา เสียงบรรยาย และข้อความที่ชัดเจน ดึงดูดความสนใจ สามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้และเข้าใจสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการสื่อสารได้ดี สอดคล้องงานวิจัยของ พรปภัสนันท์ ปริญาญกุล และกุลธิดา ธรรมวิวัฒน์ [12] ได้ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องการพัฒนาสื่อประสมและกิจกรรมพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการระดมทุนช่วยเหลือนักศึกษาครูศาสตร์อุตสาหกรรมฯ ขาดแคลนผ่านการ

เรียนรู้แบบร่วมมือ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาขึ้นตามขั้นตอน ADDIE Model ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ผลประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อและกิจกรรมที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ โครงการปี 2560 ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.63) และ โครงการปี 2562 ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เป็นเพราะการออกแบบและพัฒนาสื่อรูปแบบใหม่สามารถนำเสนอได้ทั้งภาพ เสียง มีตัวการ์ตูนแอนิเมชัน ในระยะเวลาอันกระชับจึงมีความเหมาะสมต่อการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำความดีส่งผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า มีผลการประเมินคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.71) เนื่องจากมีการพัฒนาโมชันกราฟิกที่มีเนื้อหาเข้าใจง่าย สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับหลักการออกแบบโมชันกราฟิก เป็นรูปแบบงานกราฟิกที่มีระบบการทำงานในรูปแบบแอนิเมชันหรือสร้าง Digital footage ที่สร้างภาพเคลื่อนไหวให้ปรากฏบนจอภาพ ประกอบด้วยการใช้เสียง เอฟเฟกต์ต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กวิสรา วรภัทรขจรกุล [13] ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณ วิชาวิทยาศาสตร์ (เทคโนโลยี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโพธารามที่ 1 ผลการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณ วิชาวิทยาศาสตร์ (เทคโนโลยี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทำให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนสะเต็มศึกษา 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นระบุปัญหา 2) ขั้นรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง 3) ขั้นตอนออกแบบวิธีการแก้ปัญหา 4) ขั้นวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา 5) ขั้นทดสอบประเมินผลและปรับปรุง 6) ขั้นนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ทั้งนี้ผู้เรียนได้รับความรู้จากการสื่อสารด้วยภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวและเสียงที่อธิบายเนื้อหาที่มีความยาก ซับซ้อนให้อยู่ในรูปแบบการสรุปความรู้จากสื่อโมชันกราฟิกที่สวยงาม ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.96$, S.D. = 0.13) เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเรื่องภาพและเสียงของดนตรีชัดเจน ไม่สะดุด แม้มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 0.82) แต่เป็นผลประเมินข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากระบบเสียงในห้องประชุมที่ทำกิจกรรมไม่ค่อยสมบูรณ์นัก ดังนั้นผู้ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์องค์กรในยุคปัจจุบันที่นำสื่อโมชันกราฟิกไปใช้ในการเผยแพร่เนื้อหาที่ต้องการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและวัยรุ่น โดยใช้ตัวการ์ตูนแอนิเมชันเป็นสื่อแสดงให้สอดคล้องกับเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอได้ แต่ควรระวังในเรื่องระบบเสียงและระบบภาพ รวมทั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตขณะทำกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วย

6.3 ข้อเสนอแนะ

1) สื่อโมชันกราฟิกสามารถนำไปตัดต่อเป็นคลิปสั้นๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ในแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และอินสตาแกรม เรื่องการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานโดยแบ่งเป็น ep. ต่าง ๆ จะทำให้เผยแพร่สื่อได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2) การพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อส่งเสริมการรับรู้เรื่องการทำแฟ้มสะสมผลงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถนำไปใช้ประกอบกิจกรรมการแนะแนวการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี โดยอาจนำตัวการ์ตูนแอนิเมชันที่ออกแบบไปจัดทำของที่ระลึก และอาจทำคิวอาร์โค้ดใส่ในสมุดโน้ตของที่ระลึก เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายจดจำได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] พิมพ์ปวีณ สุนทรธรรมรัตน์. (2564). Motion Graphic เมื่อภาพเคลื่อนไหวไปในจินตนาการ. [Online]. Available : <https://www.faa.chula.ac.th/SelfLearningFaamai/detail-form/124> . [22 ตุลาคม 2566].
- [2] นิรมล ศิริหล้า. (2555). การรับรู้ (Perception). [Online]. Available : <https://www.gotoknow.org/posts/360941> [23 ตุลาคม 2566].
- [3] Chula Tutor. (2566). Portfolio คืออะไร. [Online]. Available : <https://www.chulatutor.com/blog/portfolio-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3/>. [23 ตุลาคม 2566].
- [4] พิระพงษ์ เครืองสนุก. (2558). แฟ้มสะสมผลงาน. [Online]. Available : <https://www.gotoknow.org/posts/587307>. [25 ตุลาคม 2566].
- [5] ศุภกิตต์ บุญเตี้ย. (2566) หัวหน้ารายวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา. ผู้ให้สัมภาษณ์ [28 สิงหาคม 2566].
- [6] Chaengron Wittaya School. จำนวนประชากรนักเรียน [Online]. Available : <https://sites.google.com/chaengron.ac.th/chaengronwittayaschool/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%81>. [28 สิงหาคม 2566]
- [7] ไพฑูรย์ โพธิสาร. (2547). มาตรฐานวัดลิเคอร์ท. [Online]. Available : <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/ENEDU/article/view/5830/5467>. [28 ธันวาคม 2566]
- [8] จ่านง สันตจิต. (2556). ADDIE MODEL. [Online]. Available : <https://www.gotoknow.org/posts/520517%20>. [30 สิงหาคม 2566].
- [9] สมโชค เนียนโรสง และคณะ. (2561). การพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเพื่อป้องกันการเกิดภาวะโรคอ้วนในเด็ก ช่วงอายุ 6 - 12 ปี กรณศึกษา โรงเรียนวัดดอนเสลา (ปาน พูน รัฐราษฎร์บำรุง). วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1, หน้า 187 - 201.

- [10] ยุพาวดี ฐานชั้นแก้ว. (2557). การสร้างสื่ออินโฟกราฟิก เรื่อง จริยธรรมในการใช้โซเชียลมีเดีย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดียและแอนิเมชัน คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ หน้า 9-10.
- [11] นภัสสร กัลปนาท. (2564). การพัฒนาสื่อโมชันกราฟิก เรื่อง เกณฑ์การเสนอผลงานของบุคลากรในการเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น สำหรับบุคลากรสายปฏิบัติการวิชาชีพระดับชำนาญการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. หน้า 51 - 58.
- [12] พรภัสสร ปริญาญกุล และ กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์. (2564). ผลการพัฒนาสื่อประสมและกิจกรรมพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการระดมทุนช่วยเหลือนักศึกษาครุศาสตร์อุตสาหกรรมฯขาดแคลนผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือวารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 หน้า 58 - 59.
- [13] กวิสรา วรภัทรขจรกุล. (2565). การพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงคำนวณ วิชาวิทยาศาสตร์ (เทคโนโลยี) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโพธารามที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. หน้า 106 - 110.

การพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อ การประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

The Development of Video Content for Public Relations the Department of Educational Communications and Technology Using A Problem Agitate Solve Storytelling Technique

กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์¹ พรปภัสสร ปริญชาญกล² ภักคณัมพร เพรตพริง³ มุกกรวี ปั่นทอง⁴ วรณวนช ศรีพิณ⁵ อธิศักดิ์ เลิศอวาล⁶
Kuntida Thamwipat¹ Pompapatsorn Princhankol² Pakkanamporn Prerdpring³ Mookrawee Pintong⁴
Wanvanach Siripin⁵ and Itthesak Loedarwat⁶

¹⁻²อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าธนบุรี E-mail: kuntida.tha@kmutt.ac.th, E-mail: pompapatsorn.pri@kmutt.ac.th

³⁻⁶นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าธนบุรี E-mail: pakkamporn.pr@mail.kmutt.ac.th, E-mail: mookrawee.42@mail.kmutt.ac.th

E-mail: wanvanach.srp@mail.kmutt.ac.th, E-mail: itthesak.itthesak88@mail.kmutt.ac.th

Received: 2023-12-29 Revised: 2024-03-11 Accepted: 2024-03-14

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve 2) เพื่อประเมินคุณภาพวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ที่พัฒนาขึ้น 3) เพื่อประเมินผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve 4) เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) วิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve 2) แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อการนำเสนอของวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve 3) แบบประเมินผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve 4) แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

ดำเนินการโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จากผู้ที่เคยรับชมวิดีโอคอนเทนต์และยินดีตอบแบบสอบถามจำนวน 40 คน ซึ่งผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.72) ผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนออยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.53) ผลการประเมินด้านการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.99) และผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.74) ดังนั้น วิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ : การเล่าเรื่อง ประชาสัมพันธ์ วิดีโอคอนเทนต์ สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop the video content for public relations the Department of Educational Communications and Technology using a problem agitate solve storytelling technique 2) to evaluate the quality of the video content for public relations the Department of Educational Communications and Technology using a problem agitate solve storytelling technique that was developed 3) to evaluate the perception of the samples towards the video content for public relations the Department of Educational Communications and Technology using a problem agitate solve storytelling technique 4) to evaluate the satisfaction of the samples towards the video content for public relations the Department of Educational Communications and Technology using a problem agitate solve storytelling technique. The research tools include 1) the video content for public relations the department of Educational Communications and Technology using a problem agitate solve storytelling technique 2) the quality assessment form 3) the perception assessment form 4) the satisfaction assessment form. Data were collected from a sample group, who were high school students from Chaengron Witthaya School in the first semester of the academic year 2023, by using a simple random sampling method, a total of 40 students who exposed the video content and willing to answer the questionnaires. The results of the evaluation by experts found that the content quality assessment was at a good level ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.72), the media presentation quality assessment was at a good level ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.53), the result of sample's perception was at the high level ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.99), and the result of sample's satisfaction was at the high level ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.74).

Therefore, the development of video content for public relations the Department of Educational Communications and Technology using a problem agitate solve storytelling technique can be used practically.

Keywords : Storytelling ,Public Relations, Video content, The Department of Educational Communications and Technology

1. บทนำ

ปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสังคมโลกปัจจุบันและสอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาไทย ยุคปัจจุบันมีสื่อเข้ามาทำให้บุคคลทั่วไปเกิดความเข้าใจได้ง่ายและเข้าถึงสื่อได้อย่างรวดเร็ว เกิดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์โดยเห็นผ่านคอนเทนต์หรือเนื้อหาที่ประกอบไปด้วยวิดีโอ ภาพ เสียง และการเขียนที่เห็นได้ทั่วไปตามสื่อออนไลน์และสื่อออฟไลน์ ทำให้ประชาชนได้ทราบถึงข้อมูล ข่าวสาร จากการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้ความรู้ ไม่เพียงแต่นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของชีวิต แต่ยังช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างกว้างขวางเพิ่มมากขึ้น แต่เนื่องจากคอนเทนต์ในยุคปัจจุบันนั้นมีจำนวนมาก เมื่อหน่วยงานหรือองค์กรผู้ผลิตสื่อต้องการสร้างสิ่งหนึ่งขึ้นมาเพื่อให้เกิดความโดดเด่น จึงนิยมใช้วิดีโอคอนเทนต์หรือการใช้รูปภาพ วิดีโอ ที่จะนำเสนอข้อมูลเพื่อให้เป็นที่น่าจดจำ ด้วยเหตุนี้ทำให้สื่อประชาสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานหรือองค์กรเป็นอย่างมาก เพราะสื่อประชาสัมพันธ์ช่วยเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข่าวสาร เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ กิจกรรม ความเคลื่อนไหวและการดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์กร ตลอดจนความรู้ที่เป็นประโยชน์ และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือองค์กร ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้เข้าใจ เพื่อสร้างความนิยมศรัทธา และได้รับความไว้วางใจจากประชาชน กลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เนื่องจากสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเพราะเป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบของกระบวนการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นหน่วยงานหรือองค์กรต้องทำความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของสื่อ การผลิตคอนเทนต์เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์องค์กรและการสื่อสารการตลาด หลักการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายผู้รับสาร ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรสามารถใช้สื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด [1]

Harad กล่าวว่า อุปสรรคสำคัญในการทำการตลาดเชิงเนื้อหา คือ การยึดติดกับรูปแบบการทำการตลาดในแบบเดิมและมุ่นเน้น แต่ยังคงใช้เนื้อหาในการทำการตลาดแบบเดิม ๆ ไม่ยอมมีการเปลี่ยนแปลง ไม่มีการออกไปสำรวจเพื่อเสาะหาข้อมูลใหม่ ๆ มาทำการตลาด รวมถึงการไม่เสาะแสวงหาหรือค้นหาข้อมูลความต้องการการเปลี่ยนแปลงของลูกค้าในยุคสมัยปัจจุบันสิ่งเหล่านี้จะเป็นอุปสรรคในการทำการตลาดเชิงเนื้อหา โดยปัจจุบันการนำเสนอการตลาดเชิงเนื้อหา (Content Marketing) จะมีหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการนำเสนอในรูปแบบวิดีโอคอนเทนต์ซึ่งเป็นรูปแบบ

การนำเสนอโดยมีภาพเคลื่อนไหวพร้อมมีเสียงอธิบายชัดเจน [2] ทั้งนี้มีการแนะนำให้ใช้วิธีการเล่าเรื่อง (Story Telling) เพื่อบอกเล่าเรื่องราวความรู้ต่าง ๆ ที่อยู่กับตัวบุคคลจากประสบการณ์การดำเนินชีวิต เรื่องที่ซาบซึ้ง ประทับใจ หรือได้จากการศึกษา การทำงานที่สั่งสมเป็นทักษะแนวปฏิบัติที่ดี หรือจากพรสวรรค์ให้บุคคลอื่นฟัง เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานของตนเองได้โดยไม่ต้องเสียเวลาเริ่มต้นศึกษาในเรื่องนั้นๆ ใหม่โดยกระบวนการเล่าเรื่องนี้จะจัดเป็นเครื่องมือ ด้านการจัดการความรู้ที่สามารถจัดเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่สัมผัสไม่ได้ ซึ่งการถ่ายทอดเรื่องราวสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบเช่น รูปแบบการเขียนเรื่องเล่า การเล่าเรื่องผ่านสื่อต่างๆ โดยในส่วนแรก Problem - คือการระบุถึงปัญหาที่พบตอนนี้ Agitate - ปัญหาที่คอยกวนใจหรือหนักใจอยู่ตลอด Solve - บอกวิธีแก้ปัญหานั้นที่เรามักใช้ในชีวิตประจำวัน หรือที่เรียกโดยรวมว่า เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve [3] เป็นอีกเทคนิคการเล่าเรื่องหนึ่งที่นิยมใช้ในการทำวิดีโอคอนเทนต์เนื่องจากมีการระบุขั้นตอนง่าย ๆ 3 ขั้นตอน ดังกล่าวนั้นเอง ที่สามารถนำไปใช้ในการผลิตคลิปวิดีโอคอนเทนต์หรือรายการ เป็นการทำงานโปรดัคชั่นที่อาศัยการทำงานร่วมกันเป็นทีม ต้องมีผู้นำที่มีหน้าที่รับผิดชอบ มีความสามารถในการวางแผนดำเนินการและตัดสินใจได้ในฐานะผู้กำกับรายการ เพราะผู้กำกับรายการจะทำหน้าที่ในการพัฒนาแนวทางดำเนินรายการ ด้านเทคนิคการผลิต และด้านความคิดสร้างสรรค์การผลิต ตลอดจนถึงการลงมือการผลิต โดยให้คำปรึกษาหารือ แนะนำตลอดรายการตั้งแต่ขั้นประชุมก่อนการวางแผนไปถึงขั้นตอนสุดท้ายของการลำดับภาพ และการเผยแพร่ คลิปวิดีโอคอนเทนต์หรือรายการจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิต และการทำงานของฝ่ายสร้างสรรค์ที่ดี โดยอาศัยจินตนาการ ความอดทนและความรู้ รวมทั้งศิลปะหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนั้นการผลิตคลิปวิดีโอคอนเทนต์หรือรายการ ผู้ผลิตต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ก่อนการผลิตคลิปวิดีโอคอนเทนต์หรือรายการ ผู้ผลิตจำเป็นต้องคำนึงถึงสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผนการผลิต การเตรียมการผลิต การใช้อุปกรณ์ ในการผลิต และการประเมินผลการผลิต ตามกระบวนการ 3 P. กล่าวคือทั้งในขั้นก่อนการผลิต (Pre-production) ขั้นการผลิต (Production) และขั้นหลังการผลิต (Post-production) ซึ่งมีรายละเอียดในการทำงานสูง [4] ทั้งนี้วิดีโอคอนเทนต์สามารถเป็นรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ที่ดีอีกรูปแบบหนึ่งในยุคปัจจุบัน ด้วยเหตุที่การประชาสัมพันธ์ คือ "การสัมพันธ์กับประชาชน" การสื่อสารความคิดเห็นข่าวสาร ข้อเท็จจริงต่างๆ ไปสู่กลุ่มประชาชน เพื่อให้กลุ่มประชาชนเป้าหมายเกิดมีความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อหน่วยงาน องค์กร สถาบัน เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานองค์กร สถาบันกับกลุ่มประชาชนเป้าหมาย และประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหวังผลในความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนรวมทั้งมีส่วนช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่หน่วยงาน องค์กร สถาบันด้วย ทำให้ประชาชนเกิดความนิยมเลื่อมใสศรัทธาต่อหน่วยงาน ตลอดจนค้นหาและกำจัดแหล่งเข้าใจผิดช่วยลบล้างปัญหา เพื่อสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ในปัจจุบัน "การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคม

ออนไลน์" มีบทบาท ความสำคัญ และ มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงประชาชนทั่วไป นำมาใช้เป็นเครื่องมือการสื่อสาร ด้วยคุณสมบัติอันโดดเด่นในเรื่องของการลดต้นทุน ช่วยลด ค่าใช้จ่าย สามารถทำการสื่อสารได้ทุกที่ทุกเวลา โดยมีเนื้อหาทั้งการให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ข้อเท็จจริงในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับสารหรือผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้เกิดการรับรู้ การยอมรับ เป็นที่รู้จัก เกิดความเชื่อมั่น ไว้วางใจ การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ตลอดจนนำไปสู่สร้าง การมีส่วนร่วมระหว่างกัน [5]

สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) แต่เดิมนั้นเน้นผลิตบัณฑิตเพื่อประกอบอาชีพครูสอนพิเศษหรือผู้สนับสนุนด้านเทคโนโลยีการศึกษา แต่ต่อมาได้พัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยต่อสังคม มีคุณภาพได้มาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสถานการณ์โลกในปัจจุบัน โดยเพิ่มรายวิชาต่างๆ ที่จำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น การจัดการ บริหารธุรกิจ และภาษาอังกฤษ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ทั้งด้านเทคโนโลยีการศึกษาและนิเทศศาสตร์สื่อสารมวลชนที่สามารถประกอบอาชีพได้ในหลากหลายสาขา ไม่จำกัดแค่ครูเพียงอย่างเดียว ดังนั้น แม้สาขาวิชานี้จะสังกัดในคณะครุศาสตร์ฯ แต่วุฒิการศึกษาที่นักศึกษาได้คือ เทคโนโลยีบัณฑิต [6] ด้วยเหตุที่สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีการปรับหลักสูตรใหม่ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ จึงจำเป็นต้องมีจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ใหม่ ด้วยรูปแบบวิดีโอคอนเทนต์ที่มีเทคนิคการเล่าเรื่องอย่างเหมาะสมในการสื่อสารข้อมูลเบื้องต้น รูปแบบการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนของสาขาวิชาในปัจจุบัน รวมทั้งมีการปรับปรุงหลักสูตร ทั้งการปรับเปลี่ยนในหลายวิชา เพิ่มรายวิชามากขึ้น ความร่วมมือกับสถานประกอบการ องค์กรต่าง ๆ การให้นักศึกษาได้ทำงานในสถานการณ์จริงมากขึ้น สามารถเอาสิ่งที่ลงมือทำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง เหล่านี้ควรถ่ายทอดออกมาในระยะเวลากระชับเพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ให้ได้รับข้อมูล [7] ประกอบกับจากการศึกษาข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในยุคปัจจุบัน เนื่องจากสามารถสื่อสารและส่งต่อข้อมูลสาระต่างๆ ไปยังผู้รับสารได้สะดวกมากยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ซึ่งจะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ผู้รับสารมีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดหลักสูตรของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จึงเป็นที่มาของการพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ในครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

2.2 เพื่อประเมินคุณภาพวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ที่พัฒนาขึ้น

2.3 เพื่อประเมินผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

2.4 เพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 วิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป

3.2 ผลการประเมินผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve อยู่ในระดับมากขึ้นไป

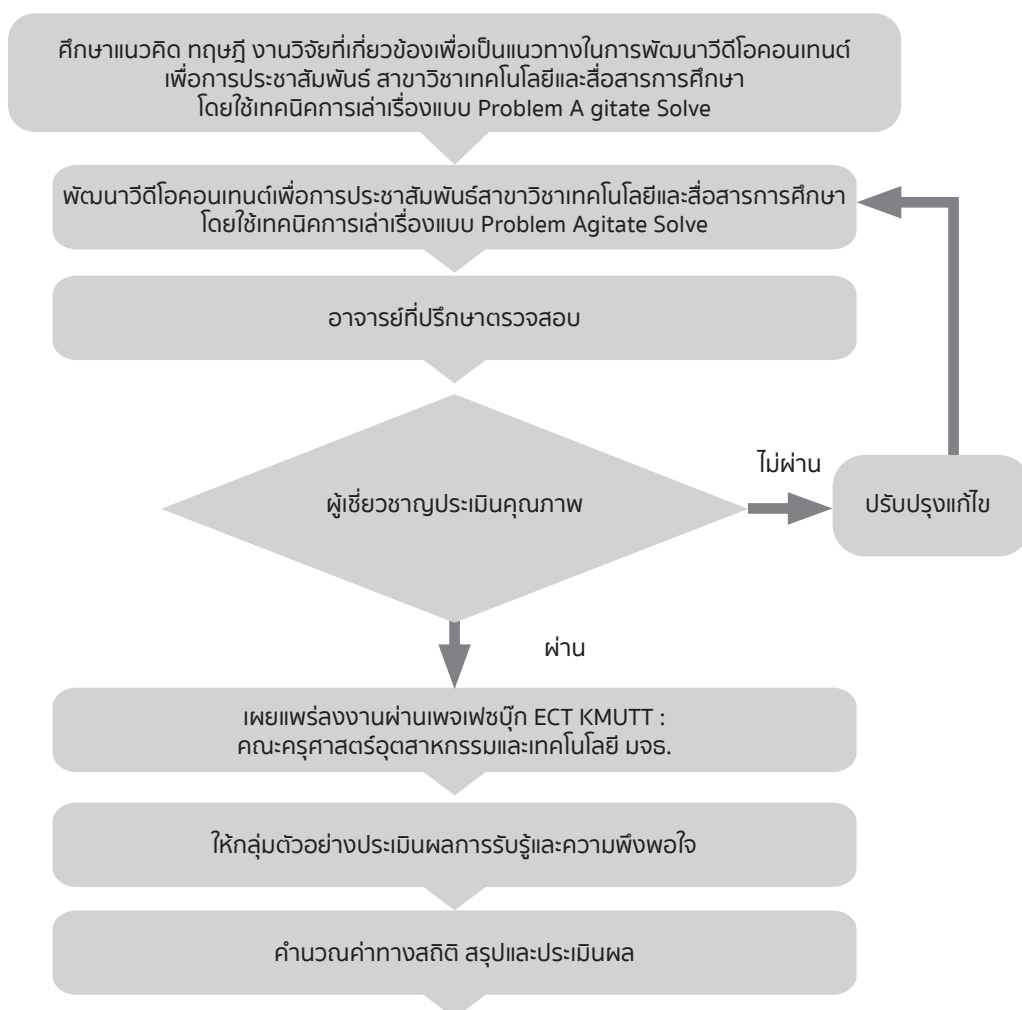
3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve อยู่ในระดับมากขึ้นไป

4. วิธีดำเนินงานวิจัย

4.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาเรื่องการพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาต่อการพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 130 คน [8]

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ดำเนินการโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา ที่รับชมวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และยินดีตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน

4.3 ผู้เชี่ยวชาญ

1) ผู้เชี่ยวชาญคือผู้ที่มีความรู้ความสามารถชำนาญเพื่อประเมินคุณภาพการพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ได้จากวิธีเลือกแบบเจาะจง (Specified Sampling) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิอย่างแท้จริง และยินดีที่จะมาเป็นผู้เชี่ยวชาญแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา คือ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทหรือเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป เพื่อประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve จำนวน 3 คน

2) ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการนำเสนอ คือ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทหรือเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการผลิตสื่อ เพื่อประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนอของวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve จำนวน 3 คน

3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล คือ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทหรือเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป เพื่อประเมินคุณภาพด้านการวัดและประเมินผลของการพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve จำนวน 3 คน

4.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น

วิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

ตัวแปรตาม

1) คุณภาพของสื่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

2) ผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

3) ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ประกอบด้วยเครื่องมือต่อไปนี้

- 1) วิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve
- 2) แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อการนำเสนอ เป็นแบบประเมินแบบเช็คลิสต์ 5 ระดับ
- 3) แบบประเมินผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบประเมินแบบเช็คลิสต์ 5 ระดับ
- 4) แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบประเมินแบบเช็คลิสต์ 5 ระดับ

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ย และ คำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีการแปลความหมายดังนี้ [9]

4.51 - 5.00	หมายถึง	ดีมาก / มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ดี / มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการออกแบบและพัฒนาสื่อ

ผลการออกแบบและพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ประกอบด้วย ก. ปัญหา (Problem) นักเรียนกำลังจะจบ ยังหาที่เรียนต่อที่เหมาะสมกับตนเองไม่ได้ ข. สิ่งกวนใจ (Agitate) ข้อมูลมีมากมายแต่ทุกคนมีความถนัดที่ไม่เหมือนกัน ค. แก้ไข (Solve) แนะนำเนื้อหาของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ดังแสดงภาพตัวอย่างในส่วนเทคนิคการเล่าเรื่องต่อไปนี้

ก. ปัญหา (Problem) นักเรียนกำลังจะจบ ยังหาที่เรียนต่อที่เหมาะสมกับตนเองไม่ได้

ข. สิ่งกวนใจ (Agitate) ข้อมูลมีมากมายแต่แต่ละคนมีความถนัดที่ไม่เหมือนกัน

ค. แก้ไข (Solve) แนะนำเนื้อหาของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษา
ภาพที่ 1-7 แสดงเนื้อหาในวิดีโอคอนเทนต์โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง
พร้อมคิวอาร์โค้ดเข้าชมคลิป

5.2 ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อการนำเสนอโดยผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อการนำเสนอโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านเนื้อหาการนำเสนอ	4.50	0.67	ดี
2. ด้านการใช้ภาษาและภาพประกอบเนื้อหา	4.50	0.80	ดี
ผลการประเมินภาพรวม	4.50	0.72	ดี

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา เรื่อง การพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่า มี

คุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$) = 4.50, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก ได้แก่ ด้านเนื้อหาการนำเสนอ อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$) = 4.50, S.D. = 0.67) และค่าเฉลี่ยรองลงมาคือด้านการใช้ภาษาและภาพประกอบเนื้อหา อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$) = 4.50, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนอของวิดีโอคอนเทนต์ที่พัฒนาขึ้น

รายการที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านภาพ	4.56	0.53	ดีมาก
2. ด้านเสียง	4.33	0.71	ดี
3. ด้านอักษรและการใช้สี	4.22	0.44	ดี
4. ด้านการนำเสนอ	4.22	0.44	ดี
ผลการประเมินภาพรวม	4.33	0.53	ดี

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการนำเสนอเรื่อง การพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่า พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกส่วนอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก ได้แก่ ด้านภาพ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 4.56, S.D. = 0.53) และค่าเฉลี่ยรองลงมาคือด้านเสียง อยู่ในระดับดี ($\bar{x}$) = 4.33, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

5.3 ผลการประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

ตารางที่ 3 ผลการประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการรับรู้
1.	ท่านรับรู้ว่ามีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	4.25	0.93	ปานกลาง
2.	ท่านรับรู้ว่าคุณสมบัติของท่านตรงกับสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ที่ต้องการศึกษาต่อ	3.23	1.31	มาก

ตารางที่ 3 ผลการประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการรับรู้
3.	ท่านรับรู้ว่ามีวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีทั้งหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (4 ปี) และหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขากรรมมหาบัณฑิต (2 ปี)	3.93	1.02	มาก
4.	ท่านรับรู้ว่ามีสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีวิชาพื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างและผลิตสื่อต่าง ๆ	4.13	0.94	มาก
5.	ท่านรับรู้ว่ามีห้องสตูดิโอสำหรับถ่ายภาพของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ใช้สำหรับถ่ายภาพ รวมถึงมีห้องสำหรับแต่งตัวเปลี่ยนชุด และห้องแต่งหน้า	4.43	0.84	มาก
6.	ท่านรับรู้ว่ามีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ใช้สำหรับจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการทำกราฟิก การตัดต่อวิดีโอในโปรแกรมต่าง ๆ	4.25	0.81	มาก
7.	ท่านรับรู้ว่ามีห้องผลิตรายการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีสตูดิโอในการถ่ายทำโต๊ะผู้ประกาศข่าว ไฟต่าง ๆ และกล้อง มีห้องสำหรับควบคุมการบันทึกรายการ และสามารถใช้สตริมมิงได้	4.28	0.75	มาก
8.	ท่านรับรู้ว่ามีห้องผลิตเสียง ห้องบันทึกเสียง และห้องจัดรายการวิทยุของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ใช้สำหรับในการพากย์เสียง บันทึกเสียง ตัดต่อเสียง และฝึกจัดรายการวิทยุ	4.25	0.81	มาก
9.	ท่านรับรู้ว่ามีสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีสายงานที่รองรับ เช่น นักการสื่อสารมวลชน, นักวิชาการโสตทัศนศึกษา, นักประชาสัมพันธ์ เป็นต้น	4.20	0.94	มาก
10.	ท่านรับรู้ว่ามีสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีโครงการ Active Recruitment สำหรับศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาโดยสมัครผ่านเว็บไซต์ https://admission.kmutt.ac.th/	3.98	1.00	มาก
ผลการประเมินภาพรวม		4.09	0.99	มาก

จากตารางที่ 3 ผลประเมินการรับรู้ที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve พบว่าโดยรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.09, S.D.= 0.99) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่ารายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รับรู้ว่ามีห้องสตูดิโอสำหรับถ่ายภาพของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ใช้สำหรับถ่ายภาพ รวมถึงมีห้องสำหรับแต่งตัว เปลี่ยนชุด และห้องแต่งหน้า ($\bar{X}$) = 4.43, S.D.= 0.84) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ รับรู้ว่ามีห้องผลิตรายการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง ของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีสตูดิโอในการถ่ายทำ โต๊ะผู้ประกาศข่าว ไฟต่าง ๆ และกล้อง มีห้องสำหรับ ควบคุมการบันทึกรายการ และสามารถใช้สตริมมิงได้ ($\bar{X}$) = 4.28, S.D.= 0.75)

5.4 ผลการประเมินความพึงพอใจสำหรับกลุ่มตัวอย่าง เรื่อง การพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

รายการที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา	4.46	0.78	มาก
2. ด้านภาพและเสียง	4.40	0.69	มาก
3. ด้านการนำเสนอ	4.48	0.76	มาก
ผลการประเมินภาพรวม	4.44	0.74	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.44, S.D.= 0.74) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการนำเสนออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.48, S.D. = 0.76) ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.46, S.D. = 0.78) และด้านภาพและเสียงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.40, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

6. สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผล

คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าที่ได้จากแบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา และด้านสื่อการนำเสนอจากผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินการรับรู้และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยแล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณไปเปรียบเทียบกับค่าระดับน้ำหนักคะแนน ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนออยู่ในระดับดี ผลการประเมินด้านการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก

6.2 อภิปรายผล

การพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ประกอบด้วย ก. ปัญหา (Problem) นักเรียนกำลังจะจบ ยังหาที่เรียนต่อที่เหมาะสมกับตนเองไม่ได้ ข. สิ่งกวนใจ (Agitate) ข้อมูลมีมากมาย แต่ละคนมีความถนัดที่ไม่เหมือนกัน ค. แก้ไข (Solve) ซึ่งการออกแบบวิดีโอคอนเทนต์นี้ ดำเนินงานวิจัยตามแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบของ ADDIE Model [10] มาประยุกต์ใช้ดังนี้ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) ศึกษาความต้องการของหน่วยงานหรือองค์กร และนำมาปรึกษากับสมาชิกและอาจารย์ที่ปรึกษา 2) ขั้นตอนการออกแบบ (Design) กำหนดรูปแบบและวิธีในการนำเสนอสื่อวิดีโอคอนเทนต์ 3) ขั้นตอนการพัฒนา (Development) นำรูปแบบของสื่อเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และทำการปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม จากนั้นนำสื่อไปตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านสื่อการนำเสนอ และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป 4) ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation) นำสื่อไปเผยแพร่ผลงานผ่านเพจเฟซบุ๊ก ECT KMUTT: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มจร. ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแจรงร้อนวิทยาที่ได้รับชมสื่อ และยินดีตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย จำนวน 40 คน 5) ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) นำผลการประเมินที่ได้ไปวิเคราะห์คำนวณทางสถิติและสรุปผล การดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับการดำเนินงานวิจัยของ รัฐพล ลิ้มทวีรศักดิ์ [11] ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดสื่อประชาสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคการนำเสนอแบบอินโฟกราฟิก ร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริง (AR) สำหรับชุมชนกระบวนการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาชุดสื่อประชาสัมพันธ์ใช้ ADDIE Model โดยมี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวิเคราะห์ 2) การออกแบบ 3) ขั้นการพัฒนา 4) การนำดำเนินการ 5) ขั้นการประเมินผล ทำให้ได้สื่อออกมามีความน่าสนใจ ลูกเล่นแปลกตา ทันสมัย และสื่อความหมายชัดเจน เช่นเดียวกับวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ที่ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบของ ADDIE Model ทำให้สื่อออกมามีความสมบูรณ์ทั้งในด้านของเนื้อหาที่เข้าใจง่าย และกราฟิกที่มีความสวยงาม

ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve พบว่ามีผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$) = 4.50, S.D. = 0.72) เนื่องจากมีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของวิดีโอคอนเทนต์ ทำให้สื่อมีความกระชับ เข้าใจง่าย มีภาพประกอบและตัวอักษรที่อ่านและเข้าใจได้ง่าย สอดคล้องกับเนื้อหา อีกทั้งยังมีการรับข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องงานด้านนี้โดยตรง ทำให้ข้อมูลมีความถูกต้องครบถ้วน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลธิดา ธรรมวิวัฒน์, พรปภัสสร ปริญาญกุล, ศุภาพิชญ์ ศีลารวรรณ, อรอารียา ฉั่วตระกูล และ ธนิตา วิเชียรศิลป์ [12] ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์

ส่วนส่งเสริมรายการ บมจ. อสมท โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ที่มีผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$) = 4.26, S.D. = 0.71) เช่นเดียวกัน โดยมีการเลือกใช้ภาษาอย่างเหมาะสม เนื้อหามีความถูกต้องครบถ้วนและเข้าใจง่าย มีปริมาณเนื้อหาที่เหมาะสม นอกจากนี้เนื้อหายังมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และภาพประกอบ จึงสามารถนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์หน่วยงานหรือองค์กร ได้แก่ กิจกรรมแนะแนวการศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าได้จริง

ผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนอ มีผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการนำเสนอโดยภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$) = 4.33, S.D. = 0.53) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีและแนวคิด ในเรื่องของสื่อประชาสัมพันธ์ ตลอดจนหลักการในการพัฒนาสื่อและคุณลักษณะของสื่อที่ดี เพื่อให้ได้สื่อที่สอดคล้องกับความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย ด้วยหลักการออกแบบสื่อของ ADDIE Model ประกอบกับการสร้างจุดเด่นให้กับสื่อด้วยเทคนิคการนำเสนอข้อมูลที่เข้ากับยุคสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรดา เอี่ยมบริสุทธิ์, อภิสร่า สารสิทธิ์, กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์ และพรปัทมสร ปริญชาญกุล [13] ได้ทำการพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบนิทรรศการออนไลน์โดยใช้ผู้นำเสนอแบบอวาทร์ผ่านการเล่าเรื่องแบบ Features-Advantages-Benefits ซึ่งมีผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อการนำเสนออยู่ในระดับดี ($\bar{X}$) = 4.14, S.D. = 0.64) เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากการนำเทคนิคการเล่าเรื่องที่เหมาะสมกับเนื้อหามาใช้ในสื่อ

ผลการประเมินการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.09, S.D. = 0.99) ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve โดยนำเสนอในรูปแบบสื่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อประชาสัมพันธ์บนสื่อสังคมออนไลน์ จึงทำให้สื่อมีคุณภาพในการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐภูมิ สง่างาม [14] ซึ่งศึกษาการรับรู้ ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้บริโภคเลือกที่จะรับรู้ โดยการรับรู้ตีความหมายจากการรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สัมผัส เพื่อที่จะสร้างภาพในสมอง ให้เป็นภาพที่มีความหมายและมีความกลมกลืน เช่นการรับรู้แบรนด์ของผู้บริโภค การสื่อสารด้วยภาพที่มีความหมาย จึงมีความสำคัญต่อการรับรู้ของผู้ชมสื่อเป็นอย่างมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์, พรปัทมสร ปริญชาญกุล, เตชิต เสาะแสวง และธนกร มนตรีพิศุทธิ์ [15] ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Feature Advantage Benefit เพื่อประชาสัมพันธ์รายการ 9th Stadium ที่มีผลประเมินการรับรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.43, S.D. = 0.66) เนื่องจากใช้วิดีโอคอนเทนต์ที่นำเทคนิคการเล่าเรื่องไปใช้ในสื่อเพื่อส่งเสริมการรับรู้ในกลุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกัน ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความถนัดของตนเองว่าตรงกับสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.23, S.D. = 1.31) ดังนั้นในการนำเสนอ

ข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชาควรปูพื้นความเข้าใจของผู้ชมเกี่ยวกับความรู้ ทักษะเบื้องต้นซึ่งเป็นที่ต้องการของสาขาวิชา ได้แก่ ความรู้และทักษะด้านการสื่อสาร ด้านคอมพิวเตอร์เพื่อการออกแบบ ตัดต่อ การใช้กล้องถ่ายภาพนิ่งและวิดีโอ เป็นต้น

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($(\bar{X}) = 4.44$, S.D. = 0.74) ทั้งนี้งานวิจัยดังกล่าวได้นำแนวคิดเรื่องวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์เพื่อทราบความคิดเห็นและความต้องการของเป้าหมาย ด้วยการสื่อสารแบบ 2 ทาง เพื่อรักษาชื่อเสียง ป้องกันและแก้ไขการเข้าใจผิดที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อองค์กรมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาด้วย และในส่วนการวัดความพึงพอใจได้ใช้มาตราส่วนประมาณค่าความพึงพอใจของ ลิเคิร์ตด้วย โดยผลงานวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์, พรปภัสสร ปริญาญกุล, ชลธิชา ศรีมงคล, วันวิสา มณีพรรณ และสุนันทา ศรีฟ้า [16] ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์ศูนย์หนังสือพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ($(\bar{X}) = 4.40$, S.D. = 0.80) โดยได้ออกแบบและพัฒนาสื่อในรูปแบบวิดีโอคอนเทนต์ นำเสนอภาพและเรื่องราวในระยะเวลาอันสั้น กระชับเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้นักประชาสัมพันธ์ยุคใหม่จึงควรนำเสนอสื่อด้วยรูปแบบวิดีโอคอนเทนต์โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องเพื่อสามารถสื่อสารข้อมูลจำนวนมากของหน่วยงานหรือองค์กร ในระยะเวลาอันสั้น กระชับ มีวิธีการดำเนินเรื่องที่น่ารับชม

6.3 ข้อเสนอแนะ

1) ผลการสร้างวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ทำให้สาขาวิชา คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สามารถนำไปเป็นสื่อต้นแบบเผยแพร่บนเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น ๆ ของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เช่น ดิจิทัล อินสตาแกรมเนื่องจากมีการนำเทคนิคการเล่าเรื่องมาเสริมความน่าสนใจแก่ผู้ชม

2) สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สามารถนำวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve ไปเผยแพร่ร่วมกับกิจกรรมประชาสัมพันธ์สาขาวิชา หรือคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มจร. ได้แก่ กิจกรรม Open House กิจกรรม Roadshow ตลอดจนกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มการประชาสัมพันธ์สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับผู้สนใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีได้รับรู้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐได้มากขึ้น โดยสาขาวิชาควรปูพื้นความเข้าใจของผู้ชมเกี่ยวกับความรู้ ทักษะเบื้องต้นซึ่งเป็นที่ต้องการของสาขาวิชาในลำดับต้นของสื่อการนำเสนอและกิจกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วย

3) ควรศึกษาปัจจัยด้านสื่อและกิจกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในกลุ่มผู้ชมที่ร่วมกิจกรรมประชาสัมพันธ์สาขาวิชาหรือคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มจร.

เอกสารอ้างอิง

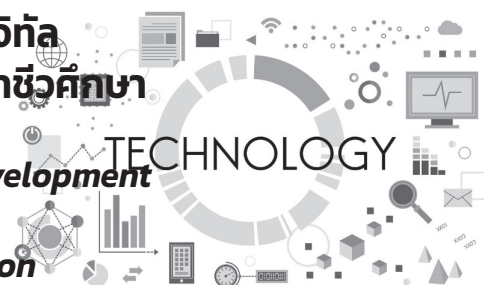
- [1] ญัฐพร วรคุณวิเศษ. (2556). การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า 44.
- [2] Harad, K. C. (2016). "Don't avoid content marketing". Journal of Financial Planning, vol.29 no.7, p. 20-22, 2016.
- [3] เอกกนก พนาดำรง. (2559). การเขียนเรื่องเล่า ด้วยเทคนิคการเล่าเรื่อง (Story telling). งานจัดการความรู้ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. กรุงเทพมหานคร. หน้า 194.
- [4] Heil, E. (2022). " Behind the Scenes: Simple Explanation of the Video Production Process". [Online]. Available : <https://www.storyteller.mn.com/blog/video-production-process>. [Accessed: December 20, 2023].
- [5] สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2561). กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการใช้เฟซบุ๊ก, [Online], Available : https://borc.anamai.moph.go.th/webupload/24xe82d9421a764bd38b31a_4171c44f37a6/filecenter/KPI64/F1/Level1/F1-1-15.pdf. [18 ธันวาคม 2566].
- [6] Admission Premium. ครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สาขาเทคโนโลยีการศึกษา และสื่อสารมวลชน. [Online], Available : <https://www.u-review.in.th/th/edu/34322>. [Accessed: November 20, 2023].
- [7] พรปภัสสร ปริญญาญกุล. (2566). ร่องหัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, ผู้ให้สัมภาษณ์. [28 สิงหาคม 2566].
- [8] Chaengron Wittaya School. จำนวนประชากรนักเรียน. [Online]. Available : <https://sites.google.com/chaengron.ac.th/chaengronwittayaschool/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%81> [28 สิงหาคม 2566].
- [9] Krupee. (2552). เกณฑ์การแปลผลที่เหมาะสมที่สุดของ Rating Scale. [Online]. Available : <https://krupee.blogspot.com/2009/09/rating-scale.html> [20 ธันวาคม 2566].
- [10] จำนง สันตจิต. (2556). ADDIE MODEL, [Online], Available : <https://www.gotoknow.org/posts/520517%20สืบค้นเมื่อวันที่%2028> [20 พฤศจิกายน 2566].

- [11] รัฐพล ล้อมตรวรงค์ดี. (2560). การพัฒนาชุดสื่อประชาสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคการนำเสนอแบบอินโฟกราฟิก ร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริง (AR) สำหรับชุมชนกระบวนการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน คณะครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. หน้า ข, 147-174.
- [12] กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์, พรปภัสสร ปริญญาญกุล, ศุภาพิชญ์ ศิลาวรรณ, อรอารียา ฉั่วตระกูล และ ธนิตา วิเชียรศิลป์. (2566). การสร้างวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์ส่วนส่งเสริมรายการ บมจ. อสมท โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Problem Agitate Solve. [Online]. Available : <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/JSCI/article/view/249895/169213> [1 กรกฎาคม 2566].
- [13] สุภรดา เอี่ยมบริสุทธิ, อภิสร่า สารสิทธิ์, กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์ และพรปภัสสร ปริญญาญกุล. (2566). การพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบนิทรรศการออนไลน์โดยใช้ผู้นำเสนอแบบอวทาร์ผ่านการเล่าเรื่องแบบ Features-Advantages-Benefits. [Online]. Available : https://kirim.kmutt.ac.th/converis/portal/detail/Publication/1332206235;jsessionid=m4868KYkhGboZkhmBesSorPdU01uByzjkWGMZRV9.kirim-web?lang=de_DE [1 ตุลาคม 2566].
- [14] ณัฐวุฒิ ส่องงาม. (2554). การสร้างแบรนด์ด้วยการตลาดสีเขียวของกระดาศไอดีกรีน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 13.
- [15] กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์, พรปภัสสร ปริญญาญกุล, เตชิต เสาะแสวง และธนกร มนตรีพิศุทธิ์. (2566). การพัฒนาวิดีโอคอนเทนต์โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องแบบ Feature Advantage Benefit เพื่อประชาสัมพันธ์รายการ 9th Stadium. [Online]. Available : <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/JSCI/article/view/249894/169212> [1 ตุลาคม 2566].
- [16] กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์, พรปภัสสร ปริญญาญกุล, ชลธิชา ศรีมงคล, วันวิสา มณีพรรณ และสุนันทา ศรีฟ้า. (2565). การพัฒนาสื่อวิดีโอคอนเทนต์เพื่อการประชาสัมพันธ์ศูนย์หนังสือพระจอมเกล้าธนบุรี. [Online]. Available : <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/JSCI/article/view/246023/167216> [1 ตุลาคม 2566].

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Digital Era Teacher Competency Development Model under the Office of the Vocational Education Commission

อนัญญา เรืองเพ็ง¹ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ² ศิลป์ชัย สุวรรณมณี³ สุนทรี วรรณไพเราะ⁴

Anunya Rueangpeng¹ Rungchadaporn Vehachart² Sinchai Suwanmanee³ Suntaree Wannapairo⁴

¹ นิสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ E-mail: jirawan@hotmail.com

^{2,3,4} อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Received: 2024-02-02 Revised: 2024-03-20 Accepted: 2024-03-25

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 2) ศึกษาตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ซึ่งเลือกมาแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบและยืนยันอีกครั้งจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม นำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มี 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) หลักการพัฒนา 2) กระบวนการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย (1) สมรรถนะครูยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การแสวงหาข้อมูลทางสื่อดิจิทัลและการนำข้อมูลมาใช้งาน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ การสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรม การติดต่อสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์และจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (2) วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) เงื่อนไขความสำเร็จในการพัฒนา และ 4) ผลลัพธ์หรือประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนา และตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ มี 58 ตัวบ่งชี้

คำสำคัญ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การพัฒนาสมรรถนะครู สมรรถนะครูยุคดิจิทัล

Abstract

This research aims to analyze the components and examine the indicators of the digital era teacher competency development model under the Office of the Vocational Education Commission. The study started with a review of relevant literature synthesizing the components of the competency development model followed by interviews with eight experts purposefully selected to define the indicators for each component of the model. Subsequently, these indicators were validated through group interviews with nine experts. The research employed semi-structured interviews and group interview record forms as research tools. The findings were presented in a narrative analysis format.

The research findings indicated that the components of the digital era teacher competency development model consist of four main elements. These are: 1) the development principles 2) the development processes, which include digital-era teacher competencies comprising five components: information seeking through digital media, digital technology utilization for educational and professional development, digital content creation and promotion of innovation, communication and interaction, and ethics and security in digital technology use; and digital-era teacher competency development methods comprising four components: training, job shadowing, learning from practical experience and professional learning community processes. 3) the conditions for success in the development and 4) the benefits and outcomes derived from development. Furthermore, there are a total of 58 indicators across the various components of the model.

Keywords : Components, Indicators, Teacher Competency Development, Digital Era Teacher Competencies

1. บทนำ

การพัฒนาครูเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาครูเป็นแนวทางหนึ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการปรับปรุงหลักสูตรผลิตครูให้องศรมรรถนะมีจิตวิญญาณความเป็นครู ให้เป็นผู้แนะนำ รวมทั้งศึกษาแนวทางการกำหนด “สมรรถนะครูระดับชาติ” ที่จะนำไปสู่การออกแบบวิชาชีพครูทั้งระบบ ตั้งแต่หลักสูตรการผลิตครูใหม่ การพัฒนาครูประจำการ การประเมินวิทยฐานะทางวิชาชีพ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต [1] ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยในยุคดิจิทัลมีความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด งานบางประเภทที่อาจต้องเปลี่ยน

บทบาทไป เช่น ครูกลายเป็นผู้อำนวยการสอนมากกว่าผู้สอน [2] ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดนโยบายที่จะปรับโครงสร้างระบบการบริหารจัดการ โดยการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลเข้ามาช่วยทั้งการบริหารงานและการจัดการศึกษา [3] มีจุดเน้นที่สำคัญในการพัฒนาครู ทุกระดับให้มีทักษะ ความรู้ และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถทำหน้าที่ วิทยากรมืออาชีพใช้สื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ [3] สมรรถนะดิจิทัลของวิชาชีพครูมีความจำเป็น ที่ต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้น ดังได้ระบุเป็นเชิงนโยบายไว้ในมาตรฐานวิชาชีพครูมาตรฐานคุณวุฒิ และ มาตรฐานการศึกษาชาติ [4]

สมรรถนะครูยุคดิจิทัล มุ่งเน้นพัฒนาให้มีความรู้ เจตคติ และทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็น อาทิ ทักษะการคิด ความคิด สร้างสรรค์ รวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่าง สร้างสรรค์ อันจะช่วยให้ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น สอดคล้องกับบริบทและความต้องการในสังคมยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป [5]

ปัญหาคุณภาพครูอาชีวศึกษาเริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิตและการสอบขอใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพครูที่ใช้มาตรฐานและเกณฑ์เดียวกันกับครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่ได้ คำนึงถึงความแตกต่างของจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนไม่เพียงแต่ ได้รับความรู้ทางทฤษฎีแต่ต้องได้รับการฝึกทักษะจนสามารถปฏิบัติงานและประกอบอาชีพได้ หลังจากจบการศึกษา จึงทำให้ครูอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การทำงานในสถาน ประกอบการที่มากเพียงพอในสาขาวิชาชีพที่ตนสอน อีกทั้งก้าวตามไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในสถานประกอบการ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการถ่ายทอดองค์ความรู้และ ทักษะสู่ผู้เรียนที่ไม่มีคุณภาพและไม่สอดคล้องกับสภาพของการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ [6] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแล งานการอาชีวศึกษาของประเทศตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาคุณภาพครูอาชีวศึกษาและได้ กำหนดกลยุทธ์ขึ้น ในแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาครู อาชีวศึกษาให้มีศักยภาพภายใต้ยุทธศาสตร์เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการอาชีวศึกษา ให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ” [1] เพื่อกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่ เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการต่างๆ ที่จะสามารถช่วยพัฒนาศักยภาพของครูอาชีวศึกษา ให้มีสมรรถนะที่สามารถช่วยพัฒนาประเทศให้ดียิ่งขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาใน ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษา และนำแนวคิดนั้นมาพัฒนารูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะครูในยุคดิจิทัล ซึ่งนอกจากจะมีบทบาทหน้าที่หลักคือการจัดการเรียนการ สอนวิชาชีพ ยังมีอีกบทบาทหนึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา บทบาทใหม่นี้จะช่วย เสริมสร้างให้ครูอาชีวศึกษามีสมรรถนะที่จะสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการ อาชีวศึกษาได้ดีขึ้นในทุกระดับ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีสมรรถนะครูยุคดิจิทัล แนวคิดและทฤษฎีวิิธีการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล แนวคิดและทฤษฎีรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษายุคดิจิทัล แล้วจึงนำมาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล

2) การสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบาย จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารระดับสูงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบาย จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ผู้บริหารระดับสูง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Protocol) และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย สมรรถนะครูยุคดิจิทัล จำนวน 5 ข้อ วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล จำนวน 4 ข้อ เงื่อนไขและปัจจัยความสำเร็จ จำนวน 2 ข้อ รวมทั้งหมด 11 ข้อ

2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม บันทึกเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกการสนทนากลุ่ม ตอนที่ 2 กระบวนการสนทนากลุ่ม และตอนที่ 3 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีสมรรถนะครูยุคดิจิทัล แนวคิดและทฤษฎีวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล แนวคิดและทฤษฎีรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษายุคดิจิทัล

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับตัวบ่งชี้กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำบทสรุปองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นกระทงคำถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ที่มีตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการสนทนากลุ่มผ่านระบบออนไลน์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ทั้งนี้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการนำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ได้พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2) การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นกระทงคำถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ แล้ว

จึงทำการสังเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3) การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์ มายืนยันตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน เพื่อร่วมกันวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. ผลการวิจัย

ผลการศึกษารายองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษารายองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
1. หลักการพัฒนา	1.1 การพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัล เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน
2. กระบวนการพัฒนา	
2.1 สมรรถนะครูยุคดิจิทัล	
2.1.1 การแสวงหาข้อมูลทางสื่อดิจิทัลและการนำข้อมูลมาใช้งาน	2.1.1.1 สามารถแสวงหาข้อมูลทางสื่อดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพที่สอนจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและน่าเชื่อถือ 2.1.1.2 สามารถใช้การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) พิจารณาความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพตนเอง 2.1.1.3 สามารถเลือกสรรข้อมูลทางสื่อดิจิทัลที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดแรงงาน มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอาชีวศึกษา

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
2.1.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ	2.1.1.4 สามารถนำข้อมูลทางสื่อดิจิทัลมาพัฒนาเนื้อหา วิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาวิชาชีพ
	2.1.1.5 สามารถนำข้อมูลทางสื่อดิจิทัลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระบบอาชีวศึกษารวมถึงการวัดผลประเมินผลผู้เรียนและการบริหารจัดการชั้นเรียน
	2.1.2.1 สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลออกแบบการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพที่สอนให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดี
	2.1.2.2 สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาวิชาชีพ มีความเข้าใจเนื้อหาวิชาเรียนมากขึ้น
	2.1.2.3 สามารถเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาชีพ
	2.1.2.4 สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลระบบต่าง ๆ เพื่อลดภาระงานให้มีความคล่องตัวรวดเร็วยิ่งขึ้น
	2.1.2.5 มีความรู้ความเข้าใจถึงโครงสร้างการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลระบบต่าง ๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาวิชาชีพ

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
2.1.3 การสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนา นวัตกรรม	2.1.3.1 สามารถใช้อินเตอร์เน็ตของทุกสรรพสิ่ง (Internet of Things: IoT) พัฒนาเนื้อหาดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ และการจัดเก็บข้อมูลได้ 2.1.3.2 สามารถสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียนอาชีวศึกษาที่แตกต่างกัน เป็นรายบุคคลและสาขาวิชาชีพที่เลือกเรียน 2.1.3.3 สามารถจัดทำสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ในแต่ละสาขาวิชาชีพในรูปแบบที่หลากหลาย 2.1.3.4 สามารถพัฒนารูปแบบวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการศึกษาในระบบอาชีวศึกษายุคปัจจุบัน 2.1.3.5 สามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพิ่มเติมกับการเรียนการสอนอาชีวศึกษาปกติที่ผู้เรียนคุ้นชิน เช่น นำแนวคิดเกมมิฟิเคชัน (Gamification) มาจูงใจผู้เรียนให้สนใจการเรียนมากขึ้น
2.1.4 การติดต่อสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์	2.1.4.1 สามารถใช้ภาษา ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศ รวมถึงคำศัพท์เฉพาะของสาขาวิชาชีพ ถ่ายทอดให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาเข้าใจได้ 2.1.4.2 สามารถใช้ภาษาดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพที่สอนถ่ายทอดให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาวิชาชีพ เข้าใจและนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
2.1.5 จริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	2.1.4.3 สามารถเลือกใช้สื่อและเครื่องมือดิจิทัลให้เหมาะสมกับประเภทของการทำงานและการติดต่อสื่อสาร
	2.1.4.4 สามารถสื่อสารเนื้อหาการสอนในแต่ละสาขาวิชาชีพไปยังผู้เรียนได้อย่างชัดเจนมีประสิทธิภาพ ใช้ภาษาที่กระชับเหมาะสม พร้อมรับฟังข้อมูลของผู้เรียน
	2.1.4.5 สามารถใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ เช่น การใช้ไลน์ อีเมล ในการส่งข้อความ เป็นต้น
	2.1.5.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection Act: PDPA) รวมถึงกฎหมายในสาขาวิชาชีพ
	2.1.5.2 ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา และคัดลอกผลงานของครูอาชีวศึกษาคนอื่นมาเป็นของตน
	2.1.5.3 ไม่นำเข้าข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชาชีพที่เป็นเท็จ และส่อเสี่ยงที่จะสร้างความเสียหายแก่ระบบอาชีวศึกษาในภาพรวม
	2.1.5.4 สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลได้ให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ได้
	2.1.5.5 เมื่อพบข้อมูลทางสื่อดิจิทัลที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับอาชีวศึกษาต้องรายงานและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
2.2 วิธีพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล	
2.2.1 การฝึกอบรม	2.2.1.1 วิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมตรงตามเป้าหมาย และเป็นไปตามความต้องการของครูอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง 2.2.1.2 ฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูอาชีวศึกษาโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการแสวงหาข้อมูลทางสื่อดิจิทัลและการนำข้อมูลมาใช้งานการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรม รวมถึงการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ ตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา 2.2.1.3 ฝึกอบรมในรูปแบบออนไลน์ เพื่อลดข้อจำกัดด้านเวลาและค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ โดยการจัดทำระบบชุดวิชาแบบโมดูล (Modular System) ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลของสถานศึกษาเพื่อให้ครูสามารถเลือกพัฒนาสมรรถนะได้ตลอดเวลาตามบริบทของแต่ละคน 2.2.1.4 มีการทดสอบและประเมินผลก่อนการอบรม ระหว่างการอบรม และหลังการอบรม เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอบรมในครั้งต่อไป 2.2.1.5 จัดเก็บข้อมูลการฝึกอบรมสมรรถนะครูอาชีวศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานให้แก่สถานศึกษาต่อไป

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
2.2.2 การศึกษาดูงาน	2.2.2.1 วิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในการศึกษาดูงานเพื่อให้การศึกษาดูงานตรงตามเป้าหมาย และเป็นไปตามความต้องการของครูอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง 2.2.2.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบริษัท สถานประกอบการ หรือสถานศึกษาทั้งในเครือข่ายศึกษาด้วยกัน และสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งกันและกัน 2.2.2.3 คัดสรรรูปแบบการศึกษาดูงาน โดยคำนึงถึงจำนวนผู้เข้าร่วม ระยะเวลา และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเดินทาง 2.2.2.4 ส่งครูอาชีวศึกษาเข้าศึกษาดูงานในสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น บริษัทเทคโนโลยี หรือ โรงเรียนนวัตกรรม เป็นต้น เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพได้ 2.2.2.5 ประเมินผลกระทบของการศึกษาดูงานที่มีต่อสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัล
2.2.3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	2.2.3.1 วิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพื่อให้การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตรงตามเป้าหมายและเป็นไปตามความต้องการของครูอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
	2.2.3.2 ส่งเสริมครูอาชีวศึกษาได้เรียนรู้การปฏิบัติจริงในเนื้อหาสาระหรือสมรรถนะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ รวมถึงการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรม โดยสร้างเป็นหลักสูตรระยะสั้นตามเงื่อนไขเวลา สถานที่ ทรัพยากร งบประมาณ ฯลฯ
	2.2.3.3 ส่งเสริมให้ครูอาชีวศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการแต่ละสาขาวิชาชีพ และบูรณาการศาสตร์ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติงานไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาชีพของตนเอง
	2.2.3.4 ส่งเสริมให้ครูอาชีวศึกษาได้ทดลองใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ ไปพร้อมกับผู้เรียนอาชีวศึกษา
	2.2.3.5 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอาชีวศึกษาเป็นระยะ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ
2.2.4 กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	2.2.4.1 จัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรม รวมถึงจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้นำและการขับเคลื่อน

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
	2.2.4.2 สร้างวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันในการเพิ่มสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลภายในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2.2.4.3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรมระหว่างกลุ่มสาขาวิชาชีพต่างๆ เพื่อเติมเต็มความรู้ซึ่งกันและกัน 2.2.4.4 แบ่งปันแนวทางที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกันปรับปรุงสมรรถนะด้านดิจิทัลของครูอาชีวศึกษา 2.2.4.5 ติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลจากการเรียนรู้ผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. เงื่อนไขความสำเร็จในการพัฒนา	3.1 ความตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา ตามเงื่อนไขของปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานศึกษา 3.2 การยื้อการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาเป็นพันธกิจของผู้นำสถานศึกษาในทุก ๆ ระดับ ที่ต้องดำเนินการให้สำเร็จ 3.3 การสร้างวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันของบุคลากรในทุกระดับในการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล 3.4 ความพร้อมของครูอาชีวศึกษา ทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนา และหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องที่สนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
	3.5 การสนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลก่อนการพัฒนา ระหว่างการพัฒนา และหลังการพัฒนา เพื่อสะท้อน ประสิทธิภาพของการพัฒนาสมรรถนะครู อาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล
	3.6 ความร่วมมือและการจัดระบบนิเวศของการ จัดการเรียนรู้การสอนแบบทวิภาคี และ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะที่ เชื่อมโยงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการ จัดการอาชีวศึกษา
	3.7 การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูอาชีวศึกษา ให้มีความคงทนในการปฏิบัติงานในอาชีพ ครูอาชีวศึกษาต่อไป เมื่อได้รับการพัฒนา สมรรถนะที่ดีขึ้น
4. ผลลัพธ์หรือประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนา	4.1 ครูอาชีวศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และ เจตคติด้านดิจิทัล
	4.2 ครูอาชีวศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และเป็นครูที่ดีในยุคดิจิทัล
	4.3 ครูอาชีวศึกษาสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ผู้ เรียนในยุคดิจิทัลด้วยวิธีการที่หลากหลาย
	4.4 ผู้เรียนในระบบอาชีวศึกษามีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้สูงขึ้น
	4.5 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารงานให้แก่ สถานศึกษา

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครู ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าองค์ประกอบหลักมี 4 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ มีทั้งหมด 58 ตัวบ่งชี้

5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่เป็นองค์ประกอบหลักหรือเป็นหัวใจสำคัญของรูปแบบ คือ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะครูยุคดิจิทัล และวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ซึ่งจากการยืนยันได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัลที่มีความเหมาะสม ซึ่งสามารถนำมาสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 สมรรถนะครูยุคดิจิทัล

1) การแสวงหาข้อมูลทางสื่อดิจิทัลและการนำข้อมูลมาใช้งาน ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ซึ่งครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลต้องสามารถแสวงหาข้อมูลทางสื่อดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพที่สอน จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและน่าเชื่อถือ สามารถใช้การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) พิจารณาความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพตนเอง สามารถเลือกสรรข้อมูลทางสื่อดิจิทัลที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดแรงงาน มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอาชีวศึกษา สามารถนำข้อมูลทางสื่อดิจิทัลมาพัฒนาเนื้อหา วิธีการสอน และสื่อการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาวิชาชีพ ตลอดจนสามารถนำข้อมูลทางสื่อดิจิทัลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในระบบอาชีวศึกษา รวมถึงการวัดผลประเมินผลผู้เรียนและการบริหารจัดการชั้นเรียน

2) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ซึ่งครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลต้องสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลออกแบบการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาชีพที่สอน ให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดีได้ สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาวิชาชีพ มีความเข้าใจเนื้อหาวิชาเรียนมากขึ้น สามารถเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาชีพ สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลระบบต่าง ๆ เพื่อลดภาระงานให้มีความคล่องตัว รวดเร็วยิ่งขึ้น ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจถึงโครงสร้างการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลระบบต่าง ๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาวิชาชีพ

3) การสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ซึ่งครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลต้องสามารถใช้อินเทอร์เน็ตของทุกสรรพสิ่ง (Internet of Things: IoT) พัฒนาเนื้อหาดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ และการจัดเก็บข้อมูลได้ สามารถสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียนอาชีวศึกษาที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคลและสาขาวิชาชีพที่เลือกเรียน สามารถจัดทำสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ในแต่ละสาขาวิชาชีพในรูปแบบที่

หลากหลาย สามารถพัฒนารูปแบบวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับการศึกษาในระบบอาชีวศึกษายุคปัจจุบัน ตลอดจนสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพิ่มเติมกับการเรียนการสอน อาชีวศึกษาปกติที่ผู้เรียนคุ้นชิน เช่น การนำแนวคิดเกมมิฟิเคชัน (Gamification) มาจูงใจผู้เรียนให้สนใจการเรียนมากขึ้น

4) การติดต่อสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ซึ่งครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลต้องสามารถใช้ภาษา ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศ รวมถึงคำศัพท์เฉพาะของสาขาวิชาชีพ ถ่ายทอดให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาเข้าใจได้ สามารถใช้ภาษาดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพที่สอน ถ่ายทอดให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาวิชาชีพเข้าใจ และนำไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ สามารถเลือกใช้สื่อและเครื่องมือดิจิทัลให้เหมาะสมกับประเภทของการใช้งานและการติดต่อสื่อสาร สามารถสื่อสารเนื้อหาการสอนในแต่ละสาขาวิชาชีพไปยังผู้เรียนได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพ ใช้ภาษาที่กระชับ เหมาะสม พร้อมรับฟังข้อมูลของผู้เรียน ตลอดจนสามารถใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ เช่น การใช้ไลน์ อีเมล ในการส่งข้อความ เป็นต้น

5) จริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ซึ่งครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection Act: PDPA) รวมถึงกฎหมายในสาขาวิชาชีพ ต้องไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา และคัดลอกผลงานของครูอาชีวศึกษาคนอื่นมาเป็นของตน ไม่นำเข้าข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชาชีพที่เป็นเท็จ และสุ่มเสี่ยงที่จะสร้างความเสียหายแก่ระบบอาชีวศึกษาในภาพรวม สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อดิจิทัลได้ให้กับผู้เรียนอาชีวศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ได้ และเมื่อพบข้อมูลทางสื่อดิจิทัลที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับอาชีวศึกษาต้องรายงานและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป

5.1.2 วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล

1) การฝึกอบรม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลด้วยวิธีการฝึกอบรมจำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมตรงตามเป้าหมาย และเป็นไปตามความต้องการของครูอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง การฝึกอบรมควรเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการแสวงหาข้อมูลทางสื่อดิจิทัลและการนำข้อมูลมาใช้งาน การสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรม รวมถึงการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ ตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา โดยเลือกการฝึกอบรมในรูปแบบออนไลน์ เพื่อลดข้อจำกัดด้านเวลาและค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ โดยการจัดทาระบบชุดวิชาแบบโมดูล (Modular System) ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลของสถานศึกษา เพื่อให้ครูสามารถเลือกพัฒนาสมรรถนะได้ตลอดเวลาตามบริบทของแต่ละคน มีการทดสอบและประเมินผลก่อนการอบรม ระหว่างการอบรม และหลังการอบรม เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอบรมในครั้งต่อไป ตลอดจนการจัดเก็บข้อมูลการฝึกอบรมสมรรถนะครูอาชีวศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานให้แก่สถานศึกษาต่อไป

2) การศึกษาดูงาน ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลด้วยวิธีการศึกษาดูงานจำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในการศึกษาดูงาน เพื่อให้การศึกษาดูงานตรงตามเป้าหมาย และเป็นไปตามความต้องการของครูอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบริษัท สถานประกอบการ หรือสถานศึกษาทั้งในเครือข่ายอาชีวศึกษาด้วยกัน และสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งกันและกัน มีการคิดสรรรูปแบบการศึกษาดูงาน โดยคำนึงถึงจำนวนผู้เข้าร่วมระยะเวลา และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเดินทางโดยส่งครูอาชีวศึกษาเข้าศึกษาดูงานในสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น บริษัทเทคโนโลยี หรือโรงเรียนนวัตกรรม เป็นต้น เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น และสามารถใช้อุปกรณ์ดิจิทัลเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพได้ ตลอดจนมีการประเมินผลกระทบของการศึกษาดูงานที่มีต่อสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัล เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะครูด้วยการศึกษาดูงานมีความเป็นไปได้และมีประสิทธิภาพต่อสมรรถนะครูมากน้อยเพียงไร

3) การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลด้วยวิธีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพื่อให้การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตรงตามเป้าหมาย และเป็นไปตามความต้องการของครูอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง โดยส่งเสริมครูอาชีวศึกษาได้เรียนรู้การปฏิบัติจริงในเนื้อหาสาระหรือสมรรถนะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ รวมถึงการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรม โดยสร้างเป็นหลักสูตรระยะสั้น ตามเงื่อนไขเวลา สถานที่ ทรัพยากร งบประมาณ ฯลฯ ให้ครูอาชีวศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการแต่ละสาขาวิชาชีพ และบูรณาการศาสตร์ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติงานไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาชีพของตนเอง ให้ครูได้ทดลองใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ ไปพร้อมกับผู้เรียนอาชีวศึกษา ตลอดจนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอาชีวศึกษาเป็นระยะ เพื่อการปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

4) กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจำเป็นต้องจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะการเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรม รวมถึงจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้นำและการขับเคลื่อน สร้างวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันในการเพิ่มสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลภายในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรมระหว่างกลุ่มสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเติมเต็มความรู้ซึ่งกันและกัน แบ่งปันแนวทางที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์เนื้อหาดิจิทัลและการพัฒนานวัตกรรมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกันปรับปรุงสมรรถนะด้านดิจิทัลของครูอาชีวศึกษา ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษายุคดิจิทัลจากการเรียนรู้ผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัยแบ่งออกเป็น 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการนำผลการศึกษาค้นคว้าและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปใช้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

2) จากผลการวิจัยที่ได้อรรถประโยชน์และตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และอาชีวศึกษาจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมและสนับสนุนรายละเอียดขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล ด้วยการศึกษาค้นคว้าและดำเนินการตามคู่มืออย่างต่อเนื่อง

3) จากผลการวิจัยที่พบว่า วิธีการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัลประกอบด้วย การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัลจำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาตรงตามเป้าหมาย และเป็นไปตามความต้องการของครูอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดทำแผนการพัฒนาคู่มืออย่างต่อเนื่องโดยการส่งเสริมการพัฒนาครูในรูปแบบต่างๆ

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ในสิ่งที่ผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษาเพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ ดังนี้

1) ควรมีการขยายการขับเคลื่อนการนำผลการศึกษาค้นคว้าและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปใช้ในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ

2) ควรมีการศึกษาค้นคว้าและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูฝึกนักศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). [ออนไลน์]. ร่างแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2560 –2579. [สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2565]. จาก <https://www.isoc5.net/infographics/view/115>
- [2] สำนักงานนโยบายและแผนระดับชาติ. (2562). [ออนไลน์]. การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม [สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2565]. จาก <https://onde.go.th/view/1/>
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [4] ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์ และวาสนาไทย วิเศษสัตย์. (2563). การศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษาวิชาชีพครู. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563.
- [5] นัทธิรัตน์ พิระพันธุ์. (2565). แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของครูในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] วุฒิชัย กปิลกาญจน์. (2561). การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ.

รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ของแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

MODEL OF EXCELLENCE ADMINISTRATION FOR THE DEPARTMENT OF INFORMATION TECHNOLOGY TO INNOVATOR IN AYUTTHAYA TECHNICAL COLLEGE

ฉัตรลลณี ไพหรับย

Chattrasinee Pirahirun

อาจารย์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา E-mail: Am2524kao@gmail.com

Received: 2024-02-18 Revised: 2024-03-26 Accepted: 2024-04-04

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาระบบการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา 2) พัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา และ 2) ประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) ครูแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา จำนวน 7 คน และ 2) นักเรียน-นักศึกษา จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) รูปแบบการบริหาร ดังนี้ I AM 5Q Model และ 2) แบบประเมินความพึงพอใจแบ่งตามเป้าหมาย 5Q คือ ด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student) ด้านผู้สอนคุณภาพ (Quality Teacher) ด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director) ด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom) และ ด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College) สถิติที่ใช้ในงานวิจัย การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ผลการวิจัย พบว่า 1) 2) การพัฒนารูปแบบการบริหาร ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ 1) รูปแบบ ประกอบด้วย ทำทันที พัฒนาทัศนคติ การกระตุ้น สมรรถนะ และ 2) เป้าหมาย ประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบ ประกอบด้วย ด้านผู้บริหารคุณภาพ ด้านครูคุณภาพ ด้านห้องเรียนคุณภาพ ด้านสถานศึกษาคุณภาพ ด้านผู้เรียนคุณภาพ และ 2) ความพึงพอใจ ด้านผู้บริหารคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.90, S = 0.10) ด้านครูคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.90, S = 0.10) ด้านห้องเรียนคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.90, S = 0.10) ด้านสถานศึกษาคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.85, S = 0.15) และ ด้านผู้เรียนคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.70, S = 0.30) จึงส่งผลให้รูปแบบการบริหาร I AM 5Q Model มีความพึงพอใจตามเป้าหมาย 5Q ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.84, S = 0.16) I AM 5Q Model

คำสำคัญ : การบริหาร, รูปแบบการบริหาร, รูปแบบ

Abstract

The research aimed to 1) create and test an administrative model for the Information Technology department of Ayutthaya Technical College, and 2) evaluate the satisfaction with this administrative model at the same institution. The target group for this study included 1) seven Information Technology department teachers from Ayutthaya Technical College, and 2) one hundred students. The tools used in this research were 1) the I AM 5Q Model for administration, and 2) a satisfaction questionnaire based on the 5Qs, which are Quality Student, Quality Teacher, Quality Director, Quality Classroom, and Quality College. The statistics used in the research were the mean, standard deviation. The results showed that 1) the administration model consisted of two parts: immediate actions, attitude development, motivation, and competency, and 2) the model's objectives, which included quality in management, teaching, classrooms, institutions, and student outcomes. The highest satisfaction was observed in the Quality Director, Quality Teacher, and Quality Classroom dimensions with mean = 4.90, standard deviation = 0.10 for each, followed by Quality College with mean = 4.85, standard deviation = 0.15, and Quality Student with mean = 4.70, standard deviation = 0.30. Consequently, the I AM 5Q Model achieved the highest overall satisfaction level with mean = 4.84, standard deviation = 0.16.

Keywords : Management, Management Model, Model

1. บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 4 ที่ได้ให้ความหมายคำว่า การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การพัฒนาสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การพัฒนาองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง

ผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ ตามสัดส่วนที่เหมาะสม รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ [1]

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ได้มุ่งเน้นให้จัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล เทคโนโลยี และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีต่างๆ [4]

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (ปรับปรุง พ.ศ. 2565) [2] และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 (ปรับปรุง พ.ศ. 2565) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนากำลังคนระดับเทคนิคให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เน้นสมรรถนะเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติงานจริง สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติมาตรฐานการศึกษาของชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ [5]

การขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยมีผู้อำนวยการวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้นำองค์กร ซึ่งเป็นตัวกลางสำคัญ ที่ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การบริหารจัดการของผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นด้านแรกของการพัฒนาวิทยาลัยให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ ต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

การบริหารงานมีความสำคัญมากกับสาขาวิชา เนื่องจากส่งผลโดยตรงกับผู้เรียน ทั้งในด้านการจัดหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร สวัสดิการของผู้เรียน ตลอดจนการส่งเข้าประกวดการแข่งขันต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงสมรรถนะ และความสามารถ ต่อยอดความรู้ในการนำรายวิชาที่ได้ศึกษา ไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสามารถนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มาใช้บริหารแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเต็มความสามารถ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหากระบวนการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

2.2 เพื่อพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

2.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

3. สมมติฐานของการวิจัย

รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา มีผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยกำหนด 4 ขั้นตอน [11] ดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหากระบวนการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา สู่ความเป็นเลิศ พบว่า องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านคุณภาพนักเรียน 2) ด้านคุณภาพครู 3) ด้านคุณภาพการจัดการ 4) ด้านการบริหารหลักสูตร และ 5) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม [15] ผู้วิจัยจึงประยุกต์จากแนวคิดข้างต้นร่วมกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ คือ ผลผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย รองรับการต้องการของตลาดแรงงาน ยกกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู พัฒนาหลัก ระบบการบริการจัดการ ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี [16] จึงได้องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านผู้เรียนคุณภาพ 2) ด้านผู้สอนคุณภาพ 3) ด้านสถานศึกษา 4) คุณภาพด้านห้องเรียนและ 5) คุณภาพด้านผู้บริหารคุณภาพ

4.2 ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

4.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ [12] ร่วมกับวงจรคุณภาพของเดมมิง [8] ดังนี้

4.2.1.1 การวางแผน (Plan)

1) ประชุมผู้สอน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข ได้ข้อสรุป คือ ผู้สอนต้องชี้แจงเหตุผล และ

ประโยชน์ต่าง ๆ ของกิจกรรม และกฎ ระเบียบ ทันทิ ที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ ชี้ให้เห็นเกี่ยวกับโทษ และ ปัญหาที่จะตามมาภายหลัง เช่น การไม่สะสมผลงานจะส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีผลงานในการใช้เป็น ทางผ่านสำหรับเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2) ผลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึง นำมาใช้กำหนดองค์ประกอบภายในรูปแบบ [12] ผู้วิจัยจึงกำหนดโครงสร้างของรูปแบบการบริหาร คือ รูปแบบ + เป้าหมาย

4.2.1.2 ดำเนินการ (Do)

1) จากการกำหนดโครงสร้างข้างต้น การประชุมเพื่อรับทราบ ปัญหาและหาแนวทางแก้ไข ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรูปแบบการบริหารที่เรียกว่า I AM 5Q Model โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1) ส่วนที่ 1 รูปแบบ

- I (Immediately : ไอ) หมายถึง ทำทันที การดำเนินการ ทันทิหรือตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อสถานการณ์หรือความต้องการ
- A (Attitude : เอ) หมายถึง พัฒนาทัศนคติ การพัฒนา หรือปลูกฝังทัศนคติที่เป็นบวก
- M (Motivate : เอ็ม) หมายถึง การกระตุ้น การกระตุ้น หรือเพิ่มแรงจูงใจ การให้รางวัล การชมเชย ตลอดจน การยกย่องยินดี แก่ผู้เรียนหรือผู้สอน ที่ พัฒนาชื่อเสียงให้สาขาวิชาหรือสถานศึกษา

1.2) ส่วนที่ 2 เป้าหมาย ประกอบด้วย

- ด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student) หมายถึง การ พัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ
- ด้านผู้สอนคุณภาพ (Quality Teacher) หมายถึง การ พัฒนาให้ผู้สอนมีคุณภาพในการสอน มีความรู้ และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิชาชีพ และสาขาที่สอน
- ด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director) ในการวิจัยนี้ ผู้ บริหารจะหมายถึงหัวหน้าแผนกวิชา ดังนั้น ด้านผู้บริหารคุณภาพ จึงหมายถึง การพัฒนาให้ผู้ บริหารหรือหัวหน้าแผนกมีคุณภาพในการบริหารและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จในด้านต่างๆ
- ด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom) หมายถึง การพัฒนาหรือพัฒนาห้องเรียนให้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ รวมถึงบรรยากาศภายในห้องเรียน ด้วย
- ด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College) หมายถึง การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถาบันที่มีคุณภาพ ในการผลิตกำลังคนเพื่อรองรับตลาดแรงงานใน อนาคต

2) กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1) รูปแบบการบริหาร ดังนี้ I AM 5Q Model

2.2) แบบประเมินความพึงพอใจแบ่งตามเป้าหมาย 5Q ดังนี้

- ด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student)
- ด้านผู้สอนคุณภาพ (Quality Teacher)
- ด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director)
- ด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom)
- ด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College)

3) สร้างแบบประเมินรูปแบบการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา [9] ตามรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model โดยประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

- ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ โครงสร้างของรูปแบบ และเนื้อหาของรูปแบบ
- ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และสถานที่เรียน
- ด้านกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
- ด้านผลผลิต ได้แก่ ผู้เรียนคุณภาพ ผู้สอนคุณภาพ ผู้บริหารคุณภาพ ห้องเรียนคุณภาพ และสถานศึกษาคุณภาพ

4.2.1.3 ตรวจสอบ (Check)

1) นำแบบประเมินรูปแบบการบริหารเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2) นำแบบประเมินรูปแบบการบริหาร I AM 5Q MODEL เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ

4.2.1.4 ปรับปรุงแก้ไข (Act)

1) ปรับปรุง แก้ไข แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ที่ใช้ประเมินคุณภาพรูปแบบการบริหาร I AM 5Q MODEL ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

2) ปรับปรุง แก้ไข รูปแบบการบริหาร I AM 5Q MODEL ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

4.3 ตอนที่ 3 การดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

เนื่องจากผู้วิจัยได้รับมอบหมายหน้าที่หัวหน้าแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา จึงนำรูปแบบการบริหาร I AM 5Q MODEL ที่พัฒนาขึ้นเพื่อดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ครูแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา จำนวน 7 คน และ 2) นักเรียน-นักศึกษา จำนวน 100 คน โดยดำเนินการประชุมคณะครูแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารและการดำเนินการต่างๆ พร้อมมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ และดำเนินการประชุมนักเรียน-นักศึกษา เพื่อชี้แจงรูปแบบและการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนการสอน โดยให้เน้นไปที่การสร้างชิ้นงาน เพื่อเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะในสาขางาน

4.4 ตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

สอบถามความพึงพอใจรูปแบบการบริหาร I AM 5Q MODEL แผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา โดยกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ครูแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา จำนวน 7 คน และ 2) นักเรียน-นักศึกษา จำนวน 100 คน โดยการตอบแบบสอบถาม [3] แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 5 ชุด

5. ผลการวิจัย

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

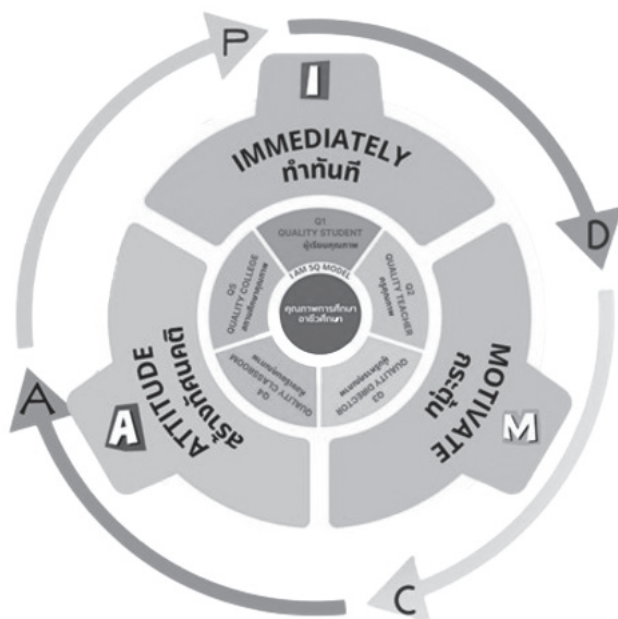
5.1 ผลการศึกษาศภาพและปัญหาาระบบการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ ของวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาศภาพและปัญหา ผู้วิจัยเริ่มจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แล้วพบว่านักเรียนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนไม่มีแรงจูงใจในการนำความรู้ไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยจึงทำการสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน เพื่อสอบถามปัญหา โดยแบ่งเป็น ผู้สอนจำนวน 8 คน และ ผู้เรียน จำนวน 5 ชั้นปี ชั้นปีละ 5 คน รวม 33 คน ได้ข้อสรุปของสภาพและปัญหา คือ ผู้สอนและผู้เรียนไม่มีแรงจูงใจกับกิจกรรมต่าง ๆ และมองไม่เห็นประโยชน์ที่จะเข้าร่วม ตลอดจนการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎและระเบียบ

5.2 ผลการพัฒนารูปแบบ I AM 5Q Model

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหาร ผู้วิจัยแบ่งรูปแบบการบริหารออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของรูปแบบการบริหาร และ ส่วนของเป้าหมาย โดยสามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหาร I AM 5Q Model ภายใต้กระบวนการ PDCA

จากภาพที่ 1 I AM 5Q Model ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ รูปแบบ I (Immediately : ไอ) หมายถึง ทำทันที การดำเนินการทันทีหรือตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อสถานการณ์หรือความต้องการ A (Attitude : เอ) หมายถึง พัฒนาทัศนคติ การพัฒนาหรือปลูกฝังทัศนคติที่เป็นบวก และ M (Motivate : เอ็ม) หมายถึง การกระตุ้น การกระตุ้นหรือเพิ่มแรงจูงใจ การให้รางวัล การชมเชย ตลอดจน การยกย่องยินดี แก่ผู้เรียนหรือผู้สอน ที่พัฒนาชื่อเสียงให้สาขาวิชาหรือสถานศึกษา และ ส่วนที่ 2 เป้าหมาย ประกอบด้วย ด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student) หมายถึง การพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ด้านผู้สอนคุณภาพ (Quality Teacher) หมายถึง การพัฒนาให้ผู้สอนมีคุณภาพในการสอน มีความรู้ และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิชาชีพ และสาขาที่สอน ด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director) ในการวิจัยนี้ ผู้บริหารจะหมายถึงหัวหน้าแผนกวิชา ดังนั้น ด้านผู้บริหารคุณภาพ จึงหมายถึง การพัฒนาให้ผู้บริหารหรือหัวหน้าแผนกมีคุณภาพในการบริหาร และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จในด้านต่างๆ ด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom) หมายถึง การพัฒนาหรือพัฒนาห้องเรียนให้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ รวมถึงบรรยากาศภายในห้องเรียนด้วย และ ด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College) หมายถึง การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถาบันที่มี ภายใต้กระบวนการ PDCA ในการนำรูปแบบไปใช้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำรูปแบบการบริหาร I AM 5Q Model ที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำเอกสารขออนุญาตนำรูปแบบการบริหารที่พัฒนาขึ้น ใช้นับกับแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

2) เนื่องจากผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงจัดประชุมแผนกวิชา เพื่อชี้แจงรูปแบบการบริหาร และมอบหมายหน้าที่ให้กับคณะครู ตามที่ได้วางแผนไว้

3) ผู้วิจัยจัดประชุมผู้เรียนทั้งสาขาวิชา เพื่อชี้แจงรูปแบบการบริหาร ตลอดจนชี้แจงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถในการเข้าอบรมในเรื่องต่างๆ ที่สนใจ การประกวดสิ่งประดิษฐ์ การแข่งขันทักษะ และการแข่งขันรายการอื่น ๆ

4) ผู้วิจัยรายงานผลการบริหารต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

5.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหาร I AM 5Q Model

การวิจัยรูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยแบ่งตามเป้าหมาย 5Q ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student)

รายการคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student)			
ผู้เรียนเข้าเรียนตรงต่อเวลา หรือไม่	4.80	0.20	มากที่สุด
ผู้เรียนมีการมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน หรือไม่	4.80	0.20	มากที่สุด
ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในรายวิชาหลังจากเรียน หรือไม่	4.75	0.25	มากที่สุด
ผู้เรียนรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการเรียน หรือไม่	4.60	0.40	มากที่สุด
ผู้เรียนแต่งกายเรียบร้อย หรือไม่	4.55	0.45	มากที่สุด
ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ในการพัฒนาสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือไม่	4.65	0.35	มากที่สุด
รวม	4.70	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจจากผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม ด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $S. = 0.30$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student) พบว่า ผู้เรียนเข้าเรียนตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, $S. = 0.20$) ผู้เรียนมีการมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, $S. = 0.20$) ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในรายวิชาหลังจากเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, $S. = 0.25$) ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ในการพัฒนาสร้างสรรค์ชิ้นงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, $S. = 0.35$) ผู้เรียนรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $S. = 0.40$) และ ผู้เรียนแต่งกายเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $S. = 0.45$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านครูคุณภาพ (Quality Teacher)

รายการคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านครูคุณภาพ (Quality Teacher)			
ครุมีความรู้และเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน หรือไม่	4.75	0.25	มากที่สุด
ครุสามารถแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าได้ หรือไม่	4.80	0.20	มากที่สุด
ครุมีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน หรือไม่	4.75	0.25	มากที่สุด
ครุมีการสื่อสารที่ดี หรือไม่	4.85	0.15	มากที่สุด
ครุมีวิธีการสอนที่หลากหลาย หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
ครุแต่งกายเรียบร้อย หรือไม่	4.90	0.10	มากที่สุด
รวม	4.85	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจจากผู้เรียนที่ตอบแบบสอบถาม ด้านครูคุณภาพ (Quality Teacher) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S. = 0.15$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดด้านครูคุณภาพ (Quality Teacher) พบว่า ครุมีวิธีการสอนที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) ครุแต่งกายเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, $S. = 0.10$) ครุมีการสื่อสารที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S. = 0.15$) ครุสามารถแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, $S. = 0.20$) ครุมีความรู้และเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, $S. = 0.25$) และ ครุมีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, $S. = 0.25$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director)

รายการคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director)			
หัวหน้าแผนกมีการวางแผนที่ดี หรือไม่	4.70	0.30	มากที่สุด
หัวหน้าแผนกมอบหมายงานตามความถนัดของครุ หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
หัวหน้าแผนกเป็นตัวกลางในการติดต่อ หรือไม่	4.70	0.30	มากที่สุด
หัวหน้าแผนกอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
หัวหน้าแผนกดำเนินการแก้ไขปัญหทันที เมื่อเกิดปัญหา หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
หัวหน้าแผนกมีความเป็นกลาง หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.90	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจจากผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม ด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $S. = 0.30$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director) พบว่า หัวหน้าแผนกสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) หัวหน้าแผนกดำเนินการแก้ไขปัญหาทันที เมื่อเกิดปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) หัวหน้าแผนกมีความเป็นกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) หัวหน้าแผนกมอบหมายงานตามความถนัดของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) หัวหน้าแผนกเป็นตัวกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $S. = 0.30$) และ หัวหน้าแผนกมีการวางแผนที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $S. = 0.30$)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านห้องเรียนคุณภาพ Quality Classroom

รายการคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom)			
ห้องเรียนมีสื่อการสอนพร้อมใช้ประกอบการเรียนการสอน หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอต่อการมองเห็น หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
ห้องเรียนมีความสะอาด หรือไม่	4.75	0.25	มากที่สุด
ห้องเรียนไม่มีมลพิษทางเสียง หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
ห้องเรียนมีมุมหนังสือที่ใช้ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
ห้องเรียนมีระบบอินเทอร์เน็ตพร้อมใช้งาน หรือไม่	4.60	0.40	มากที่สุด
รวม	4.90	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจจากผู้เรียนที่ตอบแบบสอบถาม ด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, $S. = 0.10$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom) พบว่า ห้องเรียนมีสื่อการสอนพร้อมใช้ประกอบการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอต่อการมองเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) ห้องเรียนไม่มีมลพิษทางเสียง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) ห้องเรียนมีมุมหนังสือที่ใช้ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) ห้องเรียนมีความสะอาด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, $S. = 0.25$) และ ห้องเรียนมีระบบอินเทอร์เน็ตพร้อมใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $S. = 0.40$)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College)

รายการคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College)			
แผนกจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือไม่	4.85	0.15	มากที่สุด
แผนกมีความสะอาด หรือไม่	4.80	0.20	มากที่สุด
แผนกมีพื้นที่ให้ผู้เรียนได้พักผ่อนในช่วงรอเรียน หรือไม่	4.70	0.30	มากที่สุด
แผนกจัดหาอุปกรณ์และวัสดุฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ หรือไม่	4.85	0.15	มากที่สุด
แผนกมีคอมพิวเตอร์ให้ฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ หรือไม่	5.00	0.00	มากที่สุด
แผนกมีการสนับสนุนรางวัลเพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้เรียน หรือไม่	4.85	0.15	มากที่สุด
รวม	4.85	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจจากผู้เรียนและผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม ด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S. = 0.15$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College) พบว่า แผนกมีคอมพิวเตอร์ให้ฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, $S. = 0.00$) แผนกมีการสนับสนุนรางวัลเพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S. = 0.15$) แผนกจัดหาอุปกรณ์และวัสดุฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S. = 0.15$) แผนกจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S. = 0.15$) แผนกมีความสะอาด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, $S. = 0.20$) และ แผนกมีพื้นที่ให้ผู้เรียนได้พักผ่อนในช่วงรอเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $S. = 0.30$)

ตารางที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจแบ่งตามเป้าหมาย 5Q ในภาพรวม

รายการคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5Q ในภาพรวม			
ผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student)	4.70	0.30	มากที่สุด
ครูคุณภาพ (Quality Teacher)	4.85	0.15	มากที่สุด
ผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director)	4.90	0.10	มากที่สุด
ห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom)	4.90	0.10	มากที่สุด
สถานศึกษาคุณภาพ (Quality College)	4.85	0.15	มากที่สุด
รวม	4.84	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจตามเป้าหมาย 5Q ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, $S. = 0.16$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, $S. = 0.10$) ด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, $S. = 0.10$) ด้านครูคุณภาพ (Quality Teacher) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S. = 0.15$) ด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S. = 0.15$) และ ด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $S. = 0.30$)

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 ผลการพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการบริหารแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ด้วย I AM 5Q Model มี 2 ส่วน คือ 1) ส่วนของการบริหาร ประกอบด้วย I (Immediately : ไอ) คือ ทำทันที A (Attitude : เอ) คือ พัฒนาทัศนคติ M (Motivate : เอ็ม) คือ การกระตุ้น และ 2) ส่วนของผลลัพธ์ ด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student) ด้านผู้สอนคุณภาพ (Quality Teacher) ด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director) ด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom) และ ด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College) จากการนำรูปแบบการบริหาร I AM 5Q Model ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันมากมาย

6.1.2 ผลการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ด้านการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยาความพึงพอใจตามเป้าหมาย 5Q ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, $S. = 0.16$)

6.2 การอภิปรายผล

6.2.1 การพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการบริหารแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ด้วย I AM 5Q Model มี 2 ส่วน คือ 1) ส่วนของการบริหาร ประกอบด้วย I (Immediately : ไอ) คือ ทำทันที A (Attitude : เอ) คือ พัฒนาทัศนคติ M (Motivate : เอ็ม) คือ การกระตุ้น และ 2) ส่วนของผลลัพธ์ ด้านผู้เรียนคุณภาพ (Quality Student) ด้านผู้สอนคุณภาพ (Quality Teacher) ด้านผู้บริหารคุณภาพ (Quality Director) ด้านห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom) และ ด้านสถานศึกษาคุณภาพ (Quality College) จากการนำรูปแบบการบริหาร I AM 5Q Model ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันมากมาย สอดคล้องกับ เรวัตร แก้วทองมูล [12] ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่มาตรฐานการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า ผลการวิจัยพบว่า ได้โมเดล SEM ที่ช่วยให้สถานศึกษาบรรลุสัมฤทธิ์ผลและมีความเป็นเลิศ สอดคล้องกับ อภัย ภัยมณี [13]

กำหนดรูปแบบการบริหารของโรงเรียนพระตงประธานศิรีวัฒน์ PATONG Model ส่งผลให้นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นองค์กรแห่งความสุข และ สอดคล้องกับ วงษ์เดือน ทองคำ [14] กำหนดรูปแบบการบริหารของโรงเรียนวัดบ่อเงิน PASSWORD Model ส่งผลให้สถานศึกษา และ ผู้สอน ได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย

6.2.2 การประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ด้านการประเมินความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารแผนก เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยาความพึงพอใจตามเป้าหมาย 5Q ใน ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.84$, $S. = 0.16$) เนื่องจากผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในขั้นตอน การออกแบบและการบริหารที่เหมาะสม และที่สำคัญ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถและ ความเชี่ยวชาญของคณะครูในแผนกวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับ จีรพันธ์ หอมสุวรรณ [10] ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, $S. = 0.16$) สอดคล้อง กับ ปุญศรีศรี พันธ์วัฒน์ [11] ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารของโรงเรียน พริ้ววิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$, $S. = 0.11$) และ เรวัตร แก้วทองมูล [12] ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ มาตรฐานการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่มาตรฐานการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า มีความ พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.90$, $S. = 0.22$)

6.3 ข้อเสนอแนะ

ในการนำรูปแบบ I AM 5Q Model ไปใช้บริหารนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ความรู้ ความสามารถ และความถนัด ของคณะครูในแผนกวิชานั้นๆ เนื่องจากต้องจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของ โครงงานเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะในการลงมือปฏิบัติ ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ตลอดจนแก้ไขปัญหา ต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น โดยคณะครูอาจใช้แบบฝึกปฏิบัติงานด้วยใบงาน เพื่อเป็นตัวนำให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติตาม และที่สำคัญยังเป็นการทบทวนเนื้อหาการปฏิบัติ เมื่อผู้เรียน เรียนเนื้อหานั้นๆ ผ่านไป แล้วอาจทำให้เกิดการลืมได้ การใช้แบบฝึกปฏิบัติงานด้วยใบงาน จะสามารถแก้ไขเรื่องการลืม เนื้อหาที่เรียนผ่านไปได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

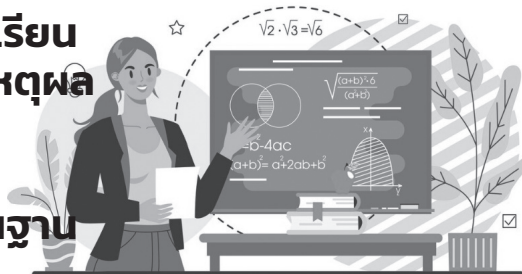
- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). [ออนไลน์]. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551. [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2566]. จาก <http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm>

- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). [ออนไลน์]. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2562 ปรับปรุง พ.ศ. 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2566]. จาก <http://bsq2.vec.go.th/course/2556/2-05-56/6%20เทคโนโลยีสารสนเทศ.pdf>
- [3] พรณิ ลีกิจวัฒน์. (2559). วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย.
- [4] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). [ออนไลน์]. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2566]. จาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2020/10/1.-พรบ.-การอาชีวศึกษา-2551.pdf>
- [5] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2563). [ออนไลน์]. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2563 ปรับปรุง พ.ศ. 2565 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2566]. จาก <http://bsq2.vec.go.th/course/2556/2-05-56/6%20เทคโนโลยีสารสนเทศ.pdf>
- [6] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2559). แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สันทวิกิจ พรินติ้ง.
- [7] สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2551). [ออนไลน์]. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน. [สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2566]. จาก https://www.princess-it.org/images/book/ict_integration.pdf
- [8] ชนิกันต์ เจริญสูตร. (2551). [ออนไลน์]. วงจร PDCA คืออะไร?. [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2566] จาก http://www.cmruir.cmru.ac.th/bitstream/123456789/2163/1/อีดีเนเตดา%20สิงห์แก้ว_2562.pdf
- [9] Stufflebeam, D.L. (2003). The CIPP model for evaluation, in T.Kellaghan and D.L Stufflebeam (eds) pp. 31-62, International Handbook of Educational Evaluation. Netherland: Kluwer Academic Publicshers.
- [10] จีรพันธ์ หอมสุวรรณ. (2556). [ออนไลน์]. การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม. [สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2567] จาก <http://www.cmruir.cmru.ac.th/bitstream/123456789/1/F432999.pdf>
- [11] ปุญชรศรี พันธุ์วัฒน์. (2560). [ออนไลน์]. การพัฒนารูปแบบการบริหารของโรงเรียนพรวัววิทยาคม. [สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2567]. จาก <http://cmruir.cmru.ac.th/handle/1239/1494>
- [12] เรวีตร แก้วทองมูล. (2562). [ออนไลน์]. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่มาตรฐานการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า. [สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2567]. จาก research.otepec.go.th/files/7r3y5su.pdf

- [13] อภัย ภัยมณี. (2565). [ออนไลน์]. รูปแบบการบริหารสถานศึกษา PATONG Model. [สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2567]. จาก http://www.ppksschool.ac.th/work-detail_33719
- [14] วงษ์เดือน ทองคำ. (2563). [ออนไลน์] รูปแบบการบริหาร PASSWORD MODEL. [สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2567] จาก <https://fth0.com/uppic/13101572/news/13101572.pdf>
- [15] พุทธิภา เหล็กคงสันเทียะ. (2562). รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ. ปีที่ 7. ฉบับที่ 1. 205 - 223
- [16] กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). [ออนไลน์] แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. [ออนไลน์]. [สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2567] จาก <https://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผล เชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

A Comparative Study of Logical Reasoning Problem Solving Achievement in Grade 4 Computational Thinking Using Game-Based Learning

วิชญาพร บุญหนุน¹ สุภาณี เล็งศรี² ธงชัย เล็งศรี³ นิสา นิลนนท์⁴

Witchayaporn Bunnun¹ Supanee Sengsr² Thongchai Sengsr³ Nisa Nilnon⁴

¹นักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ E-mail: nudee455@gmail.com

^{2,3}รองศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ E-mail: supanees@nu.ac.th

⁴ครูชำนาญการพิเศษ รายวิชา วิทยาการคำนวณ โรงเรียนวัดยาง (มีมานะวิทยา) E-mail: nisa19021985@gmail.com

Received: 2024-03-24 Revised: 2024-04-27 Accepted: 2024-05-01

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยาง (มีมานะวิทยา) ตำบลบ้านคลอง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 28 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน จำนวน 3 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา แบบปรนัย 4 ตัวเลือกและแบบอัตนัย เต็มคำตอบ จำนวน 20 ข้อ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่า T-test ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน, การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, วิทยาการคำนวณ

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare the academic achievement of Grade 4 students in logical reasoning problem solving using game-based learning and 2) To investigate the satisfaction of Grade 4 students towards game-based learning in logical reasoning problem solving, the sample of this research comprised 28 Grade 4 students from Wat Yang (Meemanawitthaya) School, located in Ban Khlong Subdistrict, Mueang Phitsanulok District, Phitsanulok Province, under the administration of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1, during the second semester of the academic year 2023. The purposive sampling technique was employed to select the sample, the research tools used include 1) Learning management plans using game-based learning, with a total of 3 plans 2) A pre-test and post-test on logical reasoning problem solving, consisting of 20 multiple-choice and short-answer questions and 3) A student satisfaction survey. The statistical analysis utilized in data interpretation includes the mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and T-test. The research findings reveal that post-learning academic efficiency through game-based learning management, specifically in the use of logical reasoning in problem-solving, is significantly higher than pre-learning levels at a statistical significance level of .05. Additionally, students express the highest level of satisfaction with learning through game-based learning management, particularly in the use of logical reasoning in problem-solving.

Keywords : Game-based learning, Logical reasoning problem solving, Academic achievement, Computational science

1. บทนำ

ปัจจุบันการศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ในยุคศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษาช่วยพัฒนาบุคคลให้มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคสมัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาของเทคโนโลยี ซึ่งมีสังคมออนไลน์หรือโลกอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก หากบุคคลขาดความรู้หรือทักษะอาจก่อให้เกิดภัยต่อตนเอง ครอบครัว หรือประเทศชาติได้ ดังนั้น การศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อที่จะช่วยเหลือให้บุคคลสามารถแก้ไขปัญหา คิดวิเคราะห์เหตุผล และดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างราบรื่น การศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะความ

เข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล คือรู้จักใช้ประโยชน์ และป้องกันตัวเองให้พ้นจากภัยจากโลกออนไลน์, ทักษะการเรียนรู้ เนื่องจากความรู้เปลี่ยนแปลงบ่อยขึ้นเรื่อย ๆ บุคคลต้องมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ประกอบไปด้วย ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหรือการแก้ปัญหา ทักษะในการทำงานร่วมกัน และทักษะในการสื่อสาร, ทักษะชีวิต คือการเข้าใจตนเองและรู้จักปรับตัวให้เข้ากับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป [1]

จากที่กล่าวข้างต้น ประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและความสำคัญของเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันจึงได้พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) โดยหลักสูตร คือเครื่องมืออย่างหนึ่งในการออกแบบและจัดการการศึกษา หลักสูตรในประเทศไทยได้มีการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับตัวผู้เรียน และเข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และทักษะการใช้ชีวิต พิจารณาจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 ที่มีการวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์ที่ทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 [2]

รายวิชา วิทยาการคำนวณ เป็นรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) โดยกระบวนการเรียนรู้ของสาระวิชานี้เน้นไปที่กระบวนการแก้ปัญหาเชิงตรรกะ การออกแบบการแก้ปัญหาและกระบวนการด้านเทคโนโลยี เนื่องจากรายวิชาวิทยาการคำนวณ เป็นวิชาที่ค่อนข้างแปลกใหม่ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาในหลายตัวชี้วัดของหลักสูตร ซึ่งการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของรายวิชาวิทยาการคำนวณเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องใช้ประสบการณ์ในห้องเรียนมากกว่าการสอนเชิงบรรยาย การลงมือปฏิบัติด้วยตนเองสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงหลักการและเนื้อหาการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้แบบท่องจำ

จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ณ โรงเรียนวัดยาง (มีมานะวิทยา) จังหวัดพิษณุโลก โดยโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ได้มีการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาการคำนวณตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยได้รับหน้าที่สอนรายวิชาวิทยาการคำนวณระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง 4 และได้จัดทำโครงการ การพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบผ่านกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ Unplugged Coding สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 โรงเรียนวัดยาง(มีมานะวิทยา) [3] จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นช่วงวัยที่สนใจการเรียนรู้ที่มีความสนุกสนาน มีความน่าสนใจมากกว่าการเรียนการสอนในรูปแบบบรรยายหรือการเขียนที่ใช้ระยะเวลานาน โดยจิตวิทยาเบื้องต้นเกี่ยวกับเด็กวัยประถมศึกษา ตอนกลาง หรือ ช่วงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 4

กล่าวว่า 1) เด็กในวัยนี้จะเริ่มเป็นตัวเองมากยิ่งขึ้น 2) มีความมั่นใจตัวเองสูงขึ้น 3) พึ่งพาผู้ใหญ่ น้อยลง 4) มีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่สนใจอย่างละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น [4] ผู้วิจัยพบปัญหา ดังต่อไปนี้ 1) อุปกรณ์เทคโนโลยีของโรงเรียนไม่เพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน และค่อนข้างเก่า ทำให้พบปัญหาการใช้งานขณะทำการเรียนการสอน 2) นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะสำหรับรายวิชา วิทยาการคำนวณ ซึ่งผลการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน พบว่า 1) ด้านความสามารถในการใช้ เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา 1.1) นักเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับบริบท โดยจากปัญหาที่กล่าวข้างต้น มีผู้สอนและนักวิชาการหลายท่านได้อธิบาย ถึงแนวทางการสอนที่สามารถส่งเสริมการเรียนการสอนพร้อมทั้งผู้เรียนสามารถได้รับความ สนุกสนาน ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ ทั้งด้าน 1) เทคนิคการสอนในระดับประถม ศึกษาหลากหลายประเภท ยกตัวอย่างเช่น การสอนแบบเรียนปนเล่น การสอนรูปแบบนี้จะทำให้ ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก ส่งเสริม ความริเริ่มสร้างสรรค์ วิธีการสอนถัดมา คือ การสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอน ซึ่งหมายถึง การนำเพลงมาให้ผู้เรียนร้อง หรือครูผู้สอนร้องให้ผู้เรียนฟัง เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนหรือการทำกิจกรรม ของบทเรียน หรือเพื่อสรุปบทเรียน และวิธีการสอนที่เหมาะสมกับการสอนระดับชั้นประถมศึกษา อีกหนึ่งวิธี คือ การสอนโดยใช้เกมการเล่นประกอบการสอน หมายถึง การที่ครูผู้สอนนำเกมการ เล่นมาประกอบบทเรียนที่ตนสอน เพื่อให้บทเรียนน่าสนใจ น่าเรียน สนุกสนาน เพื่อดึงดูด ทั้งยัง ช่วยให้ผู้เรียนจำบทเรียนได้รวดเร็วและจำได้นาน [5] และมีนักวิชาการเสนอแนะการสอนโดยใช้เกม เป็นฐานว่าเป็นวิธีที่ใช้เกมเพื่อมีส่วนร่วม และกระตุ้นผู้เรียนในกระบวนการจัดการเรียนรู้ วิธีการนี้ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่ว่าเกมสามารถใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และมีความสนุกสนาน ประโยชน์ ของการสอนแบบเกมมีมากมาย สำหรับเกมหนึ่งเกมจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะ ยกตัวอย่างเช่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะ การสื่อสาร นอกจากนี้ผู้สอนยังสามารถออกแบบการสอนโดยใช้เกมเพื่อกระตุ้นผู้เรียน และเพิ่ม การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ตามที่ผู้สอน ต้องการให้เพิ่มมากขึ้น และส่งผลให้ผลการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น [6]

จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และ ความสนุกสนาน ซึ่งเหมาะสมกับการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ที่มีลักษณะนิสัยซุกซน และชอบความสนุกสนานในการเรียน และสามารถช่วยพัฒนาผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาของนักเรียนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึง ทำการศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผล เชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบเกม เป็นฐาน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดยาง (มีมานะวิทยา) ที่ศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชา วิทยาการคำนวณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 80 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดยาง (มีมานะวิทยา) จำนวน 28 คน ที่ศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชา วิทยาการคำนวณ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) [7]

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ซึ่งประกอบไปด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา จำนวน 3 แผนการเรียนรู้ ระยะเวลา 2 ชั่วโมง/แผน รวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง

4.2.2 ชุดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรูปแบบอัตนัยและปรนัย

4.2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา

4.3 การสร้างและพัฒนานวัตกรรม

4.3.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา

4.3.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รายวิชา วิทยาการคำนวณเพื่อกำหนดปัญหาและจุดที่ต้องพัฒนา

4.3.1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการสร้างและพัฒนาแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

4.3.1.3 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และพิจารณาพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน รวมทั้งเนื้อหาสาระที่ 4 เทคโนโลยี มาตรฐาน ว 4.2 เข้าใจและใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการแก้ปัญหาที่พบในชีวิตจริงอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนรู้ การทำงาน และการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้เท่าทัน และมีจริยธรรมที่จะใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

4.3.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาฉบับร่าง และเขียนขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 กิจกรรมโดยใช้ 1) เกมทายภาพจากตัวเลข 2) เกมออกแบบสัญลักษณ์ 3) เกมซูโดกุ

4.3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาฉบับร่าง ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อเทคโนโลยีจำนวน 1 คน

4.3.1.6 แก้ไขปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีการปรับปรุงในเรื่องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการวิจัย และการอ้างอิงที่มาของคำถามที่ใช้ในแบบประเมินความพึงพอใจเพิ่มเติม

4.3.1.7 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3.2 การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา และแบบประเมินความพึงพอใจ

4.3.2.1 จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่องการใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก และแบบอัตนัย ชนิดเขียนคำตอบ มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้ 1) ศึกษาหลักการทฤษฎีในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยระบุพฤติกรรมและเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่องการใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา 3) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมพฤติกรรมและเนื้อหาสาระตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีตารางวิเคราะห์หลักสูตรดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์หลักสูตร

สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรม					จำนวนข้อสอบ	
		จำ	ใจ	ใช้	วิ	ประ	สร้างสรรค์	สร้างขึ้น ใช้จริง
สาระที่ 4 เทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ ที่ 1 ขั้นตอน วิธีการแก้ปัญหา	1. นักเรียนสามารถ ออกแบบการใช้ เหตุผลเชิงตรรกะ ในการแก้ปัญหา	1		2				3 2
	2. นักเรียนปฏิบัติ ขั้นตอนการทำงาน หรือการแก้ปัญหา ด้วยการใช้เหตุผล เชิงตรรกะ		19					19 18

4.3.2.2 ขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบเชิงเทคนิค และการใช้ภาษาแก้ไข ปรับปรุงแบบทดสอบตามคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.3.2.3 นำแบบทดสอบไปหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยดัชนี IOC โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าข้อสอบข้อนั้นใช้ได้ โดยการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาพบว่ามีค่า 1.00 จำนวน 22 ข้อ

4.3.2.4 จัดทำสำเนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 28 คน

4.3.2.5 จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิชา วิทยาการ คำนวณ เรื่องการใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับควรปรับปรุงถึงระดับดีมาก มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้ 1) ศึกษาหลักการทฤษฎีในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ 2) วิเคราะห์จุดประสงค์ที่ต้องการ ประเมินแผนจัดการเรียนรู้ วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่องการใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา 3) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน, ด้านบรรยากาศการเรียนรู้, ด้านสื่อการเรียนรู้, ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

4.3.2.6 นำแบบประเมินความพึงพอใจไปหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยดัชนี IOC โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าสามารถนำไปใช้ได้ โดยการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาพบว่ามีค่า 1.00 จำนวน 20 ข้อ

4.3.2.7 จัดทำสำเนาแบบประเมินความพึงพอใจให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 28 คน

4.3.3 ขั้นตอนการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3.3.1 ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pretest) เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ในวันที่ 31 เดือน มกราคม พ.ศ. 2567

4.3.3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตามแผนการสอน ตั้งแต่วันที่ 7 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 ถึง วันที่ 21 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 โดยใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง

4.3.3.3 เมื่อสอนครบทุกแผนการสอนแล้วจะดำเนินการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบวัดชุดเดียวกันกับที่ใช้วัดก่อนเรียน

4.3.3.4 ตรวจสอบผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

4.3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.4.1 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน () โดยคำนวณจากสูตรดังนี้ [8]

$$\begin{aligned} \text{สูตร } \bar{x} &= \frac{\sum x}{N} \\ \bar{x} &= \text{คะแนนเฉลี่ย} \\ \sum x &= \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนน} \\ N &= \text{จำนวนข้อมูล} \end{aligned}$$

4.3.4.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน ใช้สูตร ดังนี้ [8]

$$\begin{aligned} \text{สูตร } S.D. &= \sqrt{\frac{n (\sum x) - (\sum x)^2}{N (N-1)}} \\ \text{เมื่อ } S.D. &\text{ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \\ \sum x &\text{ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด} \\ \sum x^2 &\text{ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด} \\ N &\text{ แทน จำนวนข้อมูล} \end{aligned}$$

4.3.4.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างคะแนนผลการทดสอบหลังเรียนกับคะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน โดยใช้ t-test สูตรดังนี้

$$t = \frac{\frac{\sum D}{N} - \frac{(\sum D)^2}{n-1}}{\sqrt{\frac{\sum D^2}{n-1} - \frac{(\sum D)^2}{n^2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่จะใช้พิจารณา t – distribution
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
		แทน	ผลรวมของกำลังสองของความแตกต่าง ระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและ หลังเรียนของผู้เรียนแต่ละคน
	$\sum D^2$		
	df	=	N - 1

5. ผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

5.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนกับหลังเรียน

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	P
ก่อนเรียน	28	10.30	3.12	15.95	27	< .001*
หลังเรียน	28	16.16	1.48			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.48 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 10.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.12

5.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน

ตารางที่ 3 การศึกษาผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน			
1. ทำให้นักเรียนมีความอิสระทางความคิด และเกิดจินตนาการ	4.82	0.48	มาก
2. ทำให้นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น	4.64	0.63	มากที่สุด
3. ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น	4.74	0.53	มากที่สุด
4. ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนของตนเอง	4.62	0.60	มากที่สุด
5. ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากขึ้น	4.76	0.52	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.78	0.41	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้			
1. ทำให้นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น	4.57	0.49	มากที่สุด
2. บรรยากาศในชั้นเรียนทำให้เรียนอย่างมีความสุข	4.93	0.26	มากที่สุด
3. ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนมากขึ้น	4.75	0.43	มากที่สุด
4. บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน มีครูคอยแนะนำและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน	4.46	0.57	มาก
5. ทำให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ	4.43	0.62	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.63	0.47	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนรู้			
1. ทำให้นักเรียนเข้าใจหลักการใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหามากขึ้น	4.21	0.72	มาก
2. สื่อการเรียนรู้ทำให้การเรียนการสอนเกิดความสุขและความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น	4.71	0.45	มากที่สุด
3. สื่อการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้อง	4.75	0.57	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ กระตุ้นความอยากรู้อยากเรียน	4.82	0.38	มากที่สุด
5. มีความเข้าใจง่าย ทำให้เข้าใจเนื้อหาผ่านสื่อการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี	4.54	0.63	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.61	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 3 การศึกษาผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
1. ทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา	4.36	0.61	มาก
2. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	4.57	0.68	มากที่สุด
3. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนวิชาวิทยาการคำนวณมากขึ้น	4.71	0.59	มากที่สุด
4. ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในรายวิชา วิทยาการคำนวณ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์เข้าด้วยกัน	4.68	0.60	มากที่สุด
5. ทำให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุและผล ตีความเชื่อมโยงและเท่าทันผู้อื่น	4.79	0.41	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.62	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.66	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.50)

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมา ได้แก่ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.62$) และด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.61$) ตามลำดับ

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาในระดับมากที่สุด

6.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน ดังที่ปรากฏข้างต้น สามารถนำมาอภิปรายผลเป็นประเด็นได้ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น อาจเป็นผลเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาที่สร้างและพัฒนาขึ้นตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้นตรงตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพของนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีกลุ่มอายุอยู่ในวัยรุ่นตอนปลายและกำลังเข้าสู่วัยทำงาน การได้ฝึกโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาจากง่ายไปยาก จะทำให้เกิดทักษะมากขึ้น ประกอบกับการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามแผนการสอนที่ได้จัดเตรียมและวางแผนไว้อย่างเป็นระบบ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในรายวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของนลินี ดวงเนตร และยุรวัฒน์ คล้ายมงคล [9] ที่ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานที่มีต่อการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดเชิงคำนวณหลังเรียน ($\bar{X}$ = 18.700, S.D. = 5.961) สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ($\bar{X}$ = 10.567, S.D. = 4.207) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดเชิงคำนวณหลังเรียนนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดเชิงคำนวณหลังเรียน ($\bar{X}$ = 18.700, S.D. = 5.961) สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ($\bar{X}$ = 8.184, S.D. = 6.006) ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดดังกล่าวมีพัฒนาการในการคิดเชิงคำนวณสูงขึ้นนอกจากนี้ก็ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตนภรณ์ พรชานา [10] ที่ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เกม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนพึงพอใจมากที่สุด ในด้านบรรยากาศการเรียนรู้เป็นลำดับหนึ่งรองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของพัทธ์ธีรา โสมบัณฑิต สายสุนีย์ จับโจร และ

เบญจภัค จงหมื่นไวย [11] ที่ได้ทำการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เกมมิฟิเคชันในการใช้เหตุผลเชิงตรรกะเพื่อการแก้ปัญหา สำหรับรายวิชาวิทยาการคำนวณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อการเรียนรู้เกมมิฟิเคชันในการใช้เหตุผลเชิงตรรกะสำหรับการแก้ปัญหาสำหรับรายวิชาวิทยาการคำนวณ 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้เหตุผลเชิงตรรกะเพื่อการแก้ปัญหา สำหรับรายวิชาวิทยาการคำนวณ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สื่อการเรียนรู้เกมมิฟิเคชันแบบสมาร์ตโฟน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการใช้เหตุผลเชิงตรรกะเพื่อการแก้ปัญหา ซึ่งผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เกมมิฟิเคชันผู้ใช้งานสามารถบอกทิศทางของการเดินเก็บวัตถุได้ตามจำนวนแผ่นป้ายที่ใช้้น้อยที่สุด และได้คะแนนสูงสุด ซึ่งแอปพลิเคชันสื่อการเรียนรู้สามารถติดตั้งบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์และ 2) ผลสัมฤทธิ์คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา นักเรียนเพื่อการแก้ปัญหาโดยการใช้เหตุผลเชิงตรรกะและทำให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และสอดคล้องกับพุดนารท แก้วสงค์ [12] ที่ทำการพัฒนาสื่อ Unplugged Coding ในการเรียนการสอนเรื่องแนวคิดการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลเชิงตรรกะและออกแบบวิธีการแก้ปัญหารายวิชาวิทยาการคำนวณ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อ Unplugged Coding ในการเรียนการสอนและแก้ปัญหานักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหา กระบวนการในการออกแบบวิธีการแก้ปัญหาและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในตัวชี้วัดสารสนเทศในชีวิตประจำวันโดยใช้เหตุผลและออกแบบวิธีการแก้ปัญหา รายวิชาวิทยาการคำนวณ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อ Unplugged Coding แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อ ผลการศึกษาปรากฏว่า จากการศึกษาและวิเคราะห์ตารางเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบในการเรียนการสอนเรื่องแนวคิดการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลเชิงตรรกะและออกแบบวิธีการแก้ปัญหา รายวิชาวิทยาการคำนวณระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังนำสื่อ Unplugged coding เข้ามาแก้ปัญหานักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหา กระบวนการในการออกแบบวิธีการแก้ปัญหา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.78 แบบประเมินความพึงพอใจของการใช้สื่อ Unplugged coding ในการเรียนการสอนแนวคิดการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลเชิงตรรกะและออกแบบวิธีการแก้ปัญหา รายวิชาวิทยาการคำนวณ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ครูใช้สื่อการสอนที่หลากหลายในการสอน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.6

2) จากผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่องการใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นไปตามหลักจิตวิทยาเบื้องต้นเกี่ยวกับเด็กของอาจารย์นพวรรณ งามรุ่งโรจน์ [4] ที่กล่าวว่า เด็กในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นวัยที่เริ่มเป็นตัวเองมากยิ่งขึ้น มีความมั่นใจในตัวเองสูงขึ้น จะเริ่มมีเพื่อนสนิทหรือเพื่อน

คู่หู รวมทั้งรู้จักการรวมกลุ่ม และมีการให้ความร่วมมือ สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้เป็นอย่างดี ทำให้ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงตรรกะในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะการนำเกมมาปรับใช้ในการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน ซึ่งในขณะเดียวกัน ผู้เรียนยังได้รับเนื้อหาสาระ และความรู้อย่างครบถ้วน การใช้เกมเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมากขึ้น นักเรียนในวัยนี้ หากได้รับการสนับสนุนให้พยายามทำสิ่งต่างๆ จนสำเร็จลุล่วง เด็กจะมีความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกดีต่อตนเอง รวมทั้งทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ไม่ย่อท้อต่อความลำบากหรืออุปสรรคต่างๆ[13] ทำให้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานก่อเกิดความสำเร็จในชั้นเรียนเป็นผลให้บรรยากาศในห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้

6.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ควรศึกษาบริบทของโรงเรียน และพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา

6.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อยอด

- 1) ควรมีการบูรณาการร่วมกับสาระการเรียนรู้อื่น หรือจัดพื้นที่ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน
- 2) พัฒนาสื่อที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานให้สามารถใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือโปรแกรมที่สามารถลงในคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมจากการใช้กระดาษหรือสิ่งประดิษฐ์

เอกสารอ้างอิง

- [1] Siripop Somapa. (2564). [ออนไลน์]. 21st Century Skills ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2567]. จาก <https://smart-icamp.com/2021/07/06/21st-century-skills-ทักษะแห่งศตวรรษที่-21/>
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- [3] วิชญพร บุญหนุน. (2566). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบผ่านกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ Unplugged Coding สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 โรงเรียนวัดยาง (มีมานะวิทยา). การประชุมวิชาการระดับชาติราชชมงคล สุรินทร์ “วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน”. 14(1), E1-E17.
- [4] นพวรรณ งามรุ่งโรจน์. (2565). จิตวิทยาเบื้องต้นเกี่ยวกับเด็ก : พัฒนาการ ความต้องการ ความสนใจ.

- [5] สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2540). การสอนระดับประถมศึกษา 2 (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [6] อนุสร หงษ์ขุนทด. (2566). [ออนไลน์]. แนวทางการออกแบบการสอนโดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-based Teaching). [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2567]. จาก <http://krukob.com/web/news-81/>
- [7] คณะกรรมการจัดการความรู้ โครงการปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย. (2563). KM คู่มือการจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิต และด้านการวิจัย โครงการปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2562.
- [8] บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2553). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักต์.
- [9] นลินี ดวงเนตร และ ยศวุฒน์ คล้ายมงคล. (2562). ผลการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานที่มีต่อการคิดเชิงคำนวณของนักเรียนประถมศึกษา. *Journal of Information and Learning*, 33(1), 11-23.
- [10] รัตน์ภรณ์ พรชานา. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาวิทยาการคำนวณเรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดยาง (มีมานะวิทยา). *วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร*, 6(1), 131-149.
- [11] พัทธิธรา โสมบัณฑิต สายสุนีย์ จัปโจร และเบญจภัก จงหมื่นไวย. (2566). การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เกมมิฟิเคชันในการใช้เหตุผลเชิงตรรกะเพื่อการแก้ปัญหา สำหรับรายวิชาวิทยาการคำนวณ. *วารสารวิชาการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ*, 9 (1), 143-155.
- [12] พุฒนารท แก้วสงค์. (2565). พัฒนาสื่อ Unplugged Coding ในการเรียนการสอนเรื่องแนวคิดการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลเชิงตรรกะและออกแบบวิธีการแก้ปัญหารายวิชาวิทยาการคำนวณ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
- [13] ฉันทิดา สนิทนราทร. (2560). [ออนไลน์]. สรุปจิตวิทยาการดูแลเด็กวัย 0-12 ปี. [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2567]. จาก <https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/56125/-blo-parinf-par-parpres-parsch->

ปัจจัยการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนวัตกรรม ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

FACTORS OF REINFORCEMENT POTENTIAL IN DEVELOPMENT IN LEARNING MANAGEMENT OF INNOVATIVE TEACHER IN SCHOOL UNDER THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATIONS

สุภาณี เล็งศรี¹ และ ธงชัย เล็งศรี²

Supanee Sengsri¹ and Thongchai Sengsri²

¹⁻²รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ E-mail: supanees@nu.ac.th E-mail : thongchaisen@nu.ac.th

Received: 2024-02-02 Revised: 2024-03-20 Accepted: 2024-03-25

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

E-mail: soyam.k@fte.kmutnb.ac.th

Received: 2023-11-01 Revised: 2023-11-19 Accepted: 2023-11-21

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนวัตกรรมในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และผู้นำชุมชน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ร่วมพัฒนาครูในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างจำนวน 15 คน โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลด้วยเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถาม จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนวัตกรรมในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 5 ปัจจัยหลัก ($n=15$ ร้อยละ 100) ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะสำคัญของครูนวัตกรรม ($\bar{x} = 4.91$ S.D. = 0.22) 2) การเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{x} = 4.95$ S.D.= 0.11) 3) กิจกรรมการพัฒนาตนเองของครูนวัตกรรมแบบผสมผสาน ($\bar{x} = 4.90$ S.D.= 0.10) 4) การสนับสนุน ติดตาม เสริมแรง และ สร้างแรงจูงใจจากต้นสังกัดและเพื่อนร่วมวิชาชีพ ($\bar{x} = 5.00$ S.D. = 0.00) และ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างครูนวัตกรรมกับภาคีเครือข่ายและชุมชน ($\bar{x} = 4.77$ S.D. = 0.40)

คำสำคัญ : ครูนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purpose of this research is to study the factors of reinforcement potential in learning management of innovative teachers in schools under the local government organization. The target groups were the senior experts, the directors of the bureau of educational institutions, the school directors and deputy directors, the educational supervisors, and the community leaders in the local government organizations. They were supervising from educational institutions in the northern part of Thailand. There were 15 experts selected by purposive sampling by individual interviewing. The tools were structure interview, questionnaire and the data analyzed using content analysis, frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that :

There are 5 main factors (n=15 100%) of reinforcement potential in learning management of innovative teachers in school under the local government organization which are 1) the key features of innovative teachers ($\bar{x} = 4.91$ S.D. = 0.22), 2) enhancing knowledge and professional experience ($\bar{x} = 4.95$ S.D. = 0.11), 3) the innovative teachers' self-development in blended activities ($\bar{x} = 4.90$ S.D. = 0.10) , 4) supporting monitoring reinforcement and the motivation of original affiliation and colleagues ($\bar{x} = 5.00$ S.D. = 0.00), and 5) the relationship between innovative teachers with the network partners and community ($\bar{x} = 4.77$ S.D. = 0.40) .

Keywords: Innovative teacher, learning management, the Local Government Organization

1. บทนำ

เพราะทุกอย่างเริ่มต้นที่คน “คนสร้างนวัตกรรม นวัตกรรมเปลี่ยนสังคม สังคมเปลี่ยนคน” [1] นวัตกรรม (Innovation) มีการเติบโตควบคู่กับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมีผู้สร้างนวัตกรรม คือ นวัตกรรม (Innovator) ที่ใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดคุณค่า [2] และ การสร้างนวัตกรรม คือ การสร้างตัวเองให้เป็นผู้ผู้นำ [3] โดย “ทรัพยากรบุคคล” เป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนสังคม ทั้งนี้มากกว่าการสร้างนวัตกรรมคือการสร้างสรรค์ “นวัตกรรมคุณภาพ” ออกสู่สังคม เพื่อสร้างสังคมแห่งคุณภาพ [4] โดยการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเริ่มต้นจากครู “Transformation of Education Begins with Teachers” [5] ครู คือ ผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติของการพัฒนาสังคม [6] นับวันการแข่งขันของโลกจะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ครูเปรียบเสมือนผู้สร้างอนาคตของชาติ [7] จะ

ต้องเผชิญกับภัยและความท้าทายที่หลากหลาย ครูต้องพัฒนาและยกระดับตนเองให้ก้าวทันนวัตกรรมและเทคโนโลยี ผสมผสานกับองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง [6] [7] ครูทุกคนต้องมีความเป็นนวัตกร “ครูนวัตกร” ต้องมีทักษะสำคัญทั้งด้านการคิดริเริ่ม การตั้งคำถาม การสังเกต การทดลองและการสร้างเครือข่าย [8] เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือ หน่วยงานที่ทำงานใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด มีบทบาทที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนประชาชนในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี [9] ในการพัฒนาชุมชนต้องเริ่มด้วยการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับคนในท้องถิ่นเป็นหน้าที่สำคัญของหน่วยงานทุกระดับสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มุ่งเน้นพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่ดีมีคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชน [10] ครูสังกัด อปท. จำเป็นต้องมีคุณลักษณะ “ครูนวัตกร” ดังนั้นการพัฒนาครูนวัตกรในโรงเรียนสังกัดอปท. จึงมีความสำคัญเพราะเป็นครูผู้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่นและโดยสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนคุณภาพของประชากรไทยเพื่อปัจจุบันและผู้เรียนแห่งอนาคต [11] อนึ่ง ครูยุคอนาคตจะรวมกลุ่ม เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ โดยเรียกตัวเองว่า “teacherpreneur” คือ นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสอนแล้วต้องทำหน้าที่เป็นครูนักการศึกษาจัดการพัฒนาบุคคลและชุมชน เป็นนักวิจัยทางด้านนโยบายและแผนงานทั้งระดับชั้นเรียนและชุมชน เป็นผู้ประสานงานร่วมกันหน่วยงานหรือองค์กรในชุมชน และเป็นสมาชิกสมาคมทางวิชาชีพครู เหล่านี้คือ บทบาทของครูที่สามารถเชื่อมโยงการทำงานทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง [12][13][14]

ด้วยสถานการณ์ที่พลิกผันและกระทบทั่วทุกมุมโลก ทุกประเทศจึงปรับกระบวนทัศน์การจัดการเรียนรู้ มีนักการศึกษาชั้นนำได้ทำนายอนาคต แต่กว่า 2 ทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาไทยยังคงพัฒนาการอย่างช้า [15] ด้วยการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเพื่อนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง มีนักการศึกษาไทยได้การทำนายครูไทยในอนาคตจะต้องเป็นครูเป็น 1) ผู้ให้ความรู้ ผู้ให้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และผู้จุดไฟแห่งการเรียนรู้ 2) นักเทคโนโลยีสารสนเทศไปในตัว 3) มีความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ 4) ต้องติดตามความก้าวหน้าในเทคนิควิธีการสอนต่างๆ อย่างต่อเนื่อง/ตลอดเวลา และครูในอนาคตต้องเป็น 5) นักจิตวิทยาการเรียนรู้ชั้นเลิศ ที่สามารถพัฒนาศิษย์ให้ก้าวทันความรู้และปรับตัวกับชีวิตในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว [16] ขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเสนอแนะการพัฒนาครูด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในปี ค.ศ. 2030 ของ ดังนี้ 1) ปลดปล่อยพันธนาการ ความคิดเก่าๆ ในการจัดการเรียนการสอน 2) ความเป็นพลวัตรและความยืดหยุ่นในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ด้วยการออกแบบหลักสูตรและการวัดผลแนวใหม่ 3) การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ 4) ปฏิรูปแนวคิดการจัดการชั้นเรียนแบบเดิม ๆ สู่ห้องเรียนสมัยใหม่ด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 5) กระบวนการสร้างครูที่แท้จริง 6) นำครูสู่ผู้มีภาวะผู้นำที่สามารถผสมผสานสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนกับทักษะการจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ 7) วิสัยทัศน์แห่งความเปลี่ยนแปลง 8) หลักคิด

เพื่อสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองเพื่อเปลี่ยนทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย 9) ปรับเปลี่ยนภาพพจน์ของครูและโรงเรียนในทศวรรษใหม่ 10) การบริหารการเงิน: ปัจจัยที่ไม่ควรมองข้าม 11) อย่ามองข้ามกระบวนการเตรียมการสอน 12) ยกเครื่องระบบค่าตอบแทนและสวัสดิการครู 13) จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้เหมาะสมกับทศวรรษใหม่ 14) จากคุรุสภาสู่สมาคมวิชาชีพที่เข้มข้น [12] [13] ทั้งนี้จากการถอดประสบการณ์การพัฒนาวิชาชีพครูในประเทศนิวซีแลนด์ การพัฒนาวิชาชีพครูที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นควรมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) การพัฒนาส่วนบุคคล (Personal Development) เนื้อหาของกิจกรรมต้องเป็นสิ่งที่ครูสนใจ อยากรู้ และเห็นประโยชน์จริงๆ 2) การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development) กิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพครูใดๆ ควรส่งเสริมให้ครูเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการปฏิบัติงานทางวิชาชีพของตนเอง คือ การจัดการเรียนการสอน และแนวทางหนึ่งคือการส่งเสริมให้ครูทำ “วิจัย” ซึ่งจะช่วยทำให้ครูได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเอง ทั้งความรู้ด้านเนื้อหาที่ตนเองสอน ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนของตนเอง ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร (ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้) และความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความเข้าใจของนักเรียน และ 3) การพัฒนาทางสังคม (Social Development) กิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพครูใดๆ ควรส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวกับวิชาชีพของตนเอง หมายถึงงานหลัก คือ การจัดการเรียนการสอน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นี้จะทำให้ครูได้แนวคิดใหม่ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองจากเพื่อนร่วมอาชีพ [17] [18] การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพร่วมกันทั้งโรงเรียนเป็นแนวทางที่จะช่วยให้สามารถค้นหาแนวทางที่ดีที่สุดที่จะกระตุ้นการเรียนรู้ของครูที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เพื่อลูกศิษย์เกิดประสิทธิภาพสูงสุด [19]

แต่จากการดำเนินการร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนสังกัด อปท. สรุปผลการดำเนินโครงการจากการสังเกต วิเคราะห์ผลการพัฒนาครูพบว่า ครูยังคงให้ความสำคัญกับตนเองในบทบาทผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ให้กับนักเรียน [20] สอดคล้องกับผลการเสวนา “อนาคตครูไทยในทศวรรษหน้า” [21] ครู อปท.ส่วนใหญ่จะใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของหน่วยงานกลางหรือค้นหาจากแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ มีเพียงบางส่วนที่ออกแบบและพัฒนาให้สัมพันธ์กับบริบทและสภาพการเปลี่ยนแปลง [20][22][23] แม้ว่าต้นสังกัดจะพยายามส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง สนับสนุนทั้งสาระ กระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์ เทคโนโลยีดิจิทัล ด้วยการฝึกอบรมและการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการบูรณาการชุมชนแห่งการเรียนรู้ในวิชาชีพเพื่อการพัฒนาชั้นเรียนร่วมกัน [24] แต่เมื่อวิเคราะห์สารสนเทศรายบุคคลของเพื่อนครู พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะพัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อในระดับสูงสาขาการบริหารการศึกษา เข้ารับอบรมในประเด็นและวาระที่ต้นสังกัดดำเนินการ และจากการพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้จะมีเพียงส่วนน้อยที่ติดตามการเปลี่ยนแปลงเพื่อบูรณาการสู่ชั้นเรียน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าครูมีภาระงานทั้งจัดการเรียนการสอน กิจกรรมส่งเสริมผู้เรียน และกิจกรรมเชิงนโยบายร่วมกับชุมชน [20] อย่างไรก็ตาม มีผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้นำชุมชนสร้างเครือข่าย

ทั้งระดับชุมชน ประเทศ มีครูผู้สนใจจำนวนหนึ่งได้พัฒนาตนเองด้วยชั้นเรียนเป็นฐาน ร่วมกับเครือข่ายวิชาการลักษณะชุมชนการเรียนรู้ ติดตามสถานการณ์ ทิศทางแนวโน้ม จึงมีผลงานเชิงประจักษ์ นำไปสู่การพัฒนาการเรียนของตนเองควบคู่กัน และจัดทำรายงานผลการดำเนินการลักษณะการวิจัยพร้อมนำเสนอ จึงได้รับการยอมรับ “ครูผู้นำทางวิชาการ” ทั้งระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ [20][21][23][24][25] ดังนั้น เมื่อโลกเปลี่ยน ครูต้องปรับเป็นครูแห่งอนาคตเพื่อผู้เรียนแห่งอนาคตด้วยการอัปเดตความรู้ [11][19][26] ผ่านโลกออนไลน์หรือผสมผสานมากขึ้น [27] โดยมีกลไกการพัฒนาครูด้วยเครือข่ายเบญจภาคีของสถานศึกษา สถาบันผลิตครู ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่น และต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับประเทศ ซึ่งมีเป้าหมายคือผลลัพธ์ผู้เรียนตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและชุมชน [7][28]

โดยสรุปคือ ครู ต้องทำงานใกล้ชิดกับชุมชน มีกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณีหรือเฉพาะกิจร่วมกับท้องถิ่นดูเสมือนว่าจะป็นงานหลัก นอกจากนี้ก็จะเสริมศักยภาพครูด้วยวิธีการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า ศึกษาดูงาน เป็นต้น แต่สถานการณ์ในอนาคตจะมีอัตราเร่งก้าวกระโดดการพัฒนาทุนมนุษย์ “ครู” คู่ “ครูนวัตกรรม” ในพื้นที่ อปท.จึงต้องทบทวน ดังนั้น การศึกษาปัจจัยสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนวัตกรรม จึงช่วยพัฒนาคุณลักษณะครูอปท. ในอนาคต ตลอดจนมีแนวทางสำหรับต้นสังกัดและ/หรือหน่วยงานเครือข่ายเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา “ครู” ให้มีลักษณะเป็นครูนวัตกรรมเพื่อสร้างนวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพของครูนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ขอบเขตการวิจัย

1) ด้านแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และ ศึกษานิเทศก์ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 15 คน

2) ด้านเนื้อหา คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพครูนวัตกรรมตามความคิดเห็นของแหล่งผู้ให้ข้อมูล เน้นด้านคุณลักษณะครูนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สารเนื้อหาและวิธีการเสริมสร้างศักยภาพครูนวัตกรรม และ อื่น ๆ

3) เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย (1) เครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกึ่งโครงสร้างตามขอบเขตเนื้อหา และ (2) เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนวัตกรรม ฯ โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4) ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล มิถุนายน 2566 - กันยายน 2566

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการออกแบบและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูนวัตกรรมในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 15 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนัดหมายล่วงหน้าทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ จำนวน 15 คน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย จากแหล่งต่าง ๆ ในประเด็นปัญหา และความจำเป็นเสริมสร้างศักยภาพครูนวัตกรรม ในบริบทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ เกี่ยวข้อง
- 2) รวบรวมและวิเคราะห์สาระ เพื่อนำมาเป็นกรอบคำถามในแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพ

- 1) สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างตามขอบเขตเนื้อหา ลักษณะปลายเปิด ประกอบด้วย (1) คุณลักษณะสำคัญของครูนวัตกรรม (2) การเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (3) กิจกรรมการพัฒนาตนเองของครู นวัตกรรมแบบผสมผสาน (4) การสนับสนุน ติดตาม เสริมแรง และ สร้างแรงจูงใจจากต้นสังกัดและเพื่อนร่วมวิชาชีพ และ (5) ความสัมพันธ์ระหว่างครูนวัตกรรม กับภาคีเครือข่ายและชุมชน

- 2) ทดลองใช้สอบถามตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน
- 3) ปรับคำถาม ภาษา และ วิธีการสื่อสาร เพื่อไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล (1)

- 1) ประสานงานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 15 คน เพื่อนัดหมายวัน เวลา สถานที่เพื่อการเก็บข้อมูล
- 2) ส่งกรอบการสัมภาษณ์ และขอยืนยันการนัดหมายอีกครั้ง
- 3) วันนัดหมาย เริ่มต้นด้วยการทักทาย แนะนำตัว กล่าวถึงวัตถุประสงค์
- 4) ระหว่างการสัมภาษณ์จะจดบันทึก โดยขออนุญาตก่อนการสัมภาษณ์
- 5) ตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วน หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเชิงลึก จะขออนุญาตถามซ้ำ
- 6) ปิดการสัมภาษณ์ และ กล่าวขอบคุณ และ
- 7) วิเคราะห์ และ สรุปข้อมูล

ตัวอย่างข้อมูล

...ครูต้องพัฒนาตัวเองต่อเนื่อง เพราะมีการเปลี่ยนแปลง..ทั้งด้านรูปแบบ..(D1-1)

...ต้องเต็มใจ เสี่ยงเพราะอาจไม่สำเร็จ

...ครูบางคนกลัวที่จะทดลองอะไรใหม่ ๆ. แต่ต้องเรียนรู้จากความผิดพลาด..(D2-2)

...หากครูไม่พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ก็จะทำให้นักเรียนถดถอยด้วย..(S1-1)

...ครูต้องพัฒนาตนเอง เพื่อนักเรียน ห้องเรียน ...ช่วยสังคม บริการชุมชน...(C1-1)

...ครู อบรม. เพื่อนักเรียน เพื่อชุมชน ท้องถิ่น เพื่อสังคมไทย [D2-1]

...ต้องให้ความสำคัญ ความเชื่อมั่นในตัวเอง ให้เขารู้จักตนเอง [C2-2]

...ยอมรับในตัวตนของบุตรหลาน..[D2-3]

...ครูผู้นำ มักปรับชั้นเรียนเสมอ แต่ในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน ต้องเป็นนโยบาย (D2-1)

...ทุกสถานศึกษาร่วมกับชุมชน ส่งเสริมการเป็นพี่เลี้ยง หรือ มีพี่เลี้ยง กิจกรรมและอาชีพ (D1-3)

...เรามีแผน นโยบายพัฒนาครู แต่มีความซ้ำซ้อนเรื่องการจัดการ .. (S1-2) .ดีที่สุด คือ ครูต้องพัฒนาตัวเอง และมีเพื่อนครู ต้องช่วยกันส่งเสริม....ให้กำลังใจ [S1]

...พูดคุยกับผู้ปกครองอย่างชัดเจน [F3, S1] ...ทำอะไรให้นักเรียนเกิด passion เรียนและจะทำให้เขาสามารถเรียนได้ดี (D2-2)

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือเชิงปริมาณ

- 1) นำผลการวิเคราะห์จากขั้นตอนที่ 3 มาสรุปเพื่อสร้างแบบสอบถาม
- 2) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนักวัดกร ฯ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อยืนยัน
- 3) นำแบบสอบถาม ฯ ไปทดลองใช้กับตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง 3 คน
- 4) ปรับปรุงภาษา และ จัดทำแบบสอบถามทั้งรูปแบบ hard copy และ ออนไลน์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

ปัจจัยการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนักวัดกร ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

"Transformation of Education Begins with Teachers"
การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเริ่มต้นจากครู

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติ หรือ UNESCO วันครูโลก ปี 2022

แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนักวัดกรในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลนี้ได้มาจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครูแกนนำ ผู้นำชุมชน และ อื่น ๆ

สรุปผลการสอบถาม พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนักวัดกรในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 5 ปัจจัยหลัก ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะสำคัญของครูนักวัดกร 2) การเสริมความรู้และ

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หมายถึง อปท.รูปแบบทั่วไป ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ครู คือ ผู้จัดการเรียนการสอน / การเรียนรู้ สังกัดสถานศึกษา / ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน อปท.

ปัจจัยการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพ หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองของครูด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งสาระ วิธีการ สื่อ

ปัจจัยการสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูนักวัดกรในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก 23 ปัจจัยย่อย

ระดับความคิดเห็น มี เห็นด้วย 5 ระดับ และ ไม่เห็นด้วย

5 เห็นด้วย ระดับมากที่สุด	4 เห็นด้วย ระดับมาก
3 เห็นด้วย ระดับปานกลาง	2 เห็นด้วย ระดับน้อย
1 เห็นด้วย ระดับน้อยที่สุด	และ ไม่เห็นด้วย คือ 0

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล (2)

- 1) นำส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และหรือ จัดส่ง link แบบสอบถามออนไลน์ ให้กลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มผู้ให้ข้อมูล) ทั้ง 15 คน พิจารณาและตอบคำถาม
- 2) วิเคราะห์และสรุปผล

5. สรุปผล

ปัจจัยสร้างเสริมศักยภาพทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก ($n=15$ ร้อยละ 100) คือ

ปัจจัยที่ 1 คือ คุณลักษณะสำคัญของครู ด้านจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องมีลักษณะสำคัญ ($\bar{x}=4.91$ S.D.=0.22) ดังนี้

(1) ผู้มีวิสัยทัศน์ สามารถตีความแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงชั้นเรียน ผู้เรียน และชุมชน โดยจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงเป้าหมายและผลการเรียนที่คาดหวัง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ประสบความสำเร็จ ($\bar{x}=4.86$ S.D.=0.35)

(2) ผู้สร้าง/ประสานและชักจูงพลังเครือข่ายครู โดยบูรณาการความร่วมมือจากหลากหลายแหล่งเพื่อยกระดับความสามารถจัดการชั้นเรียน หรือ ชุมชน ด้วยการเริ่มต้นจากการตั้งโจทย์ปัญหา เพื่อร่วมกันแสวงหาคำตอบร่วมกัน ($\bar{x}=4.80$ S.D.=0.41)

(3) ผู้พัฒนาและส่งเสริมวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ควบคู่กับการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์และทักษะของตนในระดับชั้นเรียนสถานศึกษา พื้นที่ และระดับชาติ ($\bar{x}=4.86$ S.D.=0.35)

(4) ผู้ยอมรับความเสี่ยงในการทดลองวิธีการใหม่เพื่อการจัดการเรียนรู้ และเรียนรู้จากความผิดพลาดของตน โดยมีความกล้า หรือ แรงจูงใจของตัวเอง ที่จะเทียบเคียงเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ ($\bar{x}=4.93$ S.D.=0.25)

(5) ผู้มีความสามารถความยืดหยุ่นในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ปรับเปลี่ยนหรือบูรณาการวิธีการสอนแบบต่างๆ ได้อย่างง่าย รวมถึงไม่ต่อต้านวิธีการหรือแนวคิดใหม่ๆ แต่นำไปเพิ่มเป็นหนึ่งในเครื่องมือการจัดการศึกษาของตน ($\bar{x}=5.00$ S.D.=0.00)

(6) ผู้มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งเป้าหมายเพื่อการพัฒนาอย่างชัดเจน และมุ่งมั่นเรียนรู้ด้วยการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงของตนเองด้วยความอดทนและมีจริยธรรม ในบทบาทผู้จัดการเรียนการสอน ผู้นำและ/หรือผู้สนับสนุนชุมชน ($\bar{x}=5.00$ S.D.=0.00)

ปัจจัยที่ 2 คือ การเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย สารที่เป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ร้อยละ 30) และ ปฏิบัติการ (ร้อยละ 70) ($\bar{x}=4.95$ S.D.=0.11) เกี่ยวกับ

(1) ความเป็นครูของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปัจจัยที่ 1) ($\bar{x}=5.00$ S.D.=0.00)

(2) ความรู้ร่วมสมัยในสาระหลักที่รับผิดชอบ และบูรณาการสาระอื่น ที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมทั้งระดับชุมชน ประเทศ และระดับโลก ตลอดจนการดูแลสุขภาพ ($\bar{x}=5.00$ S.D.=0.00)

(3) การออกแบบและพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และวิธีการประเมินวัตกรรมการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ($\bar{x} = 5.00$ S.D.=0.00)

(4) ลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดชีวิตโดยเน้นการเป็นครูนวัตกรรมเพื่อการเป็นนักเรียนนวัตกรรม โครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้แบบ Micro Learning การศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมค่ายสหวิชาชีพร่วมกับผู้สูงวัยและหน่วยงานในพื้นที่ และการส่งเสริมรายได้ของนักเรียน รวมถึงครอบครัว ($\bar{x} = 4.93$ S.D.=0.25)

(5) จิตวิทยาให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมชุมชน การสังเกตและให้คำปรึกษาผู้เรียนตามลักษณะการเรียนรู้และความแตกต่างรายบุคคล ($\bar{x} = 5.00$ S.D.=0.00)

(6) การเขียนรายงานและการนำเสนอผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาชั้นเรียนและชุมชน พร้อมการเสนอแนะเพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้าในวิชาชีพตนเอง ($\bar{x} = 5.00$ S.D.=0.00)

(7) แนวทางการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา ตามอัตลักษณ์ท้องถิ่น Soft power ในชุมชนหรือประเทศ ร่วมกับกิจกรรมชั้นเรียน ($\bar{x} = 5.00$ S.D.= 0.00)

(8) Start Up เพื่อการอาชีพของผู้เรียน ครอบครัว นำไปสู่การหนุนเสริมตัวครูนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมผู้เรียนตั้งแต่เด็ก ($\bar{x} = 4.86$ S.D.= 0.35)

(9) การละเมิดลิขสิทธิ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 4.80$ S.D.=0.41)

ปัจจัยที่ 3 ด้านกิจกรรมการพัฒนาตนเองของครูนวัตกรรมแบบผสมผสาน ($\bar{x} = 4.90$ S.D.= 0.10) ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย คือ

(1) เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือ ตำราเอกสาร สื่อสังคมออนไลน์ เรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชน หรือ แหล่งเรียนรู้แบบเปิด ($\bar{x} = 5.00$ S.D.= 0.00)

(2) อบรมในหลักสูตรระยะสั้นที่ดำเนินการโดยต้นสังกัด หรือหน่วยงานอื่นเพื่อเชื่อมโยงสู่ชั้นเรียน ($\bar{x} = 5.00$ S.D.= 0.00)

(3) เป็นผู้นำและสมาชิกกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC: Professional Learning Community) ในกลุ่มสาระวิชา ระดับชั้น ระดับสถานศึกษา และ ระดับหน่วยงาน ($\bar{x} = 5.00$ S.D.= 0.00)

(4) ศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่ตรงกับบทบาท หรือ เกี่ยวข้องกับหน้าที่ ($\bar{x} = 4.60$ S.D.=0.50)

(5) ขยายความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ในลักษณะการสอนหรือแบ่งปันแนวคิด ผลงานนวัตกรรมต่าง ๆ ทั้งการโค้ชและการได้รับการโค้ช การเป็นที่เลี้ยงและการมีที่เลี้ยง ($\bar{x}=4.93$ S.D.= 0.25)

ปัจจัยที่ 4 ด้านการสนับสนุน ติดตาม เสริมแรง และสร้างแรงจูงใจของต้นสังกัด และเพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาครูนวัตกรรม ($\bar{X}=5.00$ S.D.=0.00)

(1) ครูนวัตกรรมกำกับติดตามตนเองตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และส่งเสริมช่วยเหลือเพื่อนครูอย่างใกล้ชิด ($\bar{X}=5.00$ S.D.=0.00)

(2) ผู้บริหารระดับสูงและระดับสถานศึกษากำหนดนโยบาย แผนบูรณาการ โดยมีเป้าหมายปฏิบัติการเชื่อมโยงระหว่างความสำเร็จหรือการเปลี่ยนแปลงทางการจัดการเรียนรู้กับความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=5.00$ S.D.=0.00)

(3) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่าย ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ตามความสมัครใจ ในบทบาทผู้นำวิชาการ เพื่อนร่วมวิชาชีพ ครูผู้จัดการเรียนรู้ ครูพี่เลี้ยง หรือผู้อื่น ($\bar{X}=5.00$ S.D.=0.00)

(4) ต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องประกาศความสำเร็จของครูในการพัฒนานวัตกรรมทั้งรูปแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการ โดยเชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน และ ปีการศึกษา ($\bar{X}=5.00$ S.D.=0.00)

(5) สถานศึกษาร่วมกับเครือข่ายวิชาชีพ และหรือ หน่วยงานอื่น ๆ จัดกิจกรรมที่หลากหลายและต่อเนื่องทุกปี เพื่อเผยแพร่ผลงานครูนวัตกรรมและนักเรียนนวัตกรรม โดยกำหนดเกณฑ์ ปฏิทิน และ ประกาศในช่องทางต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ($\bar{X}=5.00$ S.D.=0.00)

ปัจจัยที่ 5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูนวัตกรรมกับภาคีเครือข่าย และชุมชน ครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีโอกาสเข้าถึงชุมชนอย่างใกล้ชิด และพัฒนาการของเทคโนโลยีดิจิทัลส่งเสริมให้ทำงานร่วมกับเครือข่ายทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และ โลก นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการแสวงหาความร่วมมือ และแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ ของครูนวัตกรรม ($\bar{X}=4.77$ S.D. = 0.40) ประกอบด้วย

(1) ครูนวัตกรรม ต้องสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองและผู้นำชุมชน เพื่อคิดวิเคราะห์และคัดสรรภูมิปัญญา วัฒนธรรม และ อื่น ๆ แล้วนำมาออกแบบ เชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ สู่ชั้นเรียน และ ต่อยอดการประกอบการ ($\bar{X} = 4.93$ S.D.= 0.25)

(2) การจัดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน ร่วมชื่นชมกับการเปลี่ยนแปลงชั้นเรียนของครูนวัตกรรม โดยสะท้อนมุมมองด้านการเปลี่ยนแปลงของบุตรหลาน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนานวัตกรรมกระบวนการและแผนจัดการเรียนรู้ และร่วมมือกันกำหนดโจทย์ ปัญหา ความต้องการที่แท้จริงและตรงประเด็นจากการวิเคราะห์ชั้นเรียนของตนเป็นฐาน ($\bar{X}=4.73$ S.D.= 0.45)

(3) การสร้าง ประสาน และเข้าร่วมเครือข่ายวิชาชีพทุกระดับ จะสร้างโอกาสร่วมแบ่งปันความรู้ประสบการณ์วิชาการอย่างมั่นใจ หากเครือข่ายในชุมชนสามารถร่วมกิจกรรมเผยแพร่ผลงานร่วมกับบุตรหลานและหนุนเสริมสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งงบประมาณ เวลา สถานที่ จะช่วยเสริมพลังเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}= 4.66$ S.D.= 0.48)

6. อภิปรายผล

ด้วยบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีลักษณะการเลือกผู้นำโดยประชาชนในพื้นที่ จึงมีลักษณะสนับสนุนพึงได้ เห็นใจกันและกัน มีความยืดหยุ่น เป็นฐานเสียง อาจกล่าวได้ว่าเป็น จุดแข็งของการบริหารจัดการในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามหากคนในชุมชนไม่มีความเข้มแข็งอาจเป็น ความเสี่ยง จึงต้องพัฒนาคนด้วยการศึกษา เพราะความรู้และประสบการณ์เป็นคำตอบในทุกสิ่ง ชุมชนใดที่เลือกการสร้างความรู้ให้คนมีโอกาสรสร้างนวัตกรรมบนฐานความรู้ จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ชุมชน และประชาชนจะอยู่รอด [3] ในยุคใหม่นี้ การผลิตนักเรียนที่เป็นนวัตกรรมเพื่อการสร้างสรรค นวัตกรรมให้แก่ประเทศนั้น การเป็นนวัตกรรมของนักเรียนจะเริ่มต้นที่การพัฒนาครูให้เป็นนวัตกรรม ก่อน [28] เพราะครู คือ บุคคลที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายเพื่อจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมศักยภาพ ครูนวัตกรรมในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสำคัญยิ่ง

1. การส่งเสริมให้ครูมีคุณลักษณะครูนวัตกรรม ทั้งด้านวิสัยทัศน์ที่ยาวไกลด้วยความสามารถ ทัศนคติความแน่วแน่ม คาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่คาดเดาได้ยาก แต่ออกแบบการเรียนการสอนเพื่อ มุ่งสู่เป้าหมายและผลลัพธ์ สอดคล้องกับแนวคิดของกอตส์คัตต์ ไฮรัศมีคัตต์ [7] ถึงอนาคตครูไทย ที่ต้องมองภาพอนาคตของสถานศึกษา ชุมชน/ท้องถิ่น องค์ความรู้ ความเข้มแข็งของพื้นที่ ความ หลากหลายของวัฒนธรรมในแต่ละมิติ และสอดคล้องกับแนวคิดของมนตรี แย้มกสิกร [26] ครู แห่งอนาคตเพื่อผู้เรียนอนาคต ต้องสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม แต่ก็ไม่ควรคิดแค่การมีเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว เพราะครูนวัตกรรมต้องมีความเป็นผู้นำ ผู้แบ่งปัน ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะของตนได้ นอกจากนี้ครูนวัตกรรมต้องมีเครื่องมือใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว ไม่ต่อต้านวิธีการหรือแนวคิดใหม่ๆ มีความกล้า หรือ แรงจูงใจของ ตัวเอง ยอมรับความเสี่ยง เรียนรู้จากความผิดพลาดของตน พร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลง พัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Luecha Ladachart [18] ธัญมัย เดชมา [22] Barnett Berry [12] ครูนวัตกรรมไม่กลัวความล้มเหลว ต้องเปลี่ยน Mindset เพื่อหากพลาดก็จะได้บทเรียนใหม่ เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และ ความเข้มแข็งให้กับตนเอง

2. การเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู เมื่อครูมีความรู้ ทักษะ และ มี ความเชื่อมั่นในประสบการณ์ของตน ย่อมเสริมสร้างความเป็นผู้สร้างหรือต่อยอดนวัตกรรมที่มี คุณค่าต่อผู้เรียน เมื่อครูเผชิญสถานการณ์แปรผันที่ไม่ได้คาดการณ์ จึงต้องอาศัย “นวัตกรรม” ดังนั้น หากครูทุกคนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็น “ครูนวัตกรรม” จะเป็น ประโยชน์ต่อสถานศึกษาและชุมชนเช่นกัน การเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งเรื่อง ความเป็นครูนวัตกรรม ความรู้ในท้องถิ่นและมีความร่วมสมัย การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ลักษณะ การปรับตัวและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดชีวิต การออกแบบและพัฒนานวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้ และจิตวิทยาให้คำปรึกษา นับความท้าทายและสอดคล้องกับแนวคิดของอัจฉรา จุ้ยเจริญ [29] ในการเสริมความรู้และทักษะของคนแห่งอนาคตเพื่อขับเคลื่อนองค์กรที่ยั่งยืนเน้นด้านการปรับตัว

รับมือกับอุปสรรค ความผิดหวัง ด้านการวางแผนทักษะในอนาคต ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความร่วมมือ อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีเป็นเพียงส่วนหนึ่งของนวัตกรรม [2] การนำเทคโนโลยีไปผนวกกับแก่นของความสามารถของครูก่อให้เกิดนวัตกรรม [3] และนวัตกรรมไม่ได้จำกัดอยู่ที่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างเป็น รูปธรรมเท่านั้น แต่นวัตกรรมเริ่มต้นได้ตั้งแต่การปรับเปลี่ยนแนวความคิดของผู้คน [2] ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแหล่งข้อมูลตามมูลดังกล่าว และหากต้นสังกัดกำหนดนโยบาย พันธกิจของสถานศึกษา และอปท. ก็จะหนุนเรื่องการปรับเปลี่ยนแนวความคิดของครูให้เสริม หรือ เพิ่มเติมความรู้เพื่อนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นยุคแห่งปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่ต้องประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือของทุกอาชีพ ครูต้องผสมผสานเพื่อจัดการเรียนรู้ของตน เมื่อครูนวัตกรรมสร้างการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องรายงานเพื่อความก้าวหน้า แต่เมื่อกล่าวถึงการวิจัยมักจะเป็นยาขมสำหรับครู [20] [21] และครูส่วนใหญ่มักจะปฏิเสธ [23] การเขียนรายงานและการนำเสนอผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาชั้นเรียนและชุมชนเป็นเรื่องสำคัญต่อ ความก้าวหน้าในวิชาชีพตนเอง [24] สอดคล้องกับงานวิจัยของโกศล ภูศรี [8] กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ชญาพิมพ์ อูสาโห และคณะ[28] การพัฒนากระบวนการทัศน์ รูปแบบและกลไกการพัฒนาครูในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่ 5 พื้นที่

3. การพัฒนาตนเองในรูปแบบที่หลากหลาย ครูนวัตกรรมต้องเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่าง ๆ ลักษณะเผชิญหน้า ออนไลน์ และ/หรือผสมผสาน การเป็นผู้นำหรือเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพสอดคล้องกับแนวคิดของ มนตรี แยมกลีกร [19][26] เสนอแนะการสร้างชุมชนการเรียนรู้ร่วมกันทั้งโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นแนวทางที่จะช่วยให้สามารถค้นหาแนวทางที่ดีที่สุดที่จะกระตุ้นการเรียนรู้ของครูที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เพื่อลูกศิษย์เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ ครูนวัตกรรมควรขยายความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ในลักษณะการสอนหรือแบ่งปันแนวคิด ผลงานนวัตกรรมต่าง ๆ ด้วยวิธีการโค้ชและการได้รับการโค้ช การเป็นพี่เลี้ยงและการมีพี่เลี้ยง สอดคล้องกับแนวคิดของอัจฉรา จัยเจริญ [29] เสนอแนะให้องค์กรสร้างวัฒนธรรมการโค้ชและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring Culture) มาใช้ในการทำงานและในชีวิตส่วนตัว เพราะมีคุณลักษณะเด่น คือ เปิดโอกาสให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงการได้รับการโค้ชหรือการมีพี่เลี้ยงได้

4. การสนับสนุน ติดตาม เสริมแรง และสร้างแรงจูงใจครูนวัตกรรม ในระดับสถานศึกษานั้นผู้บริหารร่วมกับครูทุกคนวางแผนกำกับ ติดตามการพัฒนานวัตกรรม พร้อมเปิดโอกาสให้ครูนวัตกรรมแสดงภาวะผู้นำทางวิชาด้วยการเสนอแผนกำกับตนเองอย่างชัดเจน จะส่งผลให้ครูมีเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันติดตามและแสดงพัฒนาการต่อเครือข่ายชุมชน ที่ประชุม หรือ ผ่านเครือข่ายของกลุ่ม อีกทั้งส่งเสริมให้จัดกิจกรรม

เผยแพร่ผลงานครูนวัตกรรมและนักเรียนนวัตกรรมเพื่อแสดงความมุ่งมั่น ความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักการแนวคิดของ Vijay Kumar [30] ที่เสนอแนะให้ผู้สร้างนวัตกรรมได้ปฏิบัติ การพัฒนานวัตกรรมให้ประสบความสำเร็จคือ ควรสร้างนวัตกรรมจากประสบการณ์ อีกทั้งต้อง คิดว่านวัตกรรมคือระบบ โดยมีการปลูกฝังวัฒนธรรมเพื่อการสร้างนวัตกรรม และนำกระบวนการ นวัตกรรมที่มีวินัยมาใช้กำกับติดตาม รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดและผลงานวิจัยของ มนตรี แยมกลีกร [26] จะต้องใช้ระบบการสร้างแรงจูงใจในเส้นทางวิชาชีพมาเป็นตัวเสริมแรง และจะ ต้องมีระบบการสนับสนุนให้ครูสามารถปรับตัวได้อย่างไม่ยากลำบากมากนัก การสนับสนุนให้ครู ได้เลือกที่จะพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ด้วยการเสริมพลังอำนาจในการตัดสินใจวางแผน ด้วยตนเอง

5. ความสัมพันธ์กับเครือข่ายวิชาชีพครูและชุมชน การสร้าง ประสาน และเข้าร่วมเครือ ข่ายวิชาชีพทุกระดับ จะสร้างโอกาสร่วมแบ่งปันความรู้ประสบการณ์วิชาการด้วยความมั่นใจแก่ ครูนวัตกรรมในบทบาทผู้นำการจัดการจัดการเรียนและบริการทางสังคม จึงต้องสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หากจัดสถานการณ์ให้เครือข่าย และชุมชน ร่วมกำหนดโจทย์ปัญหา ความต้องการ พร้อมสะท้อนมุมมองด้านการเปลี่ยนแปลงจะเป็นจุดเริ่มต้นของเสริมพลังการเป็นครูนวัตกรรมมี คุณค่าและตรงประเด็น สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง นวัตกรรมทางสังคมการพัฒนาชุมชนความ ยั่งยืนเครือข่ายสัมมาชีพชุมชนโดย ชลวิทย์ เจียรจิตต์ และคณะ [31] พบว่าการพัฒนาเครือข่าย ชุมชนนั้นจะต้องอาศัยการสร้างผู้นำ โดยสร้างเครือข่ายผ่านกิจกรรมการพัฒนามีส่วนร่วม และการติดตามประเมินผลเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และสอดคล้องข้อเสนอแนะของกุลธิดา ภูซัง, พรชัย เทพปัญญา และ นรินทร์ สังข์รักษา [32] จากการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบุว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรผลักดัน ให้เกิดความร่วมมือเชิงพื้นที่จากทุกภาคส่วนทั้งในระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น และระดับชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการศึกษา สร้างพื้นที่ของชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทุกสถานประกอบการทุกอาชีพในชุมชนต้องพร้อมเป็นแหล่งวิทยาการให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และนักเรียน จะเห็นได้ว่าปัจจัยส่งเสริมครูนวัตกรรมเพื่อการสร้างเครือข่ายและแนะนำแนวทาง ต้องใช้แนวคิดที่สร้างสรรค์และแหวกแนว [4] “ความรู้ในห้องเรียนที่มีค่า ทั้งกระบวนการความคิด กระบวนการทำงาน ทำให้รู้ว่าสิ่งที่เราทำ เราทำเพื่อใคร เกิดประโยชน์กับใคร และสามารถนำไป ใช้ได้จริง”

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.) หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่สนับสนุน และส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ควรนำผลการวิจัยไปกำหนด ปัจจัยเพื่อส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาครูสังกัด อปท. เพื่อให้มีคุณลักษณะความเป็นครูนวัตกรรม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประสานเครือข่ายวิชาชีพ และ หน่วยงานทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาครูในสังกัด รวมถึงความร่วมมือกับชุมชนเพื่อส่งเสริมกิจกรรมแบบบูรณาการในชั้นเรียน และกำกับ ติดตาม หนุนเสริม โดยตั้งเป้าหมายร่วมกันเพื่อความเป็นครูนวัตกรเพื่อจัดกิจกรรมสร้างสรณ์นักเรียนนวัตกร นำไปสู่สถานศึกษาและชุมชนแห่งนวัตกรรมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 พัฒนาชุดเสริมความรู้ และชุดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับครูในรูปแบบผสมผสาน โดยมีเป้าหมายให้ครูพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูนวัตกร

2.2 ศึกษารูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพครูนวัตกรแบบบูรณาการความร่วมมือสำหรับครูใน3สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- [1] บุหงา วชิระศักดิ์มงคล และสุภาณี เสงศรี. (2557) [ออนไลน์]. บทบาทครูยุคดิจิทัล. <https://www.slideshare.net/kruduangnapa/ss-42863725>
- [2] สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2562). [ออนไลน์]. Innovation for the Future นวัตกรรมเพื่ออนาคต.กรุงเทพมหานคร : สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ จาก <https://www.nia.or.th/frontend/bookshelf/zWf7zwTMcEWhI/62d3a82b0f129.pdf>
- [3] ปรีดา ยังสุขสถาพร วชิริน มีรอด และพลกร บุปผาธนากร. (2548). Zero To Hero : 21 นวัตกรรมของคนธรรมดาที่ไม่ธรรมดา. กรุงเทพฯ ฯ: บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด
- [4] ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและนวัตกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2565). [ออนไลน์]. มากกว่านวัตกรรม คือการสร้างนวัตกร. จาก <https://www.thailandplus.tv/archives/302677>
- [5] UNESCO. (2022). [online]. World Teachers' Day.form <https://unesco.org/celebrations-of-world-teachers-day-2022-by-unesco/>
- [6] รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร. (2564). [ออนไลน์]. ครู มิติแห่งความหวัง ความท้าทายกับปรากฏการณ์วิถีใหม่. https://www.matichon.co.th/columnists/news_2530788
- [7] ก่อศักดิ์ ไชยรัศมีศักดิ์. (2567). [ออนไลน์]. ซีพี ออลล์ จัดเสวนาพิเศษ "อนาคตครูไทยในทศวรรษหน้า" พร้อมเปิดตัวคลิป “เชิดชูจิตวิญญาณความเป็นครู” เนื่องในวันครูแห่งชาติ 2567. <https://mgronline.com/online/section/detail/9670000004233>
- [8] โกศล ภูศรี. (2564). [ออนไลน์]. กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นนวัตกรของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม จาก<http://202.28.34.124/dspace/bitstream/123456789/1408/1/62010562002.pdf>

- [9] วิกีพีเดีย. (2564). [ออนไลน์]. การปกครองส่วนท้องถิ่น. จาก <https://th.wikipedia.org>
การปกครองส่วนท้องถิ่น - วิกีพีเดีย (wikipedia.org)
- [10] กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2565). [ออนไลน์]. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ จาก <http://www.dla.go.th/servlet/TemplateOrganizeServlet?organize=sis>
- [11] ธาณินทร์ ทิมทอง. (2561) [ออนไลน์]. เมื่อโลกเปลี่ยนเราต้องปรับ อัปสเกล “ครู” รับทักษะอนาคต กับ “เลิร์น เอ็ดดูเคชั่น” จาก <https://www.tcfе.or.th/lets-have-a-better-future-together/>
- [12] Barnett Berry. (2011). [online]. Teaching 2030: What We Must Do for Our Students and Our Public Schools--Now and in the Future. form <https://eric.ed.gov/?id=ED523290>
- [13] Epler, Pam. (2020). [online]. What Is a Teacherpreneur? Enhancing Teaching and Leadership Initiatives With Teacherpreneurs: Emerging Research and Opportunities. form <https://www.igi-global.com/chapter/what-is-a-teacherpreneur/250155>
- [14] สุจิตรา ปันดี. (2012). [ออนไลน์]. ครูยุคใหม่..ในอนาคต ค.ศ. 2030. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/447409>
- [15] พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา. (2556) การศึกษาทางเลือก : ทิศทางการปฏิวัติการศึกษาไทย. มติชน ฉบับพิเศษ 9 มกราคม 2556
- [16] อมรวิรัช นาคทรพร. (2539) [ออนไลน์]. ครูในอนาคต. จาก <https://view.officeapps.live.com/1854848071.ppt> (live.com)
- [17] Bell, Beverley and Gilbert, John. (1994). [online]. “Teacher development as professional, personal, and social development”. form Teaching and Teacher Education. 10(5) September 1994, P.483-497 https://www.academia.edu/1192552/Teacher_Development_As_Professional_Personal_and_Social_Development
- [18] Luecha Ladachart. (2013). [ออนไลน์]. Inquiring Mind ครูไทย หัวใจสืบเสาะ. จาก<https://www.inquiringmind.in.th/archives/843>.
- [19] มนตรี แยมกสิกร. (2561) [ออนไลน์]. เมื่อโลกเปลี่ยนเราต้องปรับ อัปสเกล “ครู” รับทักษะอนาคต กับ “เลิร์น เอ็ดดูเคชั่น” จาก <https://www.tcfе.or.th/lets-have-a-better-future-together/>
- [20] สุภาณี เส็งศรี. (2565) รายงานผลการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง : โครงการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIPs เพื่อส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเชิงพาณิชย์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- [21] สมภพ มานะรังสรรค์ (2567). [ออนไลน์]. ซีพี ออลล์ จัดเสวนาพิเศษ "อนาคตครูไทยในทศวรรษหน้า" พร้อมเปิดตัวคลิป “เชิดชูจิตวิญญาณความเป็นครู” เนื่องในวันครูแห่งชาติ 2567. จาก <https://mgronline.com/online/section/detail/9670000004233>
- [22] ธัญมัย เดชมา. (2565). (สัมภาษณ์, 11 สิงหาคม 2565) ความเป็นนวัตกรของครู อบท. ณ ห้องประชุมโรงเรียนเทศบาล 3 วัดท่ามะปราง
- [23] เยี่ยม วรอินทร์. (2565). (สัมภาษณ์, 15 สิงหาคม 2565) ความเป็นนวัตกรของครู อบท. ณ ห้องประชุม หอสมุดเทศบาลนครพิษณุโลก
- [24] ไพรัตน์ น้อยหมอ. (2565). (สัมภาษณ์, 11 สิงหาคม 2565) ความเป็นนวัตกรของครู อบท. ณ ห้องประชุมสำนักการศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก
- [25] ผู้นำชุมชน (นามแฝง). (2567). สัมภาษณ์ 2 เมษายน 2567 ณ ลานเทศบาลต๋ำฝััง อ.ศรีสำโรง
- [26] มนตรี แยมกสิกร. (2562). ครูแห่งอนาคตเพื่อผู้เรียนแห่งอนาคต [Future Teachers for Future Learners] ในการประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2562 เรื่อง “ครูแห่งอนาคตเพื่อผู้เรียนแห่งอนาคต”. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, หน้า 20-29.
- [27] วสันต์ เหลือประภัสร์. (2566). “การกระจายอำนาจ ศาลาคนเฒ่า ปัญหาครัวเรือน และคุณภาพชีวิต : การทบทวนข้อถกเถียงและการแสวงหาบทสนทนาใหม่” วารสารการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ กองทุนเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.). 1(3) มิถุนายน 2566
- [28] ชญาพิมพ์ อูสาโห และคณะ. (2563). [ออนไลน์]. การพัฒนากระบวนการทัศน์ รูปแบบและกลไกการพัฒนาครูในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่ 5 พื้นที่. คุรุสภาวิทยารจารย์ Journal of Teacher Professional Development. 1:2 (พฤษภาคม –สิงหาคม 2563) หน้า 27-40 จาก <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/withayajarnjournal/article/view/241703/164273>
- [29] อัจฉรา จุ้ยเจริญ. (2567). [ออนไลน์]. เทรนด์ ‘Coaching & Mentoring’ในยุค AI พัฒนาผู้บริหารสู่การขับเคลื่อนองค์กรที่ยั่งยืน. จาก <http://www.msn.com/th-th/news> เทรนด์ ‘Coaching & Mentoring’ในยุค AI พัฒนาผู้บริหารสู่การขับเคลื่อนองค์กรที่ยั่งยืน
- [30] Kumar, Vijay. (2013). 101 Design Methods: a Structured Approach for Driving Innovation in =Your Organization. New Jersey : John Wiley & Sons. Inc
- [31] ชลวิทย์ เจริญจิตต์ ชัยวัชร พรหมจิตติพงศ์ ธันนิกันต์ สุญสินภัย สายชล ปัญชิต และ ภูเบศ วณิชชานนท์. (2565). นวัตกรรมทางสังคมกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายสมาคมชีพชุมชนอย่างยั่งยืน. Journal of MCU Social Science Review. 11(2) March -April 2022. 1-14
- [32] กุลธิดา ภูซัง พรชัย เทพปัญญา และนรินทร์ สังข์รักษา. (2559). กลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต. 12(2) พฤษภาคม - สิงหาคม 2559.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน สารสังเขปของวารสาร

วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จัดทำโดยสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร รับบทความจากผู้เขียนทั้งในและนอกสถาบันฯ บทความที่เสนอเพื่อขอรับการพิจารณาอาจเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ บทความต้องมีสองภาษา เอกสารอ้างอิงและแบบฟอร์มตามที่วารสารกำหนด ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกสถาบันที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ท่านในการพิจารณาบทความ กำหนดตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม)

วัตถุประสงค์ (Aim and Scope)

วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร มีนโยบายเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและนวัตกรรม ผลงานวิชาการ ที่นำไปสู่การพัฒนาการอาชีวศึกษา หรือนำองค์ความรู้ด้านการอาชีวศึกษาที่ผ่านกระบวนการวิจัยและนวัตกรรม แล้วนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วยขอบเขตเนื้อหา ด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ บริหารธุรกิจ สาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการอาชีวศึกษา

การเตรียมต้นฉบับ

บทความมีความยาวประมาณ 10-15 หน้ากระดาษ A4 ส่วนการตั้งค่าหน้ากระดาษ รายละเอียดตัวอักษร แบบอักษร การกำหนดหัวข้อ รายละเอียดการพิมพ์รูปภาพ ตาราง และเอกสารอ้างอิง ให้ศึกษาจากคำแนะนำที่วารสารกำหนด

บทความวิจัยประกอบด้วยหัวข้อ

- ชื่อเรื่อง (Title) ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยก่อน ใต้ลงมาเป็นภาษาอังกฤษ โดยภาษาอังกฤษแต่ละคำให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของคำ (TH SarabunPSK 18 pt.หนา) จัดไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ
- ชื่อผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ให้ระบุทั้งชื่อตัวและชื่อสกุลเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ถ้ามีผู้วิจัยหลายคนให้ใช้หมายเลขกำกับตามลำดับ พร้อมระบุรายละเอียดของผู้เขียน ชื่อหน่วยงานที่สังกัด ชื่อสถานศึกษา ชื่อสถาบัน อีเมล (TH SarabunPSK 14 pt. ปกติ)
- บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract) เป็นการย่อเนื้อความงานวิจัยทั้งเรื่องให้สั้นได้เนื้อหาสาระครบถ้วน ควรเขียนแบบสั้น และตรงประเด็น ระบุเฉพาะสาระสำคัญเท่านั้น โดยให้ลำดับบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนตามด้วยบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

- บทนำ (Introduction) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของการทำวิจัย เหตุผลการทำวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives) เป็นความเรียงเฉพาะประเด็นสำคัญของวัตถุประสงค์การวิจัยที่ครอบคลุมแนวทางการทำวิจัยทั้งหมด
- สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis) เป็นความเรียงสมมติฐานเชิงพรรณนาหรือระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา
- วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methodology) นำเสนอเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย เกณฑ์การเลือกคุณสมบัติ วิธีการเลือก สถานที่ที่เก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล ระยะเวลาในการดำเนินการ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- ผลการวิจัย (Results) รายงานผลการวิจัยให้ได้ใจความชัดเจนและตรงประเด็น โดยยึดแนวทางตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นหลัก ควรอธิบายผลการวิจัยด้วยคำบรรยายเป็นหลัก ถ้ามีตัวแปรที่ศึกษาหรือตัวเลขมากให้นำเสนอเป็นตาราง (Table) รูปภาพ (Picture) แผนภาพเส้น (Figure) แผนภาพ (Diagram) และกราฟ (Graph) ชื่อตารางให้อยู่ด้านบนของตาราง ส่วนชื่อรูปภาพ แผนภาพ และกราฟ ให้อยู่ด้านล่าง
- สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ (Conclusion Discussion and Suggestion) เป็นการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญที่เกิดจากการทำวิจัยโดยให้จบด้วยข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และประเด็นที่เป็นแนวทางการทำวิจัยต่อไป
- เอกสารอ้างอิง ให้ใช้การอ้างอิงในบทความแบบตัวเลขตามมาตรฐานสากล โดยใช้หมายเลขในเครื่องหมายวงเล็บสี่เหลี่ยมตามลำดับการอ้างอิงในเนื้อหา แสดงไว้ในส่วนท้ายข้อความหรือชื่อบุคคลที่อ้างอิง โดยเรียงลำดับตัวเลขที่อ้างอิง [1],[2],[3],[4]...ไปจนจบบท โดยไม่ต้องเรียงตามตัวอักษร ไม่ต้องแยกภาษาและประเภทเอกสาร ในกรณีที่มีการอ้างอิงซ้ำให้ใช้ตัวเลขเดิมที่เคยใช้อ้างมาก่อนแล้ว

บทความวิชาการ

- ชื่อเรื่อง (Title) ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยก่อน ใต้ลงมาเป็นภาษาอังกฤษ โดยภาษาอังกฤษแต่ละคำให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของคำ
- ชื่อเจ้าของบทความ ให้ระบุทั้งชื่อตัวและชื่อสกุลเต็มเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุรายละเอียดของผู้เขียน ชื่อหน่วยงานที่สังกัด ชื่อสถานศึกษา ชื่อสถาบัน อีเมล (TH SarabunPSK 14 pt. ปกติ)
- เนื้อหา (Main Texts) ในบทความวิชาการมีองค์ประกอบดังนี้
- บทคัดย่อ (Abstract) กล่าวถึงความน่าสนใจของเรื่องที่น่าเสนอก่อนเข้าสู่เนื้อหา

- เนื้อความ (Content) ควรนำเสนอพัฒนาการของเรื่องได้อย่างน่าสนใจ และมีเนื้อหาทันสมัย เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันสำหรับการอ้างอิงในเนื้อหา เป็นการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเนื้อความให้ใช้วิธีการอ้างอิงแบบตัวเลข
- ตาราง รูปภาพ แผนภาพ และกราฟ ที่แทรกในเนื้อหา อธิบายให้ได้สาระครบถ้วนอย่างสั้น ๆ โดยทั้งชื่อและคำอธิบายให้แสดงในทุกองค์ประกอบทั้งของ ตาราง (Table) รูปภาพ (Picture) แผนภาพเส้น (Figure) แผนภาพ (Diagram) และกราฟ (Graph) ชื่อตารางให้อยู่ด้านบนของตาราง ส่วนชื่อรูปภาพ แผนภาพ และกราฟ ให้อยู่ด้านล่าง
- เอกสารอ้างอิง ให้ใช้การอ้างอิงในบทความแบบตัวเลขตามมาตรฐานสากล โดยใช้หมายเลขในเครื่องหมายวงเล็บสี่เหลี่ยมตามลำดับการอ้างอิงในเนื้อหา แสดงไว้ในส่วนท้ายข้อความหรือชื่อบุคคลที่อ้างอิง โดยเรียงลำดับตัวเลขที่อ้างอิง [1],[2],[3],[4]...ไปจนจบบท โดยไม่ต้องเรียงตามตัวอักษร ไม่ต้องแยกภาษาและประเภทเอกสาร ในกรณีที่มีการอ้างอิงซ้ำให้ใช้ตัวเลขเดิมที่เคยใช้อ้างมาก่อนแล้ว

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Peer Review)**ประจำฉบับ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567**

1. รศ.ดร.กุลธิดา ธรรมภักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
2. ผศ.ดร.ฉันทนา ปาปัดถา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. รศ.ดร.สุภาณี เส็งศรี	มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. ผศ.พิรญา เขตุงษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. ดร.ชูชาติ จุลพันธ์	มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
6. ผศ.ดร.สิงห์ สิงห์ขจร	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
7. ดร.ดลพร ศรีฟ้า	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
8. ดร.จินตนา ถ้ำแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
9. รศ.ดร.ลักขณา คล้ายแก้ว	วิทยาลัยนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
10. ดร.จริยา เอียบสกุล	สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2
11. ดร.สุรินทร์ บุญสนอง	สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 2
12. ดร.สรญา เปริ้วประสิทธิ์	สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร Institute of Vocational Education Bangkok

วิทยาลัยในสังกัด สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

1. วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
ที่ตั้ง 57 ถนนสีหบุรานุกิจ เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510
2. วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร
ที่ตั้ง 73 หมู่ 18 ถนนคู้มเกล้า แขวงแสนแสบ เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510
3. วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง
ที่ตั้ง 425 ถนนสรองประชา แขวงดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210
4. วิทยาลัยเทคนิคดุสิต
ที่ตั้ง 76 ซอยระนอง 2 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
5. วิทยาลัยเทคนิคราชสีถาราม
ที่ตั้ง 19 ถนนเอกชัย 116 แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150
6. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
ที่ตั้ง 331 ถนนบ้านหม้อ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
7. วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี
ที่ตั้ง 182 ถนนจรัญสนิทวงศ์ 13 แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600
8. วิทยาลัยพัฒนศึกษาอินทราชัย
ที่ตั้ง 467 ซอยรามคำแหง 39 เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310
9. วิทยาลัยพัฒนศึกษาบางนา
ที่ตั้ง 22 ถนนบางนา-ตราด 1 เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260
10. วิทยาลัยพัฒนศึกษาเขตุน
ที่ตั้ง 126 ถนนประชาธิปไตย เขตราชวัตร กรุงเทพฯ 10150
11. วิทยาลัยพัฒนศึกษาธนบุรี
ที่ตั้ง 939 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 13 เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10160
12. กาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง
ที่ตั้ง 1 ในพระบรมมหาราชวังพระราชวัง พระนคร กรุงเทพฯ 10200
ที่ตั้ง 2 299/1 หมู่ 5 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
13. วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก
ที่ตั้ง 66 หมู่ 8 ถนนร่วมพัฒนาซอย 6 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530

สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร Institute of Vocational Education Bangkok

สาขาวิชาที่เปิดทำการสอน ในระดับปริญญาตรี สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

สาขาวิชาเทคโนโลยีแม่พิมพ์

สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า

สาขาวิชาเทคโนโลยีการก่อสร้าง

สาขาวิชาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์

สาขาวิชาเทคโนโลยีเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์

สาขาวิชาเทคโนโลยีเครื่องกล

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหารและโภชนาการ

สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

สาขาวิชาการตลาด

สาขาวิชาการบัญชี

สาขาวิชาช่างทองหลวง

สาขาวิชาการโรงแรม

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์